

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР

№4'2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

(УкрІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР та ДКР

№ 04' 2017

Видається з квітня 2003 р.

Виходить 12 разів на рік

Київ 2017

УДК 082.1:82-991

Регістраційне свідоцтво: Сер.КВ №7161, 07.04.2003 р.

Редакційна колегія: В.С. Дмитришин, Є.А. Сарнецький

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.
Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р 312 572 741 97044 в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998,
МФО 820172, ПІН 408149926502
Тел./факс:: 044 521-00-39; 044 521-09-48
E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:
УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних
інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.
Тел./факс: 044 521-00-68, тел. 521-00-39.
E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.41 Соціальна філософія

02.04.17.0001/0516U000386

Ковтун Наталія Михайлівна. Воля як основа соціальної активності: соціально-філософський аналіз: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 159.947.24:316.6.

418 с. – Бібліогр.: 449 назв.

Дисертацію присвячено концептуалізації волі як соціального феномену, дослідженню вольової основи соціальної активності на індивідуальному й суспільному рівнях. На підставі соціально-філософського підходу здійснено комплексний аналіз волі як основи соціальної активності, розкрито її зміст, структуру та інтенсивність у контексті політичних, правових, моральних трансформацій суспільства у добу глобалізації. Розглянуто волю як інтегральну активнію діяльну якість індивіда та соціальної спільноти, спрямовану на трансформацію суспільної дійсності. Вольові засади соціальної активності проаналізовано крізь призму волі індивіда, особи, особистості, соціальної спільноти й суспільства загалом. Поряд з цим досліджено соціальну апатію як стан безвольності, байдужості, соціальної та психологічної пасивності індивіда й соціальної спільноти щодо явищ суспільної дійсності. У контексті аналізу феноменів інтенційності й цілевідповідності охарактеризовано співвідношення раціонального й вольового начал соціальної активності, розкрито ірраціональні засади маніпуляції вольовою активністю. Розглянуто взаємозв'язок вольових та емоційних факторів у процесі маніпуляції суспільною свідомістю, обґрунтовано взаємозалежність суспільного волевиявлення та обсягу соціальної відповідальності на індивідуальному й суспільному рівнях, а також досліджено особливості волевиявлення суб'єктів соціальної активності у різних сферах буттєвості людини (політичній, правовій, моральній) та в площині творчості.

02.04.17.0002/0516U000387

Харченко Юлія Володимирівна. Феномен політичного в бутті глобалізованого соціуму: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2016.

УДК 1:316.32]:321(043.3).

456 с. – Бібліогр.: 383 назв.

Дисертація репрезентує концептуалізацію феномену політичного. На основі культурно-історичного та соціокультурного підходів здійснено соціально-філософську рецепцію феномену політичного в бутті глобалізованого соціуму. В роботі показано, що динаміка політичних процесів залежить від якісних характеристик усієї системи політичних відносин, а також міжособистісних стосунків індивідів, які впливають на неї й визначають її параметри. Політичне існує як суб'єктивно-об'єктивна реальність, в межах якої співіснують різні політичні практики. Глобалізація інтенсивно впливає на політичний простір, вносить корективи й характер таких змін є незворотним та непередбачуваним. Отже, політичне здатне імпліцитно та експліцитно виявлятися в різних сферах суспільного буття та через них набувати численних сигніфікацій. Висновки дисертації є актуальними з огляду на поглиблення трансформацій, що відбуваються в світовій політиці. Встановлено, що різні політичні практики лише тоді зможуть ефективно розвиватися і взаємодіяти, коли буде вироблена універсальна логістика політичних відносин, а рівень політичної культури відповідатиме вищим

міжнародним стандартам. Це якісно змінить зміст політичної свідомості, неминуче призведе до розробки такої моделі політичної ідеології, яка б не залежала від шаблонної поведінки та політичної кон'юнктури, а навпаки відповідала б глибинним принципам універсальної політичної філософії.

02.04.17.0003/0516U000421

Гоцалюк Алла Анатоліївна. Неотрадиціоналізм як соціокультурний феномен України: Дис... д.філос.н. /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 130.2:316+140.8 (477).

430 с. – Бібліогр.: 574 назв.

У дисертаційній роботі вперше проаналізовано явище неотрадиціоналізму як цілісного соціокультурного феномену. Уточнено ключові поняття дослідження: "традиціоналізм", "неотрадиціоналізм", "неоміфологізм", "неофольклоризм" та інших споріднених з ними категорій, місце традиції та інновації в сучасному суспільстві. Обґрунтовано взаємозв'язок традиції та інновацій в контексті сучасного наукового знання. Здійснено концептуалізацію закономірностей, особливостей і чинників неотрадиціоналізму як цілісного соціокультурного феномену України, котрий постає об'єктивно зумовленою потребою світоглядної противаги модернізаційним, уніфікаційним, споживацьким та глобалізаційним тенденціям сучасного світу.

02.04.17.0004/0416U002171

Корінець Зеновій Михайлович. Роль мистецтва у підготовці сучасного педагога: освітньо-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2016.

УДК 1:378.011.3-057]:7.

194 с. – Бібліогр.: 219 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному філософсько-освітньому дискурсі здійснено філософську концептуалізацію ролі мистецтва у підготовці сучасного вчителя. Автором досліджується феномен естетичного виховання у сучасному дискурсі філософії освіти, аналізується потенціал єдності навчання та виховання як стрижневої засади філософії підготовки сучасного вчителя. Також робиться звернення до дослідження викликів демократизації освіти до засад естетичного виховання вчителів, розкривається потенціал естетичного виховання у подоланні викликів екранної культури до педагогічної освіти. Особливу увагу в дисертації присвячено дослідженню потенціалу мистецтва для розв'язання протиріч освітнього середовища в добу глобалізації, а також розкриттю ролі естетичного виховання в якості засобу подолання посттоталітарної спадщини в українській освіті. У дисертації продемонстрована відмінність особистості вчителя від інших суб'єктів процесу естетичного виховання та запропоновано авторську дефініцію поняття "естетичне виховання сучасного педагога". Також обґрунтовано, що естетичне виховання має потенціал до утвердження ідеалів демократичної взаємодії у навчальному середовищі, а методологічним орієнтиром трансформації педагогічної освіти щодо утвердження ідеалів діалогічної взаємодії може виступити естетика діалогу як концепція, що прагне через мистецтво пропонувати стратегії розв'язання протиріч освітньої комунікації. Показано, що сучасний вчитель має поставати активним транслятором цінностей мультикультуралізму, за своєю, в тому числі, в процесі естетичного виховання. Автором продемонстрований потенціал естетичного виховання вчителів в якості ефективного засобу подолання посттоталітарної спадщини в українській освіті: естетичне виховання має стати дієвим інструментом унебезпечення подальшого укорінення посттоталітарного мислення у освіті, а сам вчи-

тель має бути носієм розвиненої естетичної культури та естетичної свідомості, що мають слугувати запорукою унеможливлення утвердження постототалітарних смислів та образів у освітній практиці.

02.04.17.0005/0216U001901

Діалектика духовних процесів: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Возняк Володимир Степанович. – ДР 0112U005096. УДК 165.

14 с.

Встановлено, що можливості побудови нового типу антропологічного дискурсу, здатного фіксувати різні онтологічні рівні, забезпечує такий розумовий режим як апофатизм. Досліджено, що "приведення до розуму" постає умовою здійснення моральнісних станів людського буття.

02.04.17.0006/0216U007262

Суспільний діалог та виклики розвитку сучасного демократичного суспільства: Заключний звіт /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України; Керівник Єрмоленко Анатолій Миколайович. – ДР 0115U001423. УДК 02.41.21.

90 с.

На основі вивчення парадигмальних змін у сучасній філософії (філософія діалогу, комунікативна філософія, дискурс-етика тощо) в проєкті обґрунтована модернізаційна функція суспільного діалогу як інструмента толерантного вирішення суспільних конфліктів, подолання консервативної парадигми «друг-ворог» та стратегії цивілізаційного розвитку сучасного демократичного суспільства.

02.61 Естетика

02.04.17.0007/0416U002234

Саленко Оксана Петрівна. Синестезія в контексті арт-терапії: естетичний аспект: Дис... к.філос.н. /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 111.852:7.01.

202 с. – Бібліогр.: 226 назв.

Розглянуто генезис проблеми синестезії й обґрунтовано потребу естетико-антропологічного й естетико-аксіологічного аналізу цього явища як міжчуттєвої асоціації. Досліджено реалізацію терапевтичної, компенсаторної, релаксаційної функції мистецтва й явище "арт-терапевтичного ефекту" в житті митця-синестета. Поглиблено уявлення про роль синестезії у творчості митця в соціокультурних процесах XIX - XX ст.

02.04.17.0008/0416U002235

Левченков Дмитро Олександрович. Естетичний семіозис в образотворчому мистецтві: Дис... к.філос.н. /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 75.01:519.76.

212 с. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню маловивченої теми в сучасній естетиці - семіозису, як процесу знакуотворення та інтерпретації знаків в образотворчому мистецтві. На основі аналізу структурно-естетичних рівнів семіозису в образотворчому мистецтві, та дослідження особливостей естетичного сприйняття художнього простору в образотворчому мистецтві, виявлено специфіку естетичних знаків, особливості візуальних, образотворчих знаків.

02.71 Філософія релігії й атеїзму

02.04.17.0009/0416U002358

Ставроянні Сергій Сергійович. Партнерство церкви і суспільства у наративах української протестантської теології початку ХХІ століття: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.05.2016.

УДК 291.1 : 230.11.

188 с. – Бібліогр.: 312 назви.

У дисертації вперше у вітчизняному релігієзнавстві на основі системно-аналітичного підходу розкривається специфіка української протестантської наративної теології та особливості використання наративних джерел у дискурсі сучасного українського протестантизму. Встановлено, що концепції партнерства церкви і суспільства в сучасному українському протестантському богослов'ї є частиною ліберальної теології звільнення, яка має наративний характер та відстоює особливі цінності європейського та українського християнства.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.04.17.0010/0216U007274

Наукова каталогізація об'єктів історико-культурної спадщини (на матеріалах "Зводу пам'яток історії та культури України"): Автономна Республіка Крим, Вінницька область: Заключний звіт /Інститут історії України; Керівник Кот Сергій Іванович. – ДР 0113U002038. УДК 351.853[008+93/94](031).

62 с.

Здійснення комплексного аналізу проблем охорони і збереження національної культурної спадщини, наукова каталогізація об'єктів історико-культурної спадщини АР Крим та Вінницької області, дослідження становлення та діяльності музейних закладів, ролі й значення культурного простору у підвищенні інтересу до власної історії та культури, практичне використання матеріалів "Зводу пам'яток історії та культури України".

03.09 Загальна історія

03.04.17.0011/0416U002131

Глизь Юрій Іванович. Київська міська дума: структура, склад гласних, діяльність (1871-1914 рр.): Дис... к.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 352.07 (09) (477-25) "1871/1914" (043.5).

234 с. – Бібліогр.: 524 назви.

У дисертації на основі широкого кола історичних джерел та наукової літератури досліджено діяльність Київської міської думи у 1871-1914 рр., створеної за положенням 1870 р. для впорядкування міського благоустрою. Розглянуто формування міських органів влади шляхом виборчих практик, висвітлено склад корпусу гласних та механізми роботи думи. Встановлено, що положенням 1892 р. верховна влада обмежила самоврядність міського управління, підпорядкувавши усю виконавчу ланку, включно із міським головою, губернатору. Доведено, що ключовим важелем здійснення покладахених

на думу завдань було формування власного бюджету. Висвітлено основні джерела наповнення міської скарбниці й акцентовано увагу на малій кількості прибуткових міських підприємств, котрі давали 16,8% уважено обтяжливості видатків на обов'язковій державні, передусім військові потреби,

питома частка яких становила 30,2%. Проаналізовано, які заходи вживала дума для подолання неписьменності широких верств киян та забезпечення їхнього культурного дозвілля.

03.19 Історія окремих країн

03.04.17.0012/0516U000379

Олійник Микола Петрович. Поділля в роки нової економічної політики: політичні, соціально-економічні та культурно-духовні процеси (1921-1928): Дис... д.і.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.04.2016.

УДК 94(477.43) "19" (043.3/.5).

546 с. – Бібліогр.: 1314 назв.

Проаналізовано форми та методи формування й діяльності органів влади; особливості адміністративно-територіальної реформи 1923-1925 рр. Досліджено проведення етнополітики, зміни в системі охорони здоров'я, освіти та культури, процес ліквідації неписьменності, відносини влади та церкви. Показані масштаби і причини голоду 1925-1926 рр. Доведено, що застосуванням більшовиками методів з арсеналу колонізаторів забезпечило утвердження радянської влади, проте не дало очікуваних від неї результатів.

03.04.17.0013/0516U000474

Панфілова Тетяна Олександрівна. Українські громадські організації в суспільно-культурному та соціально-економічному житті Галичини (1923-1939): Дис... д.і.н. /Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України. – Захищена 24.05.2016.

УДК 94(477)/(092).

374 с. – Бібліогр.: 1911 назв.

Об'єкт: українські громадські організації політичного, соціально-економічного, національно-культурного, спортивно-виховного та іншого спрямування. Мета: проаналізувати діяльність громадських організацій в Галичині в контексті суспільно-політичних та соціально-економічних процесів. Методи: загальнонаукові (систематизації, типологізації, ретроспекції), спеціально-історичні (проблемно-хронологічний, історично-порівняльний, критично-аналітичний, біографічний). Результати: уперше здійснено спеціальне комплексне дослідження діяльності українських громадських організацій Галичини у 20–30-х рр. ХХ ст., окреслено національно-культурний, політичний, соціальний складник ідеології і практики українських масових і станovo-професійних громадських організацій, висвітлено оцінку українськими громадськими організаціями тенденцій національної, соціально-економічної політики Другої Речі Посполитої, удосконалено положення про те, що громадські організації українців перетворилися на так звані «держави у державі», оскільки за умов польського політичного режиму вони виконували частину державних функцій у національно-культурній, соціально-правовій сферах, захисту і надання допомоги українській громадськості, що зазнавала різних форм дискримінації, типологію українських громадських товариств ХХ ст. на основі визначення їх соціальної бази, суспільних функцій та інших критеріїв, положення про значні розходження теоретичних обґрунтувань побудови незалежної, соборної Української держави елітою Галичини та Наддніпрянщини. Сфера використання: у лекційних курсах з історії України, українського національно-визвольного руху першої половини ХХ ст., української кооперації, а також у політологічних студіях.

03.04.17.0014/0416U002221

Дергачова Анна Сергіївна. Аргентина та Чи-

лі у зовнішній політиці США (1939 - 1948 рр.): Дис... к.і.н. /Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Наукова частина. – Захищена 20.04.2016.

УДК 94(82+83):327(73)"1939/1948"(043.5).
195 с. – Бібліогр.: 325 назв.

Об'єкт: регіональна міжамериканська система міжнародних відносин 1939 - 1948 рр. Мета: відображення зовнішньої політики Аргентини та Чилі в контексті їх відносин із США на шляху підготовки та реалізації рішень щодо участі у Другій світовій війні і створення ОАД. Методи: проблемно-хронологічний, історико-порівняльний, узагальнення, класифікації, синтезу. На підставі широкого кола джерел та історіографії висвітлюються маловивчені аспекти аргентино-американських і чилійсько-американських політичних, економічних та військових взаємовідносин. Розглянута проблема програми ленд-лізу для Чилі. Вивчено місце Аргентини та Чилі у міжамериканській системі міжнародних відносин. Визначена позиція Аргентини та Чилі в Другій світовій війні. Проаналізована еволюція латиноамериканської політики США на різних етапах війни. З'ясовані основні етапи створення військово-політичного союзу в Західній півкулі. Показані з точки зору інтересів США, з однієї сторони, Аргентини та Чилі, з другої, основні процеси створення ОАД.

03.04.17.0015/0416U002315

Петренко Іван Євгенович. Політико-дипломатична діяльність українських національних урядів у Чорноморському регіоні (1917 - 1920 рр.): Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 94(477:560.6):328.1:327"1917/1920".

250 с. – Бібліогр.: 248 назв.

У дисертації на основі аналізу історіографії, архівних і опублікованих документів і матеріалів, мемуарної літератури та матеріалів преси здійснено комплексне дослідження дипломатичної й політичної діяльності України в Чорноморському регіоні в 1917 - 1920 рр. Проаналізовано процес становлення і розвитку політико-дипломатичної співпраці, вирішення територіальних конфліктів, підготовки, підписання та реалізації двосторонніх угод України з державами і державними утвореннями Чорноморського регіону. Досліджено участь України у формуванні військово-політичних союзів у Північно-Східному Причорномор'ї. Показано міжнародно-політичне значення чорноморської політики українських національних урядів для утвердження України як суверенної держави в 1917 - 1920 рр.

03.04.17.0016/0416U002316

Швидченко Тетяна Миколаївна. Перший Зимовий похід Армії УНР в контексті національно-визвольної революції 1917 - 1921 рр: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 94(477) "1919/1920".

223 с. – Бібліогр.: 357 назв.

Дисертація присвячена дослідженню Першого Зимового походу 1919 - 1920 рр. На основі широкого кола історичних джерел та літератури розглянуто особливості підготовки та здійснення походу Армії УНР по запіллям Добровольчої і Червоної армій в контексті національно-визвольної боротьби 1917 - 1921 рр. Встановлено причини походу та розглянуто результати діяльності державного і військового керівництва УНР щодо вибору шляхів розвитку Армії УНР в зазначений період. Визначено етапи та характер її бойової діяльності під час Першого Зимового походу. Висвітлено особливості проведення агітаційної та просвітницької роботи Армії УНР

протягом всієї воєнної кампанії. Досліджено прояви отаманщини у Першому Зимовому поході. Узагальнено та проаналізовано обставини успіху Першого Зимового походу та його наслідки в ході національно-визвольної боротьби 1917 - 1921 рр.

03.04.17.0017/0216U001851

Українське суспільство в другій половині 1940-х - середині 1960-х рр.: між традицією і модернізацією: Заключний звіт /Інститут історії України; Керівник Даниленко В.М. – ДР 0113U002037. УДК 94(477) 316.422 "1945/1965".

36 с.

Об'єкт дослідження - українське суспільство в другій половині 1940-х - середині 1960-х рр.: між традицією і модернізацією. Методи дослідження - проблемно-хронологічний, ретроспективний, порівняльно-історичний, антропоцентричний, синергетичний, просопграфічний, міждисциплінарні методи, методика та напрацювання суміжних гуманітарних наук - філософії, соціології, психології та ін. За результатами роботи опубліковано: колективну монографію "Соціальні трансформації в Україні: пізній сталінізм і хрущовська доба" (обсяг 53,47 др. арк.), індивідуальну монографію Бондарчук Петро "Релігійна свідомість віруючих УРСР (1940-1980-ті рр.): повсякденні прояви, трансформації" (обсяг - 22,6 др. арк.), індивідуальну монографію Даниленко Віктор "Володимир Вернадський: віхи життя і творчості" (17,2 др. арк.), розділи до колективної монографії "Історія української культури в 5-ти томах. - Т.5", 3 збірники наукових статей "Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика" (Вип. 18, 19, 20 - обсяг 60 др. арк.), тематичний збірник "Крим від античності до сьогодення: історичні студії". Завершено роботу і опубліковано у співавторстві видання "Вибрані праці академіка В.І.Вернадського. Т.2: Листування з українськими вченими" (кн.1, кн.2 ч.1, кн.2 ч. 2, обсяг - 19, 6 др. арк.), збірник документів і матеріалів "Куренівська трагедія 13 березня 1961 р. у Києві: причини, обставини, наслідки. Документи і матеріали" (обсяг - 40 др. арк.), статті у фахових виданнях, гасла до Енциклопедії історії України. Інші види наукової роботи: підготовка аналітичної записки в МОН "Соціальна історія України повоєнного двадцятиріччя: доцільність змін та підходів у шкільному курсі історії", відповіді на листи за запитами органів влади, редагування та рецензування статей у різноманітних фахових виданнях, підготовка рецензій та відгуків на монографії, навчальні посібники, проекти, наукові рукописи; наукове керівництво, наукове консультування та опонування кандидатських та докторських дисертацій; апробація результатів наукового пошуку на численних наукових зібраннях. Силами відділу проведено 4 "круглих столи", науковці брали участь в організації 4 конференцій, мали 77 виступів на 52 різноманітних заходах. Загалом за звітний період опубліковано наукової продукції обсягом 190,95 др. арк.

04 СОЦІОЛОГІЯ

04.01 Загальні питання соціології

04.04.17.0018/0216U007242

Розвиток соціальних мереж в контексті забезпечення суспільної безпеки: Заключний звіт /Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Керівник Попик Володимир Іванович. – ДР 0115U002991. УДК 342.1-021.3:366.6.

84 с.

Вивчено процеси використання соціальних мереж як інструмента розвитку демократизації суспільства. Розглянуто соціально-психологічні особливості мережевого спілкування, в тому числі - як комунікації негативних інформаційно-

психологічних впливів в умовах інформаційної агресії. Визначено шляхи нейтралізації інформаційних небезпек у соціальних мережах.

04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси

04.04.17.0019/0416U002143

Гурій Богдана Богданівна. Формування соціального капіталу в сучасних молодіжних громадських організаціях України: Дис... к.соц.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 05.04.2016.

УДК УДК 316.472.3:316.354-053.6(043.3).

248 с.: 14 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Об'єкт: соціальний капітал членів сучасних молодіжних громадських організацій. Мета: з'ясування чинників, що зумовлюють процес формування соціального капіталу в сучасних молодіжних громадських організаціях України. Методи дослідження: аналіз та синтез, системно-структурний аналіз, узагальнення і порівняння, типологізування, кількісне інтернет-опитування, якісні напівструктуровані глибинні інтерв'ю, вторинний аналіз соціологічних даних і статистичної інформації. Теоретичні та практичні результати: розроблено концептуальну схему аналізу соціального капіталу на макро-, мезо- і мікрорівнях; запропоновано авторське визначення поняття "соціальний капітал громадської організації"; розроблено типологію стратегій досягнення професійної кар'єри членів молодіжних громадських організацій, сформувавших під впливом набутого ними в цих організаціях соціального капіталу. Новизна: концептуалізація процесу формування соціального капіталу молодіжних громадських організацій. Ступінь впровадження: висновки дисертаційної роботи дозволили впровадити авторські організаційні та технологічні інновації в структуру і діяльність громадської організації "Інститут досліджень соціального капіталу"; окремі положення й висновки використано у процесі розробки та викладання авторського курсу "Теорія інформаційного суспільства" для студентів спеціальності "Соціологія" у Національному університеті "Львівська політехніка".

04.04.17.0020/0416U002144

Вахула Богдан Ярославич. Соціальні медіа як механізм політичної мобілізації в сучасному українському суспільстві: Дис... к.соц.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 05.04.2016.

УДК УДК 007:316.77]:[316.422:004.738.5]:323(477)"20".

172 с.: 11 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Об'єкт: соціальні медіа. Мета: розкрити особливості функціонування соціальних медіа як механізму політичної мобілізації в сучасному українському суспільстві. Методи дослідження: аналіз та синтез, індукція та дедукція, історичний метод, метод кейс-стаді; метод: низка методів статистичного аналізу. Теоретичні та практичні результати: з'ясовано специфіку функціонування соціальних медіа як механізму політичної мобілізації порівняно із традиційними медіа у таких аспектах, як локалізація, характер комунікації у системі "виробник медіаповідомлень - споживач медіаповідомлень", горизонтальний та вертикальний характер мобілізації, ступінь інклюзивності, проблемноорієнтований чи ідеологічний характер мобілізації; доведено, що особливістю соціальних медіа як механізму політичної мобілізації є їхня роль у залученні користувачів соціальних медіа до неконвенційної політичної участі; схарактеризовано аудиторію соціальних медіа в сучасному українському суспільстві. Новизна: концептуалізація функціонування соціальних медіа як механізму політичної мобілізації в сучасному україн-

ському суспільстві. Ступінь впровадження: результати дослідження можуть бути включені до змісту навчальних курсів "Соціологія політики" та "Соціологія Інтернету", а також використані у діяльності політичних партій та громадських організацій, органів державної влади, які займаються моніторингом громадсько-політичних настроїв населення.

04.04.17.0021/0216U007239

Етичні виміри соціально-гуманітарних технологій: Заключний звіт / Центр гуманітарної освіти Національної академії наук України; Керівник Іщенко Юрій Анатолійович. – ДР 0113U000238. УДК 316.485.

50 с.

Теоретично визначене та практично-дискурсно легітимоване місце соціально-гуманітарних технологій в системі інших сучасних технологічних практик. Теоретично обґрунтовано, що етичні виміри соціально-гуманітарних технологій не зводяться до проблем прикладної етики, а ціннісно-смыслово задаються із середини гуманістичним їх змістом. Розкрито соціально-регулятивну роль моралі (норм і цінностей) та відповідного соціально-етичного дискурсу в роботі і впровадженні гуманітарних технологій, спрямованих на оптимізацію ресурсів людського розвитку. З'ясуване місце і роль гуманітарного (і вужче етичного) знання у виявленні ризиків і небезпек практичного втілення соціально-гуманітарних технологій.

04.04.17.0022/0216U007240

Соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти зовнішніх маніпуляцій свідомістю населення України: Заключний звіт / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Керівник Горючий Валерій Микитович. – ДР 0115U002992. УДК 316.64:-366.6.

73 с.

Визначено соціокультурні механізми формування ментального імунітету проти інформаційних загроз в умовах інформаційно-психологічної війни, охарактеризовано розвиток правової бази інформаційного простору, визначено напрямки створення соціокультурного бар'єру проти маніпуляцій свідомістю населення України

04.81 Прикладна соціологія

04.04.17.0023/0416U002353

Битюк Інна Вікторівна. Моральна паніка як технологія впливу в системі соціальних комунікацій: Дис... к.соц.комунік. / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 19.05.2016.

УДК УДК 007 :304 :004.9.

198 с.: 13 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 115 назв.

Дисертація присвячена комплексному вивченню моральної паніки як маніпулятивної технології в системі соціальних комунікацій. Зокрема розглядаються наукові підходи до цього феномена як технології впливу, що конструється мас-медіа задля управління масовою свідомістю. Зроблено спробу визначити типові механізми формування моральної паніки у період суспільно-політичної стабільності в державі, під час кризи й за умов інформаційної війни. У дослідженні здійснено науково-практичне й теоретичне осмислення основ формування моральної паніки як перебільшеної реакції медіа на відносно малозначущі події соціальної девіації, які потенційно становлять загрозу загальнолюдським цінностям.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.04 Політична економія

06.04.17.0024/0216U006804

Наукові основи геомеханічного навантаження кріплення виробок у масиві слабких порід: Заключний звіт / Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Бондаренко Володимир Ілліч. – ДР 0113U003338. УДК 539.4.012.

133 с.

На основі виконаних досліджень отримані наступні результати роботи: - розроблено методичні основи розрахунку параметрів кріплення в підготовчих виробках в слабких породах; - розроблено програмне забезпечення системи автоматизованого проектування і моделювання гірських робіт; - для умов Західного Донбасу обґрунтований весь комплекс вихідних гео-механічних і гірничотехнічних параметрів для максимального достовірного моделювання процесів деформування неоднорідного вуглевміщуючого дрібношароватого породного масиву навколо пластової виробки. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.04.17.0025/0516U000423

Озеран Алла Володимирівна. Гармонізація фінансової звітності підприємств з міжнародними стандартами та потребами управління: Дис... д.е.н. / Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 19.05.2016.

УДК 657.37:658.1:006.032:005.915(043.3).

392 с.: 34 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 598 назв.

У дисертації вирішується наукова проблема гармонізації фінансової звітності підприємств України з міжнародними стандартами і формування звітної фінансової інформації для ефективного управління. Базуючись на теорії асиметричної інформації та кібернетичному підході, сформовано зміст інформаційної парадигми фінансової звітності; досліджено концептуальні основи формування фінансової звітності та чинники, які впливають на її якісні параметри; проаналізовано сучасний стан вітчизняної фінансової звітності підприємств і визначено можливі напрями її удосконалення, спрямовані на підвищення її інформативності та корисності. Запропоновано модель змішаного державно-професійного регулювання системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Розроблені методологічні рекомендації з формування показників фінансової звітності сприяють покращенню інформаційної бази фінансового менеджменту, а також гармонізації фінансової звітності вітчизняних підприємств з міжнародними стандартами з метою створення оптимальних умов функціонування у світовому економічному просторі.

06.04.17.0026/0416U002071

Самборська-Музичко Юлія Олександрівна. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності банків: Дис... к.е.н. / Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 14.04.2016.

УДК 658.012.4:336.71.

165 с.: 56 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

Дисертацію присвячено розвитку теоретичних і прикладних методичних положень стратегічного аналізу конкурентоспроможності банківських установ. Обґрунтовано

методичні підходи до стратегічного аналізу конкурентоспроможності банківських установ. Уточнено сутність понять "стратегічний аналіз", "конкурентоспроможність банку", "конкурентоспроможність банківського продукту". Викремлено організаційні етапи здійснення стратегічного аналізу конкурентоспроможності та визначено їх взаємозв'язок з етапами формування стратегій банку. Удосконалено методичні підходи до аналізу впливу зовнішнього середовища на конкурентоспроможність банку. Запропоновано методику аналізу конкурентоспроможності банківського продукту. Вдосконалено методику аналізу конкурентоспроможності банків на основі коефіцієнтів "довіри клієнта".

06.04.17.0027/0416U002231

Синявська Ольга Олександрівна. Методи і моделі оцінювання якості послуг банківських установ: Дис... к.е.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК [330.4:336.71](043.5).

234 с.: 22 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню актуального завдання розробки концептуальної моделі процесу оцінювання якості послуг банківських установ. Розроблено концептуальну модель та методичний підхід до оцінювання якості банківських послуг. Запропоновано комплекс моделей: модель оцінювання якості послуг банківських послуг на основі побудови системи нечіткого логічного висновку; модель оцінювання управління якістю банківських послуг на основі синтезу оцінки якості послуг та показників ефективності банківської діяльності. Здійснено апробацію запропонованих методів і моделей на базі діючих банківських установ.

06.04.17.0028/0416U002371

Остапенко Юлія Петрівна. Методика та організація обліку і аудиту витрат по перевезенню вантажів підприємствами водного транспорту: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 19.05.2016.

УДК 657.471/.474+657.6]:656.614.3(043.3).

210 с.: 21 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертацію присвячено розвитку теоретичних положень і розробці рекомендацій, спрямованих на вдосконалення обліку й аудиту витрат по перевезенню вантажів підприємствами водного транспорту. Досліджено і узагальнено особливості технологічного процесу функціонування підприємств водного транспорту, доведено необхідність запровадження уточнюючих субрахунків - як синтетичних, так і аналітичних, обґрунтовано доцільність інтегрованого ведення фінансового і управлінського обліку витрат судноплавних компаній, здійснено оцінку витрат судноплавних компаній з урахуванням ризиків сфери транспортування вантажів підприємствами водного транспорту з відповідною їх класифікацією, уточнено зміст етапів аудиторської перевірки залежно від специфіки діяльності судноплавних компаній, удосконалено методику аудиту витрат, визначено особливості внутрішнього контролю правильності віднесення витрат до окремих статей, обґрунтовано доцільність організації та здійснення внутрішнього аудиту витрат судноплавних компаній, визначено порядок і послідовність проведення внутрішнього аудиту витрат судноплавних компаній.

06.04.17.0029/0216U006801

Розробка економіко-математичного інструментарію аналізу медичних бюджетних програм міста з урахуванням процесів самоорганізації населення: Заключний звіт

/Запорізький національний університет; Керівник Макишко Наталія Костянтинівна. – ДР 0116U006084. УДК 332.012.33:336.148:519.86.

96 с.

Об'єкт дослідження - концептуальні основи та економіко-математичний інструментарій аналізу бюджетних програм міста з урахуванням процесів самоорганізації населення. Мета роботи - розробка концепції та відповідного економіко-математичного інструментарію, призначеного для аналізу стану інформаційного простору територіальної громади міста, його можливостей щодо залучення жителів міста до участі в бюджетному процесі на прикладі формування бюджетних програм у медичній сфері. Метод дослідження - системний аналіз, семантичне моделювання, функціональне бізнес-моделювання, економіко-математичне моделювання. Здійснено аналіз поняття, стану та динаміки процесів самоорганізації населення в територіальних громадах регіонів України та м. Бердянськ. Розроблено концепцію аналізу інформаційного простору територіальної громади міста, що враховує процеси самоорганізації населення, а також необхідний інструментарій для аналізу та прогнозування розвитку цих процесів по відношенню до участі громади у формуванні бюджетних програм та їх реалізації. Визначено напрями розвитку та використання інформаційного простору громади для моніторингу процесів самоорганізації міста. Результати роботи можуть бути використані при створенні систем підтримки прийняття рішень в органах місцевого самоврядування та муніципальній економіці. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.04.17.0030/0416U002113

Білоус Артем Олексійович. Трансформація міжнародної управлінської діяльності компаній залізничного машинобудування: Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 339.94.

212 с.: 9 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

У дисертації визначено основні складові, характерні риси, структурні елементи й оптимальні параметри ринку залізничного транспорту та функції його суб'єктів в умовах глобалізації. Виокремлено та науково обґрунтовано чинники трансформації корпоративних стратегій під впливом сучасних економічних умов. Досліджено трансформацію сучасних методів системи управління виробництвом та реалізацію продукції галузі залізничного машинобудування. Оцінено передумови та сучасний стан розвитку ринку залізничного рухомого складу в Україні як одного з основних ринків в економіці країни. Розроблено й обґрунтовано практичні рекомендації, спрямовані на прискорення процесу формування українського ринку залізничного транспорту, шляхів оптимізації діяльності компаній на ньому та виходу на зовнішні ринки. Визначено пріоритетні напрями розвитку підприємств галузі залізничного машинобудування України як однієї із ключових галузей вітчизняної промисловості. Аргументовано, що трансформація міжнародної управлінської діяльності компаній залізничного машинобудування відбувається у вигляді поступової міжнародної децентралізації менеджменту за рахунок синергетичного ефекту від утворення нових міжнародних ланцюгів доданої вартості та використання модульної технології, міжнародних стандартів менеджменту якості, системи ощадливого виробництва, соціалізації бізнес-процесів. Сукупність зазначених елементів разом із процесом децентралізації менеджменту приводить до підвищення ефективності підприємств галузі залізничного

го машинобудування та посилення їх міжнародної конкурентоспроможності.

06.04.17.0031/0416U002136

Якуненко Костянтин Вікторович. Розвиток інтеграційної взаємодії України з європейським Енергетичним Співтовариством (на прикладі вугільної електроенергетики):

Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 339.924:331.556.4 (061.1 ЄС).

250 с.: 29 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 304 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню передумов, елементів механізму та наслідків розвитку процесу євроінтеграції в електроенергетиці в умовах його поширення за межі ЄС. На основі проведеного дослідження та аналізу визначено основні напрями інтеграційної взаємодії України з Енергетичним Співтовариством у сфері електроенергетики та оцінено економічні наслідки такої взаємодії. Зокрема, оцінювання ефектів здійснено на прикладі екологічної модернізації вугільної електроенергетики України за допомогою розробленої для цього детерміністичної моделі облікового типу. Для аналізу такої взаємодії розроблено еkleктичний підхід, який поєднує положення двох теорій євроінтеграції: неофункціоналізму та інтергвернменталізму. Основними напрямками поглиблення інтеграції в енергетичний простір ЕнС є: (1) екологічна модернізація вугільної електроенергетики, (2) синхронізація із загальноєвропейською електричною системою, (3) імплементація Третього енергопакету загалом та, зокрема, (4) розвиток конкурентоспроможної відновлювальної енергетики. Формально, наведені напрями є продекларованими міжнародними зобов'язаннями України (окрім синхронізації), проте фактично всі вони є способами вирішення внутрішніх проблем шляхом реформи.

06.04.17.0032/0416U002161

Корж Марина Анатоліївна. Трансформація механізмів прямого іноземного інвестування в умовах глобалізації:

Дис... к.е.н. /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління". – Захищена 14.04.2016.

УДК [339.727.22:339.9]+330.322.

210 с.: 38 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

У дисертації досліджено еволюцію теоретичних концепцій прямого іноземного інвестування під кутом зору різних наукових шкіл, розкрито сутність та структуру механізмів прямого іноземного інвестування в умовах посилення глобалізаційних процесів

06.04.17.0033/0416U002270

Туров Владислав В'ячеславович. Трансформація економічного розвитку Республіки Казахстан у сучасній світогосподарській системі:

Дис... к.е.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 28.04.2016.

УДК 339.9:338.1(574).

233 с.: 27 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню трансформації економічного розвитку Республіки Казахстан у сучасній системі світового господарства. Побудовано прогнозну модель розвитку експорту Республіки Казахстан на основі математичної моделі ARIMA. Розроблено концепт-стратегію розвитку економіки Республіки Казахстан у сучасних умовах функціонування світового господарства на основі комплексної стратегії перебудови економіки. Запропоновано механізм модернізації казахстанської економіки, у рамках якого розроблено науково-практичні рекомендації

щодо визначення стратегії модернізації економіки Республіки Казахстан у контексті інтеграції країни до світової економічної системи.

06.04.17.0034/0416U002369

Вірковська Анастасія Андріївна. Асиметрії зовнішньоторговельних інтересів країн Європи:

Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 12.05.2016.

УДК 339.54(4).

308 с.: 25 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Об'єкт – процеси формування та забезпечення зовнішньоторговельних інтересів країн Європи. Мета – розвиток теоретико-методичних засад формування зовнішньоторговельних інтересів країн Європи та виявлення їхніх асиметрій, а також обґрунтування прикладних рекомендацій щодо реалізації зовнішньоторговельних інтересів України на сучасному етапі євроінтеграції. Методи – наукової абстракції; абстрактно-логічного; аналізу, узагальнення та синтезу; економетричні, у тому числі багатомірної статистичного та регресійного аналізу; графічного. Результати – теоретичне узагальнення та концептуальне формулювання теоретико-методичних засад дослідження зовнішньоторговельних інтересів країн Європи у контексті подолання їхніх асиметрій та розробки стратегічних пріоритетів забезпечення зовнішньоторговельних інтересів на сучасному етапі євроінтеграції України. Новизна – сформульовано та емпірично підтверджено гіпотезу щодо об'єктивних передумов формування асиметрій зовнішньоторговельних інтересів країн Європи, що генеруються асиметріями структури міжнародної торгівлі як основи для визначення їхніх домінуючих форм (просторової, часової, структурної); удосконалено трактування поняття «зовнішньоторговельний інтерес країни»; розвинуто теоретико-методичні підходи до оцінювання впливу зовнішньої торгівлі на макроекономічний показник розвитку країни (ВВП у розрахунку на одну особу), людський капітал та інвестиційну привабливість України та інших країн Європи; проведено типологізацію зовнішньоторговельних інтересів країн Європи; обґрунтовано концептуальні положення стратегічних пріоритетів реалізації системи та засобів зовнішньоторговельної політики України. Впроваджено у діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; Управління зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності Тернопільської обласної державної адміністрації; ТДВ «Булат» та у навчальний процес Тернопільського національного

економічного університету. Сфера використання – діяльність Комітету з питань євроінтеграції Верховної Ради України, Міністерства закордонних справ України, Представництва України при Європейському Союзі та Європейського співтовариства з атомної енергії.

06.04.17.0035/0216U001892

Дослідження маркетингових активностей корпорації Danon на зарубіжних ринках :

Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Сохацька Олена Миколаївна. – ДР 0116U002504. УДК 339.138.

43 с.

Об'єкт дослідження - дослідження сучасних маркетингових активностей корпорації Danone на молочних ринках країн Єврозоюзу. Метою науково-дослідної роботи є бенчмаркінговий аналіз товарної, збутової, комунікаційної політики компанії Danone, її конкурентних переваг, слабких сторін, цифрових розробок та реакцій споживачів. Дане дослідження дозволить запропонувати напрямки та інструменти конкурентної боротьби як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Методи дослідження: компаративний аналіз

ліз, якісний аналіз, графічний, логічний аналіз та синтез, розрахунковий, системний метод, прогнозування, логіко-діалектичний метод пізнання. Узагальненим науковим результатом роботи є опис сучасної маркетингової діяльності Danone на ринку молочних продуктів в умовах посилення конкуренції в цій сфері господарювання, а також дослідження сильних й слабких сторін, загроз та перспектив функціонування корпорації в умовах індивідуалізації попиту. Окрім проведеного системного SWOT-аналізу, зазначено основні результати сучасних досліджень щодо ефективності просування конкретного виду продукції, тенденції поведінки споживачів та цифрового маркетингу. Наукова новизна проведених наукових досліджень відображає: зазначення провідних теоретичних та прикладних аспектів маркетингових кампаній харчової індустрії на європейських ринках, важливість аналітичного базису на основі проведених досліджень при прийнятті управлінських маркетингових рішень, характеристика зміни парадигми бізнес-активності в контексті індивідуалізації попиту на оцифрування маркетингових інтеракцій. Ступінь впровадження - на рівні розробки: практичні пропозиції та методичні рекомендації щодо удосконалення маркетингових активностей ПрАТ Тернопільський молокозавод з метою розширення його діяльності.

06.04.17.0036/0216U001931

Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Голіков Артур Павлович. – ДР 0113U001401. УДК 339.9-044.922.

46 с.

Мета дослідження - дослідити та проаналізувати трансформації міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації, сформулювати на цій основі теоретико-методологічні положення та шляхи ефективної реінтеграції національних економік до сучасного світогосподарського середовища. Досліджено: генезис методологічних засад трансформації міжнародних економічних відносин; сутність функціонально-структурних параметрів сучасних міжнародних економічних відносин, а також проаналізовано їх трансформації з урахуванням теоретико-методологічних новацій еволюційного й інституційного підходів; висвітлено специфіку відбиття трансформаційних процесів у системі форм та напрямків міжнародних економічних відносин; систематизовано основні чинники, механізми та вектори сучасних трансформацій міжнародних економічних відносин; визначено тенденції структурування глобальної економіки, їхнього впливу на розвиток національних господарств; виявлено чинники підвищення конкурентоспроможності національних господарських систем в умовах глобалізації. Використані статистичні дані Міжнародних організацій, широкий перелік сучасних літературних джерел з економічної тематики, нормативно-законодавчі акти, праці західноєвропейських та українських авторів з проблем міжнародних економічних відносин.

06.04.17.0037/0216U006755

Розвиток внутрішнього ринку України в умовах глобальної конкуренції: Заключний звіт /Київський національний торговельно-економічний університет; Керівник Уманців Юрій Миколайович. – ДР 0116U006012. УДК 339.9:339.13(477).

85 с.

Досліджено економічну сутність, структура і функції внутрішнього ринку. Обґрунтовано місце та роль державного регулювання внутрішнього ринку. Запропоновано напрями вдосконалення механізму державного регулювання внутрішнього ринку. Систематизовані методи і інструменти державного регулювання внутрішнього ринку. Проаналізо-

вано сучасний стан внутрішнього ринку України. Визначено напрями впливу держави на розвиток внутрішнього ринку. Сформульовано теоретичні висновки та практичні рекомендації щодо вдосконалення ДЕРЖАВНОГО регулювання внутрішнього ринку України. Робота передається за кордон за довірливою ціною.

06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи

06.04.17.0038/0216U008049

Оцінка конкурентності ринку електроенергії України та ринкової влади його суб'єктів господарювання: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Подолець Роман Здиславович. – ДР 0116U006211. УДК 338.242.2:620.9.

201 с.

Узагальнено сучасні науково-методичні підходи до оцінювання ступеню конкурентності товарних ринків та ринкової влади їхніх суб'єктів. Обґрунтовано нееволюційну природу концентрації ринку електроенергії України та визначено товарні, географічні та часові межі ринку, його суб'єктний склад, структурні елементи та взаємозв'язки між ними. Обґрунтовано наявність високого рівня ринкової влади ("інституційну монополію") у органів державного регулювання та управління (НКРЕКП, Міненерговугілля) на ринку електроенергії України, що істотно впливає на умови обороту товару (електроенергії) на ринку.

06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес

06.04.17.0039/0216U001895

Моделювання інноваційного розвитку з використанням біхевіористичного підходу: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Меркулова Тамара Вікторівна. – ДР 0113U001402. УДК 339.9-044.922.

219 с.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлені і вирішені наступні завдання: проаналізовано теоретичні аспекти інноваційного розвитку, виявлено його феноменологічні риси, описано організаційні структури інноваційного венчурного бізнесу; проведено статистичний аналіз світових та вітчизняних тенденцій інноваційного розвитку; досліджено можливості використання біхевіористичного та еволюційного підходів в описі інноваційного розвитку як на теоретичному так і на модельному рівнях; побудована і проаналізована мультиагентна модель інноваційного розвитку популяції економічних агентів, досліджено режими інноваційного розвитку з екзогенними параметрами мутації та дифузії інновацій; побудовані і досліджені біхевіористичні моделі конкурентної взаємодії агентів онлайн-соціальних мереж.

06.04.17.0040/0216U001975

Практичні аспекти формування, функціонування та розвитку екологічного туризму:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Зима Олександр Григорович. – ДР 0116U004520. УДК 338.48:502/504-043.86.

101 с.

На основі результатів аналізу світового досвіду розвитку рекреаційних зон та екологічного туризму було визначено оптимальний процес впровадження основних принципів екологічного туризму на території природогосподарських си-

стем та впровадження розроблених аспектів в діяльність підприємства. Також, результатами проведеного дослідження є практичні аспекти формування, функціонування та розвитку екологічного туризму, що дозволило надати обґрунтування необхідності моніторингу критеріїв оцінки потенціалу розвитку екологічного туризму для оптимізації екологічного навантаження при плануванні діяльності підприємства

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.04.17.0041/0216U007263

Методичні рекомендації щодо формування фінансової звітності з доходних надходжень від вантажних перевезень з розрахунками через ЄРЦ в АТ"Укрзалізниця": Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Колесникова Н.М. – ДР 0115U006860. УДК 330.564.6.2:656.025.

68 с.

Об'єкт дослідження - процес формування фінансової звітності з доходних надходжень від вантажних перевезень з розрахунками через ЄРЦ в ПАТ "Укрзалізниця". Предмет дослідження - методи, принципи, способи формування фінансової звітності з доходних надходжень від вантажних перевезень з розрахунками через ЄРЦ в ПАТ "Укрзалізниця". Мета дослідження - розробка методичних рекомендацій щодо формування фінансової звітності з доходних надходжень від вантажних перевезень з розрахунками через ЄРЦ в ПАТ "Укрзалізниця". Метод дослідження - аналітичний. Практична значимість роботи - використання результатів розробки при формуванні фінансової звітності з доходних надходжень від вантажних перевезень з розрахунками через ЄРЦ в ПАТ "Укрзалізниця". Галузь використання - залізничний транспорт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.04.17.0042/0216U007264

Методичні рекомендації щодо формування доходів від плати за користування вагонами на під'їзних коліях суб'єктів перевізного процесу в АТ"Укрзалізниця": Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Колесникова Н.М. – ДР 0115U006858. УДК 330.564.6.2:656.223.2.

113 с.

Об'єкт дослідження - Процес формування доходів від плати за користування вагонами на під'їзних коліях суб'єктів перевізного процесу в ПАТ "Укрзалізниця". Предмет дослідження - принципи, методи та способи формування доходів від плати за користування вагонами на під'їзних коліях суб'єктів перевізного процесу в ПАТ "Укрзалізниця". Мета дослідження - Розробка методичних рекомендацій з формування доходів від плати за користування вагонами на під'їзних коліях суб'єктів перевізного процесу в ПАТ "Укрзалізниця". Метод дослідження - Аналітичний. Практична значимість роботи - методичні рекомендації щодо формування доходів від плати за користування вагонами на під'їзних коліях суб'єктів перевізного процесу в ПАТ "Укрзалізниця". Галузь використання - залізничний транспорт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.04.17.0043/0516U000393

Корнієцький Олександр Владиславович.

Міжрегіональна взаємодія транспортно-логістичних систем в умовах просторової трансформації економіки: теорія, методологія, практика: Дис... д.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 29.04.2016.

УДК 338.47:656.

366 с.: 50 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методологічних засад та розробці практичних рекомендацій з формування стратегії і механізмів міжрегіональної взаємодії транспортно-логістичних систем в умовах просторової трансформації економіки. Обґрунтовано концепцію формування й розвитку міжрегіональної синергетичної транспортно-логістичної системи на засадах інтеграційно-кластерного підходу. Розроблено організаційно-управлінський механізм формування транспортно-логістичних систем мезорівня у формі корпорацій з мережною організаційно-технологічною структурою кластерного типу.

06.04.17.0044/0516U000431

Прямухіна Наталія Валентинівна. Теоретико-методологічні засади розвитку регіонального економічного простору в умовах трансформаційних зрушень: Дис... д.е.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 29.04.2016.

УДК УДК 332.14(043).

428 с.: 21 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Узагальнено теоретичні положення щодо трансформації регіонального економічного простору та уточнено його сутність. Визначено інституційні засади формування архітектури економічного простору регіону та систематизовано показники оцінювання трансформаційних зрушень. Уточнено змістовне наповнення зв'язку державного та регіонального регулювання трансформаційних зрушень в економіці регіонів. Систематизовано закономірності трансформацій регіонального економічного простору. Удосконалено архітектуру регіонального економічного простору в умовах трансформаційних зрушень. Визначено структуру архітектури консолідованого регіонального простору як підґрунтя для узгодження економічних інтересів агентів регіональної економіки. Сформовано моделі архітектури регіонального економічного простору США, Японії, Чехії, Угорщини, Польщі. Надано оцінку ефективності трансформаційних зрушень у розвитку регіонального економічного простору. Визначено умови та можливості застосування технології форсайту в розвитку регіонального економічного простору в умовах трансформаційних зрушень. Використано сценарний підхід до розвитку регіонального економічного простору в умовах трансформаційних зрушень. Сформовано модель оцінки ефективності трансформаційних зрушень.

06.04.17.0045/0516U000460

Притула Христина Мирославівна. Соціально-економічний розвиток сільських територій на основі ефективної реалізації їх потенціалу: Дис... д.е.н. /Інститут регіональних досліджень НАН України. – Захищена 13.05.2016.

УДК 332:332.122:338.43.

393 с.: 65 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Об'єкт дослідження: розвиток сільських територій та процеси управління цими територіями. Мета: обґрунтування теоретико-методологічних засад розвитку сільських територій на основі реалізації їх потенціалу та розробка практичних рекомендацій щодо побудови ефективної системи управління цими територіями. Методи: аналіз і синтез, монографічний, системний аналіз, економіко-математичне мо-

делювання, структурний та статистичний аналіз, групування, картографічний, динамічний та індексний, порівняльний і графічний. Новизна: вперше обґрунтовано концептуальні засади розвитку сільських територій, що включають їх системні характеристики, принципи функціонування, основні імперативи ендогенної моделі та стратегічні пріоритети розвитку в контексті здійснення адміністративно-територіальної реформи, поглиблення євроінтеграційних процесів та стимулювання розвитку ініціативи місцевих громад, запропоновано методологічний підхід до аналізу особливостей функціонування сільських територій, розроблено наукові основи побудови системи управління розвитком сільських територій, які базуються на принципах участивності, адаптивності та гетерогенності та включають цілі, суб'єкти, задачі управління та першочергові заходи, зорієнтовані на збалансований розвиток усіх підсистем сільських територій та реалізації пріоритетів концепції ендогенного розвитку, удосконалено науково-методологічні засади дослідження потенціалу сільських територій, систему управління розвитком сільських територій, методичний підхід до оцінки якості життя сільських мешканців, який включає систему показників в розрізі економічної, демографічної, екологічної та освітньої сфер розвитку сільських територій. Сфера використання: в діяльності Адміністрації Президента України при розробці Концепції інноваційного розвитку сільських територій, при визначенні основних завдань розвитку сільських територій в контексті євроінтеграційної перспективи України, Міністерства аграрної політики України при доопрацюванні проекту Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року, Міністерства закордонних справ України при формуванні політики розвитку сільських територій на основі поступального зближення законодавства України до норм і правил ЄС, Головного управління агропромислового розвитку Львівської обласної державної адміністрації при формуванні проекту Програми розвитку сільських територій Львівської області до 2015 року.

06.04.17.0046/0416U002165

Рехтета Олександр Миколайович. Механізми формування і реалізації регіональної структурно-інвестиційної стратегії економічного росту: Дис... к.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.436:62.

163 с.: 21 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 187 назв.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій з розробки механізмів формування і реалізації регіональної структурно-інвестиційної стратегії економічного росту. Розроблено концепцію формування інтегрованої структурно-інвестиційної стратегії розвитку регіону, засновану на систематичній моніторинговій оцінці стану інвестиційних процесів підсистем, що входять у регіон, з використанням методів активізації цих процесів, з урахуванням їх соціально-економічних, а також географічних і кліматичних особливостей.

06.04.17.0047/0416U002166

Суханова Алла Валеріївна. Механізми формування конкурентних переваг економіки регіону: Дис... к.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 28.04.2016.

УДК 332.009.12:332.001.8.

185 с.: 19 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

Розроблено механізм управління конкурентоспроможністю регіону, що відображає систему організаційно-управлінських й економічних відносин у процесі реалізації

конкурентних переваг з урахуванням стратегічних імперативів соціально-економічного розвитку регіону, що дозволяє створити комфортні умови для проживання громадян і задоволення їх потреб, підвищити рівень результативності й обґрунтованості прийнятих органами влади регіону управлінських рішень, здійснити перехід на стійкий шлях розвитку.

06.04.17.0048/0216U001974

Удосконалення механізму фінансування житлової нерухомостя: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Внукова Наталя Миколаївна. – ДР 0115U001901. УДК 336.717:334.72.

40 с.

Результати проведеного в науково-дослідній роботі аналізу, дозволили обґрунтувати діючий механізм фінансування житлової нерухомості. Також було визначено недоліки сучасного процесу інвестування в житло, що дозволило удосконалити методичний підхід до оцінки інвестиційної привабливості житла з урахуванням вибору інвестиційного партнера.

06.04.17.0049/0216U007297

Розробити систему управління відтворенням біологічних ресурсів України: економічний вимір, оцінка, прогноз: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Савчук Василь Кирилович. – ДР 0111U008871. УДК 332.146.:502 (447).

104 с.

Об'єкт дослідження - управління відтворенням біологічних ресурсів України: рослинництво і тваринництво сільськогосподарських підприємств, ліс, рибицтво тощо. Мета дослідження - визначення сутності біоресурсів як складової національного багатства; обґрунтування концепції багаторівневого формування національного багатства зокрема з врахуванням особливостей відтворення його біологічної складової; розробка системи обліково-аналітичного забезпечення управління використанням і відтворенням біоресурсного потенціалу України. Методи дослідження - теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні роботи провідних вітчизняних дослідників з проблем відтворення біологічних ресурсів, законодавчі акти України, що регламентують використання і збереження біоресурсів. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: аналіз і синтез, метод порівняння та статистико-економічні методи (при аналітичній оцінці сучасних векторів і закономірностей розвитку біологічної складової національного багатства), методи графічного і кореляційно-регресійного аналізу (виявлення і вимірювання впливу основних факторів на використання та відтворення біологічного потенціалу), розрахунково-конструктивний (при прогнозуванні асиміляційного потенціалу відтворення біоресурсів), метод абстрактно-логічного узагальнення (для розробки заходів управлінського впливу на формування біологічних ресурсів України). Значення отриманих результатів полягає в удосконаленні критеріїв економічного виміру й аналітичної оцінки біоресурсного потенціалу як передумови розробки економічних моделей прогнозування раціонального використання, збереження і відтворення його складових. Застосування розробленого наукового інструментарію можливе у сфері управління діяльністю підприємств аграрної сфери, а також регіонального державного управління на рощуванням аграрного потенціалу національного багатства України. Галузь застосування - економіка і менеджмент. Робота розповсюджується за договірною ціною.

**06.71 Галузева структура економіки. Галузе-
ві і спеціальні економічні науки**

06.04.17.0050/0516U000400

**Орел Володимир Миколайович. Управління
економічним потенціалом підприємств галу-
зі свинарства: теорія, методологія, практи-**

ка: Дис... д.е.н. /Харківський національний технічний
університет сільського господарства імені Петра Василен-
ка. – Захищена 29.04.2016.

УДК 338.436:339.924:631.11.

343 с.: 47 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертацію присвячено розробці теоретико-
методологічних засад та практичних рекомендацій з фор-
мування та функціонування механізмів управління економі-
чним потенціалом підприємств галузі свинарства, спрямо-
ваних на підвищення ефективності їх господарської діяль-
ності. Розроблено концептуальну модель механізму управ-
ління економічним потенціалом у підприємствах галузі сви-
нарства, на засадах децентралізації управління шляхом реалі-
зації проектних дій та їх організаційних рішень, спрямова-
них на створення центрів відповідальності. Запропоновано
організаційно-економічний механізм формування системи
управління ефективністю розвитку підприємств свинарства
на основі раціоналізації використання виробничих ресурсів
шляхом створення інтегрованих об'єднань. Обґрунтовано
механізм формування конкурентної стратегії для підпри-
ємств галузі свинарства, залежно від позиціонування орга-
нізації в рамках галузі із орієнтацією на отримання певних
конкурентних переваг конкретного типу.

06.04.17.0051/0516U000401

**Ігнатенко Микола Миколайович. Формува-
ння та розвиток соціальної відповідально-
сті суб'єктів господарювання аграрної сфе-
ри економіки: теорія, методологія, практи-**

ка: Дис... д.е.н. /Харківський національний технічний
університет сільського господарства імені Петра Василен-
ка. – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.43:172.

512 с.: 53 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 447 назв.

У дисертаційній роботі визначено соціальну відповідаль-
ність як важливу категорію та складову частину діяльності
суб'єктів господарювання агросфери, її чинники, принципи
та форми, механізми та інструменти поширення та управ-
ління розвитком. Розроблено методологічні засади, у т.ч. по-
казники, критерії, індикатори соціальної відповідальності,
методи та моделі її здійснення, інструменти планування та
прогнозування. Здійснено оцінку та аналіз ефективності ді-
яльності аграрних та переробних підприємств як суб'єктів
соціальної відповідальності. Визначено вплив соціальної від-
повідальності на зайнятість працівників, екологічні складо-
ві діяльності та органічне виробництво, ділову репутацію,
виявлено проблеми і тенденції її поширення. Обґрунтова-
но механізми, інструменти та засоби підвищення соціальної
відповідальності, визначено доцільність використання інно-
вацій при її здійсненні та управлінні нею, виявлено резерви
фінансово-інвестиційного забезпечення. Розроблено кон-
цептуальні засади удосконалення соціальної відповідальності
суб'єктів господарювання агросфери на засадах державної
підтримки та використання інституційних регуляторів, ви-
значено провідну роль державно-приватного партнерства у
цьому процесі, запропоновано форми участі аграрних та пе-
реробних підприємств у реалізації значимих та пріоритетних
програм і проектів розвитку громадянського суспільства.

06.04.17.0052/0516U000408

**Новікова Наталя Леонідівна. Державне ре-
гулювання економічних інтересів аграрної**

сфери: Дис... д.е.н. /Національний науковий центр
"Інститут аграрної економіки". – Захищена 26.04.2016.

УДК 330.117:477.

452 с.: 79 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 453 назви.

Об'єкт дослідження: процес розбудови та функціону-
вання державного регулювання економічних інтересів, а та-
кож їх формування й реалізації у розвитку аграрної сфери
України. Мета роботи: розробка теоретико-методологічних
і практичних засад державного регулювання економічних
інтересів аграрної сфери з урахуванням особливостей тран-
зитивності організаційно-економічних змін у сфері виробни-
цтва, обміну й споживання продукції, а також тенденцій
розвитку підприємництва й соціально-демографічних про-
цесів на селі. Методи дослідження: історико-логічний, ді-
алектичний, логістичний, аналізу та синтезу, індукції та де-
дукції, монографічний, абстрактно-логічний, статистичний.
Наукова новизна: вперше розкрито змістовні характеристики
інституціональної концепції наукової ідентифікації еко-
номічних інтересів; визначено організаційно-економічні за-
сади й запропоновано модельну конструкцію механізму ста-
новлення, реалізації і державного регулювання економічних
інтересів суб'єктів господарювання аграрної сфери у роз-
різі організаційно-правових форм господарювання, їх про-
дуктивності, ефективності, доходності; ідентифіковано еко-
номічні інтереси за періодизацією їх втілення на практиці
в історичному контексті розвитку сільського господарства
України (радянські, гібридні, ринкові, глобальні); охаракте-
ризовано складові елементи формування економічних інте-
ресів (приватна власність, свобода вибору і підприємництва,
мотивація трудової діяльності, конкуренція, механізм ці-
ноутворення); розроблено науково-обґрунтовані пропозиції
щодо становлення ефективного організаційно-економічного
механізму реалізації і регулювання економічних інтересів,
визначено стратегічні імперативи їх узгодження, запропо-
новано методологічні засади удосконалення державного ре-
гулювання та оцінки його ефективності.

06.04.17.0053/0516U000420

**Нікішина Оксана Володимирівна. Мето-
дологічні засади регулювання інтегрова-
них ринків зерна та продуктів його пе-
реробки:**

Дис... д.е.н. /Інститут проблем ринку та
економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захище-
на 28.04.2016.

УДК 338.242 + 664.76.

585 с.: 107 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 450 назв.

Об'єкт: процеси формування механізмів регулювання
інтегрованих ринків зерна та продуктів його переробки
в макроекономічній системі координат. Мета: розвиток
теоретико-методологічних засад і розробка прикладних ме-
ханізмів державного регулювання інтегрованих ринків зер-
на та продуктів їх переробки з метою їх збалансованого роз-
витку в системі національної економіки. Методи дослідже-
ння: монографічний, ретроспективного та системного ана-
лізу, синтезу, наукової абстракції, секторного й структурно-
динамічного аналізу, індексний, балансовий, експертних оці-
нок, сценаріїв розвитку. Теоретичні та практичні результа-
ти: розроблено концептуальний і методичний базис для ре-
гулювання інтегрованих ринків зерна та продуктів його пе-
реробки, а також для оцінки ефективності функціонуван-
ня і регулювання даних ринків з позиції відтворювального
підходу. Новизна: обґрунтовано й розроблено методологічні
засади підвищення ефективності регулювання інтегрованих
ринків зерна та продуктів його переробки з метою їх збалан-
сованого розвитку в системі національної економіки. Ступінь
впровадження: Департамент розвитку аграрного ринку
(лист-відгук № 19-1/730 від 08.11.2007 р.), Департамент
науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських

територій (довідка №37-18-3-15/21316 від 09.11.2012 р.), Департамент продовольства (довідка №37-32-1-15/25065 від 05.12.2013 р.) Міністерства аграрної політики та продовольства України; Державна інспекція сільського господарства України (довідка № 5577/4-1/3-13 від 07.08.2013 р.); Об'єднання "Укрхлібпром" (довідки № 26-3-4/56 від 15.11.2013 р., № 26-3-4/43 від 13.06.2014 р.); Департамент агропромислового розвитку Одеської обласної державної адміністрації (акти впровадження б/н від 21.05.2014 р. і 19.11.2014 р.); ДУ "Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошуваного землеробства НААН України" (акт впровадження б/н від 19.11.2014 р.); Національний університет харчових технологій (довідка № 26/163 від 14.05.2014 р.). Сфера (галузь): економіка та управління національним господарством.

06.04.17.0054/0516U000439

Величко Олександр Петрович. Розвиток логістики в системі менеджменту підприємств аграрної сфери економіки: Дис... д.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 06.05.2016.

УДК 658.7/8:631.151.6.

465 с.: 39 табл., 125 іл. – Бібліогр.: 530 назв.

У дисертації розширено й поглиблено дослідження теоретичних, методологічних та практичних засад розвитку логістики в системі менеджменту підприємств аграрної сфери економіки. Основний зміст роботи включає формування пропозицій з удосконалення та адаптації методології обґрунтування управлінських рішень підприємств агробізнесу на засадах логістичного підходу. Чільне місце займають ідентифікація особливостей розвитку забезпечувальної логістики в процесі управління інтегрованими корпоративними агроформуваннями, а також розробка шляхів удосконалення засобів раціоналістичної логістики в системі менеджменту сільськогосподарських підприємств агрокооперативів. Значення дослідження для теорії полягає в розширенні відомих знань про концептуально-методологічні засади агрологістики. Практичною цінністю роботи є розробка нових та удосконалення існуючих механізмів логістичного управління підприємствами аграрної сфери економіки.

06.04.17.0055/0416U002072

Чорнобиль Олександр Володимирович. Формування системи адаптації персоналу на підприємстві: Дис... к.е.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 15.04.2016.

УДК 658.3:005.96.

237 с.: 17 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Об'єкт: процес адаптації персоналу на підприємстві. Метою дослідження є розробка теоретичних засад і практичних рекомендацій щодо формування системи адаптації персоналу на підприємстві. У процесі дослідження використано такі наукові прийоми й методи: формалізації та абстрагування, взаємозв'язку конкретного та абстрактного, логіко-семантичний, аналізу і синтезу, класифікації, структурно-функціональний аналіз, системний підхід, історичний, статистичний та порівняльний методи, аналіз та метод узагальнення емпіричних даних. Вперше розроблено модель формування системи адаптації персоналу на підприємстві, яка дозволяє врахувати комплекс зовнішніх і внутрішніх факторів, що обумовлюють діяльність підприємства, обрати відповідну стратегію інтеграції процесу адаптації персоналу у систему управління персоналом на підприємстві, а також підібрати оптимальний у конкретних умовах набір методів та інструментів адаптації персоналу.

06.04.17.0056/0416U002073

Станко Галина Володимирівна. Фінансово-економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств: Дис... к.е.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 15.04.2016.

УДК 334.7.009.12:631.16.

195 с.: 52 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Об'єктом дослідження є процеси формування та функціонування фінансово-економічного механізму забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Мета дослідження полягає в поглибленні теоретичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо формування фінансово-економічного механізму забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. У процесі дослідження використано такі наукові прийоми й методи: абстрактно-логічний, статистико-економічний, монографічний, розрахунково-конструктивний та порівняння, кореляційно-регресійний, інші загальноприйняті статистичні методи. Вперше обґрунтовано трактування конкурентоспроможності підприємства як певного ієрархічного послідовного процесу, що визначає рівень економічного стану підприємства, спрямованість його інноваційного розвитку, що, на відміну від існуючого, відображає діалектичний і дуалістичний характер конкурентоспроможності підприємства, вказує на тісний зв'язок між різними його рівнями та конкретизує сферу реалізації.

06.04.17.0057/0416U002100

Бучинська Олена Вікторівна. Демпфірування циклічності в аграрному секторі економіки України: Дис... к.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 26.04.2016.

УДК 338.2:338.436.32.

229 с.: 21 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Об'єкт дослідження: процес демпфірування циклічності в аграрному секторі економіки України в сучасних умовах розвитку з метою регулювання її економіки. Мета роботи: обґрунтування теоретичних і методичних засад циклічності розвитку аграрного сектора вітчизняної економіки, розробка науково-практичних рекомендацій та прогнозів щодо вдосконалення механізмів управління циклічністю під впливом зовнішніх чинників. Методи дослідження: системний підхід, графічний, монографічний, прогнозування, економіко-статистичного моделювання, аналізу, синтезу, наукової абстракції, логічного узагальнення, групування. Наукова новизна: вперше запропоновано теоретико-методичний підхід спрямування впливу на циклічні процеси в сільському господарстві через регулювання регенераційного циклу; удосконалено положення теорії економічних циклів, методичні підходи до класифікації факторів сільськогосподарських ризиків, теоретичні засади здійснення періодизації підвищувальних і понижувальних тенденцій в динаміці економічних показників сільського господарства України на основі методу лінійної фільтрації, алгоритм аналізу сучасного стану та прогнозування подальшої динаміки основних макропоказників розвитку сільського господарства; дістали подальшого розвитку концептуальні засади ідентифікації, типології та обумовленості сучасних аграрних криз, понятійний апарат ідентифікації регульованих та нерегульованих чинників циклічності розвитку аграрного сектора економіки України, пропозиції щодо синхронізації інноваційних і економічних циклів та криз в аграрному секторі економіки України.

06.04.17.0058/0416U002134

Черчата Анжела Олексіївна. Логістизація бізнес-процесів будівельних підпри-

ЄМСТВ: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.658:69.003.

225 с.: 41 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Дисертацію присвячено розвитку теоретичних положень і розробленню методичного і практичного інструментарію логістизації бізнес-процесів будівельних підприємств. У роботі висвітлено застосування логістичного підходу як засобу раціонального поєднання функціонального та процесного підходів та розвинуто понятійний апарат логістизації будівельних підприємств. Сформовано авторську класифікацію операційних бізнес-процесів будівельного підприємства за рахунок групування та розширення переліку складових. Запропоновано методичний підхід до оцінки результативності та ефективності операційних бізнес-процесів будівельних підприємств, що передбачає розрахунок узагальнюючого показника. Розроблено підхід до побудови логістичної системи, що базується на застосуванні розробленої BSC в межах запропонованої класифікації бізнес-процесів та передбачає створення дієвої логістичної служби будівельного підприємства. Запропоновано методичний підхід до обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення цільового рівня результативності та ефективності операційних бізнес-процесів будівельного підприємства, який передбачає побудову імітаційної моделі та дозволяє кількісно обґрунтувати процедуру вдосконалення стану бізнес-процесів шляхом їх логістизації. Обґрунтовано вибір оптимального постачальника, який базується на використанні математичного апарату нечітких множин та передбачає розрахунок інтегральної оцінки постачальників. Розраховано вплив від застосування логістизації бізнес-процесів будівельного підприємства.

06.04.17.0059/0416U002160

Андрусів Ульяна Ярославівна. Формування механізму управління інноваційною діяльністю підприємств будіндустрії: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.45 : 658.589.

169 с.: 21 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Дисертація присвячена розвитку теоретико-методичних засад та розробленню практичних рекомендацій щодо побудови механізму управління інноваційною діяльністю підприємств будіндустрії. Розвинуто понятійно-категоріальний апарат, що стосується інноваційної діяльності підприємств щодо трактування поняття "механізм управління інноваційною діяльністю". Запропоновано методичний підхід до формування механізму управління інноваційною діяльністю підприємств будівельної індустрії. Сформовано підхід до оцінювання рівня інноваційної діяльності підприємств будіндустрії на основі запропонованого інтегрального показника, що враховує діяльність підприємства за трьома напрямками: економічним, соціальним та екологічним. Удосконалено підхід до позиціонування підприємств будіндустрії за рівнем інноваційної діяльності та економічного зростання на основі побудови відповідної матриці. Удосконалено механізм управління інноваційною діяльністю підприємств будіндустрії, який включає застосування сучасних технологій управління (кластеризації, реінжинірингу бізнес-процесів, аутсорсингу, бенчмаркінгу та контролінгу) та комплексно поєднує елементи функціонального блоку та блоку забезпечення. Запропоновано підхід до оцінювання ефективності інноваційного заходу, який дозволяє обрати найбільш дієві заходи щодо вдосконалення інноваційної діяльності підприємств будіндустрії. Розроблено рекомендації щодо створення інтеграційних утворень на основі кластеризації підприємств

будіндустрії із залученням, поряд з іншими структурами, підприємств мінерально-сировинного комплексу, що дозволить забезпечити вирішення еколого-економічних проблем інноваційної діяльності підприємств будівельної індустрії.

06.04.17.0060/0416U002272

Нестерова Катерина Сергіївна. Державна регуляторна політика сприяння розвитку морського туризму в Україні: Дис... к.е.н. /Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.48.

193 с.: 35 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

1. Об'єкт - процес реалізації державної регуляторної політики сприяння розвитку морського туризму в Україні; мета - розробка та обґрунтування теоретико-методичних підходів щодо удосконалення економіко-організаційних інструментів реалізації державної регуляторної політики сприяння розвитку морського туризму в Україні; методи - абстрагування, порівняння, індукції і дедукції, системний аналіз, історичний, абстрактно-логічний і групування, монографічний, статистично-економічний; результати - розробка та обґрунтування теоретико-методичних підходів до удосконалення економіко-організаційних інструментів державної регуляторної політики сприяння розвитку морського туризму в Україні; впроваджено - в роботі управління культури і туризму, національностей та релігій Одеської обласної державної адміністрації (акт впровадження від 10.05.2015 р.), в діяльності департаменту культури та туризму Одеської міської ради (акт впровадження від 11.03.2016 р.), в навчальний процес Міжнародного гуманітарного університету при викладанні дисциплін "Міжнародні економічні відносини", "Основи морського бізнесу" (акт впровадження від 15.05.2015 р.), у практичну діяльність німецької консалтингової компанії "Kaufmann Unternehmensberatung GmbH" (довідка про використання результатів наукового дослідження від 09.03.2016 р.); галузь - економіка та управління національним господарством.

06.04.17.0061/0416U002328

Стадницька Юлія Юріївна. Еколого-економічні чинники розміщення господарської діяльності: Дис... к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 26.04.2016.

УДК 330.111.4:502.

188 с.: 63 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Об'єкт дослідження – ідентифікація еколого-економічних чинників розміщення господарської діяльності. Мета - розробити теоретико-методичні й прикладні основи ідентифікації еколого-економічних чинників розміщення господарської діяльності. Методологічною основою є фундаментальні та прикладні положення економічної теорії, регіональної економіки, теорії розвитку продуктивних сил, економіки природокористування, економіки охорони навколишнього середовища. Наукова новизна отриманих результатів визначається сукупністю теоретичних, методичних і прикладних положень, висновків і рекомендацій щодо ідентифікації еколого-економічних чинників розміщення господарської діяльності.

06.04.17.0062/0416U002554

Голубєв Станіслав Миколайович. Діагностика соціальних резервів розвитку колективного трудового потенціалу: Дис... к.е.н. /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Захищена 25.05.2016.

УДК 331.101.262:316.464(043.5).

289 с.: 20 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

Об'єкт дослідження: соціальні резерви розвитку колективного трудового потенціалу як складне соціально-економічне явище; мета роботи: обґрунтування теоретико-методичного забезпечення діагностики соціальних резервів розвитку колективного трудового потенціалу в умовах соціалізації економіки; методи дослідження та апаратура: системний підхід, методи аналізу та синтезу, абстрактно-логічний метод побудови терміносистеми, статистичний аналіз, багатовимірні кластерний і факторний аналіз, метод експертних оцінок, індукції та дедукції, графічний; теоретичні і практичні результати: методичне забезпечення діагностики соціальних резервів розвитку колективного трудового потенціалу, особливостями якого є врахування рольових функцій працівників колективу (виконавчих, адаптивних, творчих) і його згуртованості; технологія практичної реалізації діагностики соціальних резервів розвитку трудового потенціалу колективу, відмінністю якої є виділення в колективі таких носіїв його трудового потенціалу, як «виконавці» та «універсали», уточнення найбільш значущих комплексних латентних чинників розвитку сукупної робочої сили колективів; визначення об'єктів (людина, організація, економічна система держави) та змісту процесів соціалізації, відмінність якого полягає у систематизації на особистісному, організаційному та державному рівнях з перевагою значущості процесів соціалізації у трудових колективах організацій; концептуальне забезпечення діагностики колективного трудового потенціалу за рахунок створеної на основі міждисциплінарного підходу оригінальної терміносистеми, особливостями якої полягає у конкретизації змісту додаткових актуальних соціальних резервів розвитку ефективного об'єднання трудових потенціалів членів колективу шляхом діагностики таких його характеристик, як рольова структура і згуртованість; структура соціальної складової трудового потенціалу колективу за рахунок збагачення такими додатково запропонованими елементами, як емоційний інтелект, соціально-психологічний клімат, партисипативна культура, соціальна компетентність керівника; ступінь упровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність ВАТ «Турбоатом», ДНВП «Об'єднання Комунар», НДЦ ІПР НАН України, в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця; сфера використання: соціальні резерви розвитку колективного трудового потенціалу, навчальний процес

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.04.17.0063/0516U000438

Пластун Олексій Леонідович. Прогнозування цін на фінансових ринках на основі біржової інформації: Дис... д.е.н. /Сумський державний університет. – Захищена 12.05.2016.

УДК [336.76:338.5](043.5).

560 с.: 59 табл., 108 іл. – Бібліогр.: 744 назви.

Дисертація присвячена розробці теоретико-методологічних засад прогнозування цін на фінансових ринках на основі використання біржової інформації. У роботі досліджено сутність та особливості прогнозування цін на фінансових ринках; досліджено основні концепції, що пояснюють динаміку цін на фінансових ринках; охарактеризовано науково-методичні засади використання біржової інформації для прогнозування цін на фінансових ринках; проаналізовано теоретико-методологічні основи технічного та фундаментального аналізу біржової інформації; досліджено роль прогнозування цін на фінансових ринках у зниженні рівня інформаційної асиметрії в економіці; розроблено науково-методичний підхід до прогнозування цін

на фінансових ринках на основі оцінки взаємного впливу фінансових активів; розвинуто методологію технічного аналізу шляхом розробки індикатора класу осциляторів; розроблено науково-методичний підхід до прогнозування цінних бульбашок на фінансових ринках; досліджено специфіку використання імітаційного моделювання при прогнозуванні цін на фінансових ринках; розроблено науково-методичний підхід до прогнозування кризових явищ на фінансових ринках на основі аналізу їх волатильності; розроблено модель прогнозу цін на фінансових ринках під час виникнення форс-мажорних ситуацій; удосконалено науково-методичні підходи до прогнозування цін на фінансових ринках на основі гіпотези надреакцій; досліджено персистентність цін на фінансових ринках в умовах кризи; доведено присутність "ефекту вихідних днів" на фондовому ринку України.

06.04.17.0064/0416U002075

Штиль Інна Вікторівна. Удосконалення діяльності кредитних спілок на ринку фінансових послуг України: Дис... к.е.н. /Державна науково-навчальна установа "Академія фінансового управління". – Захищена 12.04.2016.

УДК 336.73(477) (043.3).

216 с.: 20 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

У дисертаційній роботі досліджено явище кредитної операції, його еволюцію та сучасний стан. Окреслено основні види послуг, які надають вітчизняні кредитні спілки, проаналізовано інституціональні засади, визначено особливості державного регулювання і нагляду за діяльністю кредитних спілок на конкретних етапах розвитку кредитно-кооперативного руху в Україні. Виокремлено тенденції розвитку інституцій кредитної кооперації у країнах світу

06.04.17.0065/0416U002076

Жебчук Роман Леонідович. Удосконалення бюджетного планування в умовах реформування бюджетної системи України: Дис... к.е.н. /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління". – Захищена 18.04.2016.

УДК 336.144:336.145.1.021.8.

256 с.: 32 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

У дисертаційній роботі виконано комплексне дослідження бюджетного планування. Зокрема, окреслено місце бюджетного планування в системі управління державними фінансами, визначені складові системи бюджетного планування, проаналізовано тенденції реформування бюджетної системи нашої держави, визначено завдання бюджетного планування в умовах реформування та ключові принципи його здійснення

06.04.17.0066/0416U002077

Верещака Іван Михайлович. Трансформація боргової політики в умовах запровадження середньострокового бюджетного планування: Дис... к.е.н. /ДННУ "Академія фінансового управління". – Захищена 18.04.2016.

УДК 336.27(477):330.101.541(043.3).

211 с.: 20 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 118 назв.

У дисертації визначено сучасні проблеми у сфері державного боргу та обґрунтовано шляхи трансформації середньострокової боргової політики в Україні

06.04.17.0067/0416U002078

Козоріз Любов Олександрівна. Податок на прибуток підприємств у системі середньострокового бюджетного планування: Дис... к.е.н. /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління". – Захищена 15.04.2016.

УДК 336.221.262:336.144.2.

206 с.: 23 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 153 назви.

В дисертаційній роботі розглянуто сутність середньострокового бюджетного планування та прогнозування податку на прибуток підприємств, систематизовано міжнародний досвід середньострокового планування цього податку в системі державних фінансів.

06.04.17.0068/0416U002162

Точиліна Ірина Валентинівна. Податкові пільги як інструмент державного регулювання інноваційного розвитку: Дис... к.е.н. /Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління". – Захищена 15.04.2016.

УДК 336.225.66:338.246.2.

242 с.: 19 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 302 назви.

Дисертація присвячена дослідженню проблеми доцільності та ефективності застосування податкових пільг як інструменту державної регуляторної

політики, науково-практичних основ їх використання для активізації інноваційної діяльності з метою забезпечення тривалого економічного зростання. Проаналізовано загальні підходи до визначення поняття "податкова пільга", розкрито механізм стимулюючої дії пільг інноваційного спрямування у розрізі окремих податків

06.04.17.0069/0416U002201

Надієвець Людмила Михайлівна. Державне регулювання фінансового посередництва у господарській системі України: Дис... к.е.н. /Львівська торговельно-економічний університет. – Захищена 20.04.2016.

УДК 336:717.8+338.1.

278 с.: 26 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 268 назв.

Об'єкт: процес державного регулювання фінансового посередництва в Україні. Мета: узагальнення та розвиток теоретичних засад державного регулювання фінансового посередництва й обґрунтування практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності фінансових посередників та посилення їх ролі в господарській системі України. Методи: узагальнення; ретроспективного аналізу; аналізу та оцінки; метод статистичного аналізу; порівняння; інструментарій економетричного аналізу; графічний і табличний методи; методи наукового абстрагування і конкретизації. Запропоновано: удосконалені: трактування сутності понять «фінансовий посередник» та «фінансове посередництво»; наукові підходи до класифікації фінансових посередників на основі узагальнення існуючих і виокремлення таких додаткових критеріальних ознак і видів фінансових посередників, методичні підходи до прогнозування частки активів фінансових посередників у валовому внутрішньому продукті та визначення вірогідних тенденцій розвитку банків, науково-методичні підходи до удосконалення системи нагляду та регулювання банківської діяльності на основі аналізу ефективності роботи НБУ. Сфера використання: Національний банк України.

06.04.17.0070/0416U002370

Ткачук Ірина Ярославівна. Фінансове забезпечення діяльності громадських організацій України: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 10.05.2016.

УДК [336.563:061.2] (477).

280 с.: 33 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Досліджено теоретико-методичні та практичні засади фінансового забезпечення діяльності громадських організацій в Україні з метою підвищення ефективності їх діяльності. Проведено оцінку розвитку громадських організацій

України; здійснено аналіз їх фінансового забезпечення відповідно до стандартів міжнародної практики; виявлено регіональні диспропорції у фінансуванні діяльності громадських організацій України та запропоновано способи їх усунення. Науково обґрунтовано пріоритетні вектори підвищення надходжень до бюджетів громадських організацій України з усіх джерел.

06.04.17.0071/0416U002553

Малишко Євгенія Олегівна. Вибір фінансових стратегій недержавного пенсійного забезпечення суб'єктами підприємництва:

Дис... к.е.н. /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Захищена 25.05.2016.

УДК [368.914:005.21]+336.7(043.5).

302 с.: 70 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Об'єкт дослідження: процес недержавного пенсійного забезпечення; мета роботи: обґрунтування теоретичних положень, розроблення методичного забезпечення і практичних рекомендацій щодо вибору фінансових стратегій недержавного пенсійного забезпечення суб'єктами підприємництва; методи дослідження та апаратура: метод аналізу ієрархій, метод ієрархій, метод таксономічного аналізу, метод регресійного аналізу, SWOT-аналіз; метод кластерного аналізу; теоретичні і практичні результати: діагностичний інструментарій вибору фінансової стратегії суб'єктами підприємництва, особливість якого полягає в комплексному послідовному використанні таких методів, як: метод рейтингування НПФ за показником чистої вартості одиниці пенсійних внесків; опитування суб'єктів підприємництва щодо їх поінформованості про доцільність взаємодії з НПФ; метод SWOT-аналізу – для визначення переваг і недоліків у використанні НПЗ, що дасть змогу оптимізувати інвестиційні ресурси суб'єктів підприємництва в НПЗ; процес побудови потенційного фінансового кластера суб'єктів НПЗ (НПФ, страхова компанія, банк і суб'єкт підприємництва), відмінність якого полягає: в урахуванні комплексу факторів, що визначають фінансову діяльність НПЗ (дохід від інвестицій, ризик втрати внесків, наявність бонусної системи, різноманітність послуг, надійність фінансових інструментів); у виділенні НПФ як ядра кластера, що забезпечить збільшення інвестиційних ресурсів суб'єктів підприємництва в НПЗ; методичний підхід до вибору фінансової стратегії НПЗ суб'єктами підприємництва, особливістю якого є визначення варіативності пенсійних вкладень суб'єкта підприємництва між суб'єктами НПЗ (НПФ, страховою компанією та банком) залежно від переважного розміщення питомої ваги пенсійних внесків між ними як суб'єктами потенційного фінансового кластера, що дасть змогу розробити оптимальний план розміщення пенсійних накопичень суб'єктів підприємництва; уточнення поняття фінансової стратегії НПЗ на основі розширення складових її вибору, яке, на відміну від сучасних, розглядається через визначення обсягу пенсійних внесків і чистої вартості їх одиниці, що дає можливість враховувати особливості НПЗ шляхом формування оптимальної структури розподілу пенсійних накопичень суб'єктів підприємництва між суб'єктами НПЗ; ієрархічний взаємозв'язок проблем розвитку НПЗ при виборі фінансових стратегій суб'єктами підприємництва; відмінність обґрунтованої ієрархії полягає у взаємозалежності та пріоритетності розв'язання визначених проблем з урахуванням основних завдань реформування пенсійної системи; ступінь упровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність ПП «Реал-Т», ФОП Єльцин Ю. О., ФОП Петрова Т. В., ПрАТ СК «Альфа Страхування», в навчальному процесі ХНЕУ ім. С. Кузнеця; сфера використання: впровадження недержавного пенсійного забезпечення суб'єктами підприємництва, навчальний процес

06.04.17.0072/0216U001948

Механізм реалізації державної фінансової політики: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Гнидюк Інна Вікторівна. – ДР 0114U001276. УДК 336.02.

245 с.

В ході дослідження визначено багатосторонній вплив фінансової політики держави на ринкові відносини та процес розширеного відтворення, на сприяння процесу нагромадження капіталу, що визначає темпи економічного зростання. Вдосконалено механізм реалізації державної фінансової політики.

06.04.17.0073/0216U001949

Функціонування місцевих бюджетів у системі державної політики: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Гнидюк Інна Вікторівна. – ДР 0114U001267. УДК 336.14:352.

120 с.

В ході проведеного дослідження визначено роль місцевих бюджетів у системі державної політики та запропоновано вдосконалення бюджетно-податкової політики на регіональному рівні, як фактора забезпечення ефективного функціонування системи місцевих фінансів, що ґрунтується на сучасних теоретико-методологічних підходах децентралізації. Вдосконалено напрями розвитку місцевих бюджетів.

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.04.17.0074/0516U000442

Рамський Андрій Юрійович. Теоретико-методологічні засади формування і реалізації інвестиційного потенціалу домогосподарств: Дис... д.е.н. /Київський національний університет технологій та дизайну. – Захищена 24.05.2016.

УДК 338.2;330.322.12:330.55.

405 с.: 50 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 363 назви.

Досліджено сутність, зміст та концептуальні основи інвестиційного потенціалу, розроблено теоретико-методологічний підхід до формування і реалізації інвестиційного потенціалу домогосподарств.

06.04.17.0075/0416U002140

Васильєв Андрій Анатолійович. Державне регулювання зовнішньоторговельної безпеки країни: Дис... к.е.н. /Кіровоградський національний технічний університет. – Захищена 22.04.2016.

УДК 338.246:339.5-049.5.

247 с.: 19 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

Об'єкт дослідження - процес державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки країни. Мета дослідження - поглиблення теоретико-методичних засад державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки країни та розробка науково-практичних рекомендацій щодо вибору політики державного регулювання. Методи дослідження - логічний, аналіз, синтез, індукція, дедукція, специфічних індикаторів, детермінованого (факторного) аналізу, економічного аналізу, таблично-графічні, статистико-економічного, системно-структурного аналізу, логічного аналізу, формалізації, імітаційного моделювання зовнішньоторговельної безпеки. Новизна наукових результатів дослідження. Вперше запропоновано методичний підхід до вибору типу політики державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки. Удосконалено: визначення поняття "зовнішньоторговельна безпека";

трактування терміна "державне регулювання зовнішньоторговельної безпеки країни"; науково-методичний підхід до оцінювання складових зовнішньоторговельної безпеки країни. Дістало подальшого розвитку: систематизація дієвих інструментів державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки країни; обґрунтування підходів щодо формування пріоритетних напрямів удосконалення таких елементів безпеки, як інституційна безпека, мінливість цін та стабільність економічних зв'язків; визначення закономірностей формування зовнішньоторговельної безпеки країни; пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України. Результати дослідження використано в практичній діяльності Миколаївської обласної державної адміністрації, Регіональної торгово-промислової палати Миколаївської області та у навчальному процесі Чорноморського державного університету імені Петра Могили.

06.04.17.0076/0416U002182

Вінічук Марія Володимирівна. Соціальна компонента економічної безпеки України:

Дис... к.е.н. /Львівський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 21.04.2016.

УДК [351.863(477):351.84] (043.3).

218 с.: 34 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Дисертаційна робота присвячена удосконаленню теоретико-методичних засад, обґрунтуванню прикладних рекомендацій щодо зміцнення рівня соціальної компоненти економічної безпеки України. У роботі досліджено концептуальні підходи до оцінювання рівня СцБ держави через доповнення офіційних Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України наступними показниками: середньомісячна номінальна зарплата; частка населення зі сукупними витратами, нижчими від 75 сукупних витрат (рівень бідності); наявність житлового фонду в середньому на одну особу; індекс людського розвитку; чисельність і частка середнього класу; рівень безробіття; рівень середньорічних номінальних грошових доходів на одну особу; індекс якості життя; багатомірний індекс бідності; індекс гендерної нерівності; індекс гендерного розвитку; рівень тінізації економіки; індекс сприйняття корупції в соціальній сфері, що, порівняно з пропонуваними, дозволяє здійснити комплексний моніторинг досліджуваного явища та завчасно формувати заходи з мінімізації негативних впливів; визначено місце СцБ в системі ЕБД. Завдяки емпіричному аналізу систематизовано й оцінено основні загрози у соціальній сфері на макрорівні; проаналізовано динаміку грошових доходів населення як інструменту регулювання СцБ; визначено джерела консолідації фінансових ресурсів держави для підвищення соціальних стандартів. На основі теоретичних та емпіричних досліджень запропоновано підходи до формування середнього класу як основи стабільності соціально-економічної системи; розроблено концептуальні засади стратегії гарантування соціальної безпеки України

06.04.17.0077/0416U002196

Добрянська Тетяна Іванівна. Механізми забезпечення сталого розвитку водогосподарського комплексу України: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 11.05.2016.

УДК 330.3:627.12:332.1.

182 с.: 5 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

В роботі розкрито теоретико-методологічні основи сталого розвитку водогосподарського комплексу України, розкрито сутність і зміст категорій, досліджено особливості та принципи функціонування, запропоновано підходи до

використання механізмів забезпечення сталого розвитку. Проведено діагностику стану водогосподарського комплексу України у вимірах сталості за сформованим набором індикаторів, визначено особливості впливу кризових процесів, досліджено територіальні особливості розвитку комплексу.

06.04.17.0078/0416U002198

Федик Ольга Володимирівна. Механізми залучення в обіг товарних ресурсів сільськогосподарської продукції господарств населення: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 19.04.2016.

УДК 631.115.11 + 339.14.

265 с.: 35 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Об'єкт: процес управління системою реалізації товарних ресурсів сільськогосподарської продукції господарств населення. Мета: обґрунтування теоретичних засад, науково-методичних положень та розробка науково-практичних рекомендацій щодо формування механізмів залучення в обіг товарних ресурсів сільськогосподарської продукції господарств населення. Методи: логічного узагальнення, аналізу, порівняння та синтезу; структурного та факторного аналізу; моделювання; порівняльного аналізу; експертних оцінок, графічні та матричні методи. Запропоновано: обґрунтовано комплекс механізмів залучення в обіг товарних ресурсів сільськогосподарської продукції господарств населення; удосконалені: науково-методичні засади диференціації стратегічних підходів до організації залучення в обіг товарних ресурсів сільськогосподарської продукції господарствами населення, класифікацію господарств населення шляхом виокремлення їх груп за офіційним статусом, метою сільськогосподарської діяльності. Сфера використання: Міністерства аграрної політики та продовольства України, Департаменти агропромислового розвитку обласних державних адміністрацій.

06.04.17.0079/0416U002329

Волинець Уляна Андріївна. Економічні засади регулювання соціально відповідальної діяльності суб'єктів економіки в Україні:

Дис... к.е.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 26.04.2016.

УДК 332:332.025.12(477).

188 с.: 19 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Об'єктом дослідження є процес реалізації соціально відповідальної діяльності органів державного управління, підприємницьких структур, домогосподарств, громадських організацій, а також налагодження їх взаємодії. Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення соціально відповідальної діяльності суб'єктів економіки. Сформулювало поняття «соціальна відповідальність», «суб'єкти економіки», виокремлено їх принципи, інструменти, функції та завдання. Побудований інструментарій регулювання соціально відповідальної діяльності суб'єктів економіки. Визначено вплив соціальних факторів на суб'єкти економіки. Запропонована концепція вдосконалення та розроблені стратегічні напрями розвитку соціально відповідальності усіх суб'єктів економіки стосовно зарубіжного досвіду.

06.04.17.0080/0216U002677

Нова парадигма зберігання та реалізації продуктів харчування в контексті соціальної відповідальності бізнесу: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Міносян Андрій Сергійович. – ДР 0115U006671. УДК 658.8.:3.086.

104 с.

Здійснено ґрунтовний аналіз головних технологій зберігання та реалізації продуктів харчування в контексті соціальної відповідальності бізнесу. Досліджено сутність та принципи застосування упаковки з біорозкладних та біовідновних полімерів.

Робота передається за кордон за договірною ціною.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.04.17.0081/0516U000376

Надрага Василь Іванович. Соціальні ризики в трудовій сфері: Дис... д.е.н. /Інститут демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи. – Захищена 26.04.2016.

УДК [314.143+316.406]:004.413.4.

464 с.: 40 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 408 назв.

Об'єкт - процес реалізації соціальних ризиків у ринковій економіці України; мета - формування теоретико-методологічних засад комплексного дослідження соціальних ризиків у трудовій сфері і розробка практичних рекомендацій щодо мінімізації їх негативних наслідків; методи - діалектичний, класифікаційні наукових понять, гіпотетико-дедуктивний, проліферації, аналізу систем знань, експертних оцінок, ймовірнісні, аналіз, дедукція, індукція та узагальнення, моделювання, моніторинг; новизна - запропоновано новий напрям у дослідженні соціально-трудої сфери, який полягає у розробленні теоретико-методологічних засад управління соціальними ризиками в умовах інституціональних трансформацій ринку праці та зайнятості населення; сформовано і обґрунтовано оригінальний авторський підхід до визначення сутності соціальних ризиків як наукової категорії та як фактору суспільного розвитку; запропоновано комплексний методологічний підхід до формування інструментарію оцінювання соціальних ризиків у трудовій сфері, удосконалено сутнісні ознаки категорії ризику бідності, набули подальшого розвитку науково-методичні підходи до формалізації та систематизації факторів ризику на основі виділення базової класифікаційної ознаки соціального ризику; теоретичні і практичні результати - обґрунтовано концепцію державного регулювання соціальних ризиків у трудовій сфері, проведено комплексний аналіз реалізації соціальних ризиків у трудовій сфері, на основі чого вироблено концептуальні основи їх регулювання, розроблено інструментарій оцінки соціальних ризиків у трудовій сфері, а також удосконалено систему їх моніторингу, визначено механізми впливу демографічних факторів на соціальні ризики в трудовій сфері, побудовано ймовірнісні моделі соціальних ризиків безробіття в розрізі професійних груп та працевлаштування незайнятих осіб не за спеціальністю; результати дослідження впроваджено в економічну практику.

06.04.17.0082/0416U002135

Рудич Леся Василівна. Людський потенціал споживчої кооперації як чинник забезпечення якості життя сільського населення:

Дис... к.е.н. /Інститут демографії та соціальних досліджень ім.М.В.Птухи. – Захищена 26.04.2016.

УДК [331.101.262:334.735]:[330.59:316.334.55].

242 с.: 37 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Об'єкт - людський потенціал як чинник забезпечення розвитку споживчої кооперації та якості життя сільського населення; мета - поглиблення теоретико-методичних засад і розробка науково-прикладних рекомендацій щодо формування і використання людського потенціалу споживчої кооперації в контексті забезпечення якості життя сільського населення; методи - абстрактно-логічний, ретроспективного аналізу та синтезу, класифікації та типології, економіко-статистичний, графоаналітичний, економіко-математичного моделювання, системного аналізу; новизна

- удосконалено наукові підходи щодо обґрунтування складових людського потенціалу, обґрунтовано трактування поняття "людський потенціал споживчої кооперації", визначено поняття "соціальна відповідальність споживчої кооперації" як інструмента реалізації її економічної та соціальної політики, координатора відносин з державними інститутами і суспільством, розроблено теоретико-методичні підходи до оцінки людського потенціалу споживчої кооперації, набули подальшого розвитку науково-методичні підходи до визначення інституційних засад формування й використання людського потенціалу споживчої кооперації, розроблено стратегію соціальної відповідальності споживчої кооперації як складової формування і використання людського потенціалу; теоретичні і практичні результати - сформовано методичні підходи до побудови оптимізаційної моделі розвитку людського потенціалу споживчої кооперації, що створює підґрунтя для формування ефективних управлінських рішень і коригуючих дій щодо розвитку людського потенціалу споживчої кооперації та забезпечення якості життя сільського населення, розроблено методологію дослідження людського потенціалу споживчої кооперації, науково-прикладні рекомендації щодо формування й використання людського потенціалу споживчої кооперації в контексті забезпечення якості життя сільського населення; результати дослідження впроваджено в економічну практику.

06.04.17.0083/0416U002141

Казюка Наталія Петрівна. Структурні зміни у зайнятості населення Карпатського регіону та їх регулювання: Дис... к.е.н. /Кіровоградський національний технічний університет. – Захищена 22.04.2016.

УДК 331.5:331.556:314.

273 с.: 15 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Об'єкт дослідження - процеси структурних змін у зайнятості населення та їх регулювання на прикладі Карпатського регіону. Мета дослідження - поглиблення теоретико-методичних засад та розробка науково-практичних рекомендацій щодо регулювання структурних змін у зайнятості населення Карпатського регіону. Методи дослідження. У роботі використані методи: аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстракції та узагальнення, історико-логічний, деталізація, класифікація та систематизація, фінансово-економічний, економіко-статистичний, економіко-математичний, графічний, інформаційно-логічний. Удосконалено: науково-методичний підхід до аналізу та оцінки сучасних тенденцій структурних змін зайнятості населення Карпатського регіону, концептуальні засади регулювання структурних змін зайнятості, науково-методичні рекомендації до розробки схеми механізму регулювання структурних змін у зайнятості населення Карпатського регіону та науково-методичні положення щодо впливу процесів євроінтеграції на зайнятість населення. Набули подальшого розвитку: трактування понять "структура зайнятості населення", "структурні зміни зайнятості", науково-практичний підхід до здійснення комплексної оцінки ключових тенденцій зайнятості населення Карпатського регіону, пріоритетні організаційно-економічні заходи щодо зростання зайнятості населення Карпатського регіону. Результати дисертаційного дослідження знайшли практичне застосування в діяльності Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківського міського центру зайнятості, Приватного вищого навчального закладу "Галицька академія".

06.04.17.0084/0416U002142

Крюкова Ольга Юрійвна. Продуктивність праці фахівців в умовах формування інноваційної моделі економіки: Дис... к.е.н. /Кірово-

градський національний технічний університет. – Захищена 23.04.2016.

УДК 331.101.6.

260 с.: 28 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення продуктивності праці фахівців в умовах формування інноваційної моделі економіки. Теоретичною і методологічною основою роботи є фундаментальні положення сучасної економічної теорії, праці вітчизняних і зарубіжних учених з питань продуктивності праці, зміни змісту праці у сучасних умовах, інноваційного розвитку економіки. Дисертацію присвячено науково-теоретичному обґрунтуванню методичних основ і практичних рекомендацій щодо продуктивності праці фахівців в умовах формування інноваційної моделі економіки. Систематизовано наукові підходи до визначення понять «продуктивність праці фахівців» та інших взаємопов'язаних соціально-економічних категорій, уточнено їх зміст в умовах інноваційного розвитку економіки. Визначено та узагальнено чинники розвитку системи продуктивності праці фахівців, методичні підходи та показники для комплексної оцінки передумов її підвищення під час становлення інноваційної моделі економіки. Проведено оцінку стану та передумов підвищення продуктивності праці та особливостей розвитку економіки за інноваційною моделлю на макро-, мезо- і мікроекономічному рівнях. Запропоновано концептуальну схему підвищення продуктивності праці фахівців в умовах інноваційного розвитку на макроекономічному рівні, заходи щодо подолання регіональних диспропорцій та підвищення на цій основі продуктивності праці фахівців у територіальному вимірі, підходи до забезпечення стабільного зростання рівня продуктивності праці фахівців на мікроекономічному рівні. Пропозиції дисертаційної роботи щодо активізації співпраці з питань навчання фахівців продуктивним прийомом і методам праці в умовах формування інноваційної моделі економіки та визначення кадрових потреб залежно від планового рівня продуктивності праці знайшли застосування в діяльності Кіровоградського міськрайонного центру зайнятості. Рекомендації щодо використання важелів підвищення продуктивності праці фахівців за результатами побудованої когнітивної карти використані в роботі підприємства з іноземними інвестиціями «Автоінвестстрой-Кіровоград». Результати оцінювання впливу факторів на рівень продуктивності праці фахівців застосовано під час вдосконалення кадрової політики підприємства ТОВ «Протеїн-Продакшн». Пропозиції щодо використання виявлених резервів підвищення продуктивності праці фахівців знайшли використання у процесі обґрунтування плану економічного розвитку ДП «Кіровоградський облавтодор» ВАТ «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України» на 2015-2016 роки.

06.04.17.0085/0416U002228

Ковтун Наталія Сергіївна. Людські ресурси в системі забезпечення конкурентоспроможності національної економіки: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 22.04.2016.

УДК 331.5:330.341(477).

209 с.: 13 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Дисертацію присвячено виявленню впливу людських ресурсів на конкурентоспроможність національної економіки й обґрунтуванню стратегічних напрямів забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах поглиблення постіндустріальних тенденцій суспільного розвитку. У дослідженні визначено сучасні особливості конкуренції в національній економіці, вдосконалено теоретичний підхід до визначення конкурентоспроможності національної економіки, встановлено взаємозв'язок між людськими ресурсами та конкурентоспроможністю національної еко-

номіки. Розкрито особливості функціонування ринку людських ресурсів, визначено сутність інноваційної конкурентоспроможності людських ресурсів, обґрунтовано домінуючий вплив інноваційної конкурентоспроможності людських ресурсів на забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. Обґрунтовано науково-методологічний підхід до оцінювання конкурентоспроможності людських ресурсів на рівні національної економіки та визначено стратегічні напрями підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.04.17.0086/0516U000368

Ільїн Валерій Юрійович. Конкурентоспроможність аграрних підприємств України в умовах глобалізації: теорія, методологія, практика: Дис... д.е.н. /Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". – Захищена 19.04.2016.

УДК 338.43:339.9:631.11:001.8(043.3).

490 с.: 71 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 364 назви.

Об'єкт дослідження: конкурентоспроможність аграрних підприємств України в умовах розвитку процесів глобалізації світової економіки. Мета роботи: розроблення теоретико-методологічних засад забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств в умовах глобалізації світової економіки, інтеграції національного господарства у світовий економічний простір. Методи дослідження: монографічний, абстрактно-логічний, порівняльного аналізу, структурно-функціональний, економіко-статистичний, аналізу і синтезу, рейтинговий, коефіцієнтний, дедукції. Наукова новизна: вперше обґрунтовано сутнісно-змістовне наповнення поняття "конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах глобалізації", запропоновано методіку оцінювання конкурентоспроможності аграрного підприємства, з позицій системного підходу окреслено вплив глобалізації на конкурентоспроможність аграрних підприємств на внутрішньому і зовнішньому ринках, обґрунтовано асиметричність розвитку мережі комплементарних, взаємозалежних аграрних підприємств у глобальній багаторівневій, цілісній, функціонально та інституційно-структурованій системі; удосконалено класифікацію чинників конкурентоспроможності аграрного підприємства, визначення категорії "конкурентоспроможність аграрного підприємства", зміст категорії "ринкове конкурентне середовище аграрного підприємства", організаційно-економічний механізм адаптації аграрних формувань до трансформаційних змін світової економіки.

06.04.17.0087/0516U000437

Замазій Оксана Василівна. Формування ціннісно-орієнтованого управління промисловими підприємствами: Дис... д.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 17.05.2016.

УДК 658.155(043).

364 с.: 46 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 370 назв.

У дисертації сформовано комплекс теоретико-концептуальних положень, методологічних та науково-методичних підходів і практичний інструментарій ціннісно-орієнтованого управління промисловими підприємствами в умовах глобалізації, нестабільної економіки і динамічних ринкових змін. Досліджено розвиток наукового знання про сутність (природу) підприємства і основні чинники його зростання. Охарактеризовано особливості й тенденції розвитку сучасного ринкового простору та їх вплив на економічну динаміку промислових підприємств. Здійснено

структурно-динамічний аналіз результатів діяльності вітчизняних промислових підприємств з позицій їх здатності до створення цінності і сформовано теоретико-концептуальне підґрунтя ціннісно-орієнтованого управління промисловими підприємствами в умовах глобалізації і нестабільної економіки. Обґрунтовано основні напрями створення споживчої цінності (у вигляді технологічної і когнітивної її складових) і здійснено моделювання цих процесів з метою оптимізації витрат і результатів. Розроблено науково-практичні рекомендації для підвищення здатності машинобудівних підприємств до створення нових споживчих цінностей і сформовано науково-методичні підходи до побудови мотиваційної основи ціннісно-орієнтованого управління промисловими підприємствами.

06.04.17.0088/0516U000443

Яркіна Наталя Миколаївна. Комплексний механізм управління підприємством рибного господарства: Дис... д.е.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 30.05.2016.

УДК 658:639.2/.3.

459 с.: 52 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 395 назв.

Дисертацію присвячено розвитку теоретико-методологічної бази і напрацюванням практичних рекомендацій щодо комплексного механізму управління підприємством рибного господарства. Досліджено і допрацьовано теоретичні аспекти управління підприємством в контексті формування комплексного механізму управління підприємством. Обґрунтовано методологічний підхід до формування комплексного механізму управління підприємством. Виділений екосистемний підхід до управління підприємством з позицій екобезпеки рибогосподарських процесів і досліджено потенціал економетричних методів в управлінні підприємством.

06.04.17.0089/0416U002101

Паскалова Анна Георгіївна. Фінансовий контролінг в управлінні витратами підприємств: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 27.04.2016.

УДК 658.15:005.915:637.1/3(043.3).

187 с.: 49 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Дисертацію присвячено розвитку концептуальних основ фінансового контролінгу та удосконаленню його інструментів для підвищення ефективності управління витратами підприємств. Досліджено теоретичні аспекти сутності фінансового контролінгу та його ролі в управлінні витратами, запропоновано класифікацію витрат для потреб фінансового контролінгу, обґрунтовано особливості використання інструментів оперативного та стратегічного контролінгу витрат. Визначено галузеві чинники формування витрат молокопереробних підприємств, здійснено комплексну оцінку ефективності управління витратами за допомогою збалансованої системи показників та бенчмаркінгу витрат, проведено діагностику системи внутрішнього фінансового контролю витрат на досліджуваних підприємствах. Імплементовано новітні інструменти фінансового контролінгу в систему управління витратами, обґрунтовано впровадження автоматизованої системи фінансового планування та контролю витрат, окреслено напрями підвищення ефективності фінансового контролінгу витрат.

06.04.17.0090/0416U002108

Кузнецова Катерина Олександрівна. Ресурсне забезпечення потенціалу конкурентоспроможності енергогенеруючих підприємств: Дис... к.е.н. /Національний технічний універси-

тет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 28.04.2016.

УДК 338.242.2.011:[334.716.073.53:620.9]](477)(043.3).

241 с.: 30 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню науково-прикладного завдання – розроблення та обґрунтування теоретико-методичних і науково-практичних рекомендацій щодо формування потенціалу конкурентоспроможності енергогенеруючих підприємств на основі ресурсного забезпечення. Розкрито сутність і специфіку ресурсного забезпечення потенціалу конкурентоспроможності та поглиблено відповідний понятійний апарат. Обґрунтовано особливості формування потенціалу конкурентоспроможності енергогенеруючих підприємств. Узагальнено теоретичні засади моделей функціонування підприємств в умовах ринку електроенергії. Проаналізовано стан і тенденції розвитку енергогенеруючих підприємств України; проведено діагностування їх потенціалу конкурентоспроможності. Проаналізовано стан і виявлено резерви ресурсного забезпечення потенціалу конкурентоспроможності енергогенеруючих підприємств. Удосконалено мультиплікативну модель оцінювання потенціалу конкурентоспроможності енергогенеруючих підприємств на основі показників ресурсного забезпечення в умовах переходу до конкурентного ринку. Розроблено науково-методичні засади оптимізації ресурсного забезпечення енергогенеруючих підприємств для формування потенціалу їх конкурентоспроможності та здійснено його прогностичні оцінки. Розроблено практичні рекомендації щодо адаптації підприємств до конкурентного ринку.

06.04.17.0091/0416U002128

Скворцов Денис Ігорович. Економічне оцінювання інноваційності розвитку машинобудівних підприємств: Дис... к.е.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 29.04.2016.

УДК 658.012.32:621.

188 с.: 22 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Об'єктом дослідження є процес інноваційності розвитку підприємств машинобудування. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних положень, розробленні науково-методичних та практичних рекомендацій щодо економічного оцінювання інноваційності розвитку машинобудівних підприємств. Автором використано методи: порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення, економіко-фізичного моделювання, абстрагування, економіко-математичного моделювання. Теоретична цінність результатів дисертаційної роботи полягає у запропонованому новому вирішенні наукового завдання щодо розробки методу оцінювання рівня інноваційності проектів, які реалізуються на машинобудівних підприємствах. Наукова новизна одержаних результатів: вперше запропоновано метод розрахунку значення "нормального прибутку" та знаходження рівня інноваційності машинобудівного підприємства із застосуванням методів виробничих функцій, удосконалено науково-методичний підхід до економічного оцінювання інноваційності розвитку машинобудівних підприємств, методи обґрунтування значень економічних показників ефективності інвестиційних та інноваційних проектів, метод та модель обґрунтування значень економічних показників для оцінювання ефективності інвестиційних та інноваційних проектів, розвинута класифікація видів поняття "інновація", уточнено сутність понятійно-термінологічного апарату для економічного оцінювання інноваційності розвитку підприємства, розвинуто підходи до оцінювання інноваційності розвитку з використанням функції інвестиційного циклу й елементів економіки. Предметом дослідження є методи економічного оцінювання інноваційності розвитку машинобудівного підприємства та моделі установалення її рівня. Рекомендації ав-

тора застосовуються щодо економічного оцінювання інноваційності розвитку на підприємствах. Сферою використання авторських рекомендацій є машинобудівні підприємства.

06.04.17.0092/0416U002129

Ковальчук Галина Романівна. Оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств:

Дис... к.е.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 29.04.2016.

УДК 658.310.9:621.

174 с.: 34 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Об'єктом дослідження є процес оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств. Метою дослідження є розроблення теоретичних положень і прикладних рекомендацій щодо удосконалення процесу оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств. Автором використано методи: систематизації, теоретичного узагальнення та системного аналізу, економіко-статистичний, аналітичний, структурно-логічний, графічний. Теоретична цінність результатів дисертаційної роботи полягає у новому вирішенні наукового завдання щодо розроблення теоретичних положень з оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств. Наукова новизна одержаних результатів: вперше сформовано метод кількісного оцінювання міжособистісних управлінських конфліктів, удосконалено категоріальний апарат; класифікацію управлінських конфліктів з виокремленням особливостей управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств, модель Річардсона для оцінювання швидкості зміни та динаміки управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств, метод ідентифікування управлінських конфліктів, розвинуто модель життєвого циклу управлінського конфлікту, способи запобігання та вирішення управлінського конфлікту в залежності від трьох основних позицій опонентів управлінського конфлікту, стратегії розв'язання управлінських конфліктів. Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні положення з оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств. Рекомендації автора застосовуються щодо оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств. Сферою використання авторських рекомендацій є машинобудівні підприємства.

06.04.17.0093/0416U002267

Рябенков Олексій Віталійович. Організація системи фінансового контролінгу на промисловому підприємстві: Дис... к.е.н. /Сумський державний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК [658.15:005.59](043.3).

266 с.: 44 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Об'єкт дослідження: економічні відносини, що виникають у процесі організації системи фінансового контролінгу. Мета дослідження: розвиток теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо організації системи фінансового контролінгу підприємства на основі ефективного використання потенціалу його прибутковості та управління фінансовими ризиками. Методи дослідження та апаратура: аналіз, синтез, наукова абстракція; порівняльний і статистичний аналіз, логічне узагальнення та групування; системно-структурний аналіз, структурна декомпозиція. Теоретичні та практичні результати: теоретико-методичні розробки, практичні пропозиції щодо організації системи фінансового контролінгу підприємства на основі ефективного використання потенціалу його прибутковості та управління фінансовими ризиками. Новизна: науково-

методичний підхід до комплексного оцінювання фінансового ризику втрати ринкової вартості підприємства; удосконалено концептуальні засади організації системи фінансового контролю на основі структурного підходу; удосконалено науково-методичний підхід до оцінювання потенціалу прибутковості підприємств. Ступінь впровадження: розробки та практичні рекомендації впроваджено в діяльність ПрАТ "ПЕЕМ "Центральна енергетична компанія", ПАТ "Сумське НВО ім. М. В. Фрунзе", ПАТ "Сумхімпром", в початковий процес Сумського державного університету. Сфера (галузь) використання: економіка та управління підприємствами.

06.04.17.0094/0416U002268

Колодка Анна Віталіївна. Організаційно-економічні засади управління іміджем промислового підприємства: Дис... к.е.н. /Сумський державний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 005.336.6:659.127.3 (043.5).

207 с.: 57 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єкт дослідження: процеси управління іміджем промислових підприємств як одним з основних факторів їх конкурентоспроможності. Мета дослідження: розроблення та наукове обґрунтування організаційно-економічних засад ринково-орієнтованого управління іміджем промислового підприємства. Методи дослідження та апаратура: системно-структурний аналіз та метод логічного узагальнення, метод декомпозиції та моделювання, статистичний та порівняльний аналіз, методи економіко-математичного моделювання та факторного аналізу. Теоретичні та практичні результати: теоретико-методичні розробки, практичні пропозиції що сприяють вдосконаленню системи управління іміджем промислового підприємства. Новизна: розроблено методичні засади вибору управлінських підходів, а в їх межах - конкретних заходів з управління іміджем промислового підприємства; методичні засади діагностики стану іміджу промислового підприємства; теоретичне обґрунтування впливу іміджу на економічну безпеку промислового підприємства. Ступінь впровадження: розробки та практичні рекомендації впроваджено в діяльність ТОВ "Турбомаш", ТОВ "Білопільський машинобудівний завод", ТОВ "КБ "УКРСПЕЦМАШ", в початковий процес Сумського державного університету. Сфера (галузь) використання: економіка та управління підприємствами.

06.04.17.0095/0416U002332

Дідух Вероніка Валеріївна. Реінжиніринг бізнес-процесів управління машинобудівних підприємств: Дис... к.е.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 26.05.2016.

УДК 005.722:[621:658](043.3).

230 с.: 43 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розробленню та удосконаленню теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій щодо запровадження та реалізації реінжинірингу бізнес-процесів управління підприємств машинобудування. Обґрунтовано сутність процесного підходу до управління, структуровано складові елементи бізнес-процесу та здійснено їх класифікацію. Досліджено й удосконалено науково-методичні засади формування концепції та здійснення реінжинірингу бізнес-процесів на основі моніторингу його класифікаційних ознак та з урахуванням ієрархії бізнес-процесів управління у системі антикризового управління. Проведено дослідження впливу зовнішніх та внутрішніх факторів підприємств машинобудування, проаналізовано рівень ефективності виробничо-комерційної діяльності, що дозволило виявити передумови, які визначають необхі-

дність проведення реінжинірингу. Здійснено експертне оцінювання результативності бізнес-процесів управління й обґрунтовано використання прикладного інструментарію для ранжування, оцінювання важливості, проблемності бізнес-процесів та визначення необхідних показників. Розроблено та обґрунтовано методичний підхід реінжинірингу бізнес-процесів управління на основі оцінювання рівня фінансового потенціалу та результативності бізнес-процесів машинобудівних підприємств, на його перепроєктовано та вдосконалено бізнес-процеси управління та внесено пропозиції щодо їх постійного вдосконалення.

06.04.17.0096/0416U002366

Бойко Наталя Олександрівна. Управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства: Дис... к.е.н. /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Захищена 13.05.2016.

УДК [005.336.4+658.15](043.5).

281 с.: 37 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

Об'єкт дослідження: процес управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства; мета роботи: подальший розвиток і удосконалення теоретичних положень, розроблення методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства, яке виробляє продукцію промислового призначення; методика дослідження та апаратура: структурно-логічний аналіз, аналіз і синтез, логічне узагальнення, системний підхід, метод експертних оцінок, матричний метод, багатофакторний регресійний аналіз, таксономічний аналіз, адитивне згортання, метод аналізу ієрархій, графічний; теоретичні та практичні результати: методичний підхід до формування стратегій управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства, які обираються на основі матриці, утвореної співвідношенням показників цінності відносин зі споживачами та найбільш значущих засобів і умов формування та розвитку цих відносин; методичне забезпечення оцінювання споживчого капіталу машинобудівного підприємства, відмінність якого полягає в одночасному врахуванні кількісних та якісних показників при визначенні узагальнених показників за складовими споживчого капіталу; інструментарій управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства, відмінність якого полягає у тому, що він охоплює як засоби та умови формування і розвитку відносин зі споживачами, так і результати цих процесів; структурований за стратегічним та оперативним рівнями управління споживчим капіталом підприємства та диференціюється в залежності від цих рівнів: для стратегічного рівня - матричний аналіз, для оперативного рівня - інструменти оцінювання засобів та умов формування і розвитку відносин зі споживачами та їх результатів; визначення поняття "споживчий капітал промислового підприємства", що підкреслює двоїстість його змісту: з одного боку, як сукупності засобів і умов, з іншого - як результату формування та розвитку відносин зі споживачами, що виражається цінністю цих відносин; склад показників оцінювання споживчого капіталу машинобудівного підприємства, в якому виділено групу показників для оцінювання засобів та умов формування і розвитку відносин зі споживачами, групу показників для оцінювання цінності відносин зі споживачами як результативної ознаки їх сформованості; принципи управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства, склад яких доповнено принципами ціннісного підходу; предмет і ступінь впровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність ДП "Харківський машинобудівний завод "ФЕД", ПАТ "У.П.Е.К", ХНЕУ ім. С. Кузнеця при викладанні дисципліни "Аналіз банківської діяльності" для бакалаврів спеціальності "Банківська справа"; сфера вико-

ристання: управління споживчим капіталом машинобудівного підприємства, навчальний процес.

06.04.17.0097/0416U002367

Моргун Ганна Вікторівна. Стратегічний контролінг експортно-імпорتنної діяльності підприємства: Дис... к.е.н. /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Захищена 13.05.2016.

УДК 005.21:005.935:339.56(043.5).

276 с.: 29 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

Об'єкт дослідження: процес стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності вітчизняних промислових підприємств; мета роботи: вдосконалення теоретико-методичного забезпечення формування стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності та розроблення практичних рекомендацій щодо впровадження його на промисловому підприємстві; методика дослідження та апаратура: абстрактно-логічний метод, системний підхід, методи аналізу і синтезу, графічний метод, інструменти статистики, метод факторного та канонічного аналізу, моделі кривих росту, метод оптимізації, стратегічний аналіз; теоретичні та практичні результати: методичний підхід до стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності підприємства, відмінність якого є зміст його етапів, інструментів і методів проведення; визначення поняття «стратегічний контролінг» як координаційно-контролюючої та аналітично-інформаційної підсистеми стратегічного управління, відмінність якого полягає в інтеграції класичних функцій управління та спеціальних функцій стратегічного контролінгу; методичний підхід до вибору напрямів стратегії розвитку експортно-імпорتنної діяльності підприємства, що ґрунтується на застосуванні аналізу стратегічних розривів за поточними та бажаними значеннями показників стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності та на застосуванні матричного інструменту ринкового (конкурентного) профілю; система показників експортно-імпорتنної діяльності підприємства, відмінністю якої є врахування результатів досягнення стратегічних цілей експортно-імпорتنної діяльності – зовнішньоторговельної, виробничої, економічної, структурної ефективності експортно-імпорتنної діяльності, а також ознак забезпечення розвитку експортно-імпорتنної діяльності; методичний підхід до вдосконалення інформаційної системи підприємства, особливості якого полягає у: формуванні інформаційної підсистеми стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності підприємства та її інтеграції в загальну інформаційну систему, що передбачає вирішення особливих питань технічного та організаційного характеру, пов'язаних із модернізацією наявної логічної та фізичної структури бази даних інформаційної системи підприємства і налаштування спеціального статистичного пакета; розробленні внутрішнього положення щодо впровадження стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності підприємства; організації руху інформації стратегічного контролінгу експортно-імпорتنної діяльності підприємства з урахуванням усіх рівнів управління; предмет і ступінь впровадження: розробки впроваджені в практичну діяльність ВАТ «Виробнича фірма «Полімер», ТОВ «Петрометал Україна», ХНЕУ ім. С. Кузнеця при викладанні дисципліни «Економіка підприємства»; сфера використання: стратегічний контролінг експортно-імпорتنної діяльності підприємства, навчальний процес.

06.04.17.0098/0416U002459

Зубчик Світлана Миколаївна. Внутрішньогосподарський контроль на підприємствах: організація та методика: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена

05.05.2016.

УДК 658:657.633(043.3).

318 с.: 12 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 285 назв.

Об'єкт: система внутрішньогосподарського контролю на підприємствах. Методи: теоретичною та методологічною основою роботи є загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, за допомогою яких досліджено організацію та методику внутрішньогосподарського контролю. Запропоновано: підходи щодо організації та методики внутрішньогосподарського контролю на підприємствах.

що дозволять забезпечити його належну якість, комплексність, незалежність, економічну доцільність та формування достовірної необхідної інформації для користувачів. Сфера використання: підприємства.

06.04.17.0099/0216U001893

Модернізація бухгалтерського обліку в бюджетній та соціальній сфері: Заключний звіт /Тернопільський національний економічний університет; Керівник Лучко Михайло Романович. – ДР 0110U008611. УДК 657:311.216.

151 с.

Об'єкт дослідження - процеси діяльності та модернізації бухгалтерського обліку бюджетних установ в умовах трансформації запитів системи управління в державному секторі. Мета дослідження - науково-теоретичне обґрунтування та вирішення проблеми формування ефективних систем бухгалтерського обліку в бюджетних установах через розвиток теоретико-методологічних і організаційних засад їх модернізації відповідно до запитів системи управління та з урахуванням рівня сучасних досягнень у галузі обробки й представлення облікової інформації зазначених суб'єктів. Методи дослідження: застосовано сукупність загальнонаукових та специфічних методів дослідження. Методологічною основою є діалектичний метод пізнання. Системний та комплексний підходи використані при розкритті сутності бухгалтерського обліку в бюджетних установах та виокремленні його складових. Аналітичний і математичний методи використано для встановлення зв'язку системи бухгалтерського обліку в бюджетних установах з процесами трансформації управління, при дослідженні розвитку функцій обліку, розробці засад застосування логіко-статистичних інформаційних моделей. Індуктивний, дедуктивний методи та метод порівняння застосовано для формування понятійного апарату. Для побудови моделі комп'ютерної системи бухгалтерського обліку використано кібернетичний підхід. Для дослідження перспектив розвитку бухгалтерського обліку бюджетних установ використано методи системного аналізу. Результати виконаного дослідження: розроблено методологічне забезпечення процедур формування джерел облікової інформації у розрізі їх складових відповідно до запитів системи управління, що базуються на використанні сучасних методів і моделей опрацювання даних; - здійснено теоретичне обґрунтування базових критеріїв формування системи обліку в бюджетних установах, орієнтованої на реалізацію оптимізаційних управлінських рішень, з метою оцінки ефективності удосконалення системи обліку на етапі її розробки; - запропоновано процедури оцінки існуючих наукових концепцій з точки зору доцільності їх використання для цілей розвитку теорії бухгалтерського обліку бюджетних установ; - розроблено теоретичні засади модернізації обліку в бюджетних установах в умовах комп'ютеризації; - набули подальшого розвитку методологічні положення бухгалтерського обліку в ДСЕ через обґрунтування необхідності запровадження методу нарахування в бухгалтерський облік всіх суб'єктів ДСЕ, що забезпечує гармонізацію вказаної складової вітчизняної облікової системи до міжнародних підходів методології та методики бухгалтерського обліку відповідно до МСБОДС.

06.04.17.0100/0216U001912

Оцінка нематеріальних активів і об'єктів корпоративних прав в процесі інноваційної діяльності підприємства: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Васильєв Олексій Вікторович. – ДР 0116U003949. УДК 657.421.3:005.591.6.

58 с.

Розробка теоретичного та методичного забезпечення вдосконалення інформаційно-аналітичної підтримки оцінки нематеріальних активів і об'єктів корпоративних прав в процесі інноваційної діяльності підприємства та обґрунтування переліку процедур, які реалізуються у їх межах

06.04.17.0101/0216U001950

Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління торговельними підприємствами: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Поліщук Олена Тимофіївна. – ДР 0113U000572. УДК 657.3:65.160 с.

В науково-дослідній роботі проаналізовано основні проблеми ефективності обліково-аналітичного забезпечення управління торговельними підприємствами. Обґрунтовано методологічні засади обліку товарних запасів, як системи достовірного інформаційного забезпечення управління ними. Розроблено належне документальне забезпечення на всіх етапах руху товарних запасів та запропоновано алгоритм їх оцінки. Удосконалено модель оптимізації товарних запасів, запропоновано концепцію їх аналізу та систематизовано аналітичні показники з товарних втрат.

06.04.17.0102/0216U006787

Підвищення ефективності управління інтелектуальною власністю підприємств кабельної промисловості: Заключний звіт /Одеський національний економічний університет; Керівник Семенов В.Г. – ДР 0116U006289. УДК 339.66.5:679.74:061.5.

20 с.

Метою науково-дослідної роботи є розробка рекомендацій щодо можливих напрямів підвищення дієвості управління інтелектуальною власністю підприємства. Основним науковим результатом дослідження є науково-методичне обґрунтування доцільності застосування процесного підходу в управлінні інтелектуальною власністю підприємства.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.04.17.0103/0516U000411

Мельничук Ольга Степанівна. Міська правова система в Україні: загальнотеоретичне дослідження: Дис... д.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 26.04.2016. УДК 340.116:(316.334.55/56+911.357).

400 с. – Бібліогр.: 574 назви.

Дисертація присвячена міській правовій системі як сучасній формі існування міського права. Доведено актуальність урбаністичного підходу як складової методології юриспруденції. Виявлено співвідношення міського та муніципального права, розкрито ціннісно-нормативні аспекти розвитку міського права. Показано роль міст у структурі державного простору шляхом використання концепції центр-периферійних відносин. Продемонстровано, що залежно від ролі міст держави поділяються на моноцентричні та поліцентричні.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.04.17.0104/0416U002089

Осядла Марія Володимирівна. Свобода як цінність права (теоретико-правовий аспект): Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 22.04.2016.

УДК 340.1.

202 с. – Бібліогр.: 314 назви.

Дисертація є комплексним теоретико-правовим дослідженням свободи як цінності права щодо обґрунтування природи, сутності цієї категорії та вияву її ціннісно-правового аспекту. Обґрунтовано методологічну основу дисертаційного дослідження, визначено окремі методи, принципи та підходи наукового пізнання, які було використано для розкриття теми.

10.04.17.0105/0416U002090

Перепелюк Анна Михайлівна. Механізм застосування права: структура та критерії ефективності (загальнотеоретичний аспект):

Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 22.04.2016.

УДК 340.13.

225 с. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертаційна робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним загальнотеоретичним дослідженням механізму застосування права, його структурної будови та критеріїв ефективності. Удосконалено теоретичні положення, запропоновано новий підхід до розуміння категорії "правозастосування", який враховує її складний та системний характер. Обґрунтовано необхідність виокремлення механізму застосування права як комплексної, багатоаспектної категорії з урахуванням її особливостей і відмінних рис.

10.04.17.0106/0416U002139

Осадчук Катерина Олександрівна. Виборча влада як самостійна гілка державної влади: загальнотеоретичне дослідження: Дис... к.ю.н. /Міжнародний гуманітарний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 342.5:342.8(477).

212 с. – Бібліогр.: 220 назв.

Розкрито особливості співвідношення виборчого права та виборчого законодавства, встановлено природу взаємодії виборчої процедури і процесу, проаналізовано інституційний склад виборчої влади та здійснено його класифікацію.

10.04.17.0107/0416U002243

Пайда Юрій Юрійович. Вплив релігії на формування принципу верховенства права: теоретико-прикладний аспект: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 28.04.2016.

УДК 340.13+342.518.

199 с. – Бібліогр.: 332 назви.

Проведено ретроспективний аналіз впливу релігії на процес формування різних галузей права. Розкрито взаємозв'язок права і релігії у християнській правовій традиції на постсекуляризованому етапі. Із позицій теорії держави і права проаналізовано засади правового регулювання відносин у релігійній сфері життєдіяльності суспільства та визначено місце релігійних норм у правовій системі держави. Досліджено взаємодію держави, суспільства та церкви в період становлення громадянського суспільства.

10.04.17.0108/0416U002352

Росік Тетяна Володимирівна. Роль судової практики в сучасній правотворчості: теоретико-прикладні аспекти:

Дис... к.ю.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.05.2016.

УДК 340.142+340.134.

238 с. – Бібліогр.: 323 назви.

Дисертаційне дослідження стосується вивчення теоретико-прикладних аспектів ролі судової практики в сучасній правотворчості, встановлення особливостей поняття, ознак та сутності судової практики, її функціонального призначення в сучасних умовах вдосконалення законодавства, визначається її практична роль в сучасному правотворчому процесі. Особлива увага звертається на проблему розуміння сутності судової практики, яка розкрита в межах: соціального; правового; логічного; владного; суб'єктного; формального; предметного; публічного і процесуального аспектів.

10.04.17.0109/0416U002810

Постол Катерина Анатоліївна. Правові механізми взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави:

Дис... к.ю.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 29.04.2016.

УДК 340.1 : 323.2 (043.3).

242 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Досліджуються проблеми утвердження та розвитку правових механізмів взаємодії інститутів громадянського суспільства з державою в умовах євроінтеграції, а також обґрунтовуються пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства та відповідної правозастосовної практики. Визначається сутність і зміст категорії "правові механізми взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави", виявляються особливості методології її дослідження в теорії права. Наголошується, що в XXI ст. багатоманітність суспільного життя обумовлює множинність правових і інших механізмів взаємодії громадянського суспільства та його інститутів з державою. Найбільш усталеними серед них є нормативно-правовий та організаційно-правовий механізми. У роботі досліджується нормативно-правовий механізм взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави, що являє собою систему актів національного та міжнародного законодавства, та визначаються механізми реалізації Гл. 26 Угоди про асоціацію України і ЄС. Розкривається зміст і здійснюється періодизація організаційних форм взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави, зокрема, у сфері формування та реалізації державної політики у сфері освіти.

10.09 Історія держави і права

10.04.17.0110/0416U002357

Пивовар Інна Василівна. Правовий статус суддів судів загальної юрисдикції в Україні у 1991-2014 рр.: історико-правове дослідження:

Дис... к.ю.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.05.2016.

УДК 347.962.2(477).

178 с. – Бібліогр.: 176 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню правового статусу суддів судів загальної юрисдикції в Україні 1991-2014 рр., визначенню динаміки його формування. Відтворено генезу правового статусу суддів судів загальної юрисдикції в Україні на різних етапах її державотворення та показані історичні передумови становлення засад правового статусу суддів судів загальної юрисдикції 1991-2014 рр. Визначено, що ефективність реалізації правового статусу суддів судів загальної

юрисдикції залежала від правового регулювання критеріїв та процедури добору кандидатів на посаду суддів; обсягу їх повноважень; правових можливостей притягнення до юридичної відповідальності та гарантій діяльності. Узагальнено та переосмислено як позитивний, так і негативний досвід правового регулювання правового статусу суддів судів загальної юрисдикції в Україні.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.04.17.0111/0516U000377

Білоцький Сергій Дмитрович. Міжнародно-правове регулювання у сфері екологічно орієнтованої енергетики:

Дис... д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 341.22:349.6.

762 с. – Бібліогр.: 1307 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню теоретичних і практичних аспектів реалізації концепції екологічно орієнтованої енергетики (ЕОЕн). Ця концепція базується на сталому розвитку і передбачає спільне правове регулювання застосування екологічно безпечних джерел енергії, екологічно чистих і енергоефективних видів використання традиційних джерел енергії та розвиток нових джерел енергії. Ця концепція має дві складові: по-перше, реалізується в площині міжнародних відносин як один з елементів концепції сталого розвитку, а саме, його елемента - "сталого енергетики" (через прийняття різного роду політичних актів), а по-друге, реалізується в рамках міжнародного права через цілий ряд міжнародно-правових актів і звичаєвих норм. У рамках міжнародного права ЕОЕн повинна розглядатися в якості полісистемного комплексу норм, який охоплює своїм регулюванням відносини від міждержавного рівня до практичного втілення правових норм на національному.

10.04.17.0112/0416U002447

Філіпська Наталія Олександрівна. Конституційно-правовий статус дітей з обмеженими можливостями:

Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 26.04.2016.

УДК 342.726-053.2-056.2(477).

189 с. – Бібліогр.: 332 назви.

Дисертація присвячена дослідженню конституційно-правового статусу дітей з обмеженими можливостями. Досліджено генезу прав та свобод даної категорії осіб. Проаналізовано структуру конституційно-правового статусу, його основні елементи, визначено специфіку його елементного складу. У рамках конституційно-правового статусу "дитина з обмеженими можливостями" виокремлено 6 субстатусів у залежності від характеру обмеження життєдіяльності.

10.04.17.0113/0416U002448

Топузов Володимир Іванович. Муніципально-правові санкції в Україні: проблеми теорії та практики:

Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 28.04.2016.

УДК 352:342.

176 с. – Бібліогр.: 201 назва.

Дисертація присвячена теоретичному обґрунтуванню санкцій муніципальної відповідальності органів місцевого самоврядування, а також розробці рекомендацій щодо впровадження цих санкцій в практику самоврядування. Виявлено, що невід'ємною складовою інституту місцевого самоврядування є відповідальність, яка нерозривно пов'язана з су-

купністю прав і свобод територіальної громади та створених нею органів.

10.04.17.0114/0416U002616

Пустовоїт Тетяна Валеріївна. Конституційно-правові основи єдності судової влади України:

Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 27.04.2016.

УДК 342:327(477)(043.3).

194 с. – Бібліогр.: 221 назва.

Дисертація присвячена визначенню конституційно-правової природи єдності судової влади, з'ясуванню її системних характеристик, структури й сутності, місця в системі єдиної державної влади, формулюванню на цій підставі загальнотеоретичного розуміння єдності судової влади. Сформульовано основні організаційно-правові проблеми реалізації єдності судової системи, запропоновано шляхи їх вирішення. Розглянуто гарантії забезпечення єдності судової системи, розроблено пропозиції з удосконалення відповідного законодавства.

10.04.17.0115/0416U002617

Росоха Сергій Володимирович. Правоохоронні органи держави в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина:

Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 26.04.2016.

УДК 342.6+351.74.

175 с. – Бібліогр.: 285 назв.

У дисертації досліджуються особливості юридичної природи та конституційно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів як інституту забезпечення права і свобод людини і громадянина. Визначено особливості конституційної системи захисту прав і свобод людини і громадянина. З позицій понятійного арсеналу сучасного конституціоналізму встановлено специфіку особливого конституційно-правового статусу правоохоронних органів. Виділено основні ознаки правоохоронних органів, що розкривають їх сутність у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина.

10.17 Адміністративне право

10.04.17.0116/0516U000392

Кудерська Надія Іванівна. Адміністративно-правове регулювання охорони та збереження матеріальної культурної спадщини в Україні:

Дис... д.ю.н. /Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 28.04.2016.

УДК 342.951(477).

539 с. – Бібліогр.: 798 назв.

Досліджено теоретико-правові та окремі прикладні проблеми адміністративно-правового регулювання охорони та збереження матеріальної культурної спадщини в Україні. Розкрито його сутність, визначено основну мету, поняття й механізм. Установлено недоліки та шляхи вдосконалення. Розглянуто вітчизняне пам'яткоохоронне законодавство. Досліджено систему суб'єктів публічної адміністрації у сфері культурної спадщини, визначено загальні та спеціальні принципи, форми й методи діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Розкрито аспекти взаємодії правоохоронних органів у сфері культурної спадщини, а також з уповноваженими пам'яткоохоронними органами.

10.04.17.0117/0516U000397

Сокуренко Валерій Васильович. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні:

Дис... д.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 12.05.2016.

УДК 355.2 (477).

573 с.: 1 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 507 назв.

У дисертації здійснено комплексне та системне дослідження публічного адміністрування сферою оборони в Україні. Розкрито законодавчі засади публічного адміністрування сферою оборони в Україні та особливості регулювання підзаконних актів щодо публічного адміністрування сферою оборони в Україні. Визначено сутність адміністративно-правового статусу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, Сухопутних військ України, Повітряних Сил України, Військово-Морських Сил України, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів Збройних Сил України. З'ясовано специфіку кадрового, фінансового та інформаційно-аналітичного забезпечення оборонної сфери України.

10.04.17.0118/0516U000405

Пахомов Валодимир Васильович. Адміністративно-правове забезпечення контрольно-наглядової діяльності у сфері земельних відносин:

Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 14.04.2016.

УДК 342.95.

420 с. – Бібліогр.: 409 назв.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу актуальних теоретико-методологічних, нормативно-правових і практичних аспектів здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері земельних відносин. Удосконалено методологічні засади контрольно-наглядової діяльності як основного способу забезпечення законності у сфері земельних відносин; визначено особливості контрольно-наглядової діяльності у сфері земельних відносин, проведено аналіз основних видів та принципів її здійснення.

10.04.17.0119/0516U000430

Муза Олег Валентинович. Теоретичні проблеми адміністративно-процесуальних правовідносин в Україні:

Дис... д.ю.н. /Державний науково-дослідницький інститут МВС України. – Захищена 26.05.2016.

УДК 342.9:340.13 (477).

417 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 392 назви.

У дисертації розкрито поняття, ознаки, принципи адміністративно-процесуальних правовідносин; розглянуто становлення і розвиток теоретико-методологічних засад адміністративного процесу в Україні; здійснено класифікацію адміністративно-процесуальних правовідносин; наведено три групи суб'єктів адміністративно-процесуальних правовідносин; розглянуто об'єкт та зміст адміністративно-процесуальних правовідносин; проаналізовано теоретичні питання виникнення, зміни та припинення адміністративно-процесуальних правовідносин; досліджено особливості адміністративно-процесуальних правовідносин, що виникають у сфері публічного управління, адміністративно-деліктних правовідносин та адміністративно-судочинських правовідносин; проаналізовано інституційний, нормативний, адміністративно-процедурний (управлінський) та адміністративно-правозастосовчий рівні адміністративно-правового механізму захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері адміністративно-процесуальних правовідносин; обґрунтовано ступінь ефективності адміністративно-процесуального законодавства України; сформульовано пропозиції теоретичного і практичного характеру щодо реформування адміністративно-процесуальних правовідносин в Україні.

10.04.17.0120/0516U000449

Сербин Руслан Андрійович. Публічно-правове адміністрування благодійництва в Україні: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.05.2016.

УДК 351 (477): 364-3-787.26.

369 с. – Бібліогр.: 542 назви.

У дисертації здійснено комплексне та системне дослідження публічно-правового регулювання благодійництва в Україні. Проаналізовано методологію дослідження публічного адміністрування благодійництва в Україні. Розкрито генезис становлення та розвитку цього інституту й еволюцію теоретичних підходів до сутності детермінанти "благодійництво". Охарактеризовано контроль та нагляд за благодійною діяльністю, адміністративну й інші види відповідальності за порушення відповідного регулятивного законодавства.

10.04.17.0121/0516U000451

Воронін Яков Геннадійович. Дозвільна діяльність у нафтогазовому комплексі України: адміністративно-правовий аспект: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.05.2016.

УДК 351.743 (477).

486 с. – Бібліогр.: 501 назва.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми щодо визначення кола публічно-правових відносин у нафтогазовому комплексі України. Сформульовано поняття та зміст дозвільної діяльності у нафтогазовому комплексі України. Охарактеризовано правові засади здійснення дозвільної діяльності у нафтогазовому комплексі України.

10.04.17.0122/0416U002174

Степаненко Вячеслав Віталійович. Організаційно-правові засади інвестування коштів в агропромисловий комплекс України: Дис... к.ю.н. /Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 27.04.2016.

УДК 342.95.

198 с. – Бібліогр.: 215 назв.

Досліджено організаційно-правові засади інвестування коштів у агропромисловий комплекс України. Визначено поняття та розкрито зміст фінансово-правових відносин щодо інвестування, а також фінансових інструментів інвестиційної діяльності в АПК України. Проведено порівняльний аналіз законодавства, що регулює інвестиційну діяльність в АПК України. Визначено сутність банківського кредитування як інструменту фінансово-інвестиційної діяльності в АПК. Досліджено відповідний зарубіжний досвід і запропоновано шляхи впровадження його в Україні. Визначено напрями вдосконалення організаційно-правового забезпечення інвестиційної діяльності АПК України.

10.04.17.0123/0416U002175

Комісарук Наталія Олександрівна. Правове регулювання бюджетного фінансування охорони навколишнього природного середовища: Дис... к.ю.н. /Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 27.04.2016.

УДК 342:504.

186 с. – Бібліогр.: 175 назв.

Досліджено правове регулювання механізму бюджетного фінансування охорони навколишнього природного середовища. Охарактеризовано сучасну нормативно-правову базу, що регулює здійснення вказаного бюджетного фінансування. Розглянуто систему державного управління в розгляда-

ній сфері. Розкрито правову основу бюджетних інвестицій, механізм надання бюджетних кредитів, особливості здійснення міжбюджетних трансфертів; практику правозастосування кошторисно-бюджетного та програмно-цільового забезпечення. Проаналізовано відповідний зарубіжний досвід і визначено фактори, що впливають на ефективність правового регулювання бюджетного фінансування охорони навколишнього природного середовища.

10.04.17.0124/0416U002238

Кошиков Денис Олександрович. Адміністративно-правові засади діяльності підрозділів поліції особливого призначення: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 13.04.2016.

УДК 342.951:351.749.

193 с. – Бібліогр.: 289 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правових засад діяльності підрозділів поліції особливого призначення. Проаналізовано історико-правові засади їх розвитку та становлення в Україні. Визначено поняття, значення та принципи діяльності підрозділів поліції особливого призначення, розкрито сутність її правового регулювання. Охарактеризовано завдання, функції та повноваження підрозділів поліції особливого призначення. З'ясовано особливості юридичних гарантій діяльності підрозділів поліції особливого призначення.

10.04.17.0125/0416U002239

Савіцький Роман Євгенійович. Адміністративний примус в діяльності Державної архітектурно-будівельної інспекції України: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 14.04.2016.

УДК 342.743 (477).

160 с. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертацію присвячено визначенню сутності та особливостей застосування Держархбудінспекцією України, її територіальними органами та посадовими особами заходів адміністративного примусу під час здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та контролю у сфері житлово-комунального господарства.

10.04.17.0126/0416U002240

Кумейко Андрій Вікторович. Адміністративно-правовий статус Служби безпеки України у системі суб'єктів протидії злочинності: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 15.04.2016.

УДК 351.746 (477).

202 с. – Бібліогр.: 200 назв.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового статусу Служби безпеки України як суб'єкта протидії злочинності. Дано теоретико-методологічну характеристику Служби безпеки України як суб'єкта протидії злочинності. Визначено поняття та структуру адміністративно-правового статусу Служби безпеки України як суб'єкта протидії злочинності;

10.04.17.0127/0416U002241

Русских Валерій Олександрович. Адміністративно-правові засади діяльності благодійних організацій: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 15.04.2016.

УДК 342.9(477).

198 с. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертацію присвячено аналізу особливостей адміністративно-правових засад діяльності благодійних організацій. Проаналізовано розвиток законодавства України про благодійну діяльність та встановлено системні недоліки сучасного законодавства у досліджуваній сфері. Запропоновано авторське визначення поняття благодійної діяльності.

10.04.17.0128/0416U002242

Білодід Ігор Миколайович. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури в умовах реформування правоохоронної системи України: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 13.04.2016.

УДК 342.9 (477).

195 с. – Бібліогр.: 218 назв.

Дисертація присвячена розгляду змісту та особливостей адміністративно-правового статусу органів прокуратури в умовах реформування правоохоронної системи. Визначено поняття та особливості правоохоронної системи України як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Встановлено мету та принципи правоохоронної системи України. Окреслено завдання та функції правоохоронної системи.

10.04.17.0129/0416U002265

Кеча Анна Станіславівна. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 27.04.2016.

УДК 342. 922 (477).

228 с. – Бібліогр.: 339 назв.

Дисертація є науковим дослідженням теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Проаналізовано рівень наукових розробок та еволюцію інституту державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Визначено зміст поняття Відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно за допомогою таких категорій, як «орган виконавчої влади» та «державне управління», з'ясовано його правове положення. Охарактеризовано діючий нормативно-правовий базис діяльності органів реєстрації прав, проблеми його практичної реалізації.

10.04.17.0130/0416U002308

Троцюк Ніна Валеріївна. Адміністративно-правовий захист авторських прав: Дис... к.ю.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 24.05.2016.

УДК 347.461+347.795.3.

238 с. – Бібліогр.: 279 назв.

Здійснено аналіз наукових поглядів щодо сутності та змісту адміністративно-правового захисту авторських прав, досліджено становлення та сучасний стан правового регулювання адміністративно-правового захисту авторських прав, визначено поняття та принципи адміністративно-правового захисту авторських прав.

10.04.17.0131/0416U002386

Дмитрієв Анатолій Анатолійович. Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів територіальних органів поліції у сфері протидії організованій злочинності: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.05.2016.

УДК 342.5.

238 с. – Бібліогр.: 232 назви.

Дисертацію присвячено аналізу адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів територіальних органів поліції у сфері протидії організованій злочинності. Охарактеризовано поняття організованої злочинності як об'єкта адміністративно-правової протидії та механізм останньої. Визначено коло та особливості адміністративно-правових відносин, які виникають під час протидії організованій злочинності в Україні.

10.04.17.0132/0416U002449

Кравчук Олександр Валерійович. Адміністративно-правова охорона прав фізичних осіб на публічну власність в Україні: Дис... к.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 31.05.2016.

УДК 351.759.5 : 347.23.

234 с. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню адміністративно-правової охорони прав фізичних осіб на публічну власність в Україні. На основі аналізу теоретичних розробок, положень чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, сучасного та історичного досвіду запропоновано концептуальний підхід до вирішення проблеми вдосконалення адміністративно-правового регулювання у сфері охорони публічної власності в Україні.

10.04.17.0133/0416U002579

Сак Віктор Миколайович. Адміністративно-правове регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів: Дис... к.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 30.05.2016.

УДК 342.9+351.74.

249 с.: 14 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Дисертацію присвячено вивченню питань щодо адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання тимчасово затриманих ОВС транспортних засобів. У дисертації визначено поняття та ознаки послуг зберігання транспортних засобів.

10.04.17.0134/0416U002580

Козленко Володимир Григорович. Адміністративно-правові основи діяльності Національного антикорупційного бюро України/: Дис... к.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 31.05.2016.

УДК 342.9.

209 с. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертацію присвячено теоретичним та правовим проблемам адміністративно-правових основ діяльності Національного антикорупційного бюро України. У роботі визначено такі поняття, як "правове забезпечення", "гарантії", "принципи", "діяльність" Національного антикорупційного бюро України тощо.

10.23 Господарське право

10.04.17.0135/0516U000380

Кологойда Олександра В'ячеславівна. Теоретичні проблеми правового регулювання господарських відносин на фондовому ринку України: Дис... д.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 346.12:336.76 (477).

700 с. – Бібліогр.: 1766 назв.

У дисертації досліджено фондовий ринок як вертикально та горизонтально інтегровану у фінансовий ринок систему фондових відносин. З'ясовано економічну сутність фондового ринку як складової фінансового ринку, історичні передумови та етапи його становлення в Україні. Розглянуто ознаки та надано дефініцію фондових відносин як виду господарських відносин. Визначено правовий режим цінного папера як спеціального об'єкта фондових відносин і поняття "сурогат цінного папера". Досліджено правовий статус учасників фондових відносин. За критерієм предмета, принципами та комплексним методом правового регулювання фондове право виокремлено як підгалузь господарського права.

10.27 Цивільне право

10.04.17.0136/0416U002096

Рябікін Дмитро Андрійович. Відповідальність перевізника за договором міжнародного морського перевезення вантажу: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 341.96: 347.763.3: 347.447.5.

241 с. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена теоретичному та практичному аналізу правовідносин відповідальності перевізника за договором міжнародного морського перевезення вантажу. У роботі особливу увагу приділено дослідженню характеру відповідальності перевізника та умов її настання, а також аналізу спеціальних норм, що регулюють обмеження обсягу відповідальності морського перевізника та звільнення його від відповідальності. Крім того, проаналізовано генезу виникнення міжнародно-правових режимів регулювання відповідальності перевізника, з'ясовано основні юридико-технічні та політико-правові проблеми уніфікації правових норм про відповідальності перевізника та досліджено роль міжнародних організацій в процесі уніфікації норм про відповідальність морського перевізника. У дослідженні здійснено комплексний нормативно-правовий аналіз норм міжнародного приватного морського права, що регулюють відповідальність морського перевізника, зокрема Гаазьких (Гаазько-Вісбійських), Гамбурзьких та Роттердамських правил, в контексті необхідності реформування законодавства України у сфері торговельного мореплавства та усвідомлення необхідності приєднання України до Роттердамських правил як до найбільш прогресивного сьогодні режиму регулювання відповідальності перевізника за договором міжнародного морського перевезення вантажу.

10.04.17.0137/0416U002097

Слабошпицька Уляна Олександрівна. Сучасні тенденції в уніфікації правового регулювання міжнародних спадкових відносин: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 341.96:347.65.

210 с. – Бібліогр.: 190 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню питання сучасних тенденцій в уніфікації правового регулювання міжнародних спадкових відносин. Автором досліджено поняття уніфікації в міжнародному приватному праві у цілому та спадкових відносин зокрема, проаналізовано передумови й особливості конвенційної та неконвенційної уніфікації спадкових відносин, а також особливості реалізації норм міжнародного спадкового права у національному законодавстві України та інших країн.

10.04.17.0138/0416U002344

Лейба Євген Васильович. Відновлення втра-

ченого судового провадження в цивільному процесі: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 24.05.2016.

УДК 347.9 (477).

237 с. – Бібліогр.: 238 назв.

У дисертаційному дослідженні вперше проведено теоретично-прикладне дослідження проблем відновлення втраченого судового провадження. Уперше проаналізована еволюція інституту відновлення втраченого судового провадження та його місце в структурі галузі цивільного процесуального права. Запропонована авторська концепція розуміння юридичної природи відновлення втраченого судового провадження як процесуально-забезпечувального засобу механізму реалізації суб'єктивних процесуальних прав осіб, які беруть участь у справі, та механізму реалізації принципу законності в цивільному процесі.

10.04.17.0139/0416U002346

Фартушок Назар Богданович. Тягар доказування в цивільному судочинстві: порівняльно-правове дослідження: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 24.05.2016.

УДК 347.94.

188 с. – Бібліогр.: 225 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню тягара доказування в цивільному судочинстві України, Республіки Польща і РФ. Аргументується, що пізнання і доказування співвідносяться лише в певній частині та особливості доказової діяльності слід шукати в конструкції тягара доказування. Мета доказування є фактором формування суб'єктного складу, способів, засобів, предмету та меж доказування.

10.51 Аграрне право

10.04.17.0140/0516U000426

Чабаненко Микола Миколайович. Система аграрного права України: методологічні засади становлення та розвитку: Дис... д.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 25.04.2016.

УДК 349.42 (477).

437 с. – Бібліогр.: 631 назва.

Дисертацію присвячено з'ясуванню методологічних засад становлення та розвитку системи аграрного права України. Охарактеризовано методологічні підходи до вивчення системи аграрного права, історико-правові аспекти її становлення та розвитку, наведено визначення поняття і структури системи аграрного права. Розглянуто такі чинники формування системи аграрного права, як його предмет, метод правового регулювання аграрних відносин і принципи аграрного права. Особливу увагу приділено характеристиці таких структурних елементів системи аграрного права України, як аграрно-правові норми, аграрно-правові інститути й підгалузі в системі аграрного права. Досліджено аграрне право як самостійну галузь права, а також основні системоутворюючі категорії в аграрному праві. Установлено співвідношення системи аграрного права та системи аграрного законодавства. Розроблено концепцію системи сучасного аграрного права України, що передбачає існування в його складі таких підгалузей, як право продовольчої безпеки та право соціального розвитку села. Визначено місце аграрного права у системі права України.

10.55 Земельне право

10.04.17.0141/0516U000424

Кірін Роман Станіславович. Кодифікація за-

конодавства про надра: Дис... д.ю.н. /Інститут економіко-правових досліджень. – Захищена 27.04.2016.

УДК 349.417:340.134.

373 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 506 назв.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини, пов'язані з використанням, охороною та безпекою надр. Мета дослідження: обґрунтування наукової доктрини кодифікації законодавства про надра як складової кодифікації екологічного та природоресурсного законодавства. Методи дослідження: діалектичний, формально-логічний, системно-структурний, аналізовий та синтезу, моделювання, історичний, порівняльно-правовий, тлумачення правових норм. Теоретичне та практичне значення: є першим в українській юридичній науці комплексним дослідженням, присвяченим аналізу теоретичних і практичних проблем кодифікації законодавства про надра, як складової кодифікації екологічного та природоресурсного законодавства, генези досвіду та сучасного стану в Україні та зарубіжних країнах. Рекомендації, сформульовані за підсумками дослідження, були використані: Криворізьким гірничопромисловим управлінням Головного управління Державної служби України з питань праці у Дніпропетровській області; народним депутатом України Кришиним О.Ю. у нормотворчій діяльності; у навчальному процесі у ДВНЗ "Національний гірничий університет" МОН України. Наукова новизна: визначено кодифікацію законодавства про надра, побудованого на правових підставах і наукових засадах нормативного кодифікованого акту з метою вдосконалення регулювання надрових правовідносин. Запропоновано розглядати надроекологічну природу приписів надрового законодавства та урегульованих ними відносин, що виникають, змінюються та припиняються з приводу правового режиму використання, охорони і безпеки надр як неповновладного об'єкту права власності Українського народу, а також надрогосподарську природу гірничого законодавства, загальним об'єктом якого є гірничі справи. Визначена структура надрового права на рівні системоутворюючих субгалузей: надроресурсне право; надрохоронне право; право безпеки надр, а також авторські визначення предметів та системи гірничого та геологічного права. Визначення інституціональних, галузевих та трансгалузевих об'єктів кодифікації дозволило розробити пропозиції щодо змісту нового кодифікованого законодавчого акту у формі Кодексу законів про надра. Сфера використання: суб'єкти законодавчої ініціативи, органи державного управління; вищі навчальні заклади.

10.04.17.0142/0416U002312

Мельник Наталія Олександрівна. Правові засади відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 25.04.2016.

УДК 349.4:631.11.

187 с. – Бібліогр.: 207 назв.

У дисертації проведено аналіз правової природи відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва та визначено правовий механізм їх відшкодування втрат. На підставі наукового аналізу спеціальної літератури, законодавства та практики його застосування, дослідження історичного та зарубіжного досвіду правових засад відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва розроблено пропозиції і рекомендації з удосконалення правового регулювання суспільних відносин, що виникають у сфері відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва. У сучасних умовах реформування земельних відносин "втратами сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва" слід вважати грошові суми, розмір

яких визначається у встановленому порядку, та які у разі виведення земель із складу сільськогосподарських (лісових) угідь чи спричинені обмеженням прав власників землі і землекористувачів або погіршенням якості земель, зумовленого впливом діяльності підприємств, установ і організацій, підлягають обов'язковій сплаті вигодонабувачем до відповідних бюджетів з метою залучення до сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва компенсуючих площ або компенсуючого поліпшення якості існуючих

сільськогосподарських або лісових угідь.

10.04.17.0143/0416U002345

Міненко Сандра Миколаївна. Правове регулювання охорони та використання земель водного фонду України: Дис... к.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 25.05.2016.

УДК 349.41 (477).

225 с. – Бібліогр.: 218 назв.

Досліджено поняття, ознаки та структуру земель водного фонду України. Встановлено юридичні критерії відмежування земель водного фонду України від інших категорій земель. Проаналізовано особливості набуття та реалізації права власності і права користування земельними ділянками водного фонду України. Досліджено правові засади обмежень у використанні земель водного фонду України. Визначено особливості управління в галузі охорони та використання земель водного фонду України.

10.63 Трудове право

10.04.17.0144/0416U002317

Зеленський Віталій Миколайович. Прийняття на роботу за конкурсом: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2016.

УДК 349.2 : 33.108.32.

194 с. – Бібліогр.: 174 назви.

Проаналізовано наукові погляди, вітчизняне законодавство й зарубіжний досвід щодо правового регулювання прийняття на роботу за конкурсом. Доведено, що конкурс при прийнятті на роботу у сучасному розумінні - це спосіб встановлення професійної компетентності осіб, що виражається в особливому порядку добору найбільш підходящих претендентів на відповідну посаду (роботу), що проводиться колегіальним органом або роботодавцем шляхом визначення рівня знань та вмінь осіб відповідно до встановлених правил з метою забезпечення об'єктивної оцінки професійної підготовки потенційних працівників та раціонального добору кадрів.

10.04.17.0145/0416U002450

Даньшина Катерина Євгенівна. Правове регулювання трудових відносин у фермерських господарствах України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 16.05.2016.

УДК 349.2:338.43.02(477).

205 с. – Бібліогр.: 180 назв.

Дисертація присвячена вивченню правового регулювання трудової діяльності працівників фермерських господарств. Виокремлені такі форми реалізації права на працю у вказаних господарствах, як праця членів фермерського господарства, залучення громадян до роботи шляхом укладення трудового договору (контракту), трудова діяльність за цивільно-правовими договорами про працю. Доведено, що громадяни України, які є родичами або членами сім'ї, можуть працювати у фермерському господарстві також на

умовах трудового договору. Однак, маючи статус "найманий працівник", указані особи не можуть бути членами цього господарства. Якщо ж громадянин є членом фермерського господарства, то перед укладенням трудового договору, він повинен у встановленому законодавством порядку вийти із числа його членів. Хоча особливості праці членів фермерських господарств і визначаються спеціальним законодавством і статутами останніх, гарантії щодо зайнятості, охорони праці, праці жінок, молоді та інвалідів надаються в порядку, передбаченому законодавством про працю. Обстоюється позиція щодо включення до нового Трудового кодексу України спеціальної глави "Трудові відносини працівників фермерських господарств", яка об'єднає норми, що відображають особливості укладення трудового договору, режиму робочого часу, оплати й охорони праці вказаних сільськогосподарських працівників.

10.71 Правоохоронні органи

10.04.17.0146/0416U002266

Калашник Олена Анатоліївна. Правовий статус місцевих загальних судів в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 27.04.2016.

УДК 347.963:174(477).

234 с. – Бібліогр.: 406 назв.

Дисертація є першою в Україні монографічною працею, в якій досліджено правовий статус місцевих загальних судів. Висвітлено роль місцевих загальних судів у системі судів загальної юрисдикції, проаналізовано процес їх становлення і розвитку. Досліджено мету і завдання місцевих загальних судів, їх функції, порядок утворення і ліквідації, а також специфіку реалізації у їх діяльності окремих принципів судуострою. Окрему увагу приділено питанням удосконалення юрисдикції місцевих загальних судів, порядку призначення суддів на адміністративні посади, прав і обов'язків суддів, правового регулювання діяльності апарату суду.

10.04.17.0147/0416U002380

Борисенко Марина Олександрівна. Організаційні та правові основи забезпечення єдності правозастосування судами України: Дис... к.ю.н. /Академія адвокатури України. – Захищена 31.05.2016.

УДК 347.99.

232 с. – Бібліогр.: 243 назви.

У дисертації на підставі проведеного аналізу комплексно досліджено організаційні та правові основи забезпечення єдності правозастосування судами України. Дано визначення єдності судового правозастосування, під якою розуміється досягнутий та підтримуваний результат однакової і правильної реалізації правових стандартів у правозастосовній діяльності судових органів з метою забезпечення кожного права на справедливий суд на засадах верховенства права та виокремлено її ознаки. На цій основі обґрунтовано передумови досягнення єдності судового правозастосування. Результати дослідження дали можливість аргументувати необхідність запровадження низки організаційних та правових заходів у контексті досягнення єдності правозастосування у судовій системі України шляхом внесення змін і доповнень до Закону України "Про судуострій і статус суддів" та норм процесуального законодавства. Зокрема, обґрунтована потреба: у створенні консультативного сенату з надання консультативних висновків, що дасть змогу Верховному Суду України на підставі вичерпності всіх національних засобів правового захисту звертатися до Європейського суду з прав людини з преюдиціальним запитом для отримання консультативного висновку з питань тлумачення і застосу-

вання Конвенції; у посиленні дисциплінарної відповідальності суддів такою підставою як умисне неврахування висновку, викладеного у постанові Верховного Суду України; у запровадженні колективного (масового, групового) позову у справах про захист прав споживачів; у підвищенні ролі Науково-консультативної ради при вищому спеціалізованому суді щодо систематизації його правових позицій; в утворенні правозастосовного сенату з метою координації результатів напруження правових позицій вищого спеціалізованого суду з Верховним Судом України.

10.04.17.0148/0416U002451

Цибуляк-Кустевич Анна Степанівна. Мирова юстиція: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 17.05.2016.

УДК 347.97/.99(477).

275 с. – Бібліогр.: 441 назва.

У дисертації розроблено комплексну концепцію інституту мирової юстиції та обґрунтовано необхідність запровадження її у правову систему України. Визначено правову природу мирової юстиції через з'ясування її сутності, термінологічних проблем, ознак і функцій. Охарактеризовано світові моделі мирової юстиції та виокремлено теоретико-правові передумови запровадження мирової юстиції в Україні. Визначено місце мирових судів у державному механізмі загалом та судовій системі зокрема. Сформульовано авторське визначення термінів "мировий суддя", "мировий суд", "мирова юстиція" та показано їх співвідношення. Надано пропозиції щодо вимог до кандидата на посаду мирового судді в Україні й оптимального порядку зайняття ним посади. Запропоновано організаційні та процедурні механізми відправлення правосуддя мировими суддями в Україні.

10.77 Кримінальне право

10.04.17.0149/0516U000441

Загиней Зоя Аполлінаріївна. Герменевтика кримінального закону України: Дис... д.ю.н. /Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Захищена 25.05.2016.

УДК 343.214.

636 с. – Бібліогр.: 841 назва.

У дисертації здійснено комплексне дослідження герменевтики кримінального закону України, в результаті чого обґрунтовано концепцію герменевтики кримінального закону України як конкретно-наукового методу у галузі кримінального права України, яка охоплює такі складові, як нормотворча техніка у галузі кримінального права, текст кримінального закону України як предмет герменевтики, його змістова еквівалентність, розуміння та тлумачення нормативного змісту кримінального закону України, а також експертологія його тексту.

10.04.17.0150/0416U002092

Мікіш Артем Сергійович. Запобігання фіктивному підприємництву в Україні: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 11.05.2016.

УДК УДК 343.9 : 343.53.

300 с. – Бібліогр.: 278 назв.

Дисертація висвітлює комплекс питань теоретичного і практичного характеру, пов'язаних із запобіганням фіктивному підприємництву в Україні. У роботі розкрито стан дослідження та методологію вивчення запобігання фіктивному підприємництву в Україні, з'ясовано генезис законодавства України у цій сфері, поняття "фіктивне підприємництво", його основні ознаки та сформульовано власне визна-

чення даного поняття, а також визначено стан, тенденції фіктивного підприємництва.

10.04.17.0151/0416U002093

Колб Сергій Олександрович. Запобігання незаконному заволодінню транспортними засобами в Україні: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 11.05.2016.

УДК УДК 343.85.

263 с. – Бібліогр.: 289 назв.

В дисертації на підставі всебічного аналізу стану досліджень у науці проблем, пов'язаних з незаконним заволодінням транспортними засобами в Україні, а також отриманих емпіричних матеріалів і вивчення міжнародного досвіду, з'ясовано поняття запобігання цьому злочину, визначено проблемні питання та розроблено науково обґрунтовані системні заходи з удосконалення механізму загальносоціальної, спеціально-кримінологічної, індивідуальної та віктимологічної запобіжної діяльності в цьому напрямі

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.04.17.0152/0416U002232

Леськів Соломія Романівна. Правовий статус суддівського самоврядування України в контексті забезпечення професійних прав суддів: Дис... к.ю.н. /Приватний вищий навчальний заклад "Львівський університет бізнесу та права". – Захищена 25.04.2016.

УДК 347.962 (477).

196 с.: 7 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

У дисертації досліджено питання правового статусу суддівського самоврядування України в контексті забезпечення професійних прав суддів. На засадах аналізу літературних джерел та діючої практики за проблемою у дисертаційній роботі проведено теоретико-методологічний аналіз становлення і реформування правового статусу суддівського самоврядування України; розкрито етимологію та доцільність поняття суддівського самоврядування у чинному законодавстві України; обґрунтовано доцільність діючої системи суддівського самоврядування; виявлено проблеми діяльності органів суддівського самоврядування в Україні; проаналізовано досвід країн ЄС та СНД, запропоновано рекомендації щодо формування системи органів суддівського самоврядування в Україні.

10.85 Криміналістика

10.04.17.0153/0516U000450

Щербаковський Михайло Григорович. Теоретико-методологічні та праксеологічні засади судових експертиз у кримінальному процесі: Дис... д.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.05.2016.

УДК 343.148 ; 343.985.

392 с. – Бібліогр.: 810 назв.

У дисертації на основі дослідження правовідносин, що виникають у судово-експертній діяльності представлено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, яка пов'язана з розробкою теоретичних та практичних питань проведення й використання судових експертиз.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.04.17.0154/0516U000402

Васильчук Євген Олегович. Молодіжний політичний радикалізм та екстремізм у сучасній Україні: Дис... д.політ.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 329.78"1991/2015"(477)(043).

482 с. – Бібліогр.: 846 назв.

У дисертаційному дослідженні вперше у вітчизняній політичній науці здійснено комплексний аналіз виявів політичного радикалізму та екстремізму в молодіжному середовищі України. Проаналізовано ідейно-культурні витоки радикалістських ідеологічних доктрин та здійснено класифікаційний розподіл екстремістських спільнот. Установлено й обґрунтовано роль субкультурних та релігійних джерел у формуванні політико-ідеологічних концепцій суб'єктів екстремізму. Досліджено вплив соціально-економічних, соціокультурних і суспільно-політичних чинників на процес поширення екстремістських ідей та практик серед молоді. Проаналізовано стан інституційно-правового забезпечення запобігання і протидії виявам екстремізму в Україні щодо відповідності його можливостей реалізовувати завдання в цій сфері. Обґрунтовано пріоритетні напрямки вдосконалення інституційно-правового забезпечення державної політики та підготовлено авторські рекомендації щодо розроблення і впровадження інформаційно-психологічних та соціокультурних технологій із деактивації виявів екстремізму в молодіжному середовищі України.

11.04.17.0155/0416U002176

Солових Євгенія Миколаївна. Формування іміджу органів місцевого самоврядування: політико-інституціональний вимір: Дис... к.політ.н. /Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Захищена 28.04.2016.

УДК 32.019.5:352.071.

248 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Об'єкт - імідж як суспільно-політичний феномен. Мета - виявлення базових характеристик іміджу органів місцевого самоврядування в політико-інституціональному контексті. Методи - системний, структурно-функціональний та ін. Теоретичні і практичні результати - розроблено практичні рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо формування позитивного іміджу. Новизна - здійснено розгляд іміджу органів місцевого самоврядування як політико-управлінської інституції, основою ефективного функціонування якої виступає знаходження балансу між персоніфікованою та інституційною компонентами іміджу; обґрунтовано, що іміджеві стратегії сприятимуть більш вигідному позиціонуванню органів місцевого самоврядування за умови демократичних цінностей та формування клімату інституційної довіри на основі кореляції між іміджем органу місцевого самоврядування та іміджем/брендом конкретного населеного пункту. Ступінь упровадження - у навчальному процесі з курсів політології та організації місцевого самоврядування. Сфера використання - соціально-політичні інститути, місцеві владні структури, в аналітичній та навчальній діяльності.

11.04.17.0156/0416U002177

Панасенко Ганна Сергіївна. Мова в політичних технологіях: український контекст: Дис... к.політ.н. /Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Захищена 28.04.2016.

УДК 323.1:342.725 (477).

228 с.: 7 табл. – Бібліогр.: 257 назв.

Об'єкт - політичні технології. Мета - виявлення функціонального потенціалу та ролі мови в політичних технологіях у контексті державотворчих процесів України. Методи - системний, історичний, компаративний та ін. Теоретичні і практичні результати - класифікація політичних технологій (на системи прийомів та процедур, що застосовуються під час електоральних процесів і за умов відсутності виборчої кампанії), а також внесення пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази функціонування державної мови в Україні. Новизна - запропоновано теоретико-методологічні засади дослідження особливостей застосування мови в політичних технологіях з позиції використання основних положень системного аналізу; запропоновано робочу модель функціонального потенціалу мови, яка відтворює специфіку й основні напрямки її існування в соціально-політичному просторі; експліковано нові практики використання мовного питання під час організації та проведення виборчих кампаній в Україні; уточнено певну амбівалентність функціональності мови щодо генези, ескалації та врегулювання між-етнічного/міжнаціонального конфлікту; основні напрямки та практики використання мовного чинника для підвищення рівня ефективності застосування політичних технологій у контексті формування української політико-управлінської еліти. Ступінь упровадження - розробка конкретних рекомендацій щодо аналізу соціально-політичних проблем українського соціуму, що ґрунтуються на мовному чиннику. Сфера використання - діяльність владних структур, політичних і громадських організацій.

11.04.17.0157/0416U002286

Штельмашенко Анастасія Дмитрівна. Формування бренду держави як складова сучасної політики: Дис... к.політ.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК УДК 32:17.022.1]’06.

190 с. – Бібліогр.: 242 назви.

У дисертаційній роботі здійснено аналіз концептуальних і прикладних аспектів державного брендингу, розглянуто теорії та концепції, які використовуються для формування бренду: концепція ідентичності, комунікативна концепція, креативна концепція, візуальна концепція, вербальна концепція та концепція просування бренду та інтегральна концепція. У дисертаційній роботі представлено визначення поняття "бренд держави", розкрито зміст, структурні компоненти бренду держави, технології формування бренду держави в зарубіжних країнах. Систематизовано світовий досвід формування бренду держави, ґрунтовно проаналізовано та здійснено класифікаційний поділ моделей формування державного бренду в Сполучених Штатах Америки, державах Європейського Союзу та "пострадянських" країнах.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.04.17.0158/0516U000410

Дубов Дмитро Володимирович. Геополітичне суперництво у кіберпросторі як чинник впливу на національну безпеку України: Дис... д.політ.н. /Національний інститут стратегічних досліджень. – Захищена 12.05.2016.

УДК 327.5.

431 с. – Бібліогр.: 510 назв.

Дисертація присвячена розв'язанню актуального завдання – визначення впливу кіберпростору як арени нових

форм геополітичного суперництва і протиборства на обґрунтування пріоритетних заходів Української держави. Розглянуто існуючі теоретичні підходи до геополітичної теорії в сучасних умовах. Акцентовано увагу на тому, що суперництво у кіберпросторі великих держав має розглядатись в межах геополітичних теорій. Підкреслено, що геополітичне суперництво США та КНР набуває додаткового виміру в глобальному кіберпросторі. Пропонуються підходи до системи стратегічних документів в сфері національної кібербезпеки України.

11.04.17.0159/0416U002203

Цебенко Олег Олександрович. Сепаратизм у країнах-членах ГУАМ: міжнародно-політичний вимір: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 28.04.2016.

УДК 327.56:[323.173(477):341.17ГУАМ].

242 с. – Бібліогр.: 224 назви.

Здійснено комплексне дослідження впливу сепаратизму на міжнародно-політичне становище країн-членів ГУАМ. Вивчено явище сепаратизму та його наслідки для Грузії, України, Азербайджану та Молдови. З'ясовано ефективність їхньої діяльності та запропоновано шляхи оптимізації інструментів врегулювання конфліктів. Визначено можливі сценарії розвитку етнополітичного процесу в країнах-членах ГУАМ. Охарактеризовано роль України у врегулюванні сепаратистських проявів у регіоні.

11.04.17.0160/0416U002204

Польовий Тарас Євгенович. Становлення зовнішньої політики Республіки Білорусь (1991-1996): Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 28.04.2016.

УДК 327(476).

210 с. – Бібліогр.: 324 назви.

Здійснено спробу аналізу процесу становлення зовнішньої політики Республіки Білорусь. Встановлено, що в досліджуваній період зовнішньополітичні пріоритети РБ зазнали змін та пройшли еволюцію від проголошення доктрини нейтралітету до курсу на зближення з Росією. Досліджено вплив внутрішньополітичних факторів на формування зовнішньополітичних пріоритетів Республіки Білорусь. З'ясовано, що внутрішньополітичні зміни в Республіці Білорусь, які окресилися після приходу до влади О. Лукашенка, зумовили кризу у відносинах між Мінськом та країнами Заходу.

11.04.17.0161/0416U002205

Антохів-Сколосдра Олеся Михайлівна. Європейський Союз у зовнішній політиці Канади: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 27.04.2016.

УДК 327 (71+4ЄС).

226 с. – Бібліогр.: 342 назви.

Виявлено окремішність підходів Канади до представництва власних інтересів щодо Європи в економічній і політичній площинах та наголошено на їхньому взаємозалежному характері в історичному контексті. З'ясовано, що домінуючим чинником актуалізації європейського напрямку канадської зовнішньої політики в різні періоди було бажання зрівноважити економічний вплив США та прагнення уникнути можливої "ізоляції" у трансатлантичних відносинах. Визначено, що динаміка економічної взаємодії Канади з Європейським Союзом підпорядковується перспективам здобуття або втрати цією країною доступу до внутрішнього ринку ЄС.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.04.17.0162/0516U000428

Дуганець Віктор Іванович. Теорія і практика виробничого навчання майбутніх фахівців аграрно-інженерного напрямку: Дис...

д.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 19.05.2016.

УДК 378.147.111:371.134:63.

603 с.: 28 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 589 назв.

Об'єкт: професійна підготовка майбутніх фахівців аграрно-інженерного напрямку у вищих аграрних навчальних закладах. Мета: розробити теоретичні й організаційно-методичні засади виробничого навчання майбутніх фахівців аграрно-інженерного напрямку у вищому аграрному навчальному закладі. Практичне значення: удосконалено зміст, організаційні форми та методи, розроблена модель і створено методичне забезпечення виробничого навчання майбутніх фахівців аграрно-інженерного напрямку. Методи: теоретичні, емпіричні, математичної статистики.

14.04.17.0163/0416U002172

Ланських Олена Борисівна. Філософські засади державної мовної політики в українській освіті: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 101:37.061]:378.

208 с. – Бібліогр.: 250 назв.

У дисертації проводиться філософський аналіз природи та сутності, сучасного стану та тенденцій розвитку державної мовної політики в комплексі розвитку української освіти. Концептуалізовано державну мовну політику, яка розуміється як діяльність держави, її інституцій та посадових осіб, що має своєю метою регулювання відносин між людьми для забезпечення або зміни певного стану мовного режиму. Мовний режим визначено як поточну мовну ситуацію в певній країні чи регіоні, яка включає набір з офіційних і не офіційних мов та діалектів, а також законодавчих і суспільних норм, що регулюють їх використання. Доведено двосторонню залежність освітньої політики та мовної політики при домінуючій ролі останньої.

14.04.17.0164/0416U002278

Янкович Ірина Ігорівна. Підготовка майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі до виховної роботи з учнями: Дис...

к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 19.05.2016.

УДК 378.091(438).

259 с.: 2 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 300 назв.

Об'єкт: професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів у Польщі в контексті євроінтеграційних процесів. Мета: на основі аналізу теорії й практики підготовки майбутніх учителів у вищих навчальних закладах Польщі визначити структурно-змістові й організаційно-процесуальні особливості формування їх готовності до виховної роботи з учнями. Практичне значення: розроблено методичні рекомендації з підготовки майбутніх учителів до виховання учнів у Польщі. Методи: порівняльно-історичний; періодизації; моделювання; прогнозування.

14.04.17.0165/0216U001953

Система автоматизованого опитування в процесі професійної підготовки студентів

економічного профілю: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Ліщинська Людмила Броніславівна. – ДР 0114U002076. УДК 004:378.147:33.

93 с.

Досліджено проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців економічного профілю із застосуванням системи автоматизованого опитування. Розкрито сутність контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів. Обґрунтовано та експериментально перевірено методику оцінювання навчальних досягнень студентів із використанням автоматизованої системи опитування та організаційно-педагогічні умови організації такого процесу (розвиток професійно-спрямованої мотивації майбутніх економістів шляхом застосування автоматизованої системи опитування; оптимізація процесу оцінювання застосуванням системи автоматизованого опитування; забезпечення готовності викладачів до застосування автоматизованої системи опитування).

14.04.17.0166/0216U007282

Формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей: складники, рівні, інноваційні технології: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Чередніченко Галина Анатоліївна. – ДР 0112U004636. УДК 811.111: 37.001.76.

41 с.

Метою даної роботи є теоретичне обґрунтування сутності та структури іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей; визначення шляхів розвитку іншомовної комунікативної компетенції в немовних вищих навчальних закладах; уточнити критерії та рівні розвитку іншомовної комунікативної компетенції студентів у процесі практичної діяльності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.07 Загальна педагогіка

14.04.17.0167/0416U002492

Бігунова Юлія Володимирівна. Підготовка майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями на півдні України: Дис...

к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.22+93/94+572.9+008.

225 с.: 14 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 252 назви.

Об'єкт - зміст і методика професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів історії до роботи з учнями. Мета - теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати педагогічні умови підготовки майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями на півдні України. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - визначено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями на півдні України. Розкрито сутність феномена "підготовленість майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями на півдні України". Розроблено модель підготовки майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями на півдні України. Подальшого розвитку набула методика фахової підготовки майбутніх учителів історії. Результати - розроблено й апробовано діагностувальну та експериментальну методики підготовки майбутніх учителів історії до етнокультурної діяльності з учнями загальноосвітніх шкіл на півдні України; спецкурс "Етнокультура населення півдня України". Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі навчальні заклади.

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.04.17.0168/0516U000358

Гіптерс Зінаїда Василівна. Розвиток економічної освіти дітей та дорослих на західноукраїнських землях (XIX - перша половина XX століття): Дис... д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 37:33 (-058.86:-053.8) (477.8) ("18" / 50 "19").

492 с.: 10 табл. – Бібліогр.: 923 назви.

Уперше розроблено періодизацію і виявлено основні тенденції кожного періоду, схарактеризовано еволюцію організаційних форм і змісту економічної освіти дітей та дорослих у досліджуваній період. Доведено, що на західноукраїнських землях функціонувала система економічної освіти дітей та дорослих, яка мала ступеневий характер і об'єднувала інституції формальної освіти, громадсько-державні та народні форми. Проаналізовано навчальні плани й програми, основні підручники, посібники для економічної освіти дітей та дорослих; розкрито питання кадрового забезпечення.

14.04.17.0169/0516U000399

Білавич Галина Василівна. Теорія і практика виховання господарської культури учнів та дорослих у Західній Україні (друга половина XIX - середина 40-х років XX століття): Дис... д.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 37.011+37.012.

708 с.: 8 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 1726 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методологічні засади виховання господарської культури особистості в Західній Україні в другій половині XIX - середині 40-х рр. XX ст. Показано соціально-економічне й ідейне підґрунтя розвитку господарської культури українського населення регіону за вказаного періоду. Проаналізовано зміст, методи, форми, засоби здобуття господарсько-економічних знань, формування умінь і навичок в учнів українських державних та приватних шкіл, а також з'ясовано зміст підготовки кадрів для виховання господарської культури учнів та дорослих Західної України

14.04.17.0170/0516U000434

Тарарак Наталія Григорівна. Теорія та практика формування ціннісних орієнтацій студентів в історії вітчизняних вищих навчальних закладів мистецького профілю (20-ті рр. XX століття - початок XXI століття): Дис... д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 24.05.2016.

УДК 378.14.013(147).

495 с.: 3 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 1000 назв.

Об'єкт - освітній процес у вітчизняних вищих навчальних закладах мистецького профілю у 20-х роках XX ст. - на початку XXI ст; мета - на основі здійснення ретроспективного комплексного аналізу формування ціннісних орієнтацій студентів систематизувати теоретичні питання й узагальнити практичні здобутки, накопичені вищими навчальними закладами мистецького профілю в 20-х рр. XX ст. - на початку XXI ст., для творчого використання прогресивних ідей у сучасних умовах розбудови системи вищої мистецької освіти; методи - історико-педагогічний аналіз і синтез, термінологічний аналіз спеціальної літератури, системні, порівняльні, хронологічні, прогностичні; новизна - вперше у вітчизняній історії педагогіки здійснено цілісне ретро-

спективне дослідження розвитку теорії та практики формування ціннісних орієнтацій студентів у системі вищої освіти України мистецького профілю в широких хронологічних межах (20-ті рр. XX ст. - початок XXI ст.); схарактеризовано теоретико-методологічні засади дослідження проблеми формування ціннісних орієнтацій студентів вищих навчальних закладів мистецького профілю, що ґрунтуються на сукупності методів; визначено й схарактеризовано внесок вітчизняних науковців і педагогів 20-х років XX ст. - початку XXI ст. в розробку теоретичних засад формування ціннісних орієнтацій учасників навчального процесу, що полягає у виявленні та обґрунтуванні значення досліджуваного феномена, принципів, форм і методів його реалізації в практиці вищої мистецької освіти; науково обґрунтовано етапи та особливості формування ціннісних орієнтацій студентів у вітчизняній вищій мистецькій школі у визначених хронологічних межах; визначено провідні тенденції формування ціннісних орієнтацій студентів у системі вищої мистецької освіти в сучасних умовах; подальшого розвитку набули соціально-політичні та організаційно-педагогічні передумови становлення і розвитку системи ціннісних орієнтирів вищої мистецької школи на різних етапах досліджуваного періоду; результати - сформульовані в дослідженні положення та висновки щодо формування ціннісних орієнтирів студентів у системі вищої освіти мистецького профілю України 20-х рр. XX ст. - початку XXI ст. дають підстави для усвідомлення й аналізу перебігу складних процесів, що відбуваються в освітньому процесі в сучасних умовах. Результати наукового пошуку актуалізують педагогічні здобутки минулого, які можуть спричинити підвищення рівня підготовки майбутніх фахівців мистецької галузі; галузь - педагогіка.

14.04.17.0171/0416U002066

Гаврилюк Анна Віталіївна. Тенденції розвитку класичних університетів Німеччини:

Дис... к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 10.05.2016.

УДК 378.4(430)(091).

228 с.: 14 табл. – Бібліогр.: 371 назва.

Дисертацію присвячено тенденціям розвитку класичних університетів Німеччини. Проаналізовано зарубіжні і вітчизняні джерела з проблеми дослідження; уточнено зміст основних понять дослідження "класичний університет Німеччини", "розвиток університетської освіти Німеччини", "реформування університетів Німеччини"; удосконалено критерії виокремлення класичних університетів Німеччини серед загальної кількості університетів країни; виокремлено та схарактеризовано основні періоди розвитку класичних університетів ФРН, НДР та об'єднаної Німеччини з урахуванням історичних, суспільно-політичних, соціально-економічних особливостей розвитку; розроблено періодизацію розвитку класичних університетів Німеччини: I період (1945-1949 рр.) - відновлення діяльності класичних університетів у післявоєнний період, II період (1949-1990 рр.) - реформування системи університетської освіти НДР і ФРН, III період (1990-2015 рр.) - розвиток класичних університетів об'єднаної Німеччини; виокремлено й охарактеризовано тенденції, які класифіковано за спільністю (загальні) та відмінністю (специфічні) процесів; виокремлено та актуалізовано перспективний досвід Німеччини з реформування класичних університетів для імплементації в освітній процес вищої школи України.

14.04.17.0172/0416U002133

Матрос Ольга Олександрівна. Педагогічна та просвітницька діяльність Івана Васильовича Лучицького (1845 - 1918): Дис... к.пед.н.

/Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 21.04.2016.

УДК 37(477) (092) (043.3).

288 с.: 1 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 379 назв.

У дисертації здійснено цілісне дослідження педагогічної та просвітницької діяльності Івана Васильовича Лучицького (1845-1918) - педагога і просвітника, редактора і видавця, вченого і активного громадського діяча. Визначено і проаналізовано основні етапи життєдіяльності ученого-просвітника: 1) (1845-1869) - етап формування світогляду та особистості педагога; 2) (1869-1904) - початок активної педагогічної та просвітницької діяльності; 3) (1904-1914) - етап ініціативної політичної діяльності 4) (1915-1918) - період творчої роботи в умовах усамітнення. З'ясовано провідні чинники, які сприяли формуванню педагогічного світогляду та особистості І. Лучицького. Схарактеризовано зміст і спрямованість просвітницької діяльності І. Лучицького; визначено роль просвітника у розвитку української мови та освіти; розкрито загальнопедагогічні погляди І. Лучицького та висвітлено особливості його методики викладання історії у вищих навчальних закладах.

14.04.17.0173/0416U002207

Прибора Роман Іванович. Створення нової моделі університету в Німеччині у XIX столітті: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.4(430) "18".

229 с.: 1 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Об'єкт дослідження - історія вищої освіти Німеччини XIX століття; предмет дослідження - виникнення і розвиток нової моделі університету в Німеччині XIX століття; методи: загальнонаукові - аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, систематизація, класифікація, порівняння - стали основними засобами вивчення різноманітних історико-педагогічних джерел, у яких досліджувалися передумови виникнення, принципи, організаційні засади та зміст діяльності нового університету в Німеччині у XIX ст.; історико-педагогічні: історико-структурний метод забезпечив розробку структури дослідження, аналіз передумов виникнення нової моделі університету в Німеччині у XIX ст.; генетичний дав змогу прослідкувати історію створення та діяльність Берлінського університету, проаналізувати концепції і проекти, що стали підґрунтям нової моделі університету в Німеччині кінця XVIII - початку XIX ст.; регресивний - уможливив відбір фактологічного матеріалу для об'єктивного висвітлення створення та організаційних засад діяльності Берлінського університету, аналізу змісту, методів, форм навчання, прав та обов'язків викладачів та студентів; історико-компаративістський (порівняльно-зіставний) допоміг виявити особливості запровадження німецької моделі університету в інших країнах світу в XIX ст.

14.04.17.0174/0416U002216

Монь Альона Олексіївна. Науково-педагогічні погляди та викладацька діяльність О. Г. Мороза (1959 - 2007 рр.): Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 13.05.2016.

УДК 37.013.2:378(092)(477).

233 с.: 3 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 435 назв.

У дисертаційній роботі вперше цілісно досліджено життєвий шлях та науково-педагогічну спадщину О. Г. Мороза в єдності наукової, викладацької і організаційно-управлінської діяльності. Виявлено передумови й основні чинники формування науково-педагогічних поглядів ученого. Розроблено періодизацію творчої діяльності педа-

гога. На основі систематизації наукових поглядів та викладацької діяльності ученого-педагога обґрунтовано його науково-педагогічну концепцію. Дослідження розвитку педагогічних поглядів О. Г. Мороза в рамках його наукової школи уможливило актуалізацію перспективних напрямів творчого доробку вченого в сучасних умовах реформування національної системи вищої педагогічної освіти.

14.04.17.0175/0416U002222

Шийка Юлія Іванівна. Розвиток білінгвальної освіти у Канаді: Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 371+81'246.2](71).

285 с.: 10 табл. – Бібліогр.: 366 назв.

У дисертаційній роботі на основі проведення історико-педагогічного дослідження проаналізовано білінгвальну освіту як явище, характерне для полікультурного демократичного суспільства Канади, в основу розвитку якого покладено інтеграцію теорій і концепцій педагогіки, психології, соціології, історії, лінгвістики, психолінгвістики. Висвітлено економічні, психологічні, освітні, соціальні, кар'єрні та культурні чинники, які зумовлюють поширення і популяризацію білінгвальної освіти. Виявлено різноманіття типів білінгвізму, виокремлено переваги і недоліки двомовної освіти.

14.04.17.0176/0416U002337

Наливайко Олексій Олексійович. Проблема диференційованого навчання учнів середніх загальноосвітніх закладів у вітчизняній теорії та практиці другої половини XX століття: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 24.05.2016.

УДК 373.5.013.41(477)-"195".

224 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 352 назви.

Об'єкт - процес навчання учнів середніх загальноосвітніх закладів у другій половині XX століття; мета - на основі ретроспективного аналізу науково-педагогічної літератури систематизувати теоретичні ідеї й узагальнити практичний досвід реалізації диференційованого навчання учнів середніх загальноосвітніх закладів у другій половині XX століття для вдосконалення цього процесу в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах; методи - загальнотеоретичні, порівняльно-історичний, історико-структурний, ретроспективний, прогностичний; новизна - вперше здійснено цілісний історико-педагогічний аналіз проблеми становлення й розвитку ідеї диференційованого навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у другій половині XX століття; з'ясовано внесок провідних науковців у розвиток цієї ідеї; узагальнено педагогічно цінні ідеї, досвід диференційованого навчання учнів у середніх загальноосвітніх закладах другої половини XX ст. та окреслено напрямки подальшого творчого впровадження цих здобутків у сучасну загальноосвітню середню школу; уточнено витоки розвитку ідеї диференційованого навчання школярів в історії педагогічної думки; подальшого розвитку набула цілісна теорія диференційованого навчання, що дає можливість творчо впровадити в практику роботи загальноосвітніх навчальних закладів ефективні теоретичні та практичні доробки досліджуваного періоду; результати - сформульовані в дисертації теоретичні положення й висновки щодо здійснення диференційованого навчання в загальноосвітній середній школі можуть бути використані під час викладання таких дисциплін, як: "Педагогіка", "Історія педагогіки", "Основи педагогічної майстерності", "Порівняльна педагогіка", а також у розробці нових навчальних курсів. Фактичний історико-педагогічний матеріал, виявлені теоретичні й практичні напрацювання можуть стати підґрунтям

для подальших історико-педагогічних досліджень, написання навчальних посібників, підручників та іншої навчально-методичної літератури. У науковий обіг уведено нові й маловідомі матеріали (38 джерел); галузь - педагогіка.

14.04.17.0177/0416U002394

Чугай Оксана Юріївна. Професійна підготовка педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 31.05.2016.

УДК 377/378:374.7.

368 с.: 3 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 474 назви.

У дисертації здійснено педагогічне осмислення проблеми професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США. Виявлено провідні чинники, що зумовили становлення і розвиток професійної підготовки педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США. Визначено, що професійна підготовка педагогічного персоналу для системи освіти дорослих у США пройшла досить тривалий шлях історичного розвитку та продовжує розвиватися у відповідності до вимог сучасного суспільства. Розроблено її періодизацію, схарактеризовано поняттєво-термінологічний апарат дослідження.

14.04.17.0178/0416U002395

Дяченко Людмила Миколаївна. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Федеративної Республіки Німеччина: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 31.05.2016.

УДК 378.4:159.9:373(430).

300 с.: 10 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 277 назв.

Проаналізовано законодавчі та нормативно-інструктивні документи федерального і регіонального значення, що є основою функціонування системи професійної педагогічної освіти у ФРН. Розглянуто теоретичні засади компетентнісного підходу як визначального напрямку оновлення педагогічної освіти, розкрито структурні компоненти професійної компетентності учителів загальноосвітніх шкіл. Розглянуто стандарти психолого-педагогічної підготовки учителів. Проаналізовано зміст навчальних планів підготовки майбутніх учителів освітніх ступенів бакалавра і магістра, охарактеризовано форми і методи їхньої підготовки в університетах ФРН.

14.04.17.0179/0416U002596

Жукова Галина Вікторівна. Моральне виховання старшокласників у загальноосвітніх школах України (друга половина ХХ століття): Дис... к.пед.н. /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б.Хмельницького. – Захищена 31.05.2016.

УДК 373.5.015.31:17.022.1](477)"195/199"(043.3).

259 с. – Бібліогр.: 448 назв.

На основі вивчення, систематизації історико-педагогічних джерел, архівних документів вперше здійснено цілісний аналіз педагогічної теорії та узагальнено досвід морального виховання старшокласників у загальноосвітніх школах України досліджуваного періоду. Науково обгрунтовано основні етапи становлення та розвитку, а також розкрито зміст, форми і методи морального виховання старшокласників у загальноосвітніх школах в другій половині ХХ століття. Виявлено можливості використання позитивного досвіду морального виховання старшокласників у загальноосвітніх школах України (друга половина ХХ століття) в контексті сучасної освіти України.

14.15 Система народної освіти

14.04.17.0180/0416U002294

Радиш Олена Юліанівна. Проектування розвитку загальноосвітнього навчального закладу в ринкових умовах: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 37.07.

255 с.: 15 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

У дисертації подано теоретичне узагальнення і нове розв'язання проблеми проектування розвитку загальноосвітнього навчального закладу в ринкових умовах. Визначено стан її дослідженості у наукових джерелах, уточнено зміст основних дефініцій дослідження. Розкрито сутність, зміст і технологію проектування розвитку загальноосвітнього навчального закладу на основі програмно-цільового підходу до формування життєтворчості особистості. Теоретично обгрунтовано та експериментально перевірено модель проектування розвитку загальноосвітнього навчального закладу в ринкових умовах, наведено методичні рекомендації щодо її впровадження.

14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка

14.04.17.0181/0416U002159

Майборода Наталія Олексіївна. Патріотичне виховання засобами мистецтва вихованців сільських навчально-виховних комплексів "Дошкільний навчальний заклад - загальноосвітній навчальний заклад": Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 28.04.2016.

УДК [37.035.6:7(07)](043.3).

234 с.: 25 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

У дисертації досліджено проблему патріотичного виховання засобами мистецтва вихованців сільських навчально-виховних комплексів "Дошкільний навчальний заклад - загальноосвітній навчальний заклад". Узагальнено та обгрунтовано теоретичні засади патріотичного виховання засобами мистецтва дітей 5-7 років в умовах сільських навчально-виховних комплексів. Уточнено зміст поняття "патріотичне виховання засобами мистецтва". З'ясовано особливості виховного потенціалу мистецтва у патріотичному вихованні дітей сільських навчально-виховних комплексів. На основі теоретичного аналізу проблеми визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні патріотичної вихованості дітей 5-7 років. Розроблено та апробовано модель патріотичного виховання засобами мистецтва вихованців сільських навчально-виховних комплексів. Теоретично обгрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови патріотичного виховання засобами мистецтва вихованців сільських навчально-виховних комплексів "Дошкільний навчальний заклад - загальноосвітній навчальний заклад".

14.04.17.0182/0416U002343

Суятинова Катерина Євгеніївна. Соціалізація дітей старшого дошкільного віку в сім'ях розлучених батьків: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 25.05.2016.

УДК 373.2.013.42 (043.3).

294 с.: 17 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 287 назв.

У дисертації на основі теоретичного аналізу психологічної та соціально-педагогічної літератури визначено педагогічну сутність феноменів: "соціалізація дитини в сім'ях розлучених батьків", "педагогічна підтримка соціалізації дитини в сім'ях розлучених батьків". З'ясовано особливості

соціалізації дітей дошкільного віку в сім'ях розлучених батьків. Визначено критерії (соціально-емоційний, соціально-комунікативний, соціально-діяльнісний) з відповідними показниками та схарактеризовано рівні соціалізованості дітей старшого дошкільного віку (достатній, середній, низький). Розроблено технологію педагогічної підтримки процесу соціалізації дітей старшого дошкільного віку в сім'ях розлучених батьків та апробовано соціально-педагогічні умови її реалізації, спрямовані на виправлення відхилень у процесі соціалізації дошкільників за рахунок цілеспрямованої допомоги дітям та їхнім самотнім матерям з метою підтримки соціально-особистісного розвитку дитини задля її подальшої успішної соціалізації.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.04.17.0183/0416U002156

Яцеленко Андрій Анатолійович. Виховання відповідальності молодших підлітків у позаурочній діяльності загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 27.04.2016.

УДК 374.017.93-053.6.

263 с.: 19 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

У дисертації здійснено аналіз філософської, етичної, психологічної, педагогічної літератури з питань виховання відповідальності, уточнено сутність та структуру понять "відповідальність", "вихованість відповідальності в молодших підлітків шкіл-інтернатів". Визначено особливості виховання відповідальності в молодших підлітків у позаурочній діяльності загальноосвітніх шкіл-інтернатів. Розроблено критерії, показники та охарактеризовано рівні вихованості відповідальності в молодших підлітків шкіл-інтернатів. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови виховання відповідальності в молодших підлітків у позаурочній діяльності шкіл-інтернатів, а саме: підвищення рівня готовності вихователів загальноосвітніх шкіл-інтернатів до виховання відповідальності в молодших підлітків; змістове і методичне забезпечення процесу виховання відповідальності в молодших підлітків у позаурочній діяльності загальноосвітніх шкіл-інтернатів; залучення молодших підлітків шкіл-інтернатів до різних видів суспільно значущої діяльності, спрямованої на виявлення відповідальності.

14.04.17.0184/0416U002249

Курільченко Валерія Валеріївна. Формування інтелектуальної культури учнів підліткового віку в центрі довузівської освіти класичного університету: Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 26.04.2016.

УДК 374.015.311:378.4(477.54).

215 с.: 23 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 331 назва.

Об'єкт дослідження - навчально-виховний процес у центрі довузівської освіти класичного університету. Мета - виявити вплив теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених педагогічних умов формування інтелектуальної культури учнів підліткового віку в центрі довузівської освіти класичного університету на рівень сформованості зазначеної культури. Методи дослідження - теоретичні, емпіричні, статистичні. Теоретичне значення та новизна дослідження полягають у тому, що в ньому уперше обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування інтелектуальної культури учнів підліткового віку

в центрі довузівської освіти класичного університету; уточнено суть інтелектуальної культури як інтегрованої якості особистості, яка володіє спеціальними знаннями, вміннями, якостями, необхідними для ефективного здійснення розумової діяльності, унаслідок цього відбувається створення чогось об'єктивно чи суб'єктивно нового, а також зміст її структурних компонентів; подальшого розвитку та уточнення набули уявлення про форми і методи формування інтелектуальної культури учнів підліткового віку в центрі довузівської освіти класичного університету. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони підтвердили свою ефективність у процесі відповідної апробації й можуть бути реалізовані в системі позашкільної освіти учнів підліткового віку.

14.04.17.0185/0416U002251

Удовенко Марина Анатоліївна. Методика навчання основ здоров'я учнів початкової школи: Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 25.04.2016.

УДК 373.3.091.3:631.

239 с.: 23 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 281 назва.

Об'єкт дослідження - процес навчання основам здоров'я учнів початкової школи. Мета дослідження - розробка та теоретичне обґрунтування методики навчання основам здоров'я учнів початкових класів загальноосвітньої школи. Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, математичні методи обробки даних. Теоретична значущість та новизна одержаних результатів полягають у тому, що у роботі науково обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність впровадження методики навчання основам здоров'я учнів початкової школи. Після проведення експериментальних уроків учні експериментальної групи мали зростання за всіма показниками здоров'язбережувальної компетентності, найбільш чутливими виявилися мотиваційний та когнітивний компоненти, статистична обробка одержаних даних виявила достовірність у порівнянні з контрольною групою даних. Також виявлена позитивна динаміка показників практичного та рефлексивного компонентів здоров'язбережувальної компетентності учнів, їх зацікавленість до вивчення навчального предмета "Основи здоров'я". Загальна тенденція дослідження вказує на позитивну динаміку показників здоров'я та здоров'язбережувальної компетентності, що відзначає доцільність впровадження методики в цілому або її окремих елементів в інші предмети навчального циклу початкової школи.

14.04.17.0186/0416U002341

Мельник Марина Юріївна. Формування готовності обдарованих старшокласників до професійного самовизначення: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 26.05.2016.

УДК 373.5.048:331.548-021:464-056.45.

255 с.: 26 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 333 назви.

Дисертація присвячена актуальній проблемі формування готовності обдарованих старшокласників до професійного самовизначення в умовах загальноосвітніх навчальних закладів України. У праці представлено аналіз стану розробленості проблеми в психолого-педагогічній теорії та навчально-виховній практиці, уточнено зміст поняття "формування готовності обдарованих старшокласників до професійного самовизначення". Визначено критерії, показники та рівні готовності обдарованих учнів старших класів до професійного самовизначення. На основі проведеного аналізу обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності обдарованих старшокласників до професійного самовизначення.

14.04.17.0187/0416U002342

Ускова Альона Леонідівна. Формування в учнів основної школи цінності піклування про іншу людину в позакласній виховній роботі: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 26.05.2016.

УДК 378.015.31:17.022.1004(043.5).

214 с.: 27 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі формування в учнів основної школи цінності піклування про іншу людину в позакласній виховній роботі. З'ясовано стан дослідженості проблеми в теорії та практиці позакласної виховної роботи. Виокремлено й охарактеризовано ефективні педагогічні підходи до розв'язання проблеми формування в учнів основної школи цінності піклування про іншу людину в позакласній виховній роботі. У межах поняттєво-термінологічної парадигми актуалізовано сутність провідних понять та визначено поняття "формування цінності піклування про іншу людину в учнів основної школи". Визначено критерії, показники та охарактеризовано рівні сформованості в учнів основної школи цінності піклування про іншу людину. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування в учнів основної школи цінності піклування про іншу людину в позакласній виховній роботі та доведено їх ефективність.

14.04.17.0188/0416U002356

Кузьминський Олександр Володимирович. Формування астрономічних знань учнів основної та старшої школи з використанням електронних освітніх ресурсів: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2016.

УДК [373.5.091.33:004]:52(043.3).

215 с.: 8 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

У дисертації вперше запропоновано колекцію електронних дидактичних засобів для реалізації астрономічного компоненту освітньої галузі "Природознавство", а також методичні підходи до їх використання з метою формування наукової та методологічної складових системи астрономічних знань та підвищення рівня предметної компетентності з астрономії випускників загальноосвітніх навчальних закладів. Вперше запропоновано теоретичні і методичні засади використання електронних освітніх ресурсів та цифрової техніки під час проведення навчальних астрономічних спостережень. Теоретично та методично обґрунтовано можливість інтегрованого використання авторських та традиційних дидактичних засобів з метою підвищення якості знань учнів з астрономії та рівня їх предметної компетентності.

14.04.17.0189/0416U002391

Мудролюбова Ірина Олександрівна. Методика навчання сольфеджіо молодших школярів у спеціалізованих мистецьких навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2016.

УДК 373.37.016:784.9(043.3).

289 с.: 12 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 364 назви.

У роботі визначено етапи еволюції предмету сольфеджіо від античності до сучасності, подано детальний поетапний аналіз методичних поглядів, ідей, забезпечення та систем навчання сольфеджіо, проаналізовано методичні напрацювання та авторські методики навчання сольфеджіо вітчизняних та зарубіжних педагогів ХХ сторіччя, програми та методика навчання предмету у сучасній музичній школі.

Окреслено проблеми та суперечності, які існують на сучасному етапі розвитку предмету та викладено висновки щодо їх вирішення.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.04.17.0190/0416U002351

Бажмін Володимир Борисович. Допрофесійна підготовка підлітків з порушеннями функцій опорно-рухового апарату в центрах соціальної реабілітації: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2016.

УДК 376.22:37.013.82.

263 с.: 12 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене розробленню методики допрофесійної підготовки підлітків з порушеннями функцій опорно-рухового апарату. Досліджено формування допрофесійної готовності підлітків з порушеннями функцій опорно-рухового апарату до майбутньої професійної підготовки та трудової діяльності. Доведено, що всі підлітки з порушеннями функцій опорно-рухового апарату мають труднощі з підготовкою до майбутньої професійної реабілітації. Обґрунтовано взаємозв'язок між рівнями допрофесійної готовності та педагогічним, психологічним, соціальним, медичним, техніко-середовищним факторами комплексної реабілітації осіб з обмеженнями життєдіяльності. Апробовано критерії факторів допрофесійної готовності. Розроблено та доведено дієвість методик допрофесійної підготовки та позитивну динаміку формування допрофесійної готовності у підлітків з порушеннями функцій опорно-рухового апарату за умов систематичної корекційно-реабілітаційної роботи в центрах соціальної реабілітації.

14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи

14.04.17.0191/0216U007234

Методика надання профорієнтаційних послуг та психологічної підтримки безробітним громадянам, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню: Заключний звіт /Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України; Керівник Капченко Леонід Миколайович. – ДР 0113U007103. УДК 377.

188 с.

Розроблено методику надання профорієнтаційних послуг та психологічної підтримки безробітним громадянам, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, а саме: інвалідам; особам старше 45 років; жінкам, які потребують додаткових соціальних гарантій (має на утриманні дітей віком до шести років, виховують без чоловіка дитину віком 14 років або дитину-інваліда і які повертаються з відпустки по догляду за дитиною); молоді, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах; дітям-сиротам. Робота розповсюджується за договірною ціною.

14.33 Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти

14.04.17.0192/0416U001899

Динько Володимир Анатолійович. Організаційно-педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників з ремонту автотранспортної техніки у професійно-технічних навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". – Захищена 29.04.2016.

УДК 377.36.09:629.33.083.5 (043.3).

309 с.: 19 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 321 назва.

У дисертації обґрунтовано організаційно-педагогічні умови, що забезпечують ефективність підготовки кваліфікованих робітників з ремонту автотранспортної техніки у професійно-технічному навчальному закладі. Виділено фактори впливу на якість підготовки кваліфікованих робітників з ремонту автотранспортної техніки. Доведено, що визначені фактори можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на досліджуване педагогічне явище. Розроблено модель партнерської взаємодії "Ринок ремонту автотранспортної техніки - ПТНЗ - майбутній кваліфікований робітник ремонту автотранспортної техніки". Уточнено методичні підходи до організації навчального процесу професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників з ремонту автотранспортної техніки, критерії оцінювання навчальних досягнень майбутніх фахівців (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, комунікативний, ціннісний), рівні готовності майбутніх кваліфікованих робітників з ремонту автотранспортної техніки до професійної діяльності.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.04.17.0193/0516U000384

Без'язичний Борис Іванович. Теоретичні і методичні засади формування етичної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури у процесі професійної підготовки:

Дис... д.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 26.04.2016.

УДК [378.147:174]:796/799.

435 с.: 23 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 603 назви.

Об'єкт - процес професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури у вищому педагогічному навчальному закладі; мета - обґрунтування теоретичних і методичних засад, розробка та експериментальна перевірка системи формування етичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури у процесі професійної підготовки, її навчально-методичного забезпечення; методи - аналіз, систематизація, узагальнення, анкетування, опитування, інтерв'ю, тестування, бесіда, експертні оцінки, спостереження, метод рейтингу, самооцінка, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна - вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено концепцію формування етичної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури в процесі професійної підготовки, систему формування етичної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури, яка інтегрує в собі концептуально-цільовий, змістовий, технологічний, контрольньо-оцінний компоненти, навчально-методичний інструментарій забезпечення системи формування етичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури; уточнено суть етичної компетентності вчителя фізичної культури, зміст її структурних компонентів, критерії та показники рівнів сформованості етичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури, педагогічні умови формування етичної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури; подальшого розвитку набули методолого-теоретичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, способи забезпечення етичного освітньо-виховного середовища ВНЗ; результати - розроблено систему формування етичної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури, її навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс зі спецкурсу "Етична компетентність майбутнього фахівця фізичної культури і спорту"; навчально-методичний комплекс з курсу "Основи педагогічної етики"; модуль "Вимоги до етичної компетентності сучасного вчителя фізичної культури" (дисципліна "Основи педагогічної майстерності"), "Моральне

виховання" (дисципліна "Педагогіка"), "Моральний кодекс учителя фізичної культури" (дисципліна "Основи педагогічної деонтології"); впроваджено в навчальні процеси Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Харківської державної академії фізичної культури, Харківської гуманітарно-педагогічної академії, Державного вищого навчального закладу "Донбаський державний педагогічний університет", Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; галузь - професійна педагогіка.

14.04.17.0194/0516U000403

Тушева Вікторія Володимирівна. Теоретичні і методичні основи формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів музики в процесі професійної підготовки:

Дис... д.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 12.05.2016.

УДК [371.124:001] (477).

571 с.: 47 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 659 назв.

У дисертації висвітлено методологічні, теоретичні і методичні засади проблеми дослідження, запропоновано в якості теоретико-методологічної основи стратегії формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів музики культурологічний підхід, який визначає зміст, особливості реалізації організаційно-педагогічних і методичних заходів. На ґрунті поліпарадигмальної, системної та інтегративної методології розкрито сутність досліджуваного особистісного феномену, структурні компоненти, що лягло в основу проектування концепції дослідження, створення науково-методичного забезпечення системи формування НДК МВМ у процесі професійної підготовки, в межах якої компетентнісний, інноваційний, контекстний підходи стають ефективною методологією побудови практико-орієнтованого навчання з урахуванням інтеграційних шляхів розвитку освіти, науки і мистецтва. Експериментально перевірено ефективність системи формування науково-дослідницької культури майбутніх учителів музики.

14.04.17.0195/0516U000433

Коваленко Денис Володимирович. Теоретико-методичні основи системи неперервної професійно-правової підготовки інженерів-педагогів:

Дис... д.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 25.05.2016.

УДК 378.1:34(043.5).

486 с.: 21 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 487 назв.

Об'єкт - процес професійної підготовки інженерів-педагогів у вищому навчальному закладі; мета - обґрунтувати теоретичні і методичні засади неперервної професійно-правової підготовки інженерів-педагогів, розробити та експериментально перевірити її систему у професійній підготовці у вищому навчальному закладі; методи - аналіз, порівняння, узагальнення, синтез, загальнонаукові, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше теоретично обґрунтовано концепцію системи неперервної професійно-правової підготовки майбутнього інженера-педагога; розроблено, науково обґрунтовано систему неперервної професійно-правової підготовки майбутнього інженера-педагога; розроблено, науково обґрунтовано систему неперервної професійно-правової підготовки майбутнього інженера-педагога. Основні результати і висновки дослідження полягають у розробленні та впровадженні в практику інженерно-педагогічної освіти системи неперервної професійно-правової підготовки фахівця. Матеріали дослідження можуть бути використані викладача-

ми, кураторами груп, методистами для вдосконалення процесу професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів, розробці спецкурсів, спецсеминарів, факультативів, методичних посібників, при написанні курсових, магістерських робіт, застосовуватися в післядипломній освіті викладачів професійно-технічної педагогічної освіти, в дистанційному навчанні; галузь - педагогіка.

14.04.17.0196/0516U000446

Гулай Ольга Іванівна. Теоретико-методичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців будівельного профілю в умовах неперервної освіти: Дис... д.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 24.05.2016.

УДК 378.147:377.6(043.5).

468 с.: 43 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 494 назви.

У дисертаційній роботі обґрунтовано й розроблено теоретичні та методичні засади ступеневої підготовки майбутніх фахівців будівельного профілю в технічних коледжах та університетах в умовах неперервної освіти. Педагогічна система ґрунтується на положеннях компетентісного, системного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, синергетичного, акмеологічного підходів. Розроблено модель компетентісно орієнтованої підготовки майбутніх будівельників. Обґрунтовано й реалізовано педагогічні умови ефективної підготовки фахівців будівельного профілю та вказано шляхи їх реалізації.

14.04.17.0197/0516U000454

Матукова Ганна Іллівна. Теоретико-методологічні засади розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців економічного профілю: Дис... д.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 30.05.2016.

УДК 378:33:334.722:005.336.2.

670 с.: 36 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 516 назв.

У дисертації здійснено цілісний ретроспективний аналіз провідних концепцій професійної підготовки майбутніх фахівців вищої школи Скандинавських країн, Західної й Центральної Європи, України, виявлено труднощі та суперечності, вивчено контекст значення підприємницької компетентності для майбутніх фахівців економічного профілю. Підприємництво розглядається, як стиль господарської діяльності; спосіб взаємодії суб'єктів ринку; специфічний вид діяльності, що потребує реалізації пошукової спрямованості; процес організаційної інновації тощо. Розкрито концептуальні основи підприємницької діяльності, систему педагогічних умов, як комплексних утворень, що забезпечують розвиток підприємницької компетентності.

14.04.17.0198/0416U001898

Жукевич Ірина Петрівна. Формування готовності до самоосвіти у курсантів вищих навчальних закладів МВС України: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". – Захищена 29.04.2016.

УДК 351.741:374.1.

251 с.: 23 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

У дисертації досліджено теоретичні засади формування готовності до самоосвіти у курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України. Уточнено сутність понять "самоосвіта", "готовність до самоосвіти". Проаналізовано особливості професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ у контексті їх правоохоронної діяльності. Розкрито структуру, визначено критерії й рівні готов-

ності до самоосвіти у курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України. Визначено педагогічні умови. Створено модель формування готовності до самоосвіти у курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України, яка представлена взаємопов'язаними блоками. На підсилення змістово-процесуального блоку розроблено й апробовано спецкурс "Основи самоосвіти курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України". Створено та впроваджено в навчально-виховний процес методичні рекомендації "Організація самоосвітньої діяльності курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України".

14.04.17.0199/0416U002044

Самусудова-Гророва Ольга Борисівна. Формування дослідницької компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 21.04.2016.

УДК 378.14.338:001.89.

291 с.: 22 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 312 назви.

Об'єкт дослідження: професійна підготовка майбутніх економістів у вищих навчальних закладах; предмет: організаційно-педагогічні умови формування дослідницької компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки у вищих навчальних закладах економічного профілю; методи: теоретичні - аналіз, синтез, порівняння, узагальнення - для опрацювання наукових джерел, визначення сутності та особливостей дослідницької компетентності майбутніх економістів; систематизація для визначення критеріїв та рівнів дослідницької компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки; моделювання з метою побудови моделі формування дослідницької компетентності; емпіричні - психолого-педагогічні діагностичні методи (анкетування, бесіди, тестування, спостереження, інтерв'ювання); метод експертних оцінок для визначення рівнів дослідницької компетентності майбутніх економістів; педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний) з метою перевірки ефективності визначених організаційно-педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки; статистичні - кількісний та якісний аналіз даних з використанням методів математичної статистики (із застосуванням гіпотез-критерію Стьюдента) з подальшою їх якісною інтерпретацією та змістовим узагальненням з метою перевірки відповідності експериментальних даних дослідження й забезпечення вірогідності та встановлення їх статистичної значущості.

14.04.17.0200/0416U002045

Стукаленко Зоя Михайлівна. Формування професійної толерантності майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 21.04.2016.

УДК 378.147.091.3:78:316.647.5.

194 с.: 19 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

Об'єкт дослідження: процес професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва; предмет: педагогічні умови формування професійної толерантності майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки у навчально-виховному середовищі педагогічного університету; методи: теоретичні: аналіз, порівняння і узагальнення довідково-енциклопедичної, наукової, навчально-методичної й інструктивно-методичної літератури з проблеми толерантності; науковий аналіз ключових понять дослідження; опрацювання словників, енциклопедій, Інтернет-

ресурсів, авторефератів і дисертацій для студіювання проблеми формування професійної толерантності майбутнього вчителя музичного мистецтва; аналіз, синтез, індукцію, порівняння в контексті порушеного питання; емпіричні: діагностичні (цілеспрямоване спостереження особливостей педагогічного спілкування, аналіз процесу і продуктів їхньої емоційної взаємодії); проведення бесід та інтерв'ювання викладачів фахових дисциплін щодо способів удосконалення професійної майстерності студентів як майбутніх організаторів толерантних стосунків з учнями; анкетування та тестування викладачів і студентів щодо рівнів виявлення в них агресивності, зорієнтованості на особистісну модель взаємодії з учнями, комунікативної толерантності; педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний) з метою з'ясування ефективності педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів щодо формування в них толерантності як професійно важливої якості особистості; методи математичної статистики: перевірка гіпотези проводилася за допомогою кількісного та якісного аналізу даних та перевірки достовірності результатів експериментального дослідження.

14.04.17.0201/0416U002157

Завгородня Євгенія Євгенівна. Розвиток творчого потенціалу майбутніх хореографів у освітньому середовищі вищих навчальних закладів культури та мистецтв: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 27.04.2016.

УДК 378:798:8.

215 с.: 9 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертацію присвячено проблемі розвитку творчого потенціалу майбутніх хореографів у освітньому середовищі вищих навчальних закладів культури та мистецтв. У дослідженні визначено сутність і структуру процесу розвитку творчого потенціалу майбутніх хореографів; досліджено специфіку освітнього середовища вищих навчальних закладів культури та мистецтв; теоретично обґрунтовано, змістовно розроблено та експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, що сприяють розвитку творчого потенціалу майбутніх хореографів у освітньому середовищі вищих навчальних закладів культури та мистецтв. У роботі здійснено діагностику рівнів розвитку творчого потенціалу майбутніх хореографів на основі розроблених критеріїв та показників; запропоновано виховні технології оптимізації процесу розвитку творчого потенціалу майбутніх хореографів у освітньому середовищі вищих навчальних закладів культури та мистецтв та експериментально доведено їх ефективність.

14.04.17.0202/0416U002158

Стромило Анна Петрівна. Формування гуманних стосунків студентів в умовах освітньо-виховного середовища: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 28.04.2016.

УДК 378.141.2:37.03.

272 с.: 34 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 228 назв.

У дисертації досліджено освітньо-виховне середовище ВНЗ як чинник формування гуманних стосунків студентів. Уточнено сутність понять: "гуманізм"; "гуманність"; "гуманні стосунки студентів"; "освітньо-виховне середовище"; "формування гуманних стосунків студентів в умовах освітньо-виховного середовища". Визначено критерії (когнітивно-пізнавальний, емоційно-ціннісний, поведінково-практичний), показники та рівні (початковий, середній, високий) сформованості гуманних стосунків студентів. На основі аналізу психолого-

педагогічної літератури та результатів констатувального етапу експерименту розроблено та апробовано модель формування гуманних стосунків студентів, яка складається з блоків (мотиваційно-цільовий, змістово-процесуальний, діагностично-результативний) та етапів (підготовчо-демонстраційний, практично-орієнтувальний, реалізації стосунків). Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування гуманних стосунків студентів в умовах освітньо-виховного середовища: урахування індивідуально-вікових та гендерних особливостей студентів; збагачення теоретичної обізнаності студентів із сутністю та способами реалізації гуманного педагогічного спілкування на суб'єкт-суб'єктній основі; змістове і методичне забезпечення гуманізації освітньо-виховного середовища у ВНЗ.

14.04.17.0203/0416U002184

Жумбей Маріанна Михайлівна. Формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму у процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 22.04.2016.

УДК 37.047:378.147:379.85-057.212.

226 с.: 13 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 242 назв.

У роботі вперше розроблено, обґрунтовано й експериментально перевірено

модель формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму у вищих навчальних закладах у процесі професійної підготовки. Проаналізовано і систематизовано сучасні концептуальні теоретико-методологічні підходи до професійної підготовки, що сприяють модернізації процесу підготовки майбутніх менеджерів туризму; уточнено сутність поняття "загальнокультурна компетентність майбутніх менеджерів туризму", встановлено його структурні компоненти; визначено критерії й показники, схарактеризовано рівні загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму; розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено структурно-функціональну модель процесу навчання як систему провідних умов формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму. Розроблено й упроваджено в педагогічний процес спецкурс "Зелений туризм із культурознавчими аспектами" та навчально-методичне забезпечення процесу формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму (навчальна програма, курс лекцій та практичних занять та мультимедійний супровід до них, система завдань до самостійної та індивідуальної роботи студентів, тести і завдання до різних видів контролю та критерії оцінювання результатів їх виконання, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів), розроблено методичні рекомендації для викладачів різних дисциплін (українська мова за професійним спрямуванням, діловодство в туризмі, історія української культури, інформаційні комп'ютерні технології, англійська та німецька мови, психологія, мистецтвознавство, культурно-пізнавальний туризм, рекламна діяльність у туризмі, управління персоналом та ін.) з підготовки студентів до оволодіння загальнокультурною компетентністю. Визначено результати експериментального навчання, які вказують на ефективність запропонованої технології формування загальнокультурної компетентності майбутніх менеджерів туризму.

14.04.17.0204/0416U002185

Лях Мар'яна Романівна. Формування готовності майбутніх педагогів до впроваджен-

ня інноваційних технологій навчання дітей старшого дошкільного віку: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 21.04.2016.

УДК 371.13 : 001.76 : 372.2.

262 с.: 24 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 251 назва.

У дисертації проаналізовано інновації в контексті розвитку сучасної освіти загалом і дошкільної зокрема; доведено актуальність інноваційних технологій у змісті підготовки майбутніх педагогів сучасних дошкільних навчальних закладів; охарактеризовано стан підготовки майбутніх педагогів дошкільних навчальних закладів у ВНЗ України до використання педагогічних інноваційних технологій; конкретизовано дефініції: інновація, технології, педагогічні технології, педагогічна творчість, інноваційне навчання, інноваційна діяльність, інноваційна педагогічна технологія; покомпонентно охарактеризовано готовність майбутніх педагогів до впровадження інновацій в означений процес, охоплюючи вивчення іноземної мови; представлено загальну характеристику організаційно-методичного забезпечення процесу підготовки майбутніх педагогів і їхньої готовності до використання інноваційних технологій у навчальній діяльності дітей старшого дошкільного віку, зокрема на заняттях із вивчення англійської мови як його прикінцевої мети.

14.04.17.0205/0416U002186

Шпільчак Любов Яремівна. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 21.04.2016.

УДК [371.13:378]:37.013.42:159.924.7 - 055.

260 с.: 14 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 369 назв.

Дисертаційна робота є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищій школі України до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей. Проаналізовано концептуальні положення та наукові підходи з цієї проблеми, розглянуто зміст та особливості психолого-педагогічного супроводу дітей із різних типів дистантних сімей. Розкрито сутність підготовки соціальних педагогів і визначено критерії, показники та рівні їхньої готовності до означеного виду діяльності. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, форми та зміст підготовки майбутніх соціальних педагогів до психолого-педагогічного супроводу дітей із дистантних сімей. Ефективність організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до супроводу дітей із дистантних сімей доведено й перевірено експериментально.

14.04.17.0206/0416U002193

Плаксін Андрій Анатолійович. Педагогічні умови розвитку дидактичної культури викладачів вищих навчальних закладів МВС України: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 29.04.2016.

УДК 378.147.

270 с.: 13 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 294 назви.

Об'єкт: процес розвитку дидактичної культури викладачів вищих навчальних закладів МВС України в умовах навчання в магістратурі; мета: полягає в теоретичному обґрунтуванні, змістовній розробці та експериментальній перевірці сукупності педагогічних умов розвитку дидактичної культури викладачів вищих навчальних закладів МВС України;

методи: аналіз наукової літератури; синтез, порівняння, класифікація, узагальнення, систематизація матеріалів, анкетування, бесіда, інтерв'ювання; тестування, рейтинг; вивчення продуктів навчально-пізнавальної діяльності, пряме й опосередковане педагогічне спостереження, педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний), опрацювання отриманих даних і встановлення кількісної залежності між досліджуваними явищами й процесами.; новизна: теоретично обґрунтовано, змістовно розроблено та технологічно впроваджено сукупність педагогічних умов розвитку дидактичної культури викладачів вищих навчальних закладів МВС України (спрямування змісту психолого-педагогічних дисциплін на формування у магістрантів цілісного уявлення про сутність та структуру дидактики, її функції у майбутній викладацькій діяльності на основі контекстного підходу; забезпеченість персоналізації процесу формування дидактичної культури магістрантів завдяки застосуванню особистісно-орієнтованих технологій, інтерактивного навчання як основи розвитку їхньої суб'єктності; насичення педагогічної практики магістрантів творчими завданнями, стимулюючими прояви в них педагогічної креативності на основі застосування психолого-педагогічних механізмів ідентифікації, адаптації, емоційної підтримки, рефлексії); удосконалено зміст навчальних дисциплін психолого-педагогічного циклу за рахунок збільшення тем дидактичної спрямованості та впровадження в освітню діяльність здобувачів вищої освіти ступеня магістра інноваційних форм і методів навчання; набули подальшого розвитку науки уявлення: про сутність поняття "дидактична культура", її зміст, структуру та функції; про критерії та рівні сформованості дидактичної культури викладачів вищих навчальних закладів МВС України зі встановленням кількісних показників щодо оцінювання ефективності досліджуваного процесу при впровадженні відповідних педагогічних умов.

14.04.17.0207/0416U002206

Сучану Ася Костянтинівна. Формування ціннісно-сміслової готовності до тьюторської діяльності у магістрів гуманітарних спеціальностей: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.22+37.013.41+37.017.92.

240 с.: 7 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 233 назви.

Об'єкт дослідження - процес професійно-педагогічного становлення майбутнього викладача з гуманітарних спеціальностей на етапі магістерської підготовки; предмет дослідження - педагогічні умови формування у вищій школі ціннісно-сміслової готовності до тьюторської діяльності у магістрів гуманітарних спеціальностей; методи дослідження: теоретичні аналіз філософської, психолого-педагогічної та методичної літератури з метою розкриття сутності феномену "ціннісно-сміслова готовність особистості до тьюторської діяльності", визначення поняттєво-категоріального апарату, а також наукового обґрунтування теоретико-методологічних засад дослідження; емпіричні психолого-педагогічні діагностичні методи (анкетування, тестування, бесіди, опитування), обсерваційні методи (педагогічні спостереження, самоспостереження, самооцінка) з метою з'ясування характеру ставлення студентів магістратури до проблеми дослідження і для виявлення рівня сформованості у них ціннісно-сміслової готовності до діяльності тьютора; педагогічний експеримент задля визначення педагогічних умов продуктивного формування у магістрантів ціннісно-сміслової готовності до тьюторської діяльності. Обробку експериментальних даних проведено за допомогою методів математичної статистики, що дозволило перевірити достовірність експериментальних даних.

14.04.17.0208/0416U002214

Лі Данься. Формування виконавської культури майбутніх педагогів-музикантів України та Китаю у процесі фортепіанної підготовки: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 378.016:786.2.071.2(477+510)(043.3).

235 с.: 12 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

У дисертаційному дослідженні розглянуто проблему формування виконавської культури майбутніх педагогів-музикантів України та Китаю у процесі фортепіанної підготовки. Визначено компонентну структуру виконавської культури, критерії, показники та рівні сформованості у студентів педагогічних університетів. Розроблено та експериментально перевірено поетапну методику формування виконавської культури майбутніх педагогів-музикантів, що передбачала чотири етапи педагогічної роботи: організаційно-орієнтаційний, інформаційно-пізнавальний, діяльнісно-коригувальний, творчо-самостійний.

14.04.17.0209/0416U002215

Лі Сянчжень. Методичні засади підготовки майбутніх учителів музики до організації вокально-хорової роботи підлітків: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 378.016:78.071.2 (043.3).

224 с.: 12 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню актуальної сучасної педагогічної проблеми - підготовці студентів до організації вокально-хорової роботи підлітків. У результаті дослідження розглянуто стан проблеми, з'ясовано сутність означеного виду підготовки студентів, визначено основні підходи підготовки майбутніх учителів музики до організації вокально-хорової роботи підлітків. Порівняльний аналіз початкових та прикінцевих діагностичних зрізів на формульованому етапі експерименту показав позитивну динаміку сформованості методичної підготовленості майбутніх учителів музики до організації вокально-хорової роботи підлітків. Внаслідок впровадження експериментальної методики значно зросла рівнева динаміка методичної підготовленості студентів до організації вокально-хорової роботи з підлітками.

14.04.17.0210/0416U002219

Сорокіна Наталія Володимирівна. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх філологів засобами мультимедійних технологій: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 13.05.2016.

УДК 371.15:81'243.

295 с.: 18 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 292 назв.

У дисертації розглянуто проблему формування професійної іншомовної компетентності майбутніх філологів засобами мультимедійних технологій. Розроблено методику діагностування, визначено критерії, показники та рівні сформованості досліджуваної компетентності. Доведено необхідність удосконалення професійної іншомовної підготовки майбутніх філологів, проаналізовано дидактичний потенціал мультимедійних технологій, обґрунтовано принципи використання мультимедійних засобів навчання у процесі професійної іншомовної підготовки майбутніх філологів. Розроблено зміст і педагогічну технологію впровадження мультимедійних навчальних презентацій у процес формування професійної іншомовної компетентності майбутніх філологів; здійснено її апробацію.

14.04.17.0211/0416U002220

Шарапа Ганна Федорівна. Підготовка майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів основної школи: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.011.3-051:17.026.4.

217 с.: 5 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 271 назва.

У дисертаційному дослідженні розкрито сутність поняття виховання почуття людської гідності як показника підготовки майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів, схарактеризовано її компоненти, показники та критерії оцінювання рівнів готовності майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів основної школи. Визначено й теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів основної школи. Розроблено й експериментально апробовано модель підготовки майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів основної школи, через яку реалізувалися педагогічні умови, що оптимізували підготовку майбутніх учителів до виховання людської гідності в учнів основної школи.

14.04.17.0212/0416U002229

Табінська Світлана Олександрівна. Модернізація професійно-педагогічної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання: Дис... к.пед.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.04.2016.

УДК 371.13:796.378.147 (043.3).

285 с.: 9 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 378 назв.

У дисертації досліджено проблему модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання. Розкрито сутність дефініції "модернізація професійно-педагогічної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання", теоретично обґрунтовано й висвітлено сутність, зміст та компоненти цього феномена; уточнено критерії, показники й рівні сформованості підготовленості майбутніх бакалаврів з фізичної культури до професійно-педагогічної діяльності.

14.04.17.0213/0416U002230

Аронова Ріма Семенівна. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільного виховання у педагогічних коледжах: Дис... к.пед.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.04.2016.

УДК 377.8.015.3 -057.87(043.3).

262 с.: 18 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Дисертацію присвячено проблемі формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільного виховання у педагогічних коледжах. Уточнено сутність поняття "професійна компетентність майбутніх фахівців дошкільного виховання", визначено його зміст і структуру. Встановлено, що професійна компетентність майбутніх фахівців дошкільного виховання являє собою інтегративну професійно-особистісну характеристику, яка включає сукупність цінностей, мотивів, знань, умінь, досвіду, особистісних та психологічних якостей, які забезпечують здатність фахівця ефективно виконувати професійні функції й завдання, сприяють самореалізації та саморозвитку особистості.

14.04.17.0214/0416U002248

Корженко Ірина Олександрівна. Підготовка майбутніх учителів основ здоров'я до застосування здоров'язбережувальних технологій в основній школі: Дис... к.пед.н. /Харківський на-

ціональний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 25.04.2016.

УДК 378:373.5.011.3-051:613.

285 с.: 20 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Об'єкт дослідження - процес підготовки майбутніх учителів основ здоров'я до професійної діяльності. Мета дослідження - теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити методичну систему підготовки майбутніх учителів основ здоров'я до застосування здоров'язбережувальних технологій в основній школі. Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Теоретична значущість й новизна дослідження полягає у тому, що в ній визначено сутність поняття "здоров'язбережувальні технології", окреслено особливості застосування цих технологій в основній школі. Проаналізовано змістове наповнення структурних компонентів готовності майбутніх учителів основ здоров'я до застосування здоров'язбережувальних технологій в основній школі. Теоретично обґрунтовано методичну систему підготовки майбутніх учителів основ здоров'я до застосування здоров'язбережувальних технологій в основній школі. Експериментально доведено ефективність цієї системи та можливість її реалізації в сучасних педагогічних вищих навчальних закладах.

14.04.17.0215/0416U002250

Павленко Марина Анатоліївна. Формування громадянської позиції майбутніх вчителів у процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 26.04.2016.

УДК 378:373.011.3.017.4-051.

207 с.: 17 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 302 назви.

Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх учителів. Мета дослідження - виявити вплив теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених педагогічних умов на формування громадянської позиції майбутніх вчителів у процесі професійної підготовки. На основі аналізу наукової літератури визначено сутність понять "позиція", "громадянськість", "громадянська позиція". Схарактеризовано структуру та зміст громадянської позиції майбутнього вчителя. Уточнено критерії й показники для визначення рівнів сформованості громадянської позиції студентів педагогічних спеціальностей. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування громадянської позиції майбутніх вчителів у процесі професійної підготовки. Практична значущість одержаних результатів полягає в тому, що вони можуть бути реалізовані в освітньому процесі вищих педагогічних навчальних закладів.

14.04.17.0216/0416U002338

Білецька Юлія Геннадіївна. Формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 25.05.2016.

УДК [378.147:811.111]:004.

314 с.: 13 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 333 назви.

Об'єкт - процес формування професійної компетентності майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах; мета - виявити вплив теоретично обґрунтованих та експериментально перевірених педагогічних умов на рівень сформованості професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій; методи - теоретичні, емпіричні, математичної статистики; новизна - уперше науково обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування професійної компе-

тентності майбутніх перекладачів засобами ІКТ; уточнено зміст основних термінів дослідження ("професійна компетентність майбутніх перекладачів", "засоби інформаційно-комунікаційних технологій"); критерії та показники рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх перекладачів; подальшого розвитку набуло розкриття сутності формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами ІКТ та їх дидактичних можливостей у вищих навчальних закладах; результати - визначені педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами ІКТ пройшли експериментальну перевірку, це дозволяє реалізувати їх на факультетах іноземних мов у підготовці майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах України. Практичні результати дослідження можуть бути використані вченими, педагогами, методистами на факультетах іноземних мов у вищих навчальних закладах під час підготовки бакалаврів на 1-4 курсах у процесі викладання таких дисциплін: "Педагогіка", "Психологія", "Вступ до педагогічної майстерності", "Культурологія", "Культура мовлення", "Вступ до мовознавства", "Інформатика", "Сучасна українська мова", "Українська мова (за професійним спрямуванням)", "Вступ до іноземної філології", "Англійська мова", "Вступ до перекладознавства", "Практика перекладу англійської мови", "Лінгвокраїнознавство"; розроблено, підготовлено і впроваджено авторський комплекс вправ з курсу "Професійний переклад"; галузь - педагогіка.

14.04.17.0217/0416U002354

Сізова Вероніка Юріївна. Формування рухових умінь студентів у процесі занять плаванням з використанням методу випереджувального навчання: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2016.

УДК 796.891:378.6.

178 с.: 17 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 351 назва.

Проаналізовано стан досліджуваної проблеми формування рухових умінь студентів вищих навчальних закладів у психолого-педагогічній та спеціальній літературі. Досліджено особливості випереджувального навчання спортивним способом плавання, методичні положення побудови методики випереджувального навчання у процесі відпрацювання елементів техніки по прямокутним матрицям навчання та особливості формування способів спортивного плавання в залежності від рівня вміння плавати студентів та координаційних схильностей до плавання тим чи іншим спортивним способом плавання. Розроблено методику формування спеціальних рухових умінь студентів у процесі випереджувального навчання спортивним способом плавання, спрямовану на всебічний розвиток організму, формування психофізичної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності. Експериментальним шляхом перевірено ефективність випереджувального навчання спеціальним руховим умінням студентів вищих навчальних закладів спортивним способом плавання, що вдвічі скорочує терміни навчання.

14.04.17.0218/0416U002359

Тимошук Олександр Станіславович. Методика навчання охорони праці майбутніх вчителів технологій: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 20.05.2016.

УДК 378.147.016:331.45(043.3).

271 с.: 16 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 344 назви.

У дисертації висвітлено питання розробки, обґрунтування та удосконалення методики навчання охорони праці майбутніх вчителів технологій шляхом впровадження у

навчальний процес суб'єкт-суб'єктного підходу, проблемно-ситуативних методів та засобів ІКТ. Запропоновано модель навчання охорони праці майбутніх вчителів технологій з використанням проблемно-ситуативних методів навчання; розкрито методичні підходи до проведення лекційних і практичних занять з охорони праці; розроблено систему засобів візуально-термінологічної наочності з охорони праці.

14.04.17.0219/0416U002362

Поселецька Катерина Андріївна. Підготовка майбутніх учителів філологічних спеціальностей до професійної самореалізації: Дис... к.пед.н. /Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Захищена 24.05.2016.

УДК 378.015.311 (043.5).

339 с.: 10 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі професійної підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей. Визначені й теоретично обґрунтовані педагогічні умови підготовки студентів до досліджуваної проблеми: забезпечення готовності до професійної самореалізації майбутніх учителів філологічних спеціальностей на основі усвідомлення перспектив кар'єрного зростання; актуалізація акмеологічної складової фахової підготовки майбутніх філологів; поетапне залучення майбутніх філологів до практично-орієнтованої діяльності в процесі педагогічної практики. Розроблена й апробована модель підготовки майбутніх учителів філологічних спеціальностей до професійної самореалізації.

14.04.17.0220/0416U002392

Чжан Лу. Методичні засади диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи у загальноосвітніх навчальних закладах: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.05.2016.

УДК 378.637:016.

206 с.: 14 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертація присвячена дослідженню проблеми диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи у загальноосвітніх навчальних закладах і вирішенню питання оновлення методичних засад означеної підготовки в умовах фахового навчання студентів мистецьких факультетів.

14.04.17.0221/0416U002393

Щербеї Уляна Володимирівна. Педагогічні умови реалізації міжпредметних зв'язків у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. – Захищена 30.05.2016.

УДК 337. 36: [371.15:174].

270 с.: 21 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 353 назви.

У дисертації на основі теоретичного аналізу наукових джерел визначено сутність поняття "міжпредметні зв'язки", розкрито роль МПЗ у процесі формування готовності майбутніх учителів початкових класів до професійної діяльності, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови ефективного використання МПЗ у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів. Педагогічними умовами, що забезпечують ефективне використання МПЗ у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів, визначено: готовність педагога вищої школи до реалізації МПЗ у процесі професійної підготовки майбутнього учителя початкових класів, педагогічне про-

гнозування та моделювання МПЗу професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів.

14.04.17.0222/0416U002510

Лашкул Валерій Анатолійович. Формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини: Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.663:619(043.3).

250 с.: 19 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини. Уточнено зміст та компонентний склад професійно-етичної компетентності лікаря ветеринарної медицини. Визначено критерії, показники та рівні її сформованості. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини, а саме: формування у студентів свідомого ставлення до професійно-етичних цінностей і якостей; наявність у викладачів, які задіяні в підготовці фахівців з ветеринарної медицини, високого рівня знань основ професійної етики; використання можливостей додаткових форм організації навчання (факультативів, спецкурсів, спецсеминарів, наукових гуртків, студій); застосування інноваційних методів навчання (імітаційного моделювання, проблемного та ситуаційного навчання); забезпечення науково-методичного супроводу професійно-етичної підготовки майбутніх лікарів ветеринарної медицини). Розроблено модель, укладено методичні рекомендації щодо підвищення рівня сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів ветеринарної медицини.

14.04.17.0223/0416U002511

Опанасенко Віталій Петрович. Формування дослідницьких умінь майбутніх інженерів-педагогів у процесі вивчення дисциплін професійно-орієнтованого циклу: Дис... к.пед.н. /Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. – Захищена 12.05.2016.

УДК 378.147-051:377.

236 с.: 8 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертація присвячена проблемі формування дослідницьких умінь у майбутніх інженерів-педагогів у процесі вивчення ними професійно-орієнтованих дисциплін інженерної складової їх фахової підготовки. У роботі проаналізовано стан вивчення означеної проблеми; уточнено сутність основних понять дослідження, визначено критерії, показники та охарактеризовано рівні сформованості дослідницьких умінь. Виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування дослідницьких умінь, серед яких: психологічна готовність майбутніх інженерів-педагогів до здійснення навчально- та науково-дослідницької діяльності; впровадження у навчальний процес елементів дослідницького підходу, враховуючи особливості фахових дисциплін, методики їх проведення та очікуваного результату навчання; організація системи безперервної дослідницької діяльності, орієнтованої на особистість студента з оптимальним співвідношенням форм організації, методів і засобів навчання та використанням логічних і евристичних методів розв'язання дослідницьких завдань. Розроблено модель формування дослідницьких умінь майбутніх інженерів-педагогів у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін на засадах інтеграції натурального та віртуального експерименту, що відповідає етапам наукового пізнання.

14.04.17.0224/0416U002514

Кончович Катерина Тиберіївна. Формування готовності майбутніх учителів-філологів до педагогічного спілкування засобами тренінгових технологій: Дис... к.пед.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 26.05.2016.

УДК 378.28.23(043.3).

300 с.: 7 іл. – Бібліогр.: 293 назви.

Об'єкт дослідження - професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів-філологів у ВНЗ. Мета дослідження - теоретично обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність педагогічних умов і структурно-функціональної моделі формування готовності майбутніх учителів-філологів ІМ до педагогічного спілкування засобами тренінгових технологій. Методи дослідження. теоретичні, емпіричні, інтерпретаційні методи дослідження, статистичні методи опрацювання результатів дослідження. Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у розробці спецкурсу "Тренінг іншомовного педагогічного спілкування" та його навчальної програми для вдосконалення вмінь педагогічного спілкування студентів 4 курсу за напрямом підготовки 6.020303 "Філологія (англійська)" ОКР "Бакалавр" та використанні його інструктивно-методичних матеріалів: теоретичних відомостей щодо ключових понять (педагогічне спілкування, його стилі та стратегії, функції дидактичної мови вчителя іноземної мови, етапи уроку, форми взаємодії тощо); друкованих текстів професійно-орієнтованої тематики; реплік-кліше, які застосовуються на уроках англійської мови; автентичних матеріалів; комплексу прийомів, в основі яких лежить моделювання професійно-педагогічної діяльності, що забезпечують підготовку студентів до реальної мовної комунікації під час педагогічного спілкування з учнями та можуть бути реалізовані на заняттях з предметних методик, а також у системі післядипломної педагогічної освіти.

14.04.17.0225/0416U002515

Липчанко-Ковачик Оксана Василівна. Підготовка майбутніх бакалаврів-філологів до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності: Дис... к.пед.н. /Національний університет водного господарства та природокористування. – Захищена 26.05.2016.

УДК 378: 147.811:442 (043.3).

300 с.: 7 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 322 назви.

Об'єкт дослідження - професійна підготовка бакалаврів-філологів у вищих навчальних закладах України. Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов підготовки бакалаврів-філологів до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності. Методи дослідження: теоретичні, діагностико-емпіричні, педагогічний експеримент, математичної статистики. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у створенні навчально-методичних матеріалів із вправами, ситуаційними завданнями, дидактичними іграми, завданнями для самостійної роботи студентів, відображених у навчально-методичному підсвідку "Методичні рекомендації для студентів напрямку підготовки 6.020303 "Філологія" щодо використання інтерактивних технологій у професійній діяльності учителя іноземної мови"; розроблено зміст "Професійно-технологічного путівника студента", який доцільно використовувати в процесі підготовки майбутніх бакалаврів-філологів до використання інтерактивних технологій у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта

14.04.17.0226/0416U002132

Дубровіна Ірина Володимирівна. Педагогічні умови самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 21.04.2016.

УДК [317.14 : 78: (07)] (043.3).

255 с.: 19 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

У дисертаційній основі з'ясування стану досліджуваної проблеми в науковій літературі уточнено сутність ключового поняття дослідження "самоосвіта" та визначено сутність феномену "самоосвітньої діяльності учителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти". Визначено компоненти (мотиваційно-ціннісний, інформаційно-когнітивний, організаційно-діяльнісний), їх показники та схарактеризовано рівні самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва - високий, середній, низький. Проаналізовано стан здійснення самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної педагогічної освіти. Теоретично обґрунтовано та перевірено ефективність педагогічних умов самоосвітньої діяльності вчителів музичного мистецтва в системі післядипломної освіти.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки

14.04.17.0227/0416U002190

Хващевська Ольга Олександрівна. Соціалізація учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості України (друга половина ХХ століття):

Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 30.04.2016.

УДК 37.018.51(477)"19":316.614.

230 с.: 1 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 324 назви.

Об'єкт: процес соціалізації учнів сільської місцевості України другої половини ХХ століття; мета: на основі аналізу науково-педагогічних джерел, архівних матеріалів, педагогічних видань систематизувати теоретичні положення й узагальнити досвід соціалізації учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості України другої половини ХХ століття; методи: загальнонаукові (аналіз, синтез, систематизація, класифікація літературних джерел й архівних матеріалів), завдяки яким було узагальнено та систематизовано погляди вітчизняних та зарубіжних учених на проблему соціалізації учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості; історичні (хронологічний, порівняльно-історичний, історико-типологічний), які дали змогу відтворити розвиток теорії та практики соціалізації учнівської молоді сільських шкіл у досліджуваній період; новизна: уперше здійснено цілісний аналіз теоретичних засад проблеми соціалізації учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості України в другій половині ХХ століття; обґрунтовано зміст, засоби й форми соціалізації учнів сільських шкіл; визначено й охарактеризовано етапи соціалізації учнів сільських загальноосвітніх навчальних закладів у досліджуваній період; окреслено шляхи використання історико-педагогічного цінного досвіду в сучасних умовах; уточнено сутність понять "соціалізація", "сільський загальноосвітній навчальний заклад", "соціалізація учнів сільської школи"; подальшого розвитку набули наукові уявлення про внесок педагогів і науковців у розвиток теорії соціалізації учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладів сільської місцевості України; соціально-педагогічні засади впливу соціально-

виховного середовища на становлення та розвиток учнівської молоді; практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що представлений у дисертації фактологічний матеріал, теоретичні положення й висновки можуть слугувати основою для подальших наукових розвідок у галузі теорії і практики соціальної педагогіки; у сучасній шкільній практиці для вдосконалення змісту, засобів і форм соціалізації учнів сільської місцевості.

14.04.17.0228/0416U002191

Шулик Тетяна Валеріївна. Соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки студентської молоді України в другій половині ХХ століття: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 28.04.2016.

УДК [37.013.42:316.624-057.87] (477) "19".

226 с. – Бібліогр.: 257 назв.

Об'єкт: соціально-педагогічна діяльність у вищій школі в другій половині ХХ століття; мета: систематизація теоретичних положень та узагальнення досвіду соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді України досліджуваного періоду для творчого використання здобутків минулого в сучасних умовах розвитку суспільства й освіти; методи: загальнонаукові (аналіз соціально-педагогічної, психологічної, медичної, навчально-методичної літератури, матеріалів періодичних видань, нормативної документації, синтез, систематизація, порівняння й узагальнення педагогічного досвіду соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді України в другій половині ХХ ст., метод аналізу архівних документів); історичні (хронологічний, ретроспективний, історико-порівняльний); новизна: уперше здійснено цілісний аналіз досвіду соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді України в другій половині ХХ ст.; визначено й охарактеризовано етапи розвитку досліджуваного процесу; узагальнено зміст поняття „соціально-педагогічна профілактика адиктивної поведінки”, форми та методи організації цього процесу в досліджуваній період, а також досвід соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді України в другій половині ХХ ст.; подальшого розвитку набули уявлення про організацію соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки студентської молоді з урахуванням досвіду другої половини ХХ ст.; результати дослідження можуть бути використані в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів; у практичній діяльності педагогів, психологів, соціальних педагогів, соціальних працівників, батьків, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, громадських організацій; у системі підвищення кваліфікації соціальних педагогів та соціальних працівників, фахівців служб у справах сім'ї, дітей та молоді; матеріали дослідження можуть слугувати підґрунтям для подальших історико-педагогічних і педагогічних досліджень різних аспектів проблеми адиктивної поведінки молоді; галузь - соціальна педагогіка.

14.04.17.0229/0416U002192

Кахіані Юлія Володимирівна. Підготовка майбутнього соціального педагога до роботи в закладах інтернатного типу: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 28.04.2016.

УДК 37.013.42-051:378.147.

344 с.: 29 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

Об'єкт: процес підготовки майбутнього соціального педагога в умовах вищої школи; мета: теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов підго-

товки майбутнього соціального педагога до роботи в закладах інтернатного типу; методи: аналіз філософської, педагогічної, психологічної, спеціальної літератури; синтез та узагальнення педагогічного досвіду; порівняння наявних підходів до розвитку креативних здібностей фахівців; моделювання педагогічних процесів; анкетування, опитування, бесіди, спостереження, експертні оцінки, узагальнення незалежних характеристик; методи математичної статистики; новизна: уперше науково обґрунтовано та розроблено педагогічні умови підготовки майбутнього соціального педагога до роботи в закладах інтернатного типу; організаційно-педагогічні, які забезпечили сукупність можливостей змісту, форм, методів цілісного навчально-виховного процесу підготовки майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності в закладах інтернатного типу; психолого-педагогічні, що сприяли реалізації взаємозалежних і взаємозумовлених можливостей освітнього простору ВНЗ у перетворенні конкретних якостей особистості майбутнього соціального педагога, зміні цільових установок у вивченні дисциплін, орієнтації на комунікацію як системоутворювальний складник у майбутній професійній діяльності; дидактичні, які забезпечили цілеспрямований відбір, моделювання й використання елементів змісту щодо організації різноманітних форм навчання для досягнення дидактичних цілей, упровадження навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів; реалізацію міждисциплінарних зв'язків з метою формування цілісної структури теоретичних знань і практичних умінь, засвоєних у процесі навчання та квазіпрофесійній діяльності; галузь - соціальна педагогіка.

14.04.17.0230/0416U002194

Василенко Олена Миколаївна. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дошкільниками: Дис... к.пед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет". – Захищена 29.04.2016.

УДК 378 : 37. 013. 42 : [613 : 373. 2] (043.3).

305 с.: 18 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 441 назва.

Об'єкт: процес підготовки майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку. Мета: науково обґрунтувати, визначити й експериментально перевірити педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дошкільниками. Методи: аналіз наукової літератури з метою визначення стану розробленості досліджуваної проблеми, розкриття основних дефініцій і визначення категорійно-поняттєвого апарату дослідження; синтез, узагальнення, систематизація для теоретичного обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дошкільниками. Новизна: обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних педагогів до використання здоров'язбережувальних технологій у роботі з дошкільниками; подальшого розвитку набули зміст понять "здоров'язбережувальні технології", "здоров'яформувальні технології", "здоров'язбережувальний досвід", "здоров'язбережувальна поведінка", положення соціально-педагогічного підходу до процесу формування здоров'язбережувального досвіду в дітей із позицій набуття ними соціальності; галузь - соціальна педагогіка.

14.04.17.0231/0416U002340

Крупник Зоряна Ігорівна. Формування відповідального ставлення до здоров'я у вихо-

ванців центрів соціально-психологічної реабілітації: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 25.05.2016.

УДК 37.013.42-364.048.6.

306 с.: 19 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 313 назви.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення проблеми формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. З'ясовано стан дослідженості проблеми у психолого-педагогічній літературі, розкрито зміст, сутність поняття здоров'я. На основі теоретичного аналізу наукових джерел уточнено сутність понять "формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації". Визначено критерії (когнітивний, мотиваційно-ціннісний, діяльнісно-поведінковий), показники і схарактеризовано рівні (достатній (соціально-прийнятний), середній (соціально-індиферентний), низький (соціально-неприйнятний) сформованості відповідального ставлення до здоров'я у вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації. Обґрунтовано та експериментально перевірено структурно-функціональну модель і соціально-педагогічні умови формування відповідального ставлення до здоров'я у вихованців ЦСПР: підготовка педагогічних працівників центрів соціально-психологічної реабілітації до формування у вихованців відповідального ставлення до здоров'я; впровадження комплексної програми "Мій вибір - відповідальне ставлення до здоров'я"; застосування інноваційного змісту, форм і методів з профілактики негативного впливу соціального середовища.

14.04.17.0232/0216U001899

Розробка методичної системи інформаційно-комунікаційної підготовки (ІКП) майбутніх учителів технологій та викладачів практичного навчання: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Петрицин Іван Осипович. – ДР 0111U001022. УДК 004:378.035.3.

24 с.

Розроблено навчально-методичний комплекс із застосуванням ІКТ. Впроваджено використання засобів ІКТ при викладенні дисциплін електротехнічного циклу. Встановлено, що підготовка студентів з ряду дисциплін повинна будуватися на принципах модульності навчання, забезпечення диференціації і варіативності навчання та використання навчально-методичного комплексу. Слід застосовувати спеціальні методи та форми навчання, зокрема інтерактивні методи; практичні заняття на моделювання реальних ситуацій навчання, аналіз ситуацій методичного і психолого-педагогічного змісту. Доведено, що при використанні навчально-методичного комплексу із застосуванням ІКТ кількісні та якісні показники формування знань та вмій студентів в експериментальних групах підвищилися на 5-7

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.01 Загальні питання психології

15.04.17.0233/0516U000406

Левіт Леонід Зігфрідович. Психологія розвитку та реалізації життєвого потенціалу суб'єкта: Дис... д.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 159.923.35:316.477+159.923.072(043).

503 с.: 45 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 442 назви.

У дисертації розглядається життєвий потенціал людини-суб'єкта. Розроблено і використано багаторівневу теорети-

чну концепцію, в якій розвиток і реалізація життєвого потенціалу визначається взаємодією двох систем - "Егоїзму" (на найвищому рівні свого розвитку він постає індивідуалізмом) і "Особистісної Унікальності". Відповідно, процес індивідуальної "самореалізації" розглядається з двох сторін: з боку наявного (головним чином, вродженого) потенціалу, таланту ("само"), і з боку прагнення і можливостей індивіда до його продуктивного втілення в життя ("реалізації"). Продемонстровано інтегративні й уточнювальні можливості нової концепції щодо ряду теорій загальної та позитивної психології. Систематизовано ряд понять з неясними межами, які широко використовуються в гуманітарних науках і повсякденному спілкуванні. Розроблено кілька груп методик, що дозволяють діагностувати компоненти життєвого потенціалу, досліджувати його процесуальну динаміку, а також сприяти його усвідомленню і посиленню за допомогою певних вправ. Продемонстровано зв'язок компонентів життєвого потенціалу людини з поняттями "щастя", "сенса", "індивідуальність" тощо.

15.21 Загальна психологія

15.04.17.0234/0416U002254

Федько Світлана Леонідівна. Культуродоцільні тенденції в практиці надання психологічної допомоги: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 159.9.07:[364-784:316.6](043.3).

215 с.: 13 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 337 назв.

У дисертації представлено теоретичний аналіз проблеми соціокультурної зумовленості практики надання психологічної допомоги й емпіричне вивчення особливостей репрезентації вказаного феномену у професійній свідомості практикуючих психологів. Здійснено комплексний аналіз існуючих поглядів на проблематику психологічного консультування в контексті культури, що передбачає зумовленість специфіки ведення консультативного процесу соціокультурним середовищем. Визначено й охарактеризовано основоположні принципи й умови побудови культуродоцільних моделей психологічного консультування, основним серед яких є звернення до філософсько-аксіологічного виміру культур. З'ясовано, що особливості спрямованості соціокультурного змісту роботи психологів-практиків визначаються двома культуродоцільними тенденціями - індигенізацією та універсалізацією - експліцитність та імпліцитність яких визначає актуальне ставлення професіоналів до власної діяльності у сфері консультативних послуг. Установлено, що виправдані не є протиставлення індигенної тенденції універсалістській, а розуміння того, що йдеться насправді про експліцитно та імпліцитно індигенні позиції, погляди й системи консультування і психотерапії. Зважаючи на специфіку отриманих результатів, пропонується доповнити професійне навчання практичних психологів таким компонентом професійної підготовки, як "соціокультурна компетентність", що передбачає володіння вміннями успішного вирішення професійних завдань культуровідповідними способами.

15.04.17.0235/0416U002269

Такмакова Марія Юрївна. Особливості стосунків психологічної інтимності у дівчат з різними типами прихильності: Дис... к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.04.2016.

УДК 159.923.2:177.61-055.2.

196 с.: 29 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Об'єкт дослідження: прихильність у близьких стосунках. Мета роботи: визначити вплив типу прихильності на

особливості особистості і міжособистісних стосунків у дівчат. Методи: теоретичні (аналіз, систематизація та узагальнення даних), емпіричні (психодіагностичний метод, експертна оцінка, інтерв'ювання) та математико-статистичні. Наукова новизна: в роботі розглянуто формування стосунків психологічної інтимності та прихильності; дослідження реалізовано на вибірці дівчат, з яких сформовано 4 групи з типами прихильності: «Автономія», «Надзалежність», «Псевдоавтономія» і «Дезорієнтованість»; здійснено адаптацію і психометричну оцінку опитувальника «Досвід близьких стосунків» (ECR-R); виявлено зв'язок компонентів прихильності (тривоги й уникнення) з емоційними рисами особистості, особливостями психологічної суверенності та стилями міжособистісних стосунків; визначено специфічні прояви типів прихильності у функціонуванні емоційної сфери, регуляції персонального простору, стильових особливостей міжособистісних стосунків й структури любові, показниках соціально-психологічної адаптації та якості життя. Практичне значення: адаптовано та психометрично обґрунтовано опитувальник «Досвід близьких стосунків» (ECR-R) на українській вибірці; створено психометричний паспорт жіночого варіанту опитувальника. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, психологічні служби.

15.04.17.0236/0216U006807

Філософія в єдності культурно-історичного процесу: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет";

Керівник Шабанова Олія Олександрівна. – ДР 0113U003915. УДК 008+009.

23 с.

Гуманітарні науки мають величезне значення в житті суспільства. Саме гуманітарне знання визначає сенс існування людини. Питання соціального впливу філософії, культурології, психології, релігійознавства та ін. - це питання моральної якості суспільства як суб'єкта культурної діяльності. Отже важливо спрямовувати цей вплив на посилення стимулів його духовного розвитку. У темі, що виконувалась у звітний період, були розроблені світоглядні настанови, покликані орієнтувати культурний розвиток суспільства в напрямку духовності та перешкоджати поширенню споживацького світовідношення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.04.17.0237/0416U002256

Жихарева Лілія Володимирівна. Психологічні особливості прихильності до матері у дітей дошкільного віку: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 26.04.2016.

УДК 37.015.3:177.61-053.4:316.356..

157 с.: 14 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

У дисертації здійснено теоретичний аналіз та емпіричне дослідження психологічних особливостей прихильності в діаді "мати-дитя". У роботі, розглянуто та проаналізовано основні теоретичні конструкти вітчизняних і зарубіжних психологічних досліджень, які на основі різних методологій прояснюють сутність і специфіку впливу психологічних особливостей особистості матері на розвиток прихильності дитини. Емпіричним шляхом було встановлено зв'язок свідомих і несвідомих інтенцій дитячої та материнської психіки, які визначають характер взаємодії у діаді "мати-дитина". Виявлено зв'язок показників якості дитячої-батьківської прихильності з широким спектром дослідни-

цької діяльності дитини в дошкільному віці. Розроблено полісуб'єктну модель психологічної корекції батьківсько-дитячих відносин. Створено та апробовано стратегію психологічної корекції, спрямовану на підвищення компетентності матері через рефлексію власної материнської позиції, розширення знань про ефективне міжособистісне спілкування, корекцію неконструктивних форм її поведінки. Результати формувального експерименту, орієнтованого на роботу з дітьми, матерями та діадами "мати-дитина", статистично підтвердили гіпотезу про те, що розвиток у жінки свідомих механізмів материнського ставлення забезпечує появу в дитини-дошкільника надійної прихильності до неї. Ефективність корекційної роботи підтверджена значущими відмінностями контрольних зрізів у експериментальній групі на тлі незмінності показників контрольної групи.

15.04.17.0238/0416U002257

Москаленко Людмила Семенівна. Психологічні умови становлення соціального статусу молодшого школяра: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 26.04.2016.

УДК 159.923.2 - 053.5 (043.3).

183 с.: 21 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 262 назв.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та нове практичне вирішення наукового завдання вивчення психологічних умов становлення соціального статусу молодшого школяра, представлено матеріали теоретичного аналізу різних аспектів вивчення поняття "соціальний статус особистості", на основі якого обґрунтовано психологічну модель становлення соціального статусу молодшого школяра. Виявлено психологічні умови становлення соціального статусу молодшого школяра, якими виступають сформованість та узгодженість соціальної ідентичності та соціальної позиції школяра. Визначено, що загалом другокласникам притаманне протиріччя між соціальною ідентичністю школяра та соціальною позицією, що виявляється в його недостатньому розумінні та прийнятті; в учнів четвертого класу соціальна ідентичність та соціальна позиція набувають узгодженості. Підтверджено, що протиріччя у системі соціальної ідентичності і соціальної позиції особистості утруднюють процес засвоєння рольової поведінки школяра у другокласників і, навпаки, сприяють становленню соціального статусу школяра у четверокласників. Розроблено та апробовано авторську програму психологічного супроводу процесу становлення соціального статусу молодших школярів на основі позитивної психотерапії Н.Пезешкіана. Доведено ефективність розробленої програми, яка реалізувалась в двох напрямках: через покращення зовнішніх умов задавання статусу шляхом просвітницько-консультативної та профілактично-розвивальної роботи з педагогами і батьками молодших школярів і розвиток внутрішніх умов шляхом корекційно-розвивальної роботи з учнями.

15.41 Соціальна психологія

15.04.17.0239/0416U002253

Борець Юлія Василівна. Психологічні особливості громадянської компетентності майбутніх фахівців соціономічного профілю: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 159.923:316.61 (043.3).

182 с.: 15 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню психологічних особливостей громадянської компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій - психолога і юриста. Теоретично встановлено, що самоздійснення особи-

стості, як і громадянська компетентність, значною мірою пов'язуються з уміннями й навичками людини орієнтуватися в основних сферах життєдіяльності - правовій, моральній, економічній, екологічній. Представлено авторську теоретичну модель громадянської компетентності фахівців соціономічного профілю, яка включає основні компетенції: суспільно-пізнавальну, нормативно-регулятивну та поведінково-діяльну. Емпірично досліджено критерії сформованості громадянської компетентності майбутніх психологів та юристів. Здійснено порівняльний аналіз результатів за статевими відмінностями. Визначено кореляційні зв'язки і залежності між компетенціями громадянської компетентності, контурно окреслено соціально-психологічні проблеми та протиріччя.

15.04.17.0240/0416U002255

Василець Наталія Михайлівна. Соціально-психологічні чинники довіри громадян до працівників органів внутрішніх справ: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 159.922.2:316.654:34.08.

193 с.: 18 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 362 назви.

Дисертацію присвячено соціально-психологічному аналізу чинників довіри громадян до працівників органів внутрішніх справ України. Актуальність проблеми зумовлено соціально-економічними змінами в Україні, які потребують встановлення принципово нових відносин між владою та громадськістю, що передбачають широке залучення інститутів громадянського суспільства до процесів публічного та демократичного управління суспільством. У дослідженні проаналізовано специфічні особливості довіри громадян до працівників правоохоронних органів. Емпірично встановлено загальний рівень довіри громадян до поліції; проаналізовано динаміку довіри в залежності від різних політичних ситуацій. Спираючись на розуміння довіри як відношення, а також на традиції вітчизняної психології, виділено та проаналізовано когнітивний, афективний та конативний компоненти відносин довіри як чинники довіри громадян працівникам ОВС. Виділено основні типи довіри громадян до працівників органів внутрішніх справ України. За результатами дисертаційного дослідження розроблено програму соціально-психологічного забезпечення розвитку довіри громадян працівникам правоохоронної системи.

15.04.17.0241/0416U002333

Завацький Вадим Юрійович. Соціально-психологічні чинники подолання посттравматичних стресових розладів у молоді в умовах сучасного соціуму: Дис... к.психол.н. /Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Захищена 27.05.2016.

УДК 159.9 : 615.851.

295 с.: 16 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 325 назв.

Об'єкт: посттравматичні стресові розлади особистості; мета: теоретично обґрунтувати та емпірично визначити соціально-психологічні чинники подолання посттравматичних стресових розладів у молоді; методи: аналіз, анкетування, експеримент; новизна: виокремлено соціально-психологічні чинники подолання посттравматичних стресових розладів у молоді в умовах сучасного соціуму; результати дослідження: розроблено програму подолання посттравматичних стресових розладів у молоді; галузь: психологія.

15.81 Прикладна психологія

15.04.17.0242/0516U000390

Черновський Олексій Костянтинівич. Судово-

ва психологія: парадигма сучасного розвитку: Дис... д.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 15.04.2016.

УДК 159:343.132+343.95.

531 с. – Бібліогр.: 553 назви.

У дисертації наведено теоретико-прикладне узагальнення стосовно парадигми сучасного розвитку судової психології, що конкретизується в таких проблемах: концептуальні засади судової психології, нормативно-правове забезпечення кримінального судочинства, психологічна структура судової діяльності, функціонально-психологічна характеристика здійснення кримінального судочинства, напрямки підвищення ефективності психологічного забезпечення судової діяльності.

15.04.17.0243/0516U000414

Тапалова Ольга Бісенівна. Мотивація досягнення у нормі та при психічній патології (на казахстанській вибірці): Дис... д.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.04.2016.

УДК 159.97 : 316.628 : 616.89 - 008.1] (574).

467 с.: 31 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 355 назв.

Об'єкт дослідження – мотиваційна сфера особистості у нормі та при психічній патології. Мета дослідження: на основі встановлених у теоретичному та емпіричному дослідженні психологічних чинників та складових побудувати модель мотивації досягнення, адекватну для розуміння досліджуваного феномена у нормі і при психічній патології та спроможну слугувати основою для методичного обґрунтування його розвитку та гармонізації. Методи: 1) комплексний метод; 2) методи збору інформації: а) теоретичні – теоретичний аналіз спеціальних психологічних та медичних джерел, вивчення та узагальнення досвіду; б) емпіричні – методи включеного спостереження, активного навчання та моделювання, аналізу результатів діяльності, психодіагностичні методики; 3) методи обробки даних: а) якісні – аналіз, синтез, порівняння; б) кількісні – методи статистичної обробки, графічне подання даних; 4) інтерпретаційні методи. Наукова новизна: у роботі здійснено узагальнення та запропоновано нове розв'язання проблеми мотивації досягнення в нормі та при психічній патології; запропоновано та емпірично верифіковано рівноважно-динамічну модель мотивації досягнення; показано, що психічне здоров'я пов'язане з наявністю і збалансованістю двох складових мотиваційної сфери, що перебувають у стані нестійкої рівноваги: адаптаційної та трансцендентної; доведено, що у осіб з психічною патологією зредуовані обидві складові мотивації досягнення; адаптаційна складова зазнає змін, що визначаються звуженням адаптаційних можливостей; трансцендентна складова виявляється лише у контексті психологічного структурування особами з психічною патологією свого минулого; зі зміцненням патологічних патернів виявляється специфічний феномен відмови від трансценденції на користь «мінімізуючої адаптації» Практичне значення: розроблено теоретичні основи програми розвитку мотиваційного балансу, здійснено її апробацію та доведено ефективність для групи умовної норми та осіб з психічною патологією. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти.

15.04.17.0244/0416U002217

Пастух Людмила Василівна. Сензитивність особистості практичних психологів системи освіти як чинник ефективності їх діяльності: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 17.05.2016.

УДК 159.922.6:159.937.015.3.

238 с.: 34 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню сензитивності особистості практичних психологів системи освіти як чинника ефективності їх діяльності. У роботі визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми сензитивності особистості практичних психологів. Уточнено сутність сензитивності особистості практичного психолога системи освіти, виокремлено мотиваційну, когнітивну, емоційну, поведінкову та психофізіологічну складові, а також критерії та показники розвитку складових сензитивності особистості практичних психологів. Досліджено рівні та гендерно-вікові особливості сензитивності особистості практичних психологів системи освіти. Доведено взаємозв'язок між сензитивністю особистості та ефективністю професійної діяльності практичних психологів. Обґрунтовано та розроблено модель і програму розвитку сензитивності особистості практичних психологів системи освіти, доведено їх ефективність.

15.04.17.0245/0416U002218

Постова Катерина Григорівна. Психологічні умови розвитку дослідницьких здібностей обдарованих підлітків: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 17.05.2016.

УДК 159.928.23-053.66:001.891.

238 с.: 17 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 352 назви.

Дисертація присвячена дослідженню проблеми розвитку дослідницьких здібностей обдарованих підлітків. Визначено поняття "дослідницькі здібності" та "дослідницькі здібності обдарованих підлітків"; критерії; показники (рівень інтелектуальних здібностей, гнучкість, оригінальність і швидкість мислення, внутрішня мотивація до дослідницької діяльності, зовнішня позитивна чи негативна мотивація до дослідницької діяльності, особистісна тривожність); рівні та психологічні умови (сензитивність до невизначеності, орієнтаційно-пізнавальна мотивація, особистісно-когнітивні якості, розвинуті когнітивні та креативні якості, досвід дослідницької поведінки і діяльності). Обґрунтовано, розроблено та апробовано програму розвитку дослідницьких здібностей обдарованих підлітків, доведено її ефективність.

15.04.17.0246/0416U002355

Ставицький Геннадій Анатолійович. Психологічні та соціальні чинники розвитку етнічної самосвідомості в юнацькому віці: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 30.05.2016.

УДК 159.922.4-053.67:316.4.063.

272 с.: 24 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Дисертація присвячена системному теоретико-експериментальному дослідженню психологічних та соціальних чинників розвитку етнічної самосвідомості в юнацькому віці. Визначено теоретичні підходи до вивчення етнічної самосвідомості особистості та створено теоретичну модель психологічних і соціальних чинників її розвитку в юнацькому віці; структурні компоненти, показники, особливості прояву, рівні динаміку та чинники - психологічні та соціальні розвитку етнічної самосвідомості особистості юнацького віку. Обґрунтовано модель, розроблено, апробовано й доведено ефективність програми психологічного супроводу з активізації впливу психологічних та соціальних чинників на розвиток етнічної самосвідомості особистості в юнацькому віці й сформульовано психолого-педагогічні рекомендації щодо її ефективного впровадження в систему ВНЗ.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.01 Загальні питання мовознавства

16.04.17.0247/0216U006870

Теоретико-методичні засади формування мовної особистості в перспекції сучасної української лінгводидактики: Заключний звіт /Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського; Керівник Василькова Наталія Іванівна. – ДР 0112U004473. УДК 811.161.

22 с.

Проаналізовано поняття "мовна особистість" у сучасній лінгводидактиці, з'ясовано психологічні чинники формування мовної особистості студента, зосереджено увагу на урахуванні компетентнісного підходу в процесі підготовки майбутнього вчителя української мови (виділено загальнопредметні та фахові компетентності); наголошено на необхідності впровадження нетрадиційних форм організації роботи та інноваційних технологій у навчальний процес на філологічних факультетах ВНЗ. Запропоновано модель формування мовної особистості студента в перспекції сучасної

лінгводидактики. Обґрунтовано необхідність подальшої розробки системи вправ і завдань із урахуванням інтеграції дисциплін фахового спрямування.

16.21 Загальне мовознавство

16.04.17.0248/0416U002208

Сторожук Христина Володимирівна. Українська мова в аспекті теорії субстрату: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2016.

УДК УДК 81'373.

295 с. – Бібліогр.: 498 назв.

Теорія мовних стратів і особливо теорія субстрату є важливим науковим інструментом інтерпретації етимологічно дискусійних і неетимологізованих слів. Лінгвістичні факти й гіпотези корелюють із екстралінгвістичними (етнологічними, археологічними та ін.) свідченнями, згідно з концепцією С.В. Семчинського про взаємодію внутрішньомовних, зовнішньомовних та позамовних чинників мовного розвитку. Лінгвістична субстратологія (лінгвосубстратологія) визначена як міждисциплінарний аналіз мовних фактів, явищ та тенденцій на предмет виявлення можливих слідів субстратного впливу на різних мовних рівнях. Запропоновані етимології 39 неетимологізованих українських слів і 10 "афективних" лексем, реінтерпретовані як псевдосубстратизми 11 лексем, які раніше було запропоновано вважати субстратними. Реконструйований механізм освоєння субстратних лексем як найменувань важливих об'єктів матеріальної культури та образів духовного життя.

16.04.17.0249/0416U002281

Кравчук Людмила Вікторівна. Семантико-функціональний потенціал okazionalizmів у текстах засобів масової інформації початку ХХІ століття: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 13.05.2016.

УДК 811.161.2' 373.43:070"20"(043.3).

238 с. – Бібліогр.: 330 назв.

Роботу присвячено одній з актуальних проблем сучасного мовознавства - вивченню okazionalizmів лексики у текстах українських засобів масової інформації початку ХХІ століття. Уперше на широкому лексичному матеріалі проведено комплексне дослідження масмедійних okazionalizmів, з'ясовано внутрішньомовні та позамовні чинники, що зумовили динаміку їх творення в означений період, простежено основні тенденції та особливості вживання okazionalizmів лексики,

схарактеризовано її тематичні групи. Визначено продуктивність словотвірних типів, що є релевантними для сучасного українського масмедійного простору, роль okazіоналізмів у сучасних семантичних процесах. Проаналізовано стилістичні функції okazіональних дериватів, встановлено ступені їхньої експресивності на тлі узуальних новотворів, зокрема потенційних слів.

16.04.17.0250/0416U002282

Дідун Лілія Іванівна. Фразеологізми із семантикою інтенсивності в сучасній українській літературній мові: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 13.05.2016.

УДК 811.161.2'373.7'37.

219 с. – Бібліогр.: 18 назв.

Визначено специфіку категорії інтенсивності, обґрунтовано інтенсивність як компонент семантичної структури ФО. Схарактеризовано засоби вираження значення інтенсивності у фразеологізмах української мови. Запропоновано тематичну класифікацію фразеологізмів із семантикою інтенсивності, у якій виокремлено фразеотематичні групи «Людина», «Абстрактні відношення і поняття», «Час та простір», визначено їхню структуру. Окреслено основні сфери буття людини, що підлягають інтенсифікації. Досліджено структурно-семантичні особливості ФО зі значенням інтенсивності. Установлено основні моделі ФО на основі структурних компонентів, що мають фіксоване місце.

16.04.17.0251/0416U002283

Денисовець Ірина Вікторівна. Словотвірна вербалізація емоційно-оцінної семантики в сучасній українській дитячій прозі: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 12.05.2016.

УДК 811'37 = 161.2 : [82-93] (043.3).

269 с. – Бібліогр.: 104 назви.

Обґрунтовано пріоритетне місце словотвірних засобів серед інших засобів експлікації емоційно-оцінного змісту в дитячих творах. Схарактеризовано особливості використання авторами усталених зразків українського словотвору, визначено параметри та стилістичні можливості індивідуально-авторського творення слів, з'ясовано типові вияви онімної деривації, емоційно-оцінне навантаження складних слів (комполітів, юкстаполітів, редуплікатів, абревіатур), окреслено межі використання телескопії та лексико-семантичного способу для утворення okazіональних загальних і власних назв, встановлено словотвірну специфіку ідіолекту українських дитячих письменників новітнього періоду.

16.04.17.0252/0416U002284

Висоцька Зоряна Іванівна. Типологія лексичних номінацій і текстових структур у мові економічних праць Івана Франка: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 12.05.2016.

УДК 811.161.2:81'373.

206 с. – Бібліогр.: 15 назв.

На основі типологізації й системного опису зафіксованих лексичних номінацій і текстових структур, їх співвіднесення із сучасними параметрами наукової стильової норми вмотивовано значущість внеску І. Франка в історію становлення й розвитку наукового стилю української літературної мови, зокрема фахової економічної метамови. Здійснено типологізацію словника економічних праць І. Франка. Визначальні сегменти (книжна загальнонаукова лексика та власне економічна термінологія) стратифіковано за

лексико-тематичними параметрами. Встановлено категорійні ознаки наукової мови І. Франка - логічність, модальність, діалогічність, образність та емоційність. Доведено, що продуктивними засобами їх вербалізації є одиниці лексико-синтаксичного рівня - текстові структури.

16.04.17.0253/0416U002324

Легка Леся Іванівна. Акцентна система дієслів у поетичних творах Лесі Українки (у порівнянні з тогочасною та сучасною нормами): Дис... к.філол.н. /Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України. – Захищена 17.05.2016.

УДК 811.161.2367.625:821.161.2 (092) (043.5).

198 с. – Бібліогр.: 193 назви.

Об'єкт: дієслова в поетичних творах Лесі Українки. Мета: дослідження акцентної системи дієслів у поетичному мовленні Лесі Українки. Методи: описовий, порівняльно-історичний, зіставний, елементи квантитативного аналізу для визначення частотності вжитку наголосу, варіантної акцентуації дієслів. Наукова новизна: вперше здійснено комплексний аналіз закономірностей наголошування дієслів у поетичних текстах Лесі Українки. Практична цінність: можливість використання при укладанні словника наголосів української літературної мови та в процесі викладання курсів "Стилістика української мови", "Історія української мови", "Сучасна українська літературна мова".

16.04.17.0254/0416U003001

Чибор Ірина Степанівна. Репрезентація міфологічного етнокоду культури в українській фразеології: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 14.04.2016.

УДК 811.161.2'373.7:398.4.

302 с. – Бібліогр.: 326 назв.

Дисертацію присвячено аналізу особливостей репрезентації міфологічного етнокоду культури в українській фразеології. У роботі здійснено етнолінгвістичний аналіз української фразеології, мотивованої слов'янською міфологією (на матеріалі фольклорних і лексикографічних джерел XVIII - XXI ст.). Уточнено структуру міфологічного етнокоду культури завдяки виокремленню центральної та периферійної частин. Установлено етнокультурне підґрунтя виникнення досліджуваних фразеологічних одиниць, уточнено етимології окремих із них.

16.04.17.0255/0416U003003

Меркотан Леся Йосипівна. Прецедентні тексти в системі інтертекстуальності: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 14.04.2016.

УДК 811.161.2'42.

260 с.: 1 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 279 назв.

Розглянуто та узагальнено результати сучасних розвідок категорій інтертекстуальності та прецедентності; визначено засоби інтертекстуальності; розроблено комплексну методiku дослідження з метою вивчення засобів актуалізації прецедентних текстів та особливостей функціонування прецедентних текстів у масивах досліджуваних творів; виокремлено джерела прецедентних текстів. Особливу увагу приділено класифікаціям прецедентних текстів у корпусі сучасної української прози за мовно-національною та темпоральною ознаками; встановлено частотність апеліації до прецедентних текстів різних темпоральних відрізків.

16.31 Прикладне мовознавство

16.04.17.0256/0416U003011

Надутенко Максим Вікторович. Віртуалізовані лексикографічні системи та їх застосування у прикладній лінгвістиці: Дис... к.т.н. /Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Захищена 11.04.2016.

УДК 81'33.

193 с.: 2 табл., 62 іл. – Бібліогр.: 261 назва.

Дисертацію присвячено розробці та дослідженню моделей, методів і засобів віртуалізації лексикографічних середовищ та лексикографічних систем. Розв'язане широке коло завдань прикладної лінгвістики – розроблено науково-технічні засади сучасної національної лінгвістичної інфраструктури, що базується на суперкомп'ютерних системах, хмаринних та Grid-технологіях та забезпечує взаємодію територіально розподілених наукових колективів та фахівців над виконанням спільних лінгвістичних проєктів. Розроблено схеми застосування суперкомп'ютерного комплексу СКІТ-3 для віртуалізації лексикографічних та онтологієкеруваних лексикографічних систем, що дозволило здійснити віртуалізацію Українського національного лінгвістичного корпусу. Із використанням хмаринних та Grid-технологій побудовано Текстоаналітичне лексикографічне середовище ТОДОС (Трансдисциплінарні Онтологічні Діалоги Об'єктно-орієнтовних Систем), спроектовано та доведено до практичної реалізації Віртуальну термінографічну лабораторію «Зварювання» – мовно-інформаційний продукт, що знайшов визнання серед фахівців у галузі зварювання та металургії.

16.41 Мови світу

16.04.17.0257/0416U001000

Тулюлюк Катерина Василівна. Лінгвопрагматика сенсоризмів у гендерному вимірі (на матеріалі англійськомовної прози початку ХХ століття): Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 15.04.2016.

УДК 811.111'37'276.3 -055.1/.2.

214 с.: 10 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 228 назв.

Дисертацію присвячено вивченню лінгвопрагматичних особливостей лексичних одиниць ЛСП "чуттєве сприйняття" в художньому творі, процесів їх добору, дослідженню їх структури та функціонування з урахуванням гендерного аспекту. У роботі окреслено теоретико-методологічні засади вивчення лексико-семантичного поля сенсоризмів та визначено основні критерії розмежування лексичних одиниць у межах 5 лексико-семантичних мікрополів чуттєво сприйманої якості за типами чуттєвого сприймання - зір, слух, дотик, нюх, смак; здійснено комплексне дослідження ЛСП "чуттєве сприйняття" в художньому тексті.

16.04.17.0258/0416U003002

Боднар Олеся Михайлівна. Лінгвістичні особливості німецької фахової мови екології: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 16.04.2016.

УДК 811.112.2'373.46:504.

401 с.: 13 табл. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню німецької фахової мови екології в контексті екстралінгвістичних чинників, що впливають на її формування. У роботі описано базові поняття сучасної лінгвістики фахових мов, простежено ключові шляхи розвитку терміносистеми екології, особливості її семантичної та структурної організації,

виявлено специфіку дериваційних процесів, визначено продуктивні моделі термінів екології, спеціалізацію словотвірних формантів.

16.04.17.0259/0416U003004

Грибнік Юлія Ізидорівна. Структурно-семантичні особливості англійської геодезичної термінології: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 15.04.2016.

УДК 811.111'373.46:528.

233 с.: 6 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 276 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню структурно-семантичних ознак англійської геодезичної термінології. Увагу зосереджено на аналізі процесів утворення геодезичних термінів, вивченні особливостей їх будови та семантики. Змодельовано лексико-семантичне поле геодезичної термінології. Визначено лексико-семантичні групи та підгрупи термінів у її складі. Досліджено лексико-семантичні процеси полісемії, омонімії, синонімії та антонімії, характерні для геодезичної терміносистеми.

16.04.17.0260/0416U003005

Тоненчук Тетяна Василівна. Структурно-семантичний, ідеографічний та функційний аспекти соматичних фразеологізмів у сучасній англійській мові: Дис... к.філол.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 16.04.2016.

УДК 811.111'373.7.

284 с.: 10 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 377 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню структурно-семантичних і фразеотематичних особливостей фразеологізмів із компонентом-соматизмом та здійснено аналіз функціонування СФО в сучасних творах англійської художньої літератури. У дисертації систематизовано корпус СФО англійської мови, досліджено структурно-семантичні характеристики соматичних фразеологізмів, розроблено ідеографічну класифікацію СФО, яка об'єднує всі соматичні фразеологізми в єдину фразеотематичну систему. Описано типи формування переосмисленого значення СФО через метафоризацію, метонімізацію та метафтонімізацію.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ

17.07 Теорія літератури

17.04.17.0261/0416U002400

Поліщук Ольга Леонідівна. Альтернативна історія в новітньому літературному процесі: Дис... к.філол.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 17.05.2016.

УДК 82:94-028.82(100)"20".

209 с. – Бібліогр.: 197 назв.

На підставі аналізу художніх творів зарубіжних та вітчизняних письменників-постмодерністів з'ясовано природу альтернативно-історичних творів новітнього літературного процесу. Висвітлено онтологію, генезу та розвиток альтернативної історії в літературному процесі та науці. Виведено формулу, за якою будуються альтернативно-історичні твори та розроблено класифікацію моделювання альтернативних сценаріїв. Визначивши рівні та способи моделювання творів художньої альтернативістики, з'ясовано специфіку концепції сюжетотворення останніх. Одним із головних принципів сюжетотворення альтернативно-історичних творів постає феномен симулякряції. У дослідженні вивчено

категорії художнього та історичного часів альтернативних творів. Зроблено генетичну ідентифікацію альтернативної історії в новітньому літературному процесі, результатом якої постало твердження, що альтернативна історія - це між-дисциплінарне та метажанрове утворення. Досліджено роль категорії "історична випадковість" у філософії художньої альтернативістики та проаналізовано ризому як основу світоглядної концепції альтернативно-історичних творів у філософії постмодернізму.

17.09 Історія літератури

17.04.17.0262/0516U000425

Бикова Тетяна Валеріївна. Гуцульщина як текст в українській літературі першої третини ХХ ст: Дис... д.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 24.05.2016.

УДК 821.161.2(091)"193"(043.3).

446 с. – Бібліогр.: 440 назв.

Об'єкт: епічні, ліричні, ліро-епічні й драматичні твори першої третини ХХ ст. Мета: дослідити літературні полівалентність, константні й змінні, домінуючі риси художнього універсуму Гуцульщини в українській літературі першої третини ХХ ст. Методи: філологічний, компаративний, міфологічний, культурно-історичний, психоаналітичний. Наукова новизна: перше у вітчизняному літературознавстві комплексне системне дослідження художньої парадигми "Гуцульщина як текст" в українській літературі першої третини ХХ ст. як ідейно-художнього, стильово-самобутового феномена. Апробована в 55 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.04.17.0263/0416U002309

ЛЮБЧАК Вадим Михайлович. Південно-українські літературні альманахи кінця ХІХ - початку ХХ століття в контексті розвитку української літератури: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 23.05.2016.

УДК 082(477.7):821.161.2"кін.18/поч.19".

204 с. – Бібліогр.: 236 назв.

Об'єкт: літературні твори, опубліковані в південноукраїнських альманахах. Мета: проаналізувати південноукраїнські літературні альманахи кінця ХІХ - початку ХХ ст. в контексті загального розвитку української альманахової традиції. Методи: історико-філологічний, порівняльно-історичний, біографічний. Наукова новизна: вперше детально проаналізовано передумови виникнення південноукраїнських літературних альманахів кінця ХІХ - початку ХХ ст.; визначено роль літературних альманахів у контексті розвитку друкарської справи та розповсюдження української книги у 1885-1905 рр. Апробована в 10 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.04.17.0264/0416U002310

Михайлова Тетяна Михайлівна. Василь Стус і російська література: форми трансформації поетичної традиції: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 24.05.2016.

УДК 821.161.2Стус:821161.1.

222 с. – Бібліогр.: 224 назв.

Об'єкт: літературний доробок Василя Стуса. Мета: виявити та дослідити основні форми генетико-контактних зв'язків творчості В.Стуса з російською літературою. Методи: культурно-історичний, біографічний, порівняльно-типологічний, контактено-генетичний, герменевтичний, стилістичний. Наукова новизна: вперше у вітчизняному літературознавстві комплексно розглянуто форми трансфор-

мації поетичної традиції російської літератури у творчості В.Стуса; проаналізовано стан вивчення творчості поета крізь призму міжтекстових зв'язків. Апробована в 10 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.04.17.0265/0416U002311

БАХТАРОВ Андрій Валерійович. Деміфологізація радянського тоталітаризму в сучасній українській прозі: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 25.05.2016.

УДК 821.161.2-344.09.

194 с. – Бібліогр.: 191 назв.

Об'єкт: сучасна українська проза. Мета: з'ясувати специфіку функціонування й переосмислення різних об'єктів радянської семіосфери у творах сучасних українських письменників. Методи: історико-типологічний, порівняльно-історичний, герменевтичний, структурно-семіотичний. Наукова новизна: у дослідженні доведено, що здійснення послідовної деконструкції базових радянських міфів є однією з провідних тенденцій пострадянської української прози, про що свідчить художня практика відомих українських письменників різних поколінь. Апробована в 5 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.04.17.0266/0416U002331

Блик Ольга Ігорівна. Харківська школа романтиків українському історико-літературному процесі першої половини ХІХ ст: Дис... к.філол.н. /Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ. – Захищена 25.05.2016.

УДК 821.161.2.-146.2.09(477.54)"18".

212 с. – Бібліогр.: 219 назв.

Об'єкт: доробок Харківської школи романтиків. Мета: з'ясувати роль і значення Харківської школи романтиків, їх літературної, видавничої, наукової, фольклористичної діяльності в українському історико-літературному процесі 1820-1840-х рр. Методи: історико-літературний, історико-філологічний, біографічний. Наукова новизна: у роботі здійснено аналіз доробку Харківської школи романтиків як творчої та літературної співдружності в контексті історико-літературного розвитку першої половини ХІХ ст. Апробована у 8 публікаціях. Сфера використання: літературознавча і вузівська практика.

17.04.17.0267/0416U002401

Ісапчук Юлія Вікторівна. Дихотомія провінції та метрополії у прозі Інгеборг Бахман: Дис... к.філол.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 17.05.2016.

УДК 821.112.2(436)-3Бахман.09.

249 с. – Бібліогр.: 340 назв.

У дисертації здійснено розгорнутий аналіз прозових текстів видатної австрійської письменниці Інгеборг Бахман (1926-1973). Увагу зосереджено на часопросторовому зрізі творчості авторки з акцентуванням культурно-історичних умов формування австрійської державності у середині ХХ ст. Досліджено збірки "Тридцятий рік", "Синхронно", три романи із циклу "Види смерті" ("Реквієм за Фанні Гольдман", "Книжка Франци", "Маліна"), оповідання "Хрест Гондича" та "Оглядни старого міста". Уперше у контексті проблематики вітчизняного літературознавства розглянуто прозові твори І. Бахман крізь призму осмислення дискурсу міста, зокрема Відня та Клагенфурта. У дихотомічному аспекті проаналізовані відносини між топосами всередині країни (провінція - метрополія) та конкретними локусами (культурне пограниччя Каринтія - місто Клагенфурт).

Окреслено типологічні риси бінарної опозиції центру та периферії у контексті специфіки австрійської регіональної літератури ХХ ст.

17.04.17.0268/0416U002402

Шебуренкова Тетяна Володимирівна. Поетика національного міфу в романній творчості Пола Остера: Дис... к.філол.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 16.05.2016.

УДК 82 (73) (043.5) ШЗ6.

234 с. – Бібліогр.: 453 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню маловивченої в українському і зарубіжному літературознавстві проблеми міфопоетики американського письменника Пола Остера. На основі аналізу романістики письменника ("Нью-Йоркська трилогія", "Храм Місяця", "Левіафан", "Містер Вертіго", "Книга ілюзій", "Ніч Оракула") з'ясувано характер міфологічної складової його творчості як цілісної системи сприйняття Америки, її національної ідентичності в умовах глобалізаційних процесів і постмодерністського світогляду. Визначено історико-теоретичні та культурологічні засади і складові національної міфології США. Проаналізовано пуританський міфичний дискурс (пілігримство, архетип пастиря, топос Міста на пагорбі та Едема) у романній творчості П. Остера. Встановлено особливості логоцентричного концепту національної міфології у романах письменника. Доведено, що логоцентрична проблематика в романах письменника виступає в контексті дискусії навколо "плавильного тигля" і мультикультурності сучасного американського суспільства. Міф про те, що Америка була створена силою пуритансько-біблійного слова, яке визначало бачення її майбутнього, має значний вплив на світобачення і поведінку героїв його творів. З'ясовано специфіку інтерпретації міфу про "американську мрію" в романах П. Остера. Показано, що розчарування в ідеалах, дисгармонія між особистими життєвими орієнтирами і офіційними цінностями створюють підстави для деконструкції міфів, скептичного й навіть ворожого ставлення до національної міфології.

17.04.17.0269/0416U002403

Расевич Любов Петрівна. Шерлок Холмс як інтерпретація "міфу надлюдини" у форматі мідллітератури: Дис... к.філол.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 16.05.2016.

УДК 811.111.09(043.3).

215 с. – Бібліогр.: 348 назв.

Дисертація є спробою комплексного аналізу детективного циклу про Шерлока Холмса у парадигмі "мідллітератури". Розкрито наявні проблеми та визначено перспективні напрямки шерлокознавства. Сформульовано художні константи, що дають підставу розцінювати образ Холмса як культурне явище *fin de siècle*, що експлікується у синергізації неоромантичної та декадентської поетики, синтезі ідей численних світоглядних віянь епохи. Проаналізовано авторську концепцію дійсності в світлі початку кризи "проекту Модерну", характер використання міфу про "вищу істоту" та його відлуння в ніцшеанській ідеї "надлюдини". Виділено концептуальні характеротворчі риси сищика як типового героя масової свідомості пізньовікторіанської Англії та окреслено площини, які суперечать образу "ідеального вікторіанця". Розглянуто образ Холмса у контексті раціоналістично-ніцшеанських аберацій християнського світогляду та власне авторського духовного пошуку. Зроблено спостереження над поетикальними способами реалізації авторського задуму, способами реалізації образом Холмса ряду надважливого для соціально-психологічного

буття людства міфу Героя, побудованого на перетині архетипних якостей Рятівника, Христа, Лікаря, Мудреця.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.31 Образотворче мистецтво

18.04.17.0270/0416U002285

Мартиненко Наталія Миколаївна. Життєвий шлях і творча діяльність Джона Генрі Дерла в контексті руху "Мистецтва і Ремесла" (друга половина ХІХ - перша третина ХХ століття): Дис... к.мист. /Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – Захищена 19.05.2016.

УДК 7.035.92(410)"185/193".

161 с. – Бібліогр.: 625 назв.

Дисертація є першим комплексним дослідженням життєвого шляху, творчої та освітньої діяльності Д. Г. Дерла в контексті культурно-мистецького руху Великобританії "Мистецтва і Ремесла" другої половини ХІХ - першої третини ХХ століть. Проаналізовано теоретичні та практичні засади руху "Мистецтва і Ремесла" як джерела формування творчої особистості Д. Г. Дерла. Досліджено соціальне середовище. Реконструйовано і введено в науковий обіг життєпис митця. Проаналізовано та систематизовано творчу спадщину митця. Визначено стилістичні особливості художньої манери, специфіку художньої мови його творів. Висвітлено освітню діяльність Д. Г. Дерла і його внесок у розвиток індустріального дизайну Великобританії.

18.41 Музика. Музикознавство

18.04.17.0271/0516U000385

Молчанова Тетяна Олегівна. Мистецтво піаніста-концертмейстера: історичний і методологічний дискурс-аналіз: Дис... д.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 27.04.2016.

УДК 780.616.432:785 ".../20"(092)7).

463 с. – Бібліогр.: 479 назв.

Мистецтво піаніста-концертмейстера розглянуто як цілісне явище у культурно-історичному просторі, методологічно апробоване на музикознавчій основі. Проаналізовано жанрово-стилістичну трансформацію камерної вокальної, інструментальної, танцювальної музики та органістичну складову інструментарію у контексті взаємодії факторів, що визначають їх участь у форматі дуетного виконавства. Систематизовано основні тенденції й здійснено класифікацію наукових здобутків світової та вітчизняної музикознавчої літератури цієї фахової сфери, спрямованих на вивчення культурно-історичних, психологічних, методологічних засад мистецтва спільного музикування і у цьому контексті - концертмейстера. З'ясовано семантико-етимологічний тезаурус дефініцій, що застосовуються для визначення цього різновиду виконавства. Виокремлено статі відомих акомпаніаторів-концертмейстерів у країнах світу та в Україні.

18.04.17.0272/0416U002183

Сун Яньін. Інтеграція європейських традицій співу у вокальну школу Китаю: Дис... к.мист. /Львівська державна музична академія ім. М.В.Лисенка. – Захищена 22.04.2016.

УДК УДК 78.2і; 78.371; 78.442.

160 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню розвитку професійної вокальної освіти та виконавства в Китаї

періоду ХХ - початку ХХІ ст. крізь призму діяльності російських, білоруських та українських співаків першої половини ХХ ст. Вперше на основі мистецтвознавчих, архівних та періодичних джерел досліджено фактори впливу у китайсько-українському вокальній школі російських, білоруських та українських співаків і педагогів та множинність засвоєних китайськими співаками європейських традицій співу.

18.04.17.0273/0416U002295

У Хунюань. Китайська художня пісня: історія та теорія жанру: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 28.04.2016.

УДК 784.3(510).

231 с. – Бібліогр.: 250 назв.

Дисертація присвячена вивченню жанру китайської художньої пісні, розробці його історії і теорії. Вивчено історико-художні та філософсько-естетичні передумови народження жанру, його типологічні зв'язки з Kunstlied як жанрово-стильовим прообразом китайської художньої пісні, класифіковані шляхи її вивчення в музикознавстві Китаю. Представлена періодизація розвитку жанру, що виник внаслідок процесу вестернізації художньої культури Китаю. "Перерва поступовості" в розвитку жанру, обумовлена епохою культурної революції, коли еволюція була перервана, визначила виникнення двох циклів в його історії (1920-1940; 1980-1990).

18.04.17.0274/0416U002296

Жалейко Дар'я Миколаївна. Кітч та його трансформація у творчості Валентина Сильвестрова: Дис... к.мист. /Харківський національний університет мистецтв ім.І.П.Котляревського. – Захищена 28.04.2016.

УДК 78.071.1 (477).

205 с. – Бібліогр.: 221 назва.

Дисертацію присвячено розробці теорії кітчу як явища музичного мистецтва ХХ - початку ХХІ ст. На ґрунті філософської та соціокультурної рефлексії систематизовані семантичні значення кітчу, його соціокультурні та аксіологічні передумови. Кітч в академічній музичній творчості проявляється як інтонаційна форма, яка складена композитором з "інтонаційного словника епохи" без індивідуальної активності та самостійності ("банальне" мистецтво, підробка), або за допомогою моделювання та перетворення ("високе" мистецтво, його трансцендентна сутність), уявляючи стереотипи уявлень людини про Красу в ціннісно-смысловій динаміці музичного мистецтва.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.21 Масова комунікація

19.04.17.0275/0516U000440

Чекштуріна Вікторія Миколаївна. Рунічний знак як засіб символічної комунікації: теоретико-методологічний аспект: Дис... д.соц.комунік. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена

19.05.2016.

УДК 007:003.345(043.3).

436 с. – Бібліогр.: 460 назв.

Дисертацію присвячено рунічній символічній комунікації. Проаналізовано стан розробленості цієї проблеми в теорії та практиці соціальних комунікацій. Визначені теоретичні засади й розроблена концепція змісту та структури ру-

нології як дисципліни соціокомунікативного циклу. Сформульовані закони функціонування рунічної символічної комунікації. Виокремлені етапи еволюції та вектори диверсифікації рунічного знака-символа. Визначені трансформації семантичної складової рунічних знаків-символів, яким вони піддалися у процесі соціогенезу. Доведена багатфункціональність графічних руноподібних символів в орнаментах. Виявлені синтактичні особливості рунічних написів, методики тайнопису. Встановлені мультимодальні властивості рунічних текстів. Виявлені методи криптографії рунічних написів та запропонована методика декодування архаїчних текстів.

19.41 Журналістика

19.04.17.0276/0416U002404

Гурчіані Хатуна Джимшерівна. Особливості висвітлення соціальної проблематики українським ТБ у контексті глобальних світових тенденцій: Дис... к.соц.комунік. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 12.05.2016.

УДК 007:304:001+070.

191 с. – Бібліогр.: 234 назви.

Об'єкт - структурно-типологічні та комунікаційні особливості висвітлення соціальної проблематики засобами телебачення. Мета - здійснити комплексний аналіз висвітлення соціальної проблематики, визначити її місце і трансформації в ефірному мовленні загальнонаціональних каналів України. Методи - системний підхід, порівняльно-історичний, ретроспективний, ситуативний і перспективний підходи, описовий. Дисертація присвячена дослідженню особливостей висвітлення соціальної проблематики на загальноукраїнських телеканалах. Утвердившись в журналістичці внаслідок революційних потрясінь у Західній Європі та США XVII - XVIII ст., звернення до соціальної проблематики мало на меті вплив на поліпшення життя людини в соціумі. Ключовим моментом у висвітленні соціальних проблем став людиноцентричний підхід, який і перетворив соціальну складову на органічну частину журналістського контенту. Одним із найважливіших видів медіа для висвітлення соціальних проблем стало телебачення, що пов'язане зі специфікою телевізійної комунікації, яка дозволяє проникнути у глибину повсякденного існування аудиторії аж до повного злиття з нею. Значний досвід, накопичений суспільним телебаченням у Великобританії та Німеччині і комерційним ТБ у США, засвідчує здатність телекомпаній не лише висвітлювати окремі соціальні проблеми, а й встановлювати "порядок денний" усього суспільного життя. Сфера - журналістська практика, навчальний процес.

20 ІНФОРМАТИКА

20.15 Організація інформаційної діяльності

20.04.17.0277/0216U007241

Інформаційні технології розвитку і захисту національного культурного простору: Заключний звіт /Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Керівник Онищенко Олексій Семенович. – ДР 0115U002990. УДК 008(477):366.6-029.3.

56 с.

Досліджено проблему розвитку і захисту національного культурного простору за допомогою найновіших інформаційних технологій, проаналізовано ефективність впливу існуючих інформаційних технологій на культурну сферу, протидію негативним зарубіжним впливам, вироблено рекомендації щодо зміцнення національного культурного простору в умовах інформаційної війни

20.23 Інформаційний пошук

20.04.17.0278/0216U008044

Виконання інжинірингових робіт: Заклю-
чний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний універси-
тет"; Керівник Назаренко Наталія Володимирівна. – ДР
0115U003843. УДК 004.9.

19 с.

Векторизація розрізів виконана із застосуванням спеці-
альних об'єктів програмного середовища. Оцифрування гра-
фічних матеріалів плану промислового майданчика здійсне-
на з використанням спеціальних векторних об'єктів геоін-
формаційної системи. В результаті сформована електронна
графічна карта наземних, надземних та підземних об'єктів
(будівлі, спорудження, комунікації). На основі оцифрованих
векторних даних промислового майданчику підприємства
виконано заповнення даних у базу семантичної інформації
за 300 об'єктами. Робота передається за кордон за договір-
ною ціною.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.04.17.0279/0216U007280

**Дослідження в галузі теорії стійкості
розв'язків диференціальних рівнянь, вияв-
лення закономірностей фізичної природи та
їх застосування до задач гідродинаміки і ба-
лістики:** Заключний звіт /Національний університет
харчових технологій; Керівник Юрик Іван Іванович. – ДР
0112U004629. УДК 517.9.

103 с.

Запропоновано новий метод побудови точних розв'яз-
ків багатовимірних нелінійних хвильових рівнянь. Отрима-
но умови існування та стійкості інваріантних множин систем
диференціальних та відповідних різницевих рівнянь вико-
ристовуючи функції Ляпунова. Досліджено п'єзоелектричні
поля з різним керуванням та встановлені умови існування
компактного інваріантного глобального атрактора та трає-
кторного атрактора в розширеному фазовому просторі. По-
казано, що адекватною математичною моделлю процесу ви-
тягування волоконних світловодів із заготовки є модель, яка
грунтується на врахуванні двох сторін витягування: тепло-
технічної і гідродинамічної. Розв'язання кожної із них звод-
яться до граничних інтегро-диференціальних рівнянь. Роз-
глянуто використання програмного пакету MathCAD для
розв'язання диференціальних рівнянь. Робота передається
за кордон за договірною ціною.

27.31 Диференціальні рівняння з частинни- ми похідними

27.04.17.0280/0416U002210

**Тищук Тетяна Володимирівна. Співіснува-
ння періодичних кусково-сталих розв'язків
нелінійних крайових задач для лінійних ди-
ференціальних рівнянь з частинними похі-
дними першого порядку:** Дис... к.ф.-м.н. /Київ-
ський національний університет імені Тараса Шевченка. –
Захищена 18.04.2016.

УДК 517.9.

129 с. – Бібліогр.: 86 назв.

Робота присвячена вивченню узагальнених кусково-
сталих періодичних розв'язків диференціальних рівнянь з
частинними похідними першого порядку з нелінійними кра-
йовими умовами та дослідженню питання про їх співіснува-

ння за допомогою методів теорії одновимірних динамічних
систем. Дано означення моделі типу циклу та ваги моделі
типу циклу; запропоновано класифікацію унімодальних ци-
клів одновимірних неперервних відображень відрізка в себе
за моделлю типу циклу; визначено множину типів циклів,
яку має будь-яке неперервне відображення відрізка в себе,
що містить -схему; на просторі опуклих циклічних переста-
новок описано відношення лінійного порядку, що індукує-
ться вагою опуклої циклічної перестановки.

27.39 Функціональний аналіз

27.04.17.0281/0416U002094

**Гецько Олександра Михайлівна. Досліджен-
ня якості апроксимаційно-ітераційних мето-
дів глобальної мінімізації функціоналів та
нелінійних функціональних рівнянь в зада-
чах математичного моделювання:** Дис... к.ф.-
м.н. /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАН Украї-
ни. – Захищена 15.04.2016.

УДК 519.6.

128 с.: 7 табл. – Бібліогр.: 83 назви.

Дисертаційна робота стосується розробки та досліджен-
ня елементів загальної теорії глобальної оптимізації реалізо-
ваних на класі задач двічі неперервно-диференційованих не-
лінійних функціоналів, що мають в деякій замкненій обме-
женій області скінчене число точок екстремуму, доведенню
теореми про розв'язність послідовності наближених задач
за відомою розв'язністю вихідної задачі і збіжності мето-
ду переходу до послідовності наближених задач та теореми
про розв'язність вихідної задачі на основі розв'язності (при
допустимому фіксованому значенні параметру апроксима-
ції) наближеної задачі, відповідності їх розв'язків та апосте-
роїрної оцінки похибки, що підтверджено низкою обчислю-
вальних експериментів, у тому числі і на задачі з відомим
аналітичним розв'язком.

27.43 Теорія ймовірності й математичної ста- тистики

27.04.17.0282/0416U002211

**Жураковський Богдан Михайлович. Вияв-
лення прихованих періодичностей в моде-
лях регресії з локально перетвореним гау-
сівським стаціонарним шумом:** Дис... к.ф.-м.н.
/Київський національний університет імені Тараса Шевчен-
ка. – Захищена 18.04.2016.

УДК 519.21.

146 с. – Бібліогр.: 140 назв.

хованих періодичностей для моделі спостережень із не-
перервним часом та не- лінійно локально перетвореним, мо-
жливо, сильно залежним гаусівським ста- ціонарним шу-
мом. Зокрема, доведено консистентність та асимптотичну
нормальність сумі- сної оцінки найменших квадратів у сенсі
Уолкера амплітуд та кутових частот суми гармонік, сумісних
періодограмних оцінок параметрів гармонічного ко-
ливання, сумісних періодограмних оцінок амплітуди та па-
раметра масштабу майже-періодичної функції регресії.
Лема про збіжність у середньому квадратичному до нуля
супремуму усередненого за часом локального перетворення
Фур'є випадкового шуму ключовим твердженням у
доведенні консистентності вказаних оцінок. Відповідно, цен-
тральна гранична теорема для векторного інтегралу від зв'я-
женого вектор- функційою випадкового шуму ключовим
твердженням у доведенні асимпто- тичної нормальності.
Лему та центральну граничну теорему отримано з викори-
станням діаграмної техніки. У доведенні асимптотичної
нормальності оцінок найменших квадратів використано та-
кож теорему Брауера про нерухому точку

27.47 Математична кібернетика

27.04.17.0283/0416U002213

Стьопкін Андрій Вікторович. Розпізнавання графів за допомогою колективу агентів:

Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2016.

УДК 519.7.

185 с. – Бібліогр.: 80 назв.

Дисертаційна робота посвячена проблеме анализи свойств конечных простых неориентированных графов - проблеме распознавания графа при помощи коллектива агентов, а именно исследованию самого процесса распознавания графа с целью повышения эффективности его распознавания. При этом одним из центральных моментов исследования является изучение сложности коммуникации между агентами. Предложен новый метод распознавания графа, при помощи построения на его вершинах неявной нумерации, путем разметки элементов графа с помощью красок. На основе этого метода разработан базовый алгоритм, в котором каждый агент-исследователь использует две различные краски (всего три краски). В этом алгоритме впервые, наряду с временной T_p , емкостной S_p сложностями и числом переходов по ребрам, совершаемых агентами-исследователями, исследуется коммуникационная сложность K_p - сложность, определяемая количеством и объемом сообщений, которыми нужно обмениваться агентами-исследователями с агентом-экспериментатором для распознавания графа. Базовый алгоритм распознавания имеет кубические, от числа вершин графа, временную и коммуникационную сложности, квадратичную емкостную сложность и кубическую верхнюю оценку числа переходов по ребрам, совершаемых агентами-исследователями.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.17 Теорія моделювання

28.04.17.0284/0416U002287

Мельничук Сергій Вікторович. Вирішення задач частотної ідентифікації та гарантованого оцінювання в умовах невизначеності:

Дис... к.т.н. /Інститут кібернетики ім. В.М.Глушкова НАНУ. – Захищена 29.04.2016.

УДК 681.5:519.2:519.61:519.71.

141 с.: 7 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 123 назв.

Об'єктом дослідження є лінійні стаціонарні динамічні системи. Предметом дослідження є розробка нового методу ідентифікації в частотній області, що передбачає визначення розмірності моделі та її параметрів, а також методу розв'язання перевизначених лінійних систем в умовах обмеженої невизначеності. Метою досліджень є розробка методу структурно-параметричної ідентифікації неперервних стійких лінійних стаціонарних моделей складних динамічних систем в частотній області, а також розробка методу розв'язання перевизначених лінійних систем з неточно заданим вектором правої частини. Методи дослідження: чисельні методи, математичне моделювання, оптимізація, регуляризація, гарантоване оцінювання, інтервальна арифметика, математичний аналіз, лінійна алгебра. Наукова новизна роботи полягає в наступному: 1. Розроблено новий метод ідентифікації лінійних динамічних систем у частотній області, що дозволяє не використовувати апріорних припущень про шуми і структуру моделі. 2. Досліджено вплив невизначеності в даних на розв'язок, показано необхідність регуляризації задачі. Розроблено алгоритм побудови множинних оцінок і розпізнавання некоректності задачі. Розроблено метод визначення максимально допустимої розмірності моделі. 3. Запропоновано метод вирішення перевизначених ліній-

них систем із заданим обмеженням помилки вектора правої частини, що полягає у знаходженні гарантованих інтервальних оцінок. Практичне значення отриманих результатів роботи полягає у створенні ефективних прикладних методів ідентифікації неперервних лінійних стаціонарних моделей складності яких узгоджена з наявними даними. Розроблений метод структурно-параметричної ідентифікації в частотній області може бути застосований для побудови моделей складних систем великої розмірності, наприклад, таких як конструкції літальних апаратів. Запропонований комбінований метод розв'язку перевизначених лінійних систем є універсальним і може бути застосований при вирішенні численних задач, пов'язаних з непрямими вимірами і оцінюванням. Застосування методу продемонстровано на прикладі задачі визначення орієнтації космічного апарату за вимірюваннями системи датчиків. Отримання результату у вигляді множинних оцінок дозволило провести порівняння різних конфігурацій розташування датчиків з метою підвищення точності розв'язку задачі. Отримані в роботі результати і залежності є справедливими також для інших методів. Таким чином вони можуть бути використані при подальшому розвитку теорії ідентифікації та оцінювання, а також застосовані в програмах навчання. Результати, отримані при виконанні робіт використовуються у фундаментальних і практичних розробках відділу управління динамічними системами Інституту космічних досліджень НАНУ, НВП "Хартрон-ЮКОМ та навчальному процесі НТУУ КПІ.

28.04.17.0285/0416U002297

Артюх Антон Володимирович. Математичне моделювання та чисельний аналіз методом R-функцій нестационарних течій в'язкої нестисливої рідини:

Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 26.04.2016.

УДК 517.95:519.63.

251 с.: 38 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 194 назв.

Об'єкт дослідження - нестационарні гідродинамічні процеси у в'язкій нестисливій рідині. Мета дослідження - розробка методів математичного моделювання і чисельного аналізу плоскості паралельних нестационарних течій в'язкої нестисливої теплопровідної рідини. Методи дослідження - методи математичної фізики і функціонального аналізу для обґрунтування та дослідження запропонованих чисельних методів; метод R-функцій для побудови нормалізованих рівнянь меж областей та структур розв'язку початково-крайових задач; метод Гальоркіна, метод послідовних наближень та методи теорії сплайнів для апроксимації невізначених компонент структур розв'язку; квадратурні формули Гаусса для чисельного інтегрування; методи Рунге-Кутти з автоматичним вибором кроку інтегрування для розв'язання систем звичайних диференціальних рівнянь. Теоретичні та практичні

результати - розроблені в дисертаційній роботі методи дозволяють здійснювати ефективно чисельне моделювання нестационарних течій в'язкої нестисливої теплопровідної рідини. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше розроблено метод розв'язання лінійної нестационарної задачі Стокса в однозв'язних областях складної геометрії з кусково-гладкою межею на основі методів R-функцій та Гальоркіна. Вперше розроблено метод розв'язання нестационарної задачі розрахунку течії в'язкої теплопровідної рідини (лінеаризована задача) в однозв'язних областях складної геометрії з кусково-гладкою межею на основі методів R-функцій та Гальоркіна. У частині застосування до нестационарних задач отримав подальший розвиток ітераційний метод розв'язання нелінійного диференціального рівняння для функції течії в однозв'язних областях скла-

дної геометрії з кусково-гладкою межею на основі методів R-функцій, Гальоркіна та методу послідовних наближень; отримані умови та оцінки швидкості збіжності в нормі просторів до єдиного узагальненого розв'язку. У частині застосування до нестационарних задач отримав подальший розвиток ітераційний метод розв'язання системи нелінійних диференціальних рівнянь для функції течії та температури в однозв'язних областях складної геометрії з кусково-гладкою межею на основі методів R-функцій, Гальоркіна та методу послідовних наближень; отримані умови та оцінки швидкості збіжності в нормі простору до єдиних узагальнених розв'язків. Дисертаційна робота виконувалася відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри прикладної математики Харківського національного університету радіоелектроніки в рамках держбюджетної теми "Розробка моделей, методів та інструментальних засобів структурної і параметричної оптимізації інженерних мереж з витоками" (ДР № 0111U002624, 2011 - 2013 рр.). Розроблені засоби математичного моделювання впроваджені в навчальний процес у Харківському національному університеті радіоелектроніки (акт від 27.10.2015р.). Галузь використання - математичне моделювання та обчислювальна математика.

28.04.17.0286/0416U002302

Чепинога Анатолій Володимирович. Методи поліноміального оцінювання параметрів полігаусових моделей при моментно-кумулятному описі: Дис... к.т.н. /Черкаський державний технологічний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 519.87:519.2:621.391(043).

177 с.: 13 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 124 назви.

Об'єкт дослідження: процеси оцінювання параметрів полігаусових моделей на основі стохастичних поліномів Кунченка. Мета дослідження: розробка на основі апарату стохастичних поліномів Кунченка методів статистичного оцінювання параметрів полігаусових моделей при перфорованому моментно-кумулятному описі, для ефективної реалізації процедур апроксимації розподілів емпіричних даних та генерації випадкових послідовностей. Методи дослідження: математичний апарат теорії ймовірності та математичної статистики, теорії сигналів, теорії апроксимаційних методів, імітаційного (комп'ютерного) моделювання, а також математичних чисельних методів. Методи статистичного опрацювання, одержані в дисертаційній роботі, ґрунтуються на використанні апарату стохастичних поліномів Кунченка, ефективність використання якого проявляється за умови відмінності розподілу статистичних даних від гаусового закону. Верифікація отриманих результатів проводилася за допомогою статистичного моделювання (методу Монте-Карло). Наукова новизна одержаних результатів: вперше розроблено метод апроксимації емпіричних даних із застосуванням полігаусових розподілів при перфорованому моментно-кумулятному описі та поліноміальному оцінюванні їх параметрів, що підвищує адекватність моделей. Практичне значення одержаних результатів: розроблено методику синтезу обчислювальних алгоритмів статистичного оцінювання параметрів полігаусових моделей, яка може бути використана для вирішення прикладних задач стохастичної апроксимації та генерації; запропоновано застосування розроблених методів для оцінювання якості виробничих процесів; реалізовано програмний генератор тестових випадкових послідовностей із заданими властивостями в пакетах інженерних розрахунків. Результати досліджень впроваджені на виробництві та в навчальному процесі.

28.19 Теорія кібернетичних систем керування

28.04.17.0287/0216U002670

Розробка системи підтримки прийняття рішень в проектах в умовах невизначеності з використанням методу міркувань за прецедентами та теорії грубих множин: Заключний звіт /Кафедра програмного забезпечення атоматизованих систем Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Коваленко Ігор Іванович. – ДР 0113U008449. УДК 004.82:519.8.

21 с.

Вперше для технічного діагностування запропонована система підтримки прийняття рішень, заснована на методі міркування по прецедентах, для реалізації якого потрібно рішення таких задач: формування бази прецедентів, їх пошук і адаптація. Для цього до складу архітектури системи включений блок аналізу даних, що складається з підсистеми класифікації і ранжування експертних оцінок і прецедентів, і підсистеми адаптації прецедентів. Ці завдання пропонується вирішувати за допомогою комплексного застосування теорії грубих множин та методів імовірнісного виведення.

28.23 Штучний інтелект

28.04.17.0288/0516U000388

Гучек Петро Йосипович. Моделі, методи та інформаційні технології керування службою надзвичайних ситуацій регіонального рівня:

Дис... д.т.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 22.04.2016.

УДК 004.9:519.6.

332 с.: 7 табл., 84 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

Об'єкт дослідження - процеси керування службою надзвичайних ситуацій регіонального рівня. Мета дослідження - створення науково-технічного базису для розробки методів, моделей та засобів побудови інформаційної технології керування службою надзвичайних ситуацій регіонального рівня. Методи дослідження - системний і ситуаційний підходи; методи теорій управління, подібності, множин та ієрархій, апарат теорії ймовірностей, нечітких і наближених множин, структурного, модульного та об'єктно-орієнтованого програмування, імітаційного моделювання, скінченних елементів. Галузь використання - створення інженерних, програмних і технічних засобів моделювання, аналізу в системах моніторингу стану навколишнього середовища та підтримки прийняття рішень при керуванні аварійно рятувальними на спеціальними службами в надзвичайних ситуаціях регіонального рівня.

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.04.17.0289/0216U001846

Розробка комплексних середовищ на основі складних оксидів для пристроїв з електричними і магнітними взаємодіями:

Заключний звіт /Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна НАН України; Керівник Дадоєнкова Наталія Миколаївна. – ДР 0112U000107. УДК 537.12;537.311.1;537.312.8;537.312.62;538.956.

148 с.

Об'єкт дослідження - нано-елементи, металлооксиди (об'ємні і тонкоплівкові), магнітні фотонні кристали, тунельні переходи, нерівноважні стану динамічних систем. Мета роботи - створення комплексних і наноструктурованих середовищ (композитних, гетерогенних та гетерофа-

зних на основі феромагнітних і сегнетоелектричних матеріалів) для приладів спінтроніки та фотоніки, а також дослідження їх фізичних параметрів для поглибленого вивчення залежності цих матеріалів від хімічного складу, наявності дефектів і технологій їх отримання. Методи дослідження - оптична, рентгенівська, СВЧ і ЯМР спектроскопії; методи динамічної сприйнятливості; математичне моделювання. Вивчено можливості управління провідними, магнітними і магніторезистивними властивостями: оксидних матеріалів (варіюючи склад і змінюючи при цьому структуру, в тому числі і її дефектність); об'єктів зниженою розмірністю (зокрема, магнітних наносистем і гетерогенних середовищ) і металовуглецевих наноструктурованих комплексів. Вивчено особливості відображення спінових хвиль від кордону феромагнітної плівки за умов повного внутрішнього відображення і передбачена можливість спостереження просторового зсуву відображеної спінової хвилі (аналог ефекту Гуса-Хенхен в оптиці). Також розглянуті методи дослідження електронних спектрів оксидів на основі тунельного ефекту. Побудована нелінійна мікромагнітна теорія магнітного малоуглового розсіювання нейтронів, що дозволила для неоднорідного наноструктурованого магнітного матеріалу передбачити новий ефект третього порядку. Розглянуто поверхнево-індуковане впорядкування при охолодженні в бінарних розплавах, обмежених двома плоскими стінками. У прикладному аспекті дослідження можуть бути використані у виробленні рекомендацій: по оптимізації технології отримання функціональних багатофазових середовищ; конструюванні будь-яких пристроїв, що використовують магнітні нано-елементи.

29.15 Ядерна фізика

29.04.17.0290/0216U008061

Теоретичні дослідження фундаментальних взаємодій елементарних частинок, структури ядер і ядерних реакцій при проміжних і високих енергіях: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Корчин Олександр Юрійович. – ДР 0111U009548. УДК 539.12.01; 539.125; 539.126; 539.141; 539.142; 539.17.01.

82 с.

Проведено порівняльний аналіз використання сучасних варіантів опису густин нуклонів у ядрах мішені при розрахунках по теорії багаторазового дифракційного розсіювання (ТБДР) для диференціальних перерізів і спінових спостережуваних пружного $p+40Ca$ і $p+208Pb$ розсіювання при енергії 800 МеВ. Вивчено вплив неефективних поправок (НЕП) і проміжних збуджень (ПЗ) на опис спостережуваних. Для більш послідовного релятивістського опису процесу багаторазового розсіювання налітаючого протона на нуклонах ядра побудовано новий підхід - МБДЕР. У рамках МБДЕР проведено аналіз повного набору спостережуваних для пружного розсіювання $p+40Ca$ і $p+208Pb$ при 800 МеВ. Проведено порівняння результатів цих розрахунків з аналогічними розрахунками на основі стандартної ТБДР, яке виявляє певні відмінності між двома підходами і указують на необхідність подальшого розв'язання МБДЕР для урахування ПЗ і НЕП.

29.19 Фізика твердих тіл

29.04.17.0291/0516U000359

Дмитренко Оксана Петрівна. Радіаційно-стимульовані перетворення у вуглецевих наноструктурах та наноконкомпозитах: Дис... д.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2016.

УДК 538.91:535.3:535.375.54:535.37:539.21:539.12.04.

302 с.: 11 табл., 147 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Дисертаційна робота присвячена встановленню механізмів радіаційно-стимульованого впливу на полімеризацію і аморфізацію в плівках фулеритів C60 і C70, в тому числі легуваних недужними металами, структуру сенсорибілізацію карбазовмісних полімерів, допованих молекулами C60, дефектні стани в нанотрубках та лінійних поліспряжених системах наноконкомпозитів ізотактичного поліпропілену (і-ПП), полі(вініл)хлориду (ПВХ) з багатостінними вуглецевими нанотрубками (БВНТ).

29.04.17.0292/0516U000427

Столярчук Ігор Дмитрович. Оптична та магнітооптична спектроскопія квантово-провідних структур широкозонних напівпровідників із магнітними домішками:

Дис... д.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.04.2016.

УДК 535.34; 621.315.592.

291 с.: 8 табл., 145 іл. – Бібліогр.: 452 назви.

Дисертація присвячена експериментальному дослідженню закономірностей трансформації s, p-d та d-d обмінних взаємодій при пониженні розмірності системи дослідження від об'ємних кристалів до наноструктур на основі широкозонних напівпровідників AIBVI та PBI2 із магнітною домішкою. З'ясовані оптимальні термодинамічні умови одержання наноструктур фізичними та хімічними методами. Вперше отримано наночастинки магніторозчинених напівпровідників Cd1-xMnxTe та Zn1-xMxO (Me: Mn, Co) методом імпульсної лазерної абляції в рідині.

29.04.17.0293/0516U000458

Клим Галина Іванівна. Механізми наноструктурування внутрішнього вільного простору в скло-керамічних матеріалах електронної техніки: Дис... д.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 19.05.2016.

УДК 536.425; 539.217; 620.19.

384 с.: 62 табл., 167 іл. – Бібліогр.: 390 назв.

Дисертація присвячена дослідженню фізичних закономірностей та механізмів наноструктурування внутрішнього вільного простору в функціональних скло-керамічних середовищах електронної техніки, зумовлених їх напрямленою хіміко-технологічною модифікацією та впливом зовнішніх факторів. Впроваджено досліджувані керамічні об'єми та мультишарові товстоплівкові структури різної конфігурації в складові інтелектуальних кібер-фізичних систем. Показано, що модифіковані халькогенідні стекла Ge-Ga-Se та халькогалогенідна скло-кераміка Ge-Ga-S-CsCl є перспективними для застосування в ІЧ фотоніці та як активні елементи волоконно-оптичних радіаційно-стійких сенсорів.

29.04.17.0294/0416U002167

Будник Олександр Валентинович. Розмірні ефекти у тонких плівках на основі напівпровідникової сполуки Bi2Te3: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут монокристалів НАН України. – Захищена 20.04.2016.

УДК 537.322; 539.23; 544.62; 53.043.

156 с.: 13 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 294 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню структури і явищ перенесення у тонких плівках Bi2Te3 в залежності від їх товщини d з метою спостереження квантових розмірних ефектів (КРЕ) і виявлення специфіки їх проявлення в 3D-топологічних ізоляторах (ТІ), до яких відноситься Bi2Te3. Визначено оптимальні склади вихідних кристалів і технологічні параметри для вирощування плівок p- і n-Bi2Te3 з якісною структурою і визначеним типом провідності.

сті методом термічного випаровування у вакуумі на скляні підкладки. Одержані плівки мали досконалу структуру і переважну орієнтацію кристалітів, що визначало можливість дослідження КРЕ. Встановлено, що у плівках Bi_2Te_3 залежності кінетичних властивостей від d мають незгасний осцилюючий характер з великою амплітудою і апроксимуються синусоїдальними функціями. Наявність d - осциляцій пов'язується із квантуванням енергетичного спектру дірок та електронів. Розрахунки періоду осциляцій з використанням моделі нескінченно глибокої потенціальної ями дають значення, які добре узгоджуються з експериментом. Висловлено припущення, що незгасний характер та значна амплітуда осциляцій пов'язані зі зміною умов на границях плівки внаслідок існування топологічного шару, який захищає поверхневі стани від розсіювання на дефектах симетрією обернення часу – однією з фундаментальних властивостей ТТ.

29.04.17.0295/0416U002178

Поп Михайло Михайлович. Спектрофотометричні дослідження модифікованих некристалічних халькогенідів на основі сульфїду мип'яку: Дис... к.ф.-м.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 29.04.2016.

УДК 535.3; 539.213; 539.219.1.

149 с.: 12 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 171 назва.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню структури і властивостей об'ємних стекел та аморфних плівок в системах As-S-Se та As-Sb-S з малим вмістом селену та сурми та їх трансформації при зміні хімічного складу, термообробці та лазерному опроміненні. На основі результатів дослідження спектрів комбінаційного і мандельштам-брїлюєнівського розсіювання світла встановлена мікрогетерогенна будова об'ємних стекел. Матриця цих стекел, побудована переважно структурними одиницями $\text{AsS}_3/2$, $\text{AsSe}_3/2$ та $\text{SbS}_3/2$, та містить значну кількість структурних угруповань із гомополярними зв'язками. Досліджені спектри оптичного поглинання стекел і плівок систем As-S-Se та As-Sb-S та розраховані їх оптичні параметри. Показано, що в досліджуваних матеріалах експоненціальна форма краю поглинання визначається електрон-фононою взаємодією, а його енергетичне положення та ширина - впливом різних типів розупорядкування. Досліджено вплив опромінення та відпалу на оптичні характеристики аморфних плівок $\text{As}_{40}\text{S}_{60-x}\text{Se}_x$ та $\text{As}_{40-y}\text{Sb}_y\text{S}_{60}$. Показано, що їх дія призводить до полімеризації молекулярних груп з гомополярними зв'язками, яка супроводжується зсувом краю поглинання до довгохвильову область. Встановлена роль у цьому процесі структурних дефектів над- і недокоординованих атомів As(Sb) і S(Se). На основі проведених досліджень виявлені найбільш fotocутливі матеріали, які можуть бути використані в якості реєструючих середовищ для оптичного запису інформації.

29.04.17.0296/0416U002179

Бурбан Олександр Вікторович. Деформаційні ефекти в (L1-Delta1)-моделі зони провідності кристалів германія: Дис... к.ф.-м.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 29.04.2016.

УДК 621.315.592.

141 с.: 6 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 126 назв.

Дисертація присвячена вивченню впливу радикальної перебудови зонної структури кристалів n-Ge при дії значних одновісних тисків на механізми тензоефектів та розсіювання носіїв заряду. На основі теорії анізотропного розсіювання та експериментальних даних поздовжнього тензорезистивного ефекту кристалів n-Ge знайдено константи деформаційного

потенціалу, ефективну масу густини станів та компоненти тензора ефективної маси для Delta1-мінімуму. З врахуванням хімічного зсуву обчислено енергію іонізації основного стану мілких донорів Sb, P, As, зв'язаних із Delta1-долинами зони провідності германія. Показано, що характер екранування домішкових іонів електронами зазнає змін у результаті інверсії типу (L1-Delta1) абсолютного мінімуму в n-Ge. Встановлено, що для чотирьох та шестилінійної Delta1-моделі суттєвим стає міждолинне розсіювання. Показано, що величина п'єзоопору n-Ge при одновісному тиску $P_{\parallel[100]}$, коли реалізується L1-Delta1-модель зони провідності, залежить від відносного вкладу нееквівалентного міждолинного розсіювання електронів між L1- та Delta1-мінімумами.

29.04.17.0297/0416U002180

Меньшикова Світлана Іванівна. Розмірні ефекти та явища переносу в 2D-структурах на основі напівпровідникових сполук PbTe і PbSe: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут монокристалів НАН України. – Захищена 20.04.2016.

УДК 537.322; 539.23; 544.62.

162 с.: 9 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Розмірні ефекти (класичні та квантові) у явищах перенесення в тонких плівках напівпровідників. Виявлення класичного та квантового розмірних ефектів у тонких напівпровідникових плівках PbTe і PbSe шляхом вивчення електрофізичних, гальваноманітних і термоелектричних властивостей в залежності від товщини плівок, типу провідності, концентрації носіїв заряду та деяких технологічних факторів. Встановлено осцилюючий характер зміни кінетичних властивостей при збільшенні товщини d плівок легованого PbTe та PbSe, нелегованого і легованого Cl, що пов'язується з проявом квантового розмірного ефекту. Періоди осциляцій, розраховані в рамках моделі глибокої прямокутної потенціальної ями, узгоджуються з експериментальними. Інверсія типу провідності при зміні d плівок PbSe і PbTe, легованих Pb або In, дозволяє вивчати квантовий розмірний ефект, який визначається поведінкою носіїв p- і r-типу провідності. Розрахунок залежності коефіцієнта Зеебека $S(d)$ в наближенні розмірного квантування з урахуванням d-залежності енергії Фермі від товщини і внеску в кінетичні коефіцієнти всіх енергетичних підзон, розташованих нижче рівня Фермі, для плівок $\text{PbTe}\langle\text{Na}\rangle$ і $\text{PbTe}\langle\text{Pb}\rangle$ r-типу провідності, $\text{n-PbTe}\langle\text{In}\rangle$ і $\text{n-PbSe}\langle\text{Cl}\rangle$ узгоджується з експериментальними даними за величиною періоду осциляцій. Плавне зростання електропровідності, рухливості електронів та коефіцієнта Зеебека з товщиною плівок PbTe і PbSe пов'язано з проявом класичного розмірного ефекту та інтерпретовано в рамках теорії Фукса-Зондхеймера і Майера. Фракт прояву класичного та квантового розмірних ефектів в плівках PbTe і PbSe не залежить від концентрації носіїв заряду і типу провідності, орієнтації плівки. Товщинні осциляції термоелектричних властивостей тонких плівок слід враховувати при одержанні матеріалів p- і r-типу шляхом зміни товщини.

29.04.17.0298/0416U002383

Блецкан Михайло Михайлович. Вплив поліморфізму та дефектів на електронну структуру і фотоелектричні властивості халькогенідів олова: Дис... к.ф.-м.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 20.05.2016.

УДК 537.31; 544.225; 548.4.

191 с.: 29 табл., 74 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню з перших принципів електронної структури, природи хімічного зв'язку відомих поліморфних фаз монохалькогенідів олова

та сполук Sn₂S₃, PbSnS₃, SnGeS₃ зі змішаною валентністю катіонів. Проведено теоретико-груповий аналіз електронного спектра низько- і високотемпературних ромбічних фаз монохалькогенідів олова, який дозволив встановити симетрію хвильових функцій, отримати структури зонних зображень валентних зон і зон провідності, визначити актуальні позиції Вікофа, проаналізувати появу давидівського розщеплення та встановити правила відбору для оптичних переходів. У рамках наближення суперкомірки проведено квантово-хімічне моделювання впливу власних точкових дефектів (вакансії в катіонній та аніонній підґратках) та домішок заміщення (M - Sn, M = P, Sb, Bi) на електронну структуру a-SnS. У легованих кристалах SnS:Sb виявлено явище самокомпенсації домішкових атомів сурми дворазово зарядженими вакансіями олова VSn, яке супроводжується різким зростанням питомого опору, появі фоточутливості та фотоерс. Встановлено кореляцію між умовами вирощування кристалів SnGeS₃ та їх електричними і фотоелектричними властивостями.

29.04.17.0299/0416U002476

Ващинський Віталій Михайлович. Електрохімічні та сорбційні властивості активованого вуглецю, отриманого із рослинної сировини:

Дис... к.ф.-м.н. / Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 13.05.2016.

УДК 538.971:541.136.88:620.93.

173 с.: 14 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Розроблено та протестовано методику отримання вископористого вуглецевого матеріалу та проаналізовано механізми впливу температури карбонізації, наявності активуючих реагентів на структурно-морфологічні, адсорбційні та електрохімічні властивості ПВМ. Встановлено, що збільшення температури карбонізації вихідної рослинної сировини призводить до зменшення пористості вуглецю. Показано, що морфологія і питома площа поверхні синтезованого матеріалу залежать від співвідношення C/КОН під час хімічної активації в інтервалі температур 850-920 С. Виявлено, що оптимальними умовами для одержання пористого вуглецевого матеріалу з розмірами пор 2-6 нм та питомою площею поверхні S = 1300-1600 м²/г є карбонізація рослинної сировини при температурі 250-350 С та хімічна активація КОН з різним співвідношенням C/КОН в інтервалі температур 850-920 С. З'ясовано, що сорбційні властивості пористого вуглецевого матеріалу визначаються сукупністю термічної та хімічної реакцій активації: із зростанням температури обробки вуглецевого матеріалу розвиток його пористої структури сповільнюється, а отже, знижуються і сорбційні властивості даних матеріалів. Вперше використано синтезований ПВМ в якості електродного матеріалу ЕК з водним розчином електроліту (КОН) та досягнуто максимальних значень питомої ємності 190 Ф/г при оптимальному співвідношенні КОН/ активованій вуглець = 1:1. З'ясовано, що збільшення процентного вмісту КОН під час хімічної активації призводить до зменшення питомої ємності ПВМ та збільшення внутрішнього опору ЕК. Доведено, що одним з найважливіших факторів, який визначає ємнісні характеристики досліджуваних ЕК є електропровідність електроліту.

29.04.17.0300/0216U001919

Кінетика та механізми формування властивостей нано- і мезосистем в екстремальних умовах: Заключний звіт / Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О.Галкіна НАН України; Керівник Варюхін Віктор Миколайович. – ДР 0112U000105. УДК 538.9; 539; 539.5.

284 с.

Об'єкт досліджень: метали і сплави в різних структурних станах, в тому числі, аморфному, нанокристалічному і деформованому станах; оксидні нанопорошки і кераміка на їх основі; полімери і композиційні матеріали; напівпровідники; кристали інертних газів, алмазоподібні покриття. Мета роботи: встановлення природи нерівноважних структурних або фазових переходів, механізмів і закономірностей формування властивостей металевих, полімерних, керамічних і композиційних матеріалів в результаті екстремальних зовнішніх впливів, високих тисків, деформацій, високих швидкостей зміни температур, високих постійних або імпульсних магнітних полів, імпульсно-хвильових полів і ін. Метод досліджень: нерівноважна термодинаміка, мезомеханіка, фізична кінетика, броунівський динаміка; теорія фазових переходів, метод Хартрі-Фока, динамічна теорія кристалічних решіток; кінетика механоіндукованої сегрегації, комп'ютерне моделювання, оптична і електронна мікроскопія, мікроналіз, рентгеноструктурний аналіз; диференціальна скануюча калориметрія; імпедансна спектроскопія, ДСК, ЕПР, ЯМР, магнітометрія; метод внутрішнього тертя. Результати: в рамках теоретичних і експериментальних досліджень проаналізовані кінетика і механізми дефектоутворення в твердих тілах різної природи нано і мезорівня в результаті екстремальних зовнішніх впливів і встановлено зв'язок деяких механічних властивостей зі структурою. Прогнозоване використання результатів роботи: завдяки отриманим фундаментальним знанням буде відкрита можливість планувати конкретні напрямки досліджень для обліку і впровадження отриманих результатів в практику матеріалознавчих досліджень з метою розробки рекомендацій для конкретних додатків.

29.04.17.0301/0216U008057

Розвиток методів статистичної фізики та квантової теорії поля для дослідження проблем конденсованих і газоподібних середовищ та динаміки полів і суперсиметричних подовжених об'єктів:

Заключний звіт / Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Слюсаренко Юрій Вікторович. – ДР 0111U009549. УДК 531.19; 532.6; 538.9; 530.145; 539.12; 537.6. 85 с.

Виявлено нескінченновимірні класичні симетрії в моделі твісторної струни Берковіца та її розширенні на випадок некалібрувальної GL(1,R) симетрії. Здобуто вирази для густин ньотерових струмів в термінах PSL(4|R) супертвісторів. Було показано, що в розширеній моделі твісторної струни (анти)комутаційні співвідношення густин ньотерових струмів утворюють Алгебру твісторної струни (TSA). Побудовано динаміку довгохвильових нерівноважних флуктуацій, зумовлених дією зовнішнього стохастичного поля у системах частинок, що взаємодіють з мультиплікуючими та поглинаючими середовищами. Отримані загальні рівняння динаміки довгохвильових флуктуацій у рамках методу усереднення рівнянь еволюції параметрів опису системи за зовнішньою випадковою силою. Детально вивчено випадок дії на систему адитивного Гаусового шуму. Розглянуто умови формування стаціонарних станів у такій системі та вивчено питання їх стабільності.

29.04.17.0302/0216U008059

Дослідження кінетики фазових перетворень в конденсованих системах далеких від рівноваги. Розвиток теорії лептон- і гадрон- ядерних взаємодій при проміжних енергіях: Заключний звіт / Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоре-

тичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Бакай Олександр Степанович. – ДР 0111U009544. УДК 538.945; 530.1; 539; 517.26 с.

Проведено моделювання народження миттєвих фотонів та кварконіїв в зіткненнях протонів та ядер свинцю. Розрахунки виконано з MadGraph5_aMC@NLOPythia8iiiiCT14, NNPDF30i.

29.04.17.0303/0216U008063

Фазові перетворення, явища переносу і електромагнітні процеси в гетерогенних конденсованих системах: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Полуктов Юрій Матвійович. – ДР 0111U009545. УДК 548.526; 532.782; 536.421.48; 537.633; 538.945; 539.915.

88 с.

Досліджена теорія поглинання й реєстрація гамма-квантів з енергією вище, ніж у сонячному спектрі, у напівпровідниках, які, як очікується, дозволять створити фотоелементи з підвищеною ефективністю. Дано огляд теорії збудження гамма-квантом електронної системи нанокристала і її релаксації із множинним утворенням носіїв заряду. Робиться висновок, що нанокристалеві напівпровідники потенційно є гарними кандидатами, як для приладів сонячного спектра, так і для спектрометрів гамма-випромінювання елементів, що діляться. Коротко викладені результати попередніх дев'яти етапів НДР.

29.27 Фізика плазми

29.04.17.0304/0216U001897

Теоретичні засади фізики нестационарної плазми з наночастинками: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Денисенко Ігор Борисович. – ДР 0116U000800. УДК 533.9.

58 с.

Об'єкт дослідження - заповнена газорозрядна плазма у стаціонарному режимі та режимі розпаду, магнітоактивна заповнена плазма, функція розподілу електронів за енергією, густини заряджених частинок, заряд порошинок та сили, що діють на порошинки. Мета науково-дослідної роботи - побудування нових теоретичних моделей та отримання даних про: властивості сильно заповненої плазми з робочим газом аргон, а також у присутності молекулярного робочого газу (аргон-ацетиленова плазма); вплив нано- та мікро-частинок на процеси, що відбуваються у плазмі, та на параметри газорозрядної плазми, що є у режимі розпаду; вплив зовнішнього магнітного поля на параметри стаціонарної заповненої плазми та плазми, що є в режимі розпаду. Методи дослідження - теоретичний аналіз та числове моделювання на ЕОМ. Розроблено теоретичну модель для опису функції розподілу електронів за енергією в аргонній заповненій плазмі, що знаходиться у стаціонарному режимі та режимі розпаду при високих густинах наночастинок; досліджено як функція розподілу електронів за енергією в цих розрядах залежить від зовнішніх умов та часу. Розроблено теоретичну модель для заповненої магнітоактивної плазми та досліджено за допомогою цієї моделі сили, що діють на порошинки в залежності від зовнішніх умов. Розроблено гідродинамічні теоретичні моделі для сильно-заповненої аргонної та аргон-ацетиленової плазми, що є в режимі розпаду. Порівняно результати аналітичних та числових розрахунків для сильно-заповненої аргонної та аргон-ацетиленової плазми з експериментальними даними науковців провідних лабораторій світу. Надано рекомендації щодо контролю ру-

ху порошинок у нестационарній низькотемпературній плазмі та магнітоактивній плазмі.

29.29 Фізика атома і молекули

29.04.17.0305/0416U002325

Микитенко Наталія Олександрівна. Оптимізація фізичних та службових характеристик перовскітних та полімерних трекових наноструктур: Дис... к.ф.-м.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 05.05.2016.

УДК 539.2.

119 с.: 7 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Дисертація присвячена розробці нових підходів до прогнозування і оптимізації фізичних та службових характеристик матеріалів сучасної електронної техніки. Розроблені підходи продемонстровані на прикладі перовскітних та полімерних наноструктур. Розроблено новий комбінований дескриптор для прогнозування складу перовскітів, які мають високий рівень іонної провідності. При використанні розробленого дескриптора був запропонований метод кореляційної селекції. Розроблено підхід, заснований на принципах класичного методу молекулярної динаміки, що дозволяє досліджувати дію певних інтервалів енергетичного спектру частинки в радіаційно-індукованих процесах.

29.04.17.0306/0416U002384

Нодь Єлизавета Андріївна. Врахування міжелектронної кореляції в розсіянні електронів на складних атомах у рамках методу R-матриці з B-сплайнами: Дис... к.ф.-м.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 20.05.2016.

УДК 539.186.

203 с.: 11 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

З використанням залежних від терму неортогональних орбіталей та B-сплайнів як базисних функцій запропоновано і реалізовано розширену версію BCP методу R-матриці, яка забезпечує ефективне урахування електронної кореляції. Проведено систематичні розрахунки енергетичних і кутових залежностей інтегральних (ІІ) та диференціальних (ДІ) перерізів пружного розсіяння, збудження та іонізації атомів магнію, стронцію, кремнію та фтору електронним ударом. Результати розрахунку демонструють добре узгодження з великою сукупністю експериментальних даних у широкому діапазоні енергій зіткнення. Досліджено роль ефектів зв'язку дискретних станів з континуумом в процесах збудження та іонізації атомів електронним ударом і показана необхідність їх урахування в розрахунках характеристик розсіяння e-Si та e-F. Виявлено сильну чутливість перерізів розсіяння до ефектів електронної кореляції як у N-електронній атома-мішені, так і в (N + 1)-електронній системі зіткнення. Показано, що урахування валентних і корвалентних електронних кореляцій шляхом змішування конфігурації основного стану

атома-мішені з додатковими конфігураціями зі збудженим кором значно поліпшує узгодження обчислених ДІ та ІІ з експериментом. Виявлено 24 резонанси фешбахівського типу в розсіянні електронів на атомі F, визначено параметри (положення і ширини) цих резонансів та проведено їх спектроскопічну класифікацію.

30 МЕХАНІКА

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.04.17.0307/0516U000370

Матвіїв Юрій Ярославович. Методи визна-

чення довготривалої міцності і залишкової довговічності елементів конструкцій за низькотемпературної повзучості: Дис... д.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 539.3:620.179.17.

355 с.: 4 табл., 128 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертація присвячена побудові розрахункових моделей докритичного росту в матеріалах і елементах конструкцій тріщин низькотемпературної повзучості та розробленню на їх основі методів оцінювання довготривалої міцності і визначення залишкової довговічності елементів конструкцій за стаціонарного і маневрового режимів експлуатування. Для оцінювання залишкової довговічності елементів конструкцій за тривалого статичного навантаження і дії низьких температур розроблено нову розрахункову модель, якій ураховано першу і другу ділянки діаграми повзучості, а також розраховано верхнє порогове значення.

30.04.17.0308/0516U000445

Кузін Микола Олегович. Розробка моделей та методів поверхневого зміцнення функціонально-градієнтних систем за характеристиками їх напружено-деформованого стану: Дис... д.т.н. /Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 539.3:539.4.

302 с.: 19 табл., 87 іл. – Бібліогр.: 313 назви.

Вирішена важлива науково-технічна проблема, що полягає у підвищенні контактної міцності та довговічності функціонально-градієнтних металічних матеріалів шляхом управління параметрами їх структури методами синтезу багатоопераційних технологій інженерії поверхні з використанням моделювання технологічного, конструктивного та експлуатаційного градієнту властивостей у контактній зоні при дії локальних навантажень.

30.04.17.0309/0416U002046

Габрусєва Ірина Юрїївна. Контактна взаємодія параболічних та кільцевих штампів із попередньо напруженою товстою плитою: Дис... к.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 15.04.2016.

УДК 539.3.

121 с.: 10 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 108 назв.

Об'єкт - напружено-деформований стан попередньо напруженої товстої плити при її контактній взаємодії з штампами складної конфігурації. Мета - визначення напруженого стану попередньо напруженої товстої плити. Усі співвідношення наведені у рамках лінеаризованої теорії пружності з використанням відлікового методу. Новизна - отримано розв'язок нових статичних осесиметричних контактних задач; встановлено особливості впливу початкових деформацій і форми штампів на закон розподілу контактних напружень та переміщень у товстій плиті, а також на розміри зони контакту.

30.04.17.0310/0416U002150

Федорченко Людмила Миколаївна. Магнітопружне деформування гнучких ортотропних оболонок обертання: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 10.05.2016.

УДК 539.3.

153 с.: 3 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

У дисертації досліджено напружено-деформівний стан тонких ортотропних оболонок обертання з ортотропною електропровідністю, які знаходяться в нестационарному магні-

тному полі. Сформульована постановка нового класу задач магнітопружності для тонких ортотропних оболонок обертання з ортотропною електропровідністю. Побудована розв'язувальна зв'язана нелінійна система рівнянь, яка описує напружено-деформівний стан тонких струмопровідних ортотропних оболонок обертання змінної жорсткості з урахуванням ортотропної електропровідності.

30.04.17.0311/0416U002372

Левківський Дмитро Володимирович. Модифікований метод прямих у задачах статик та динаміки товстих неоднорідних пластин: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 20.05.2016.

УДК 539.3.

170 с.: 22 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці нової комбінованої чисельно-аналітичної методики, яка базується на зниженні вимірності дво- та тривимірних задач теорії пружності - на основі методу прямих. У даному методі для зниження вимірності використовується проєкційний метод Бубнова-Гальоркіна-Петрова. У результаті статичні задачі зводяться до розв'язання системи звичайних диференціальних рівнянь першого порядку, що залежать лише від координати x . Даний метод зниження вимірності поширено на розрахунок товстих неоднорідних пластин, неоднорідність матеріалу яких враховується континуально-неоднорідними, кусково-неоднорідними та дискретно-неоднорідними моделями. Для чисельного розв'язання редукованих рівнянь було адаптовано ефективні чисельні методи, що побудовані на основі методу дискретної ортогоналізації С. К. Годунова. Методику поширено на тривимірні задачі статик, задачі нестационарної динаміки товстих неоднорідних пластин.

31 ХІМІЯ

31.15 Фізична хімія

31.04.17.0312/0216U002661

Релаксаційні і фотоіндуковані ефекти в халькогенідних стеклах системи Ge-As-S(Se): Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"; Керівник Ризак Василь Михайлович. – ДР 0115U007100. УДК 544.623:573.534.3.

38 с.

Одержані тонкі плівки $\text{Ge}_x\text{As}_y\text{S}(\text{Se})_{100-x-y}$ та досліджено динаміку фотоіндукованих змін їх мікротвердості та нанотвердості. Отримано концентраційні залежності мікротвердості та нанотвердості тонких плівок системи $\text{Ge}_x\text{As}_y\text{S}(\text{Se})_{100-x-y}$ та залежність параметрів фотоіндукованих змін мікро- та нанотвердості від середнього координаційного числа. Виявлена область зміни середнього координаційного числа в якій спостерігається максимальна фотоіндукована зміна фізичних параметрів халькогенідних плівок. Отримані плівки $\text{Ge}_x\text{As}_y\text{S}(\text{Se})_{100-x-y}$ з максимальною чутливістю до лазерного опромінення та досліджені їх релаксаційні і фотоіндуковані ефекти..

31.19 Аналітична хімія

31.04.17.0313/0416U002307

Шевченко Валерій Миколайович. Побудова колірних шкал, метрологічні засоби сумарного та роздільного визначення аналітів з використанням групових твердофазних реагентів: Дис... к.х.н. /Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет". – Захищена 20.05.2016.

УДК 543.422+543.067.5+543.424+543.33.

195 с.: 53 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 201 назва.

В дисертації проведено порівняльний аналіз придатності двох способів оцінки якості кольорних шкал для візуальної колориметрії - методу кольориметрії та статистики спостережень. З цією метою для семи тест-систем було приготовлено кольорні шкали з коефіцієнтом геометричної концентраційної прогресії $q = 1.5, 1.62, 2, 3$. Встановлено, що критерій візуального кольоророзрізнення $E^* = 10$ не є універсальним для модифікованого ППУ і РПП, його не можна використовувати для забарвлених прозорих желатинових плівок. При виборі оптимальної кольорної шкали для візуальної колориметрії перевагу слід віддавати візуальному методу. В роботі експериментально доведено, що статистичні критерії ($3s, t$), які раніше застосовували тільки в спектрофотометрії розчинів, можна використовувати для виявлення відхилень від адитивності сумарного аналітичного сигналу при визначенні суми металів з використанням твердофазних реагентів. Встановлено, що аналітичний сигнал від суми металів, які знаходяться в рівних молярних концентраціях, не має статистично значимих відхилень від адитивності. Перевірку адитивності загального кольорного розрізнення суміші аналітів, іммобілізованих на непрозорих сорбентах (ППУ, РПП), запропоновано проводити за χ^2 -критерієм. У візуальній колориметрії показана можливість виявлення відхилень від адитивності сумарного аналітичного сигналу, використовуючи емпіричний критерій, який базується на візуальній оцінці меж визначення окремих аналітів та їх суми. Показано, що метод СДО з використанням реагентного індикаторного паперу РПП-Метал-Тест-III при залученні хемометричних алгоритмів (методу МЛР або ПЛС) для розділення сигналів, що перекриваються, забезпечує оцінку вмісту трьох пар іонів металів ($\text{Cu(II)+Zn(II)}, \text{Co(II)+Ni(II)}, \text{Pb(II)+Mn(II)}$) в їх сумішах з відносною похибкою до 30

31.21 Органічна хімія

31.04.17.0314/0416U002247

Яцюк Віталій Миколайович. Дедіазоніювання ароматичних бідіазонієвих солей в умовах реакцій Зандмейера та аніонарилювання: Дис... к.х.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 05.05.2016.

УДК 547.32; 547.556.7.

158 с.: 23 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Дисертація присвячена дослідженню взаємодії ароматичних солей бідіазонію з нуклеофілами різної сили в умовах реакцій Зандмейера та аніонарилювання. Вивчено основні закономірності реакцій каталітичного та некаталітичного дедіазоніювання тетрафлуороборатів бідіазонію на основі бензидину, фенілендіамінів та їх похідних у присутності нуклеофілів. Розроблено оптимальні умови хемо- та регіоселективного синтезу продуктів галоген- та тіоціанатоарилювання амідів і нітрилів ненасичених карбонових кислот з використанням як арилюючих реагентів бідіазонієвих солей.

31.04.17.0315/0216U001896

Аза- та оксиген- гетероцикли на основі карбонільних нуклеофілів. Їх синтез та дослідження: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Орлов Валерій Дмитрійович. – ДР 0114U005617. УДК 547.7/8.

44 с.

Мета роботи полягає у оптимізації вже відомих та розробці нових методів синтезу гетероциклічних похідних, що мають у своєму складі карбонільну групу та їх похідних, що можуть бути використані для подальших перетворень і синтезу, таким чином сполук з біологічною

активністю, а також підтвердження будови цих сполук. Методи дослідження - органічний синтез та фізико-хімічний аналіз із залученням ГЧ, ЯМР- та мас-спектрометрії. Оптимізовані умови синтезу різноманітних циклоалкіл або арил(гетарил)карбонільних сполук та їх похідних, що дозволило підвищити виходи цільових сполук і таким чином отримати достатню кількість вихідних сполук для подальшого дослідження. На базі отриманих сполук проведено дослідження реакційної здатності і отримані аза- та оксогетероциклічні сполуки, що мають у своєму складі карбонільну або інші функціональні групи. Показано, що за допомогою подальших перетворень, можливе отримання похідних, маючих у своєму складі декілька гетероциклічних фрагментів. З іншого боку, доведено, що існує можливість отримання різноманітних гетероциклічних похідних, використавши перетворення карбонільної групи як функціональної.

31.27 Біологічна хімія

31.04.17.0316/0516U000452

Салига Юрій Тарасович. Фізіолого-біохімічні механізми впливу хлорпірифосу та карбофурану на організм тварин: Дис... д.б.н. /Інститут біології тварин НААН України. – Захищена 17.05.2016.

УДК 576.32/.36+543.272:591.481.

359 с.: 107 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 770 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей біохімічних і фізіологічних механізмів впливу фосфорорганічних і карбаматних сполук хлорпірифосу і карбофурану на організм щурів. Результати дослідження формують нові уявлення про особливості перебігу біохімічних процесів в організмі щурів за дії ХПФ і КФ, вивчено механізми їх токсичної дії на різних рівнях організації - від окремої клітини (за умов первинної культури нейронів) до цілісного організму. Розроблено і апробовано методологію способу прижиттєвого дослідження впливу хлорпірифосу на ріст, розвиток і життєздатність нейронів гіпокампу за умов *in vitro*. На культурі нейронів гіпокампу щурів досліджено нейротоксичну дію різних концентрацій хлорпірифосу і встановлено, що механізми цієї нейротоксичності безпосередньо пов'язані із явищем оксидативного стресу. Запропоновано комплексну схему біохімічного механізму токсичності ХПФ, який не обмежується загальновідомою антихолінестеразною дією, а є також тісно взаємозв'язаним із явищем оксидативного стресу. З'ясовано особливості протікання вільнорадикальних процесів, стану системи антиоксидантного захисту, показники мінерального обміну у різних органах та окремих відділах головного мозку щурів за умов гострої або хронічної інтоксикації тварин.

31.04.17.0317/0416U002146

Семенова Ольга Олександрівна. Дегідрогеназна активність у тканинах мідій *Mytilus galloprovinciales* за впливу іонів міді, свинцю і кадмію водного середовища: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 06.04.2016.

УДК 594+124+66.094.3(262.5)(043.3).

147 с.: 10 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 308 назв.

Дисертаційна робота присвячена встановленню особливостей надходження важких металів у тканини мідій, виявленню порушення функціонування ферментів ЦТК, пов'язаною зі змінами активностей основних його дегідрогеназ за дії іонів міді, кадмію та свинцю та впливу важких металів на вміст SH-груп очищених піруватдегідрогенази та 2-оксоглутаратдегідрогенази в тканинах мідій.

31.04.17.0318/0416U002148

Ровенко Богдана Михайлівна. Особливості обміну вуглеводів у *Drosophila melanogaster* при їх обмеженні та надлишку та живильному середовищі: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.04.2016.

УДК 577.114.3: 577.121.7: 577.121.9: 577.124.2:577.124.8. 147 с.: 9 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 279 назв.

Дисертація присвячена вивченню взаємозв'язку обміну вуглеводів з вільнорадикальними процесами у *D. melanogaster* при споживанні глюкози, фруктози, сахарози та ізокалорійної суміші глюкози і фруктози. Вперше показано, що надмірне споживання личинками фруктози індукує ожиріння у дорослих комах в значнішій мірі, ніж надмірне споживання глюкози. Знайдено, що у мух лінії IF надмірне споживання вуглеводів асоційоване з появою оксидативного стресу у молодих імаго, проте не веде до скорочення середньої тривалості життя комах. Водночас, обмеження, а не надлишок вуглеводів у дієті підвищує виживання личинок та викликає оксидативний стрес у мух стандартної лабораторної лінії Canton S.

31.04.17.0319/0416U002149

Василик Юлія Володимирівна. Перебіг вільнорадикальних процесів за сольового стресу та захисна дія нітропрусида натрію у проростках кукурудзи: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 22.04.2016.

УДК 581.198:577.152.1.

130 с.: 6 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 210 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей перебігу вільнорадикальних процесів та антиоксидантної відповіді у проростках кукурудзи *Zea mays* L. за дії стресових факторів. Показано, що експозиція до NaCl підвищується вміст тіолових сполук та активність каталази і гваяколпероксидази у листках проростків кукурудзи на 48 год. Додавання екзогенного нітропрусида натрію сприяє зниженню активності глутатіонредуктази та глутатіон-S-трансферази, а також рівня окисних пошкоджень білків та ліпідів, викликаних дією NaCl. Показано, що обробка нітропрусидом натрію підвищує загальний

антиоксидантний потенціал за рахунок зростання концентрації водорозчинних антиоксидантів.

31.04.17.0320/0416U002347

Бойко Лариса Анатоліївна. Метаболічні порушення в організмі тварин за умов комбінованого впливу тетрахлорметану та карбофосу і шляхи їх корекції: Дис... к.б.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 11.05.2016.

УДК 546.264:543.632.471-06:616-008.6]-092.9.

151 с.: 43 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

Дисертація присвячена вивченню особливостей окиснювальних процесів в організмі тварин за умов роздільного та комбінованого ураження тетрахлорметаном та карбофосом, обґрунтовано використання антиоксидантів та ентеросорбентів. Доведено, що комбіноване ураження тварин тетрахлорметаном та карбофосом призводить до значної активації процесів пероксидного окиснення ліпідів та білків, порушень функціонального стану антиоксидантної системи, поглиблення ендогенної інтоксикації, зміни проникності мембран гепатоцитів та еритроцитів, порушень процесів енергозабезпечення клітин та змін у вуглеводному обміні. Виявлено зниження активності ацетилхолінестерази після потра-

пляння до організму карбофосу, що свідчить про нейротоксичний вплив даного ксенобіотика. Показано, що за умов комбінованої дії тетрахлорметану та карбофосу антиоксидант мексидол проявляє виражені антиоксидантні, антигіпоксантні та мембраностабілізуючі властивості. Застосування ентеросгелю призвело до зниження ступеня ендогенної інтоксикації, що в свою чергу, зменшило токсичний вплив карбофосу та тетрахлорметану на організм. При цьому відбулось пригнічення активності окиснювальних процесів, на що вказує зменшення вмісту ТБК-активних продуктів та продуктів окиснювальної модифікації білків, а також часткове відновлення активності антиоксидантної системи та ключових ензимів біоенергетичних процесів.

31.04.17.0321/0416U002348

Вінярська Галина Богданівна. Накопичення селену та його вплив на метаболізм у *Chlorella vulgaris* Beij. в культурі за дії селеніту натрію та йонів металів: Дис... к.б.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 11.05.2016.

УДК 577.121:582.263+[546.23+577.118].

143 с.: 16 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 275 назв.

У дисертації досліджено поглинання та вплив селеніту натрію у концентраціях 0,5 мг Se(IV)/дм³; 5,0; 10,0; 20,0 мг Se(IV)/дм³ окремо та спільно з Co²⁺ (0,05 мг/дм³), Cu²⁺ (0,002 мг/дм³), Fe³⁺ (0,008 мг/дм³), Mn²⁺ (0,25 мг/дм³), Zn²⁺ (5,0 мг/дм³) упродовж 1-7 діб у *Chlorella vulgaris*. Включення селену у вуглеводи та білки було нелінійним, а у ліпіди - прямопропорційним процесом. Накопичення селену та йонів металів за їх спільної дії є синергетичним. Уперше показано, що за фіксованих фізико-хімічних умов культивування селеніт натрію окремо в концентрації 10,0 мг Se(IV)/дм³ та спільно з Co²⁺, Cu²⁺, Fe³⁺, Mn²⁺, Zn²⁺ активує енергетичний та азотистий метаболізм, знижує утворення пероксидних сполук, у клітинах водоростей підвищується вміст селенметалвмісних ліпідів. Виділені селенліпідний та селенцинкліпідний комплекси (1 мл 1мкг селену, 2,5 мкг цинку і 0,5 мг ліпідів) у печінці і сироватці крові щурів пригнічували прооксидантні процеси, активізували антиоксидантний статус, енергетичний обмін, глутаматдегідрогеназний шлях утворення глутамату, що є підставою для вивчення лікувально-профілактичних властивостей отриманих субстанцій.

34 БІОЛОГІЯ

34.01 Загальні питання біології

34.04.17.0322/0216U001852

Літопис природи НПП "Подільські Товтри" том №19: Заключний звіт /Національний природний парк "Подільські Товтри"; Керівник Кучинська Олександра Петрівна. – ДР 0115U003635. УДК 57.(477.43).

295 с.

Дослідження стану біоландшафтних комплексів, моніторинг довкілля. Розробка напрямків охорони та збереження біорізноманіття Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.17 Біофізика

34.04.17.0323/0516U000435

Трусова Валерія Михайлівна. Білок-ліпідні взаємодії як модулятор агрегаційної поведінки білків: Дис... д.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 12.05.2016.

УДК 577.352.335.152.

391 с.: 36 табл., 124 іл. – Бібліогр.: 519 назв.

Об'єкт дослідження: комплекси модельних ліпідних мембран з білковими ансамблями різного ступеня олігомеризації та впорядкованості. Мета роботи: встановлення ролі білок-ліпідних взаємодій в модуляції агрегаційної поведінки білків. Методи дослідження: флуоресцентна спектроскопія, спектрофотометрія, мікроскопія, методи комп'ютерного моделювання та молекулярної динаміки. Наукова новизна: вперше визначені структурні характеристики амлоїдних фібрил лізоциму. Запропоновано структурну модель олігомерів мембранозв'язаного лізоциму. Вперше проведено дослідження впливу морфології фібрил на характер їх взаємодії з ліпідними мембранами. Вперше методом молекулярної динаміки проведено дослідження комплексів лізоциму, N-термінального фрагменту аполіпопротеїну А-I та цитохрому с з ліпідними бішарами різного складу. Практичне використання: у молекулярній біофізиці, фармакології, молекулярній біології та медицині.

34.04.17.0324/0416U002209

Гурмач Василь Васильович. Пошуку in Silico лігандів для доменів SH2: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2016.

УДК 576.57.085.602.

135 с.: 5 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 161 назва.

Дисертація присвячена створенню цільової бібліотеки потенційних лігандів доменів SH2 та їх біологічній перевірці. Проаналізовано усі наявні домени SH2 та їх комплекси з нативними лігандами, зокрема виявлено 56 структур з унікальними амінокислотними послідовностями, які поділили на 6 груп та 8 репрезентативних кишені зв'язування. Встановлено чотири ключові точки зв'язування лігандів у кишені зв'язування доменів SH2. Отримано чотири моделі докінгу "домен SH2-ліганд": практично всюди ліганд щільно заповнює сайт зв'язування. Загалом отримали три бібліотеки потенційних лігандів доменів SH2, які містили 1015, 3018 і 10463 структур. Серед них виділили усі активні і неактивні речовини щодо доменів SH2 та побудували дев'ять унікальних фармакофорних моделей. Також побудували GTM модель передбачення активності потенційних лігандів. Виділили декілька різних хемотипів речовин, здатних імітувати фосфорильований тирозин. У біологічному тесті оцінили інгібуючий ефект потенційних лігандів доменів SH2 на проліферацію пухлинних клітин та кіназну активність Btk та Syk кіназ людини.

34.04.17.0325/0416U002298

Курільченко Ірина Юріївна. Флуоресцентне мічення нанорозмірних контейнерів для візуалізації їх взаємодії з біологічними об'єктами: Дис... к.б.н. /Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ. – Захищена 23.05.2016.

УДК 577.336:547.9+57.085.2.

141 с.: 3 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Дисертаційну роботу присвячено розробці методу флуоресцентного маркування нанорозмірних контейнерів (ліпосоми та міцели ПАР) для довгострокового моніторингу їх взаємодії з живими клітинами в експериментах in vitro. Метод засновано на використанні явища безвипромінювального перенесення енергії електронного збудження (Förster Resonance Energy Transfer, FRET) між декількома флуоресцентними зондами, що інкорпоровані в наноконтейнер, та -радіометричної детекції сигналу флуоресценції донора та акцептора енергії електронного збудження із застосуванням мікроспектроскопії. У роботі детально вивчено взаємодію флуоресцентних зондів (молекул поліметинових та

сквараїнового барвників) та FRET між барвниками в наноконтейнері ліпосом фосфатиділхоліну (ФХ) та міцел додецилсульфата натрію (ДСН). Встановлено, що при створенні FRET-композицій для маркування наноконтейнерів треба враховувати здатність флуоресцентних зондів взаємодіяти один з одним у наноконтейнері, що може впливати на їх спектроскопічні властивості. Розроблено методику оцінки накопичення флуоресцентних зондів у клітинах за зміною загальної яскравості зображень. Продемонстровано, що FRET-маркування ліпосом надає змогу виявити відмінності в динаміці та ефективності взаємодії наноконтейнерів із клітинами, що пов'язано з різним складом компонентів плазматичних мембран клітин різних типів, їх різною в'язкістю, метаболічною та функціональною активністю клітин.

34.23 Генетика

34.04.17.0326/0516U000383

Ісаєнков Станіслав Валентинович. Молекулярно-генетична та функціональна характеристика мембранних транспортерів, залучених до регуляції соле- та посухостійкості у рослин та детоксифікації арсену: Дис... д.б.н. /Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України". – Захищена 26.04.2016.

УДК 577.352.4 + 581.17 + 577.218.

307 с.: 5 табл., 87 іл. – Бібліогр.: 456 назв.

Об'єкт дослідження: транспорт мінеральних сполук та As за допомогою мембранних транспортних білків та їхня роль у регуляції іонного та осмотичного гомеостазу, сольового стресу, фітотоксичних ефектів. Предмет дослідження: молекулярна організація, функціональна спеціалізація, фізіологічна роль мембранних транспортних протеїнів рослин, а саме білків родин НКТ, NHX, TRK, PT та підродина NIP, в умовах сольового та осмотичного стресів, дефіциту калію та мембранної системи видалення арсеніту ScACR3 дріжджів в умовах дії сполук на основі арсену. Продемонстровано участь HvNKT2;1-транспортеру у регуляції солестійкості рослин шляхом ретранслокації Na⁺ в інші тканини. Виявлено нову кладу для NHX-транспортерів та продемонстровано покращення солестійкості тютюну при експресії HvNHX2 ячменю у ньому. З'ясовано роль AtTRK1-каналу у процесах осморегуляції, закриття продихів, проростання насіння та підтримки гомеостазу K⁺. Показано різну вакуолярну локалізацію для OsTRKа та OsTRKb рису та продемонстровано участь цих калієвих каналів у регуляції осмотичного та сольового стресів, формуванні насіння та індивідуального розвитку рослини. З'ясовано шляхи доставки OsTRK-білків рису до центральної чи протеїнової вакуолі та амінокислоти в їх послідовностях, що відповідають за коректну вакуолярну адресацію. Виявлено різну клітинну локалізацію для NtTRK1а та NtTRK1b тютюну. Показано здатність AtTRK-каналів з *A. thaliana* проводити K⁺ через клітинну мембрану *E. coli*. Встановлено, що саме аквапорин AtNIP7;1 відіграє важливу роль у поглинанні AsIII рослинами *A. thaliana*. Продемонстровано зниження чутливості рослин до впливу арсену при експресії в них гетерологічного гена, що кодує систему виведення арсену у дріжджів - ScACR3.

34.27 Мікробіологія

34.04.17.0327/0416U002107

Васильок Ольга Миколаївна. Пробиотичні властивості штамів *Lactobacillus plantarum* ендемічних ферментованих продуктів України: Дис... к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 579.61.

145 с.: 22 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

Ізольовано та ідентифіковано 109 штамів МКБ з традиційних ферментованих продуктів України та віднесено до роду *Lactobacillus*, виду *L. plantarum*. Виявлено вплив джерела виділення на прояв деяких властивостей ізольованих лактобацил. Більшість *L. plantarum*, ізольованих з ферментованих продуктів, росли в широкому діапазоні рН 2-10, при температурі 100С та при високій концентрації NaCl (8середовищі культивування. Вперше виявлено залежність складу жирних кислот загальної кількості клітинних ліпідів *L. plantarum* від джерела виділення штамів: ізольовані з кисломолочних продуктів, містили вищий відсоток гексадеканової та транс-октадеценної кислоти, а штами з ферментованих овочів - вищий відсоток октадеценної кислоти. Вивчено декарбоксілазну активність штамів *L. plantarum* та їх відношення до широкого спектру антибіотиків, що використовуються в медичній практиці. Показано, що джерело їх виділення не впливає на прояв декарбоксілазної активності та антибіотикочутливості виділених штамів. Вивчено антагоністичну активність лактобацил щодо референт-штамів умовно патогенних мікроорганізмів та фітопатогенних бактерій, показано, що 22*plantarum* проявили широкий спектр антагоністичної активності. Виявлено залежність прояву антагоністичної активності *L. plantarum* від вмісту в середовищі культивування глюкози та твіну-80: 36антагоністичну активність щодо *P. fluorescens*, 50*carotovorum* та *S. aureus* в середовищі без глюкози, 26*michiganensis* та 92культивування твіна-80. Відповідно до міжнародних вимог Всесвітньої організації охорони здоров'я до потенційно пробіотичних культур, 4 штами *L. plantarum* по високій адгезивній активності, стійкості до умов ШКТ та безпечності при використанні запропоновані у якості перспективних для практичного використання в харчовій промисловості.

34.04.17.0328/0416U002114

Нечипуренко Олексій Олександрович. Каротинсинтезувальні та пробіотичні властивості штамів *Bacillus amyloliquefaciens* IMB B-7513 та IMB B-7525: Дис... к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 579.266+579.695.

170 с.: 19 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Встановлено, що штами *Bacillus amyloliquefaciens* IMB B-7513 та IMB B-7525 синтезують пігменти каротиноїдної природи, що знаходяться у комплексі з ліпідами та вуглеводами. Серед пігментів ідентифіковано апо-8'-фітофлуен, апо-8'-зета-каротин, апо-8'-нейроспорин та апо-8'-бета-каротен-3-ол (провітамін А). В умовах глибинного культивування синтез каротиноїдів штамми *Bacillus amyloliquefaciens* IMB B-7513 та IMB B-7525 починається у кінці експоненційної фази росту культур, а їх максимальний рівень визначається у середині стаціонарної та на початку фази старіння культур. Штами *Bacillus amyloliquefaciens* IMB B-7513 та IMB B-7525 характеризуються пробіотичними властивостями: проявляють антагоністичну активність щодо умовно-патогенних мікроорганізмів, стійкість до низьких значень рН і високих концентрацій жовчі та жовчних кислот, мають низьку адгезивну і високу ферментативну активності. За перорального введення штамів *Bacillus amyloliquefaciens* IMB B-7513 та IMB B-7525 піддослідним тваринам відбувається нормалізація якісного і кількісного складу мікробіоти кишківника мишей і птахів, відновлення мікроструктури їх органів, накопичення вітаміну А у печінці, активація клітинної ланки імунітету.

34.04.17.0329/0416U002330

Савенко Олена Анатоліївна. Збудники бактеріозів сеgetальної рослинності агрофітоценозу пшениці: Дис... к.б.н. /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. – Захищена 18.05.2016.

УДК 579.84: 632.35:632.51.

211 с.: 24 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 334 назви.

Встановлено, що бур'яни в агрофітоценозі пшениці як за інтенсивної, так і за органічної систем землеробства є екологічною нішею фітопатогенних бактерій: *Pseudomonas syringae*, *Pseudomonas* sp., *P. fluorescens*, *Pectobacterium carotovorum*, *Pantoea agglomerans* та *Xanthomonas translucens*, які спричинюють хвороби зернових культур. На бур'янах виявлено також *P. viridiflava* та дріжджі *Rhodosporidium diobovatum* і *Rhodotorula* sp., які не характерні для пшениці. Виділені патогени є близькоспорідненими зі збудниками бактеріальних хвороб пшениці за дослідженими біохімічними, хемотаксономічними, серологічними та генетичними властивостями. Більшість виділених з бур'янів збудників хвороб мають широкий діапазон ураження різних видів сеgetальної рослинності і зернових культур. Показано можливість існування у природі високоагресивних для бур'янів штамів *P. syringae*, які не уражують пшеницю. Відібрані штами можуть уражувати кілька видів багаторічних бур'янів, що робить їх перспективними для розроблення біопрепаратів для знешкодження бур'янів у посівах пшениці. Встановлено високу антагоністичну активність *Bacillus* sp. 113 щодо штамів *P. syringae* і *P. viridiflava*, які уражують бур'яни. Тому цей штам може бути використано для розробки біопрепарату для захисту від збудників бактеріозів. Ключові слова: сеgetальна рослинність, збудники бактеріальних хвороб, екологічна ніша, зернові культури.

34.04.17.0330/0216U006789

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0115U005634. УДК [(579+663.12):57.082](083.13).

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.17.0331/0216U006790

Дослідження біологічних властивостей штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0115U005635. УДК 579.

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, проведена паспортизація та процедура видачі досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.17.0332/0216U006791

Дослідження вірулентності штамів мікроорганізмів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0115U005636. УДК [(579+663.12):57.082](083.13).

5 с.

Встановлена життєздатність, автентичність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості наданих штамів мікроорганізмів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.04.17.0333/0216U006792

Депонування штамів мікроорганізмів згідно "Інструкції про порядок депонування в Україні штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Головач Тетяна Миколаївна. – ДР 0115U005638. УДК [(579+663.12):57.082](083.13).

5 с.

Встановлена життєздатність, мікробіологічна чистота та досліджені морфолого-культуральні властивості штамів мікроорганізмів, що є об'єктами угоди, проведена процедура депонування досліджених штамів продуцентів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.29 Ботаніка

34.04.17.0334/0216U006775

Оцінка стану природного відновлення макрофітів північно-західного шельфу Чорного моря: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Дикий Євген Олександрович. – ДР 0115U004290. УДК 581.526.323.3:57.017.3(262.5).

87 с.

Об'єкт дослідження - макрофітобентос північно-західного шельфу Чорного моря, як у прибережних, мілководних зонах, так і у відкритій глибоководній зоні шельфу. Мета роботи - оцінка стану природного відновлення видового різноманіття макрофітобентосу північно-західного шельфу Чорного моря, як у прибережних, мілководних зонах, так і у відкритій зоні шельфу, на акваторії ботанічного заказника загальнодержавного значення "Філофорне поле Зернова". Метод дослідження - проведення польових гідробіологічних спостережень та аналіз наявної науково-технічної інформації щодо природного відновлення макрофітобентосу в екологічних умовах відкритого моря - на акваторії Філофорне поля і в прибережній зоні на природних субстратах (ванняк, черепашник) й субстратах антропогенного походження (бетонні траверси, гранітна насипка). У звіті наведена інформація про сучасний стан макрофітобентосу досліджуваних акваторій, його структуру і біорізноманіття, здатність до відтворення, реагування на евтрофікацію. Підкреслено, що відновлення природних морських екосистем та створення умов для поліпшення їхнього стану може бути здійснено шляхом інтегрованого або комплексного управління.

34.35 Екологія

34.04.17.0335/0516U000418

Борщенко Валерій Володимирович. Радіоекологічна оцінка стану природних угідь Українського Полісся та особливості їх використання: Дис... д.с.-г.н. /Інститут агроекології і природокористування НААН. – Захищена 17.05.2016.

УДК 633.21.3.03:636.221.28.033 (477.42).

397 с.: 85 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 350 назв.

Дисертація присвячена розв'язанню наукової проблеми щодо радіоекологічної оцінки використання природних угідь Українського Полісся та розробки радіологічно безпечних, технологічно і економічно обґрунтованих основ використання природних угідь. Комплексними системними дослідженнями проведено радіоекологічну оцінку використання при-

родних угідь, встановлено закономірності переходу радіонуклідів із ґрунту в рослини, організм тварин (продукцію) та організм сільського населення залежно від різних чинників: технологічних та навколишнього природного середовища. Розроблено непрямі методи оцінки забруднення організму тварин та їх продукції (молока, м'яса) радіонуклідами. На прикладі окремого населеного пункту зони безумовного відселення досліджено дозові навантаження сільського населення та встановлено роль "місцевих" харчових продуктів у їх формуванні. На основі методу компартментного математичного моделювання міграції ¹³⁷Cs у хвойних лісах Українського Полісся встановлено перспективні дозові навантаження населення від споживання критичних харчових продуктів природних угідь. Виявлено пріоритети у використанні природних угідь, які дають змогу мінімізувати забруднення організму тварин та людини радіонуклідами. Запропоновано конкретні методичні підходи та практичний інструментарій, які забезпечують удосконалення системи годівлі свійських жуйних тварин на природних угіддях Українського Полісся. Систематизовано критерії та розроблено методику з оцінки умов живлення жуйних тварин на пасовищах.

34.04.17.0336/0416U002290

Черлінка Тетяна Петрівна. Екологічна оцінка агроландшафтів Лісостепу України (на прикладі Тернопільської області): Дис... к.с.-г.н. /Інститут агроекології і природокористування НААН. – Захищена 18.05.2016.

УДК 504.05:631.95 (477.84).

147 с.: 23 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Дисертацію присвячено системній оцінці екологічного стану агроландшафтів Тернопільської обл. України та обґрунтуванню заходів із покращення стану навколишнього природного середовища. Установлено, що території усіх районів області перебувають у кризовому стані. Обґрунтовано можливі негативні впливи екологічного стану досліджуваної території на економічні та соціальні процеси в агросфері. Запропоновано якісну оцінку екологічного стану агроландшафтів відповідно до показників біорізноманіття. Проведено системний аналіз екологічного стану агроландшафтів Тернопільської обл. України. Більша частина досліджуваних агроландшафтів характеризується підвищеним рівнем антропогенного навантаження, а за екологічною стабільністю територія Тернопільської обл. відноситься до слабо стабільної. Продемонстровано, істотне збіднення видового різноманіття біоти. Обґрунтовано наукове положення щодо використання індексу MSA, який має переваги порівняно з іншими методами екологічної оцінки територій завдяки урахуванню не тільки співвідношення різних типів угідь, але й таких потужних екологічних чинників впливу, як інфраструктура, ступінь фрагментації ландшафту, зміни клімату. Встановлено, що ефективність фітомеліоративних заходів шляхом залуження та залісення низкопродуктивних та деградованих земель, без здійснення суттєвої перебудови існуючої структури агроландшафтів, не забезпечить істотного поліпшення екологічного стану навколишнього природного середовища. Запобігти подальшому розвитку екологічної кризи в Україні можливо тільки за кардинальної перебудови існуючої структури агроландшафтів на засадах екологічного нормування. Такі заходи можливі тільки після створення великих за площею сільськогосподарських підприємств, площею не менше 4000 га.

34.04.17.0337/0416U002291

Караульна Віталіна Миколаївна. Агроекологічна оцінка забруднення компонентів трофічних ланцюгів стійкими органічними забруднювачами: Дис... к.с.-г.н. /Інститут агроекології і

природокористування НААН. – Захищена 18.05.2016.

УДК 631.45/632.95/633.88.

150 с.: 19 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Досліджено процес міграції хлорорганічних пестицидів у системі "грунт - рослина - продукція тваринництва (молоко)". Встановлено, що ґрунти санітарних зон складів отрутохімікатів на території Київської обл. є небезпечними джерелами надходження стійких органічних забруднювачів у трофічні ланцюги. Оцінено площі забруднених земель. Вивчено здатність дикорослих та культурних рослин екстрагувати з ґрунту та накопичувати в біомасі стійкі хлорорганічні забруднювачі. Встановлено, що значні кількості хлорорганічних пестицидів у молоці корів є наслідком випасу тварин на забруднених територіях. Набуло подальшого розвитку вчення про деструкцію стійких органічних пестицидів, розроблено метод анаеробного розкладання забруднених ДДТ та його метаболітами рослин в умовах отримання біогазу.

34.04.17.0338/0216U006769

Оцінка якості довкілля Чорного моря методами біотестування та біоіндикації у 2015 році: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004284. УДК 574.587(26), 574.64.

114 с.

Об'єкт дослідження - акваторії північно-західного прибережжя Чорного моря, різні за характером антропогенного навантаження. Метою науково-дослідної роботи була оцінка якості чорноморського середовища на базі методів біотестування та біоіндикації якості довкілля з використанням гідробіонтів різних систематичних рівнів. Звіт містить матеріали досліджень з оцінки якості морського довкілля антропогенізованих і умовно чистих районів Одеського регіону протягом 2015 року за методами біотестування та біоіндикації по фізіолого-морфологічних, систематичних, кількісних, галобіогенних і сапробіологічних показниках розвитку морських бентосних гідробіонтів (чорноморських мідій та мікрофітобентосу). Представлено порівняльну ретроспективну оцінку змін екологічного стану досліджених акваторій відповідно до коливань ступеню впливу морського довкілля на показники розвитку використаних тест-об'єктів та організмів-моніторів. Отримана інтегральна оцінка якості середовища прибережних акваторій північно-західної частини Чорноморського басейну є інформаційною для прийняття управлінських рішень, екологічної освіти населення, тощо.

34.04.17.0339/0216U006772

Оцінка стану спільнот морських гідробіонтів у 2015 році: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Ковалишина Світлана Петрівна. – ДР 0115U004287. УДК 574.58.

106 с.

Звіт про НДР: 106 стор., 48 рис., 9 табл., 21 посилань. Об'єкт дослідження - планктонні і бентосні спільноти гідробіонтів Чорного моря. Мета роботи - оцінка якості екосистем морського середовища за біологічними методами. Методи досліджень - проведені дослідження гідробіонтів на популяційному (біоценотичному) рівні, в ході яких реєструвався стан планктонної і бентосної спільноти морських екосистем. Дослідження проводили в різних районах північно-західного шельфу Чорного моря. В звіті наведені результати спостережень за гідробіологічною складовою екосистем морського середовища Чорного моря у 2015 році, а також екологічні критерії стану біоти для оцінки якості морського середовища на основі показників стану гідробіонтів. Отримана сучасна інформація про стан фітопланктону та фо-

тосинтетичних пігментів, зоопланктону, мейобентосу та макрозообентосу різних районів моря. Проведено візуальні та фотоідентифікаційні дослідження білобоких дельфінів з берегу в акваторії порту "Южний" (Григоріївський лиман, Чорне море). В додатках А, Б наведено список зареєстрованих видів фітопланктону та макрозообентосу, в додатку В наведено список публікацій з теми дослідження.

34.04.17.0340/0216U006782

Оцінка стану гідробіонтів Чорного моря у 2014 р. в форматі Секретаріату Чорноморської Комісії: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004297. УДК 574.5.

66 с.

Звіт про НДР: 66 стор., 36 рис., 7 табл., 5 посилань. Об'єкт дослідження - планктонні і бентосні спільноти гідробіонтів Чорного моря; гідробіонти фіто- та зоопланктону, макрофітобентосу, а також мейо- та макрозообентосу. Мета роботи - дослідження біорізноманіття та стану гідробіонтів у морському середовищі. Методи досліджень - проведені дослідження гідробіонтів на популяційному (біоценотичному) рівні, в ході яких визначався стан та біорізноманіття планктонної і бентосної спільноти морських екосистем. В звіті наведені результати спостережень за гідробіологічною складовою, наведено біорізноманіття гідробіонтів пелагіалі та бенталі, також проведена оцінка стану біоти за критеріями, прийнятими Секретаріатом Чорноморської комісії, оцінено рівень трофності за комплексними методами E-TRIX та BEAST. Отримана сучасна інформація про стан фітопланктону та фотосинтетичних пігментів, зоопланктону, макрофітобентосу та макрозообентосу різних районів моря. В додатках А, Б, С наведено список зареєстрованих видів фітопланктону, макрозообентосу та макрофітобентосу. В додатку Д наведено список публікацій з теми дослідження.

34.39 Фізіологія людини і тварин

34.04.17.0341/0416U002336

Суходольська Наталія Василівна. Методичні особливості фізіологічного моніторингу за перебігом вагітності у жінок в сучасних екологічних умовах на прикладі свинцю та кадмію: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 27.05.2016.

УДК 612.014.46:618.2/.3:616-07.

170 с.: 53 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 225 назв.

У дисертації викладене теоретичне узагальнення та вирішення наукового завдання прогнозування розвитку ускладнень вагітності за показниками вмісту токсичних (свинцю, кадмію) і есенціальних (міді, цинку) мікроелементів в крові жінок, пуповинній крові та грудному молоці за фізіологічного й ускладненого перебігу гестації. Практичне значення полягає в удосконаленні системи моніторингу, яка ґрунтується на визначенні індивідуального ризику виникнення анемії вагітних, загрози переривання вагітності та гестаційного пієлонефриту.

34.41 Морфологія людини і тварин

34.04.17.0342/0416U002301

Підвальна Уляна Євгенівна. Структурні зміни судинної оболонки очного яблука під впливом опіюду (експериментальне дослідження): Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 05.05.2016.

УДК 617.723-018.1:615.212.7)-08-092.4/.9.
239 с.: 21 табл., 162 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

У роботі на препаратах очей 144 білих щурів-самців методами ін'єкції судинного русла, гістології, електронної мікроскопії та морфометрії вивчено особливості будови та кровопостачання судинної оболонки очного яблука білого щура під впливом опіюду (налбуфін). Виявлено морфологічні зміни судинної оболонки, зумовлені тривалим впливом налбуфіну та морфологічно обгрунтовано термін безпечного його застосування на прикладі судинної оболонки очного яблука. Галузь - медицина.

34.43 Імунологія

34.04.17.0343/0416U002407

Литвиненко Раїса Олександрівна. Імуномодуляторні властивості біологічно активних речовин медичної п'явки в умовах гірудовпливу: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 17.05.2016.

УДК 595.143.6:575:57.083.3.

169 с.: 11 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертаційна робота присвячена характеристиці імуномодуляторних властивостей біологічно активних речовин медичної п'явки в системах *in vivo* та *in vitro*. Вперше показано, що біологічно активні речовини слини медичної п'явки чинять виражену імуномодуляторну дію, яка проявляється зниженням кількості ефекторних клітин запалення, посиленням фагоцитарної активності нейтрофілів, підвищенням проліферативної активності лімфоцитів та зниженням продукції прозапальних цитокінів мононуклеарними лейкоцитами. Отримано нові дані стосовно більш виразного імуномодуляторного впливу біологічно активних речовин слини медичної п'явки виду *Hirudo verbana in vivo* на показники імунної реактивності у лабораторних щурів старшого віку, порівняно з молодими статевозрілими. Гірудовплив *H. verbana* у людини викликав посилення спонтанної проліферативної активності лімфоцитів *in vitro*, помірне зростання мітоген-активованої та зростання стимульованої активності лімфоцитів у відповідь на тканинні антигени різних видів медичної п'явки (*H. verbana*, *H. medicinalis* та *H. orientalis*). Вперше встановлено здатність біологічно активних речовин медичної п'явки викликати апоптоз лімфоцитів *in vitro* у процесі бластної трансформації. Гірудовплив спричиняв пригнічення спонтанної та стимульованої мітогенами та антигенами медичної п'явки продукції прозапальних цитокінів (ІЛ-8, ФНП) та стимульованої мітогенами продукції ІЛ-1 мононуклеарними лейкоцитами периферичної крові людини *in vitro*. Отримані результати можуть бути підґрунтям для розробки профілактичних та лікувальних засобів на основі біологічно активних речовин медичної п'явки.

36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ

36.23 Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії

36.04.17.0344/0216U001891

Послуги з геодезичного контролю стану підкранових колій та деформацій будівельних конструкцій вантажопідіймального обладнання Рівненської АЕС: Заключний звіт /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу; Керівник Бурак Костянтин Омелянович. – ДР 0113U007417. УДК 528.48+539.37:693.8.

21 с.

Одержані дані про деформації захисних реакторних відділень блоків № 3 і 4 РАЕС. За результатами спостережень

2005-2013 рр. значного стиснення гермооболонки, яке суттєво могло би вплинути на експлуатаційну надійність обладнання на 3-му та 4-му блоках, не спостерігалось. Складено виконавчі схеми планово-висотного положення підкранових колій для всіх об'єктів РАЕС, де було виконано роботи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37 ГЕОФІЗИКА

37.31 Фізика Землі

37.04.17.0345/0216U001929

Оцінка і прогноз гідрогеодеформаційних процесів у масиві порід зсувного схилу на території Одеського припортового заводу: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Черкез Євген Анатолійович. – ДР 0116U003903. УДК 551 (477,7).

90 с.

За допомогою вивчення гідрометеорологічних і гідрогеологічних даних та високоточних геодезичних спостережень в межах досліджених ділянок ОПЗ за останні 40 років (1976-2015 рр.) встановлено збільшення потужності водоносного горизонту у вапняках понтичного ярусу міоцену на 1,5-2,5 м. Розвиток поверхневих і глибинних деформацій підпорядкований загальнодіючому циклічному фактору, при цьому вертикальні зміщення марок і реперів з часом мають тенденцію до зміни від'ємних деформацій на позитивні, а горизонтальні зміщення - призводять про накопичення стискуючих напруг в основі схилу поблизу причальних споруд. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.04.17.0346/0216U007261

Термодинаміка ізотопного обміну земної кори та гідросфери: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України"; Керівник Белевцев Рудольф Якович. – ДР 0111U001017. УДК 550.42+546.79.

92 с.

Ці дослідження та їх висновки пов'язані з проблемами ізотопних розчинів, термодинамікою геохімічних процесів рудоутворення, ізотопного обміну в біосфері, атмосфері, космосі, з проблемами ядерної енергетики. При дослідженні термодинаміки ізотопного обміну для здобуття даних про умови формування земної кори та гідросфери були сформульовані такі вагомні фундаментальні та практичні результати. Важкі ізотопи елементів (водню, кисню, вуглецю, урану) більш активні термодинамічно, ніж легкі ізотопи, і збагачують речовини при збільшенні температури, умов кислотності та окислення водних розчинів, що простежено при фракціонуванні ізотопів урану та легких елементів в глибинних зонах земної кори, гідросфері, живих організмах, кометах. Вільний кисень в атмосфері Землі і кометах утворюється разом з соляною кислотою при реакції хлорного газу з рідкою водою: $Cl_2(g) + H_2O(p) = 2HCl(p) + 0,5 O_2 (g)$. При цьому у верхньому архей створився кислий океан, а у протерозой - уранові родовища при проникненні в гранітну земну кору кислої води з ураном, де у відновлюваних умовах утворились уран-альбітові рудоутворення. Розробляється технологія для ядерної енергетики збагачення уранового концентрату ізотопом ^{235}U в ізотопному розчині урану досягає 2,0-2,5, позбавляються від важких отруйних для них ізотопів при здобутті енергії в активних реакціях окислення вуглеводів і видалення їх продуктів, таких як вода та вуглекислий газ з організму, в якому в цілому переважають відновлювані умови та легкі ізотопи. Зважаючи на швидке збільшення людства (подвоєння населення світу кожні 40-50 років) для його енергетичних потреб та екології, треба швидко розвинути ядерну енергетику, яка є найбільш потужна та еко-

гічна. В містах особливо актуально переводити автомобільний транспорт на електрику та водень. В Чорнобильській зоні відчуження особливо небезпечним є зараження навколишнього середовища дуже рухомих радіоактивних ізотопом ^{90}Sr , який при фільтрації підземних вод з радіоактивних відходів четвертого блоку попадає в р. Прип'ять та Київське море. Потрібна повна ізоляція цих радіоактивних відходів. Результати наукових досліджень по НДР досить широко висвітлювались в науковій літературі, доповідались на наукових та науково-практичних конференціях, конгресах, нарадах, семінарах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі

38.04.17.0347/0216U006744

Уточнення сейсмічності ділянки будівництва житлового будинку з приміщеннями соціально-громадського призначення та підземним паркінгом на вул. Березняківській, 30-В у Дніпровському районі м. Києва: Заключний звіт /Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України; Керівник Кендзера Олександр Володимирович. – ДР 0116U004534. УДК 550.34.

97 с.

Проведено сейсмічне мікрорайонування території з виділенням таксонометричних одиниць. Отримано значення уточненої, методами загального сейсмічного районування, сейсмічної бальності еталонного пункту і таксонометричних одиниць, включаючи положення місцевих зон можливого виникнення вогнищ землетрусів. Побудовано частотні характеристики середовища під будівельним майданчиком. Побудовано комплекти розрахункових акселерограм для моделювання розрахункових сейсмічних впливів від близьких землетрусів і землетрусів зони Вранча, з урахуванням впливу інженерно-геологічних умов будівельного майданчика. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38.49 Геологія рудних корисних копалин

38.04.17.0348/0216U001860

Геологія, геохімія і закономірності формування стратегічних руд цирконію, берилію, літію України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Лисиченко Георгій Віталійович. – ДР 0113U002627. УДК 553.04 (477).

66 с.

На основі узагальнення геологічних, геохімічних, екологічних даних та аналізу сучасного стану мінерально-сировинної бази України і світу визначені перспективи розвитку стратегічних мінеральних ресурсів України на літій, який має важливе стратегічне значення в аспекті стійкого довготривалого розвитку вітчизняної економіки. розвитку.

38.04.17.0349/0216U006748

Мінеральні ресурси для реакторних блоків АЕС України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Лисиченко Георгій Віталійович. – ДР 0111U002080. УДК 549:550:553.

148 с.

Об'єкт дослідження - мінеральні сировинна база (ресурси) України для ядерної енергетики. У роботі визначені основні тенденції і проблеми розвитку атомної енергетики в світі та Україні з погляду мінерально-сировинного забезпечення, встановлений перелік видів мінеральної сировини,

які мають першочергове значення для будівництва і функціонування реакторних блоків АЕС в наш час (U, Zr, Fe, Ni, Cu, Mo, Cr, Mn, Nb) і у перспективі (Th, Be, Na, K, Li, Pb, Bi, V, Ti), виділені групи мінерально-сировинних ресурсів для атомної енергетики України за призначенням, вартістю, доступністю, перспективам освоєння. Проведено промислово-генетичну типізацію уранових родовищ, наведені геолого-промислове угруповання і характеристика урановорудних об'єктів України. Окреслені перспективи розширення мінерально-сировинної бази ядерної енергетики України

38.53 Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів

38.04.17.0350/0416U001900

Мазур Анна Павлівна. Геологічні чинники перспектив нафтогазоносності крейдових відкладів Зовнішньої зони Передкарпатського прогину: Дис... к.геол.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 22.04.2016.

УДК 553.982/981(477.8).

156 с.: 16 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Об'єкт досліджень – крейдові відклади Зовнішньої зони Передкарпатського прогину.

38.61 Гідрогеологія

38.04.17.0351/0516U000436

Шевченко Олексій Леонідович. Радіогідрогеологія осушуваних ландшафтів Українського Полісся (на прикладі Чорнобильської зони відчуження): Дис... д.геол.н. /Інститут геологічних наук Національної Академії Наук України. – Захищена 12.05.2016.

УДК 556.388:621.039.75: 631.69 (477.4).

379 с.: 49 табл., 91 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертація презентує новий напрямок радіо гідрогеології і присвячена закономірностям формування радіоактивного забруднення ґрунтових та поверхневих вод в умовах виведення осушувальних систем з експлуатації після аварії на ЧАЕС. Розроблено методологію визначення складових вторинного радіоактивного забруднення дренажного стоку та природної і порушеної бар'єрної стійкості водозборів, що включає три рівні верифікації: детальний (експериментальний), локальний та регіональний (басейновий). З використанням гідрогеологічних (режимні спостереження, гідродинамічні та балансові розрахунки, дослідно-фільтраційні роботи, аналітичні дослідження тощо), гідрометричних, дистанційних, статистичних та ін. методів виконано кількісну оцінку чинників вторинного забруднення вод каналів та виявлено вплив умов водообміну на перерозподіл складових балансу і їх значення у забрудненні ґрунтових вод. Частка винесення ^{90}Sr ґрунтовими водами в канали у багатоводні 1998-2000 рр. на найбільш забруднених системах складала 0,22-2,520-35 залежність від площі меліоративних систем на водозборі і пряму - в багатоводні, а особливо, - на наступний після багатоводного рік; меліорованість на рівні 10-20 водозбору. Вперше встановлено, що формування ^{90}Sr у водному середовищі визначається генетичними особливостями складових балансу або стоку. Визначено темпи самоочищення підземних вод від ^{90}Sr та константу швидкості самоочищення (сягає $2,55+0,07$ рік $^{-1}$). Статистичними методами доведено важливу роль мікрозападин у водообміні: вони забезпечують значну частку винесення ^{90}Sr до каналів підземним шляхом та сприяють розсіюванню радіонуклідів у геологічному середовищі. Апробовано метод прогнозування концентрацій та водного винесення забруднюючих речовин на басейновому рівні, який спирається на регресій-

ні залежності від гідродинамічних, гідрохімічних та сталих ландшафтних показників, що в комплексі визначають утримуючу функцію водозбору. На основі визначених закономірностей, з урахуванням функціонального статусу території, розроблено стратегію поводження з меліоративними системами в зонах техногенного радіоактивного забруднення, головні засади якої полягають у виборі диференційованих заходів у відповідності з домінуючими на даний час чинниками вторинного забруднення водного стоку; використанні та посиленні біогеохімічних бар'єрних функцій водозборів з метою мінімізації водного виносення радіонуклідів за межі зони забруднення.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.21 Економічна і соціальна географія

39.04.17.0352/0416U002115

Добинда Ірина Петрівна. Історико-культурні рекреаційні ресурси поселень Волинської області: суспільно-географічна оцінка:

Дис... к.геогр.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 18.04.2016.

УДК [911.37:338.483.12](477.82).

311 с.: 15 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 152 назви.

Виявлені ретроспективно-географічні особливості утворення і розвитку поселень Волинської області як часово-просторового тла для формування ІКРР та історико-культурний потенціал останніх. Проаналізована компонентна структура ІКРР поселень області, запропоновані кількісні показники оцінки потенціалу ІКРР Волинської області. Запропоновані територіальні ієрархічні одиниці історико-культурного рекреаційного районування, з'ясована просторова структура ІКРР та виділені території пріоритетного розвитку історико-культурної рекреації області.

39.04.17.0353/0416U002116

Майстер Андрій Анатолійович. Геопросторова диференціація рівнів господарської освоєності території Волинської області: Дис...

к.геогр.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 18.04.2016.

УДК 911.3:330.34(477.82).

253 с.: 33 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Здійснено комплексний аналіз господарської освоєності території області на основі розрахунків агрегованих індексів рівня розселенської, водогосподарської, сільськогосподарської, лісогосподарської, промислової, транспортної та рекреаційної освоєності території. Визначено інтегральні індекси рівня абсолютної та відносної господарської освоєності. Проведено аналіз поєднання та контрастності рівнів абсолютної та відносної господарської освоєності. Виділено типи господарського освоєння території області та господарські мікрорайони. Визначено основні проблеми та перспективи господарського освоєння території, запропоновано шляхи вирішення цих проблем.

41 АСТРОНОМІЯ

41.29 Космологія

41.04.17.0354/0216U008065

Феноменологія та мікроскопіка нових станів речовини в теорії струн, космологічних моделях та суперсиметричній квантовій механіці: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Боло-

тін Юрій Львович. – ДР 0111U009546. УДК 524.83, 530.145, 530.162, 539.12.

91 с.

Були обчислені радіаційні поправки в перерізах та поляризаційних спостережуваних в пружному електрон-дейтронному розсіянні методом електронних структурних функцій з виходом за рамки головного логарифмічного наближення і з використанням власного чисельного коду; проведено дослідження одно-спінових асиметрій в пружному та непружному розсіянні електронів на пуклонах та ядрах.

43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК

43.01 Загальні питання природничих і точних наук

43.04.17.0355/0216U006779

Нормативно-правові та методологічні аспекти забезпечення режиму охорони і використання морських об'єктів природно-заповідного фонду в контексті сталого розвитку України: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004294.

УДК 349.6,502.4:330.34+316.42+502/504(477). 172 с.

Об'єкт дослідження - приписи нормативно-правових актів, що регулюють режим охорони і сталого використання морських об'єктів природно-заповідного фонду України. Мета роботи - аналіз сучасної нормативно-правової бази в галузі охорони, відтворення та використання ресурсів морських об'єктів природно-заповідного фонду в контексті економічної, соціальної та екологічної складових концепції сталого розвитку України. Метод дослідження - у роботі використані історичний, порівняльно-правовий, системно-функціональний, комплексний методи наукового пізнання. В процесі роботи виявлена внутрішня неузгодженість і безсистемність законодавства України в галузі охорони та сталого використання ресурсів морських ОПЗФ. У цілому можна зробити висновок про те, що одним із першочергових завдань законодавчої влади є створення стабільної нормативної бази, яка дозволила б удосконалити механізми охорони, збереження, поліпшення стану і відновлення природних і порушених екосистем, середовищ існування окремих видів і компонентів ландшафтів та переходу до збалансованого використання морських природних ресурсів в контексті сталого розвитку України.

43.04.17.0356/0216U006780

Розроблення плану заходів для реалізації концепції інтегрованого управління прибережною зоною морів України: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004295. УДК 502.35.

107 с.

Метою роботи є сприяння реалізації державної політики щодо впровадження системи інтегрованого екологічного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування шляхом визначення основних заходів, реалізація яких створить передумови для формування і впровадження інтегрованого управління природокористуванням у прибережній зоні Азовського і Чорного морів (надалі ПЗМ). Проведено аналіз законодавчих, методологічних та організаційних аспектів формування системи інтегрованого управління ПЗМ в Україні, визначено

основні фактори гальмування цього процесу і запропоновано систематизований перелік заходів щодо його оптимізації. Цей перелік включає: політичні заходи (прийняття декларативних рішень на державному, регіональному і корпоративному рівнях); заходи законодавчого і нормативно-правового забезпечення, які у значній мірі збігаються з відповідними завданнями Стратегії державної екологічної політики України щодо інтеграції екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління; заходи з науково-методичного забезпечення екосистемного адаптивного управління морським природокористуванням, що враховують специфіку морських екорегіонів і прибережних зон (екосистемні дослідження стану довкілля ПЗМ та природних і техногенних факторів впливу, розроблення методичного забезпечення стратегічної екологічної оцінки та процедур ОВНС морегосподарської та інших видів господарської діяльності на довкілля та ін.); заходи з інституційного забезпечення, пов'язані у тому числі з адміністративно-територіальною реформою, у рамках якої необхідно розширити права територіальних громад у сфері управління природокористуванням у ПЗМ, зокрема включити до сфери їх компетенції охорону й використання прибережних морських вод.

43.04.17.0357/0216U006803

Розробка заходів з підвищення рівнів екологічної безпеки об'єктів паливно-енергетичного комплексу: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Горова Алла Іванівна. – ДР 0112U004203. УДК 502.171:504.5:621.311.

191 с.

Проведено оцінку екологічного стану об'єктів довкілля на територіях функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу та розроблено заходи з його покращення. Розроблено систему екологічного моніторингу території розміщення небезпечних об'єктів паливно-енергетичного комплексу з використанням високочутливих методів біоіндикації. Розроблено спосіб зниження токсичності ґрунтів на територіях, прилеглих до місць складування відходів об'єктів ПЕК, з використанням гумінових речовин. Удосконалено конструкцію електрофільтру для очищення від пилу викидів об'єктів ПЕК і визначено динаміку вмісту пилу в повітрі у приземному шарі. Розроблено спосіб очистки стічних вод об'єктів паливно-енергетичного комплексу від завислих речовин. Удосконалено методики прогнозування динамічних показників викиду пилу з вентиляційного ствола вугільної шахти та теплоенергетичних об'єктів, що працюють на вугіллі. Розроблено алгоритм проведення електронної екологічної паспортизації місць складування відходів паливно-енергетичного комплексу. Розроблено комплекс способів та технологічних рішень, використання яких дозволить приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на зниження техногенного навантаження в районах функціонування об'єктів паливно-енергетичного комплексу, та поліпшити умови проживання населення у промислових регіонах України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.01 Загальні питання енергетики

44.04.17.0358/0216U006745

Запобігання перенапругам в аномальних

режимах магістральних мереж для забезпечення стійкого і надійного функціонування ОЕС України: Заключний звіт /Інститут електродинаміки Національної академії наук України; Керівник Кузнецов Володимир Григорович. – ДР 0113U005232. УДК 620.9.002.56.

223 с.

Об'єкт дослідження - аномальні режими магістральних ліній електропередавання. В роботі вирішена важлива науково-технічна задача виявлення необхідних і достатніх умов виникнення перенапруг та їх запобігання в аномальних режимах магістральних електричних мереж напругою 330-750 кВ. Проведені дослідження дозволили встановити, що для аномальних несинусоїдних режимів ліній електропередавання є характерними перенапруги на парних гармонічних складових, джерелом яких є автотрансформатор. Для уникнення перенапруг під час безструмової паузи однофазного автоматичного повторного вмикання запропоновано переходити на кінцевих підстанціях в неповнореакторний режим для однойменних фаз груп шунтувальних реакторів. Доведено, що найбільш ефективним заходом зниження перенапруг на другій гармоніці є керування комутацією вимикача з вибором діапазону вмикання. Результати наукових досліджень впроваджено у ДП НЕК "Укренерго" на підстанції "Київська" 750 кВ та лініях 750 кВ.

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.04.17.0359/0416U002067

Гайдай Ольга Ігорівна. Оцінка життєвого циклу виробництва теплової енергії з твердого біопалива за показниками енергетичної ефективності та скорочення викидів парникових газів: Дис... к.т.н. /Інститут технічної теплофізики НАН України. – Захищена 26.04.2016.

УДК 620.92.

178 с.: 40 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 75 назв.

З використанням адаптованої методики оцінки життєвого циклу у дисертаційній роботі розроблено розрахунково-методичні моделі розрахунку енергетичної ефективності та потенціалу скорочення викидів парникових газів та виконано аналіз використання твердого біопалива для виробництва теплової енергії у відповідності до вимог сталого розвитку протягом життєвого циклу. В результаті виконання роботи доведено, що використання твердого біопалива для виробництва теплової енергії призводить до економії первинної енергії викопного палива та скорочення викидів парникових газів при врахуванні всього життєвого циклу сировини. Встановлено граничні значення відстані транспортування біопалива, що відповідають критеріям сталого розвитку. Гранулювання лісосічних відходів доцільне у межах допустимих значень показників енергетичної ефективності та у випадку необхідності їх транспортування на відстань більше 200 км у порівнянні з тріскою. Використання гранульованої соломи при її перевезенні автомобільним транспортом завжди має нижчі показники енергетичної ефективності та скорочення викидів ПГ у порівнянні з тюками. Проте, використання тюкової соломи обмежується прийнятними техніко-економічними показниками.

44.04.17.0360/0416U002259

Матях Сергій Володимирович. Чисельно-аналітичне моделювання нелінійних процесів переносу зарядів в фотоелектричних та електрохімічних перетворювачах енергії: Дис... к.т.н. /Інститут відновлюваної енергетики національної академії наук України. – Захищена 11.05.2016.

УДК 681.3.01; 620.91.

163 с.: 3 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Об'єкт дослідження: фотоелектричні та електрохімічні перетворювачі енергії. Мета роботи: розробка методів чисельно-аналітичного моделювання нелінійних процесів переносу зарядів в фотоелектричних та електрохімічних перетворювачах енергії для реалізації багатоваріантних чисельних експериментів. Методи дослідження: математичне моделювання, синергетичний підхід для аналізу процесів переносу зарядів в фотоелектричних та електрохімічних перетворювачах енергії та теорії стійкості систем, методи векторного аналізу. Теоретичні та практичні результати і новизна: розроблено комп'ютерний програмний комплекс на основі застосування адаптивного чисельного алгоритму, який дозволяє виконувати багатоваріантні чисельні експерименти із суттєвим зменшенням часу їх виконання перед іншими при збереженні однакової точності результату. На основі застосування теореми з векторного аналізу про дивергенцію встановлено зв'язки між середніми за об'ємом значеннями із зовнішніми електричними та тепловими параметрами для задач аналізу розподілу концентрації зарядів та температури в фотоелектричних та електрохімічних перетворювачах енергії; розвинуто аналітичні та чисельні методи формування структур в процесі електромасопереносу. Предмет та ступінь впровадження: отримані результати використовувались при виконанні науково-дослідних робіт в Інституті відновлюваної енергетики НАН України, в Національному технічному університеті України "КПІ" та Національному університеті харчових технологій України. Ефективність впровадження: державна - підвищення стійкості енергетичних систем на основі фотоелектричних джерел живлення для ефективної реалізації заходів Національного плану дій з відновлюваної енергетики. Сфера використання: науковці та організації, які беруть участь у розвитку сонячної фотоенергетики України.

44.29 Електроенергетика

44.04.17.0361/0216U002674

Моніторинг режимів електричних мереж, від яких живляться перевантажувальні машини другого перевантажувального району та ВВК: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет"; Керівник Жежеленко Ігор Володимирович. – ДР 0116U007129. УДК 621.311.47 (047.31). 165 с.

Об'єктом дослідження є мережа 0,4 кВ ДП ММТП. Зокрема, підстанції ТП4А, 7, 7А, 5, 9, ПРС-3, КС-26, ПС-10, ПС-4. Дослідження мало на меті ряд цілей: експериментальне дослідження показників якості електроенергії та їх вплив на електроприймачі, аналіз споживання реактивної потужності, аналіз забезпечення селективності спрацьовування захистів електроприймачів ВВК. Для проведення вимірювань використовувалися аналізатор якості електроенергії Fluke 435, осцилографи С172, частотомір Ч357. Запропонована методика вибору компенсуючих пристроїв. Розроблено рекомендації щодо компенсації реактивної потужності і зняття шкідливого впливу низьких ПЯЕ на електрообладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.04.17.0362/0216U007278

Багатокритеріальна структурна оптимізація режимів розподільчих мереж в умовах ринкових відносин та невизначеності: Заключний звіт /Інститут проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України; Керівник Дерзський Владислав Григорович. – ДР 0111U000517. УДК 621.311.1.016.519.2. 71 с.

Проведені дослідження причин низької енергоефективності мереж облenerго, математичне моделювання цих при-

чин. Розроблено моделі, методи алгоритмів і програмний комплекс багатоцільової структурної оптимізації режимів електричних мереж в реальних умовах експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.04.17.0363/0416U002245

Назаренко Андрій Олегович. Система керування теплоспоживанням будівель з комбінованим тепlopостачанням і використанням сонячної енергії: Дис... к.т.н. /Інститут технічної теплофізики НАН України. – Захищена 26.04.2016.

УДК 685.552.6.

185 с.: 8 табл., 106 іл. – Бібліогр.: 92 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розвитку і вдосконаленню систем та методів керування теплоспоживанням з метою підвищення енергоефективності теплоспоживання будівель з частковим використанням відновлюваних джерел енергії (сонячних колекторів). Розв'язано обернену задачу з визначення теплових характеристик огорожувальної конструкції будівлі за експериментальними даними дослідження системи керування теплоспоживанням, що дало можливість отримати значення теплового опору, теплового потоку та коефіцієнта інфільтрації. За результатами математичного моделювання системи створено новітній блок керування теплоспоживанням з додатковими функціями, які дозволяють реалізувати мінімаксий критерій для вибору оптимальних режимів керування теплоспоживанням будівель. Впроваджено п'ять систем керування теплоспоживанням. Створено експериментальний стенд системи керування теплоспоживанням будівлі з комбінованим тепlopостачанням і використанням сонячної енергії, який показав ефективність та подальші перспективи його застосування.

44.39 Вітроенергетика

44.04.17.0364/0416U002432

Климко Володимир Іванович. Вітросонячні системи електроживлення малопотужних споживачів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 13.05.2016.

УДК 621.311.24:621.548.5.

209 с.: 4 табл., 117 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Дисертація присвячена розробленню методу та відповідного математичного і програмного забезпечення, що дають змогу проводити імітаційне погодніне моделювання річної роботи досліджуваних вітросонячних систем електроживлення (ВССЕ) різних структур на основі створеної електронної бази метеорологічних даних. Для генерування електроенергії у ВССЕ використовуються вітроелектрична установка (ВЕУ) з вертикальною віссю обертання (ВВО) та фотоелектрична установка.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.01 Загальні питання електротехніки

45.04.17.0365/0216U008067

Розвиток теорії електродинамічних процесів при взаємодії заряджених частинок високих та ультрависоких енергій з аморфною речовиною, кристалічними структурами та інтенсивними зовнішніми полями: Заключний звіт /Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" НАН України, Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера; Керівник Шульга Микола Федорович. – ДР 0111U009550. УДК 530.1; 539.145. 68 с.

Запропоновано ефективні мішені для позитронного дже-рела на зворотному комптоновському розсіяння прискорювача ПС. Методом математичного моделювання за допомогою GEANT досліджена ефективність захоплення позитронів із таких мішеней в режим подальшого прискорення. Показано, що ефективність запропонованих мішеней порівняна з ефективністю циліндричної мішені і суттєво перевершує ефективність плоскої мішені, яка зазвичай використовується. Одержані формули для вектора анізотропії випромінювання при розсіянні ультрарелятивістських електронів на атомних ланцюжках кристала. Також одержані формули та графіки для куткових розподілів інтенсивності випромінювання і його поляризації при відмінні від нуля векторі анізотропії.

45.03 Теоретична електротехніка

45.04.17.0366/0216U007237

МАГНІТНІ ТА ОПТИЧНІ ЯВИЩА В МАГНІТОВПОРЯДКОВАНИХ СИСТЕМАХ В УМОВАХ МАГНІТОМЕХАНІЧНОГО РЕЗОНАНСУ: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", фізико-математичний факультет; Керівник Лінчевський Ігор Валентинович. – ДР 0113U004190. УДК 537.63+535.56.

121 с.

Досліджені фізичні основи магнітооптичних модуляторів з використанням магнітомеханічного резонансу. Запропоновано теорію магнітомеханічних коливань магнітооптичних кристалів кубічної сингонії з урахуванням розмірів зразка та поляризувального магнітного поля. Приведені результати дослідження магнітооптичних модуляторів з амплітудно- і фазочастотними характеристиками поляризованого випромінювання.

45.37 Силова перетворювальна техніка

45.04.17.0367/0416U002322

Малякова Марія Сергіївна. Компенсація неактивних складових струмів в умовах несинусоїдності і несиметрії напруги мережі живлення: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищено 11.05.2016.

УДК 621.311:621.314.

233 с.: 28 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Об'єкт досліджень - енергетичні процеси в електротехнічних пристроях і системах з нелінійними елементами, процеси компенсації неактивних складових струму. Метою є удосконалення методів компенсації неактивних складових струмів в умовах несинусоїдності і несиметрії напруги мережі живлення із використанням аналізу енергопроцесів і методів керування силовим активним фільтром у частотній області та області часу. Методидосліджень базуються на використанні класичної теорії електротехніки; теорії рядів Фур'є; алгоритму дискретної згортки; методу малого параметра; тригонометричних співвідношень; теорії диференціального та інтегрального обчислення; методів апроксимації; методів структурного моделювання; математичного моделювання на персональному комп'ютері та експериментальних досліджень. Теоретичні результати: отримали подальший розвиток методи розрахунку пасивних фільтрів шляхом використання ММП із реалізацією його у частотній області з використанням алгоритму дискретної згортки, методу формування частотних складових електричних величин та представлення нелінійного параметра у вигляді опору або провідності у частотній області, що, на відміну від відомих методів, дозволяє розраховувати параметри фільтрів за нелі-

нійними характеристиками навантаження та заданим коефіцієнтом спотворення синусоїдності кривої напруги живлення; уперше в частотній області отримані рівняння балансу складових МП НЕК з напівпровідниковими перетворювачами та іншими нелінійними елементами, що забезпечують збіжність балансу шляхом урахування складових МП на нелінійному елементі, навіть, якщо він представлений як ідеальний елемент без втрат, що, на відміну від відомих, дозволяє за знаком гармонічних складових активної потужності, що сформовані частотними складовими напруги та струму, визначати напрямок потоку енергії конкретної гармоніки; уперше в частотній області отримано аналітичні вирази для активної і реактивної потужностей, гармонік та середньоквадратичних значень змінних складових МП, компенсаційних струмів у функції вищих гармонік і коефіцієнтів несиметрії струмів, що, на відміну від відомих, дозволяє аналізувати режими роботи систем компенсації в аналітичному вигляді для задач їх удосконалення та обґрунтованого вибору їх параметрів; отримав розвиток метод компенсації неактивних складових струмів навантаження шляхом визначення напрямку потоку енергії гармонічних складових та сепарації вищих гармонік напруги, викликаних гармонічними спотвореннями напруг мережі живлення, який, на відміну від класичного, забезпечує коректну роботу системи компенсації, дозволяє отримати кращі енергетичні показники, зменшити значення реактивної потужності, падіння напруги і коефіцієнт спотворення синусоїдності кривих струмів та напруг в умовах гармонічних спотворень і несиметрії напруг мережі живлення. Практичні результати - розроблено й рекомендовано для застосування алгоритм автоматизованого формування складових миттєвих електричних величин у частотній області, який дозволяє значно спростити математичні перетворення та адаптувати їх для програмної автоматизації за рахунок заміни операції множення тригонометричних рядів в області часу операцією дискретної згортки у частотній області; розроблено методику розрахунку і вибору пристроїв пасивної фільтрації, яка дозволяє визначити параметри фільтра в залежності від необхідного коефіцієнта спотворення синусоїдності кривої напруги живлення; отримані аналітичні залежності середньоквадратичних значень змінних складових миттєвих потужностей у функції значень вищих гармонік і коефіцієнтів несиметрії струмів, а також аналітичні вирази компенсаційних струмів рекомендовано використовувати для правильного вибору САФ за струмом силових ключів найбільш перевантаженої його фази; запропоновані підсистеми сепарації та симетрування сигналів напруг мережі живлення дозволили вдосконалити методи компенсації неактивних складових струму в умовах нелінійності та несиметрії навантаження шляхом виключення з алгоритму формування компенсаційних струмів гармонічних складових напруги, які викликані спотвореннями мережі живлення, та виключення складових напруги зворотної та нульової послідовності, що дозволить підвищити ефективність роботи систем електропостачання та підвищити швидкість роботи системи компенсації. Ступінь впровадження - у технічному звіті ТОВ "Енергосервісна Компанія "Енерго-Плюс" і в навчальному процесі Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Сфера (галузь) використання - електроенергетика.

45.04.17.0368/0216U002688

Поліпшення електромагнітної сумісності тягової підстанції з живлячою та контактною мережею: Заключний звіт /Український державний університет залізничного транспорту; Керівник Щербак Я.В. – ДР 0114U004459. УДК 621.314.

58 с.

В роботі розроблені системи автоматичного керування

активники чотириквadrантними випрямлячами з корекцією коефіцієнта потужності тягових підстанцій постійного струму, які забезпечують високий рівень електромагнітної сумісності з живлячою та контактною мережею.

45.41 Електропривід

45.04.17.0369/0416U002321

Кравець Олексій Михайлович. Електромеханічна система зниження динамічних навантажень у насосному комплексі: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 12.05.2016.

УДК 621.646.986:621.3.072.86.

231 с.: 14 табл., 65 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

Об'єкт дослідження - гідродинамічні процеси у насосному комплексі. Предмет дослідження - регульований електропривод запірно-регульовальної трубопровідної арматури у насосному комплексі. Метою роботи є зниження аварійності роботи насосного комплексу шляхом розробки системи керування динамічними навантаженнями в гідросистемі на базі частотно-регульованого електропривода трубопровідної арматури із засобами резервного електроживлення. Теоретичні результати: уперше для насосних комплексів запропоновано і теоретично обґрунтовано закон керування електроприводом трубопровідної арматури на базі асинхронного двигуна з короткозамкненим ротором, який урахує нелінійну залежність коефіцієнта гідравлічного опору засувки від відносного ступеня відкриття на всьому інтервалі її переміщення; набули подальшого розвитку принципи побудови систем частотно-регульованого електропривода трубопровідної арматури шляхом установлення зворотних зв'язків за тиском, витратою в гідромережі, положенням засувки, а також резервного живлення електропривода від безперебійного джерела або активного гасителя енергії гідропотоку, що, на відміну від існуючих, дозволяє виключити недопустиме підвищення тиску в трубопроводі та ефективно використовувати енергію зворотної течії рідини; уперше синтезовано оптимальний закон керування частотно-регульованим електроприводом засувки, який забезпечує мінімальні динамічні навантаження в гідравлічній мережі та максимально можливу швидкодію закривання засувки в аварійних режимах при раптовому відключенні електропостачання. Практичні результати: розроблено математичну модель насосного комплексу для розрахунків динамічних навантажень у трубопровідній мережі в аварійних і експлуатаційних режимах роботи при виборі відповідного закону керування частотно-регульованим електроприводом засувки; розроблено структуру та алгоритми функціонування замкненої електромеханічної системи зниження динамічних навантажень у насосному комплексі із засобами резервного електроживлення, які дозволили мінімізувати підвищення напору в гідросистемі при керуванні електроприводом засувки, а також знизити аварійність і подовжити строк служби технологічного обладнання в аварійних і експлуатаційних режимах його роботи; удосконалено методику розрахунку і вибору електромеханічного обладнання засувки: передавального числа редуктора та асинхронного двигуна відповідної потужності, а також визначено технічні показники джерела безперебійного живлення (час безперервної роботи і вихідну потужність); розроблено технічне рішення, програмне забезпечення і методику розрахунку оптимального закону керування частотно-регульованим електроприводом засувки, який забезпечує мініимально можливі динамічні навантаження в гідравлічній мережі та час керування засувкою при раптовому відключенні електропостачання насосного комплексу.

45.04.17.0370/0416U002323

Костенко Анна Вікторівна. Частотно-

регульований електропривод із компенсацією впливу несиметрії обмоток статора асинхронного двигуна: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 11.05.2016.

УДК 62-83:621.313.333.

198 с.: 32 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

Об'єкт досліджень - процеси перетворення енергії в частотно-регульованому електроприводі зі скалярним керуванням; Метою роботи є підвищення ефективності роботи частотно-регульованого електропривода зі скалярним керуванням із несиметричним асинхронним двигуном за рахунок оцінювання енергетичних показників та компенсації впливу несиметрії обмоток статора на режими його роботи; методи досліджень базуються на використанні теоретичних основ електротехніки; теорії рядів Фур'є, методів теорії миттєвої потужності; числових методів розв'язання рівнянь і систем; математичного моделювання та експериментальні дослідження, методів теорії планування експерименту, методів керування автономним інвертором напруги; теоретичні результати: набув подальшого розвитку метод непрямого визначення потужності на валу та енергетичних показників роботи частотно-регульованих асинхронних двигунів, який, на відміну від відомих, дозволяє без виведення двигуна із технологічного процесу та при мінімальній інформації про параметри його заступної схеми оцінити ефективність роботи електропривода змінного струму в умовах несиметрії двигуна й зміни режимів його роботи на основі вимірних сигналів миттєвих значень струмів і напруг статора;набув подальшого розвитку метод компенсації впливу несиметрії обмоток статора асинхронного двигуна у частотно-регульованому електроприводі зі скалярним керуванням, який, на відміну від існуючих, без апаратних змін у силовому колі електропривода за рахунок використання крос-векторної теорії миттєвої потужності та адаптивного регулятора напруг дозволяє компенсувати змінні складові споживаної потужності або електромагнітного моменту двигуна, зменшити несиметрію струмів та теплове навантаження окремих фаз статора та силових напівпровідникових ключів інвертора;уперше розроблено метод визначення оптимального терміну експлуатації асинхронних двигунів регульованих електроприводів за критерієм мінімальних витрат, застосування якого дозволить знизити витрати промислових підприємств, які пов'язані з експлуатацією асинхронних двигунів із погіршеними енергетичними характеристиками за рахунок проведення своєчасних капітальних та поточних ремонтів або замін. Практичні результати – розроблено апаратне та методичне забезпечення методики непрямого визначення енергетичних показників роботи частотно-регульованого електропривода на основі миттєвих значень фазних струмів і напруг статора асинхронного двигуна, що може бути застосований без від'єднання двигуна від технологічного механізму;розроблено алгоритм розрахунку оптимального терміну експлуатації асинхронного двигуна за критерієм мінімальних витрат;визначено зв'язок несиметрії обмоток статора асинхронного двигуна із залишковим ресурсом ізоляції двигуна для задач компенсації її впливу; розроблено й рекомендовано до застосування структуру, принцип реалізації, алгоритмічне забезпечення системи компенсації впливу несиметрії обмоток статора АД засобами частотно-регульованого електропривода зі скалярним керуванням.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.39 Кріоелектроніка

47.04.17.0371/0216U006826

Розробка та впровадження у виробництво

ряду пасивних елементів трактів НВЧ: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство "Науково-виробниче підприємство "Сатурн"; Керівник Чміль Володимир Мусійович. – ДР 0115U006621. УДК 621.372.41.

3 с.

Метою роботи є модернізація існуючих та розробка нових з'єднувачів НВЧ діапазону, впровадження їх у серійне виробництво. Для досягнення цієї мети проведено аналіз номенклатури пасивних елементів НВЧ трактів, визначені загальні технологічні вимоги до метало-скляного спаю по ОСТ4.ГО.054.004, розроблені спеціалізоване оснащення, а також універсальна методика для перевірки електричних характеристик, сформований і документально оформлений єдиний уніфікований технологічний маршрут. Проведене коригування конструкторської документації (КД) остаточно визначеної номенклатури пасивних елементів НВЧ трактів. Проведено перевипуск КД, переведення її в електронну форму і передача в архів.

47.41 Радіоелектронні схеми

47.04.17.0372/0416U002252

Підгурська Тетяна Вікторівна. Двосмугові фільтри на діелектричних резонаторах з вищими типами коливань: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 16.05.2016.

УДК 621.382.

183 с.: 34 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 109 назв.

У роботі досліджена актуальна задача проектування двосмугових фільтрів на діелектричних резонаторах з вищими типами коливань, що полягає в розробці математичних моделей та нових конструкцій, що забезпечують необхідні електричні параметри за мінімальної кількості елементів зв'язку. Метою дослідження є розробка способу побудови та конструкцій двосмугових фільтрів на діелектричних резонаторах з вищими типами коливань. У дисертаційній роботі запропоновано новий спосіб побудови двосмугових фільтрів, який відрізняється тим, що потребує забезпечення однакової залежності відповідних коефіцієнтів зв'язку від параметрів конструкції для обох робочих типів коливань діелектричного резонатора, що дозволяє реалізувати смугопрускаючий фільтр з двома смугами пропускання. Побудовано аналітичну модель коефіцієнта взаємного зв'язку між прямокутними діелектричними резонаторами для вищого «квадрупольного» типу коливання на основі розкладання поля за еванесцентними хвилями прямокутного хвилеводу. Розроблено математичну модель двосмугового багаторезонаторного фільтру, яка на відміну від існуючих враховує залежності коефіцієнтів зв'язку в двох смугах разом і дозволяє синтезувати такі фільтри на основі запропонованого способу.

47.61 Прилади для радіотехнічних вимірювань

47.04.17.0373/0516U000382

Притчин Сергій Емільович. Розробка технології виробництва підкладок арсеніду галію для виробів мікроелектроніки: Дис... д.т.н. /Харківський національний університет радіоелектроніки. – Захищена 28.04.2016.

УДК 621.317.799+621.315.5.

332 с.: 25 табл., 145 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної науково-практичної проблеми - підвищенню якості підкладок GaAs шляхом розробки нової технології виготовлення підкладок,

удосконалення математичних моделей, удосконалення методик, методів і пристроїв неруйнівного контролю якості підкладок у промислових умовах. За результатами математичного моделювання уточнено дані про значення механічних властивостей підкладок GaAs у довільних кристалографічних напрямках, визначено вплив величини залишкових напружень на константи пружності c_{11} , c_{12} , c_{44} . Визначені умови, за яких забезпечується механічна стійкість підкладки GaAs при впливі на неї залишкових напруг. У роботі розроблено низку методик, пристроїв та удосконалено методи, зокрема: - методика, пристрій "Полярон - 4" та удосконалено метод неруйнівного контролю залишкових напружень у підкладках GaAs; - методика, пристрій "ТВ-Діслок 1" та удосконалено метод неруйнівного контролю густини дислокацій у підкладках GaAs; - методика, пристрій "АКІДП - 1" та удосконалено метод неруйнівного контролю відхилення від площинності підкладок GaAs. Розроблено пристрій контролю діаметра зливка в процесі його росту, який забезпечує точність контролю не менш ± 1.5 мм. Це дозволило за рахунок поліпшення роботи системи управління вирощуванням зменшити рівень залишкових напружень до значення менш ніж 40 МПа та густини дислокації менш ніж $1,3 \times 10^5$ см⁻². Запропонована технологія виготовлення підкладок GaAs забезпечила підвищення якості підкладок GaAs, зокрема, зменшення рівня залишкових напружень на 10 зменшення відхилення від площинності підкладок не менш ніж на 20 порівнянні з існуючою технологією, що дозволяє збільшити відсоток виходу придатних приладів на 5-7

49 ЗВ'ЯЗОК

49.01 Загальні питання зв'язку

49.04.17.0374/0216U001951

Моніторинг діяльності підприємства на ринку послуг зв'язку: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Поліщук Ірина Ігорівна. – ДР 0114U001548. УДК 658.8.012.12: 338.47.

108 с.

В ході моніторингу факторів впливу на результати маркетингової діяльності оператора поштового зв'язку виокремлено специфічні фактори (кошти на виплату пенсій і грошових допомог, кошти довірителів) та визначено їх вплив на оцінку ефективності маркетингового управління підприємством. Удосконалено методичний підхід щодо організації моніторингу діяльності оператора поштового зв'язку, що передбачає визначення ефективності управління із використанням врахування специфічних факторів, системи фінансових коефіцієнтів та визначення ступеню виконання фінансового плану на основі бальної оцінки. Удосконалено угруповання факторів впливу на економічні показники діяльності оператора поштового зв'язку, які складаються із зовнішніх (економічних, соціально-культурних, природно-географічних, технологічних, політико-правових) та внутрішніх (матеріально-технічних, організаційно-управлінських, економічних, соціальних), з урахуванням специфічних особливостей діяльності оператора поштового зв'язку таких як, наявність неприбуткових філій, що виконують соціальну функцію служби загального користування; жива праця як основний елемент виробництва.

49.03 Теорія зв'язку

49.04.17.0375/0516U000415

Гаврилко Євген Володимирович. Методологія побудови супутникової екологічної телекомунікаційної системи дистанційного моні-

торингу Землі для рішення тематичних завдань: Дис... д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 12.05.2016.

УДК УДК 621.391:681.5.

282 с.: 18 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

У дисертаційній роботі розроблено метод побудови апаратних комплексів малих космічних апаратів для аргументованої побудови супутникових телекомунікаційних мереж для рішення тематичних завдань дистанційного моніторингу Землі, який враховує особливості апаратів дистанційного екологічного моніторингу Землі, телекомунікаційного апаратного комплексу з визначеною затримкою передавання інформації. Удосконалено методику визначення кількісних характеристик орбітального угруповання малих космічних апаратів у супутниковій екологічній телекомунікаційній системі дистанційного моніторингу Землі, яка на відміну від відомих враховує час знаходження малого космічного апарату на орбіті Землі. Вперше розроблено методику обчислення затримки інформації в системі управління супутникових екологічних телекомунікаційних систем дистанційного моніторингу Землі з Пуассоновським вхідним потоком і показовим розподілом часу обслуговування, яка враховує характерні види мереж: з комутацією пакетів і комутацією каналів. Вперше розроблено модель мережі зв'язку в супутниковій екологічній телекомунікаційній системі дистанційного моніторингу Землі для забезпечення безперервності обслуговування зон огляду в районі НС, яка на відміну від відомих враховує дискретність передавання інформації з затримками, виключну топологію орбітального угруповання, малі терміни перебування в зоні виконання тематичного завдання та видимості центрів управління та критичну розмірність задачі. Вперше розроблено метод оцінки ефективності супутникової екологічної телекомунікаційної системи дистанційного моніторингу Землі, яка на відміну від відомих враховує особливості дистанційного моніторингу, побудови супутникової телекомунікаційної мережі та затримки інформації в системі управління.

49.04.17.0376/0416U002063

Сергеев-Горчинський Олексій Олександрович. Методи та моделі підвищення завадостійкості інформаційно-телекомунікаційних систем медичного призначення: Дис...

к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 27.04.2016.

УДК 621.391:004.032.2:681.5.015.

174 с.: 9 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 62 назви.

Розроблені метод і структурно-аналітична модель оптимальної цифрової фільтрації, засновані на мінімізації відмінності відфільтрованого й апроксимованого сигналів за критерієм мінімальності середньої абсолютної помилки. Розроблені метод та структурно-аналітична модель адаптивної дискретизації зашумленого сигналу за критерієм мінімальності абсолютної різниці двох послідовних значень відношення сигнал/шум відфільтрованого первинного сигналу при двох послідовних частотах дискретизації. Розроблено структурно-аналітичну модель вдосконаленої технології обміну інформацією в ІТС медичного призначення.

49.04.17.0377/0416U002069

Мохамад Гані Абу Таам. Метод управління телекомунікаційними ресурсами для підвищення оперативності передачі даних: Дис...

к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 26.04.2016.

УДК 621.391:004.7.

152 с.: 13 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці методу управління телекомунікаційними ресурсами для підвищення оперативності передачі даних. Для вирішення поставлених задач пропонується: GERT-модель технології передачі метадач у хмарні обчислювальні системи, яка відрізняється від відомих урахуванням показників реальної надійності та особливостей багатопляхової маршрутизації відповідно до протоколів (K+4) рівня стратифікації; метод управління доступом в інтелектуальних вузлах комутації, відмінною особливістю якого є комплексне використання стандартних критеріїв управління інформаційними потоками в інтелектуальних вузлах комутації з додатковими. Результати роботи використані на промислових підприємствах та навчальних закладах України.

49.04.17.0378/0416U002428

Борисенко Ірина Ігорівна. Моделі та методи побудови системи управління просторово розподіленими мережами на базі ситуаційного моделювання: Дис... к.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 12.05.2016.

УДК 621.391.8.

137 с.: 3 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 110 назв.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.12.02 - телекомунікаційні системи та мережі. - Державний університет телекомунікацій Міністерства освіти і науки України, Київ, 2016. Дисертація присвячена розробці моделей та методів побудови системи управління просторово розподіленими мережами на базі ситуаційного моделювання. Проведено аналіз інформаційно-телекомунікаційних технологій Центра управління перевезеннями радіоактивних матеріалів для визначення вимог до його телекомунікаційної мережі та методів побудови системи управління просторово розподіленою мережею. Досліджено методи ієрархічних структур, які використовуються для визначення параметрів системи управління з урахуванням обмежень. Розроблено номінально-структурний метод дослідження системи управління та здійснення оптимального моніторингу за критерієм мінімуму відстані між комутаційними вузлами мережі передавання керуючої інформації. Розроблено методику побудови ситуаційної моделі системи управління, яка дозволяє визначати ступінь кореляції між параметрами керованих об'єктів, забезпечуючи тим самим визначені показники якості системи управління при мінімальній кількості керуючої інформації. Уперше розроблено імітаційну динамічну модель системи управління, яка дозволяє мінімізувати похибки її основних параметрів. Виконані наукові дослідження надають можливість розв'язати наукові завдання, спрямовані на підвищення показників якості систем управління просторово розподіленими мережами.

49.33 Мережі і вузли зв'язку

49.04.17.0379/0516U000416

Трембовецький Максим Петрович. Методологія принципів керування параметрами структур корпоративних мереж зв'язку подвійного призначення: Дис... д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 28.04.2016.

УДК 621.398+681.5.

312 с.: 7 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Робота присвячена вирішенню науково-практичної проблеми комплексного вирішення задач керування корпоративною мережею, яка пов'язана з розробкою нового концептуального підходу до управління, який орієнтований на вирішення заданого набору прикладних задач з одночасним забезпеченням необхідної якості їх вирішення, при застосуванні існуючих універсальних багатфункціональних систем

управління. Удосконалено метод керування корпоративною мережею, що заснований на класичному методі формування простору станів і параметрів керування. Розроблено математичні моделі для проведення розрахунку характеристик задач керування, які найчастіше зустрічаються на практиці: керування ресурсами багатосерверних вузлів, розподіл ресурсів каналів зв'язку і формування структури мережі. Отримано архітектури системи керування корпоративною мережею, яка включає елементи штучного інтелекту, апаратно-програмної системи налагодження і випробування програмного забезпечення систем керування, і яка враховує тимчасові параметри потоків і завантаження мережевого обладнання.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.04.17.0380/0416U002280

Ткач Максим Олександрович. Удосконалення структури та підвищення продуктивності багатопроцесорних систем із застосуванням розподіленої області обчислень: Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Донецький національний технічний університет". – Захищена 27.04.2016.

УДК 004.032.24.

150 с.: 10 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 105 назв.

Дисертаційну роботу присвячено виконанню актуального науково-технічного завдання розвитку теоретичних і практичних основ створення високопродуктивних багатопроцесорних обчислювальних систем з розподіленою областю обчислень, побудованих на базі використання сучасних функціональних модулів масового промислового випуску, які забезпечують розв'язування задач, котре потребує значної кількості процесорного часу. Запропоновано концепцію побудови високопродуктивної багатопроцесорної блейд-кластерної системи з розподіленою областю обчислень на основі застосування сучасних комп'ютерних функціональних модулів масового промислового випуску. Розроблено метод дослідження показників продуктивності створеної багатопроцесорної обчислювальної системи з розподіленою областю обчислень. Реалізовано можливість оцінювати продуктивність такої системи через її параметри, що дозволяє встановити для неї доцільність підбору устаткування. Розроблено й досліджено концепцію впливу засобів мережевого інтерфейсу на показники продуктивності багатопроцесорної системи з розподіленою областю обчислень. Проаналізовано основні режими роботи мережевого інтерфейсу в таких системах і виявлено їх вплив на уповільнення обчислень. Такий підхід дозволив окреслити шляхи зниження коефіцієнта уповільнення обчислень у багатопроцесорних системах. Досліджено теоретичні й практичні аспекти перспектив застосування новітніх комунікаційних технологій у багатопроцесорних кластерних системах з розподіленою областю обчислень. Виконано порівняльний аналіз оцінок продуктивності багатопроцесорної кластерної системи при застосуванні різного типу мережевих технологій, що дозволило організувати її функціонування на основі новітніх досягнень у цій сфері. Розроблено й запроваджено основні компоненти технології паралельного конструювання алгоритмів на основі числово-аналітичного підходу. Показано, що запропонований метод передбачає найбільш високий ступінь векторизації обчислень, зумовлює їх максимально паралельну алгоритмічну форму, дозволяє підвищити економічність, продуктивність і швидкість обчислень. Створено комплекс прикладних програм для розв'язування задач

металургійного виробництва. Запропоновано основні принципи візуалізації даних та керування ними, спираючись на які, можна побудувати адекватну картину досліджуваного явища.

50.33 Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси

50.04.17.0381/0416U002082

Крайник Ярослав Михайлович. Дослідження та розроблення високоєфективних частково паралельних LDPC-декодерів на базі FPGA: Дис... к.т.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 12.04.2016.

УДК 004.312.26:519.725.

173 с.: 13 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Об'єкт - декодування інформації з використанням LDPC-кодів на основі матриць перевірки парності з довільним розташуванням значущих елементів за допомогою частково паралельних декодерів. Мета - підвищення ефективності побудови архітектур LDPC-декодерів для нерегулярних LDPC-кодів з довільним характером розташування значущих елементів та підвищення швидкодії таких декодерів. Методи - теорії цифрових автоматів для моделей та методів побудови частково паралельного LDPC-декодеру; теорії паралельних обчислень для організації обчислень у запропонованих моделях та методах; теорії передачі інформації для розроблених моделей та методів побудови систем; теорії прийняття рішень для визначення функціонального розподілу між пристроями у комплексній гетерогенній інформаційній системі. Отримали подальшого розвитку: моделі підвищення пропускну здатності декодеру. Удосконалено: метод побудови частково паралельного LDPC-декодеру з алгоритмом декодування мінімальної суми; метод організації реконфігурованого частково паралельного LDPC-декодеру; метод організації паралельних обчислень для частково паралельного LDPC-декодеру. Галузь використання - системи з завадостійким кодуванням.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.04.17.0382/0416U002083

Горбань Гліб Валентинович. Методи та об'єктно-орієнтована інформаційна технологія інтелектуального аналізу багатомірних даних: Дис... к.т.н. /Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Захищена 12.04.2016.

УДК 004.652.5.

229 с.: 8 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Об'єкт - інтеграція моделей, методів та інформаційних технологій аналізу даних в інтелектуальних інформаційних системах та системах підтримки прийняття рішень. Мета - підвищення рівня інтелектуальності інформаційних систем шляхом створення інструментальної програмної системи автоматизованого проектування об'єктних багатомірних баз даних, методів формування асоціативних правил за шаблонами та їх реалізації в складі системи, що дозволяє з набагато меншими витратами проектувати інформаційно-аналітичні системи в об'єктному програмному середовищі. Методи - теорія множин, комбінаторика, метод пошуку асоціативних правил Argiogi, об'єктно-орієнтована методологія створення комп'ютерних систем. Вперше

запропоновано модель інтеграції інформаційних технологій об'єктних баз даних, OLAP та Data Mining. Отримали подальшого розвитку: - методи пошуку асоціативних правил у багатомірних даних; - інформаційна технологія побудови структури метаданих для об'єктних СКБД. Удосконалено: -

модель представлення асоціативних правил; - методи побудови OLAP-кубів. Галузь використання - бізнес-аналіз.

50.04.17.0383/0416U002212

Пузікова Анна Валентинівна. Теорія нормалізації в табличних базах даних: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 28.04.2016.

УДК 004.655.

131 с.: 9 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 81 назва.

Робота присвячена аксіоматикам функціональних і багатозначних залежностей в табличних базах даних, а також нормальним формам з другої по четверту. Побудовано математичні доведення відомих класичних результатів в теорії реляційних баз даних про повноту аксіоматики Армстронга для функціональних залежностей і повноту аксіоматики для функціональних і багатозначних залежностей, які задовольняють стандартним вимогам строгості та повноти математичного доведення. Встановлено критерії повноти для кожної з аксіоматик. Доведена незалежність складових аксіоматики Армстронга. Побудована алгебра функціональних залежностей, операції якої визначені відповідно до складових аксіоматики Армстронга. Побудова цієї алгебри дозволяє формувувати результати щодо властивостей аксіоматики Армстронга на алгебраїчній мові. Побудовано фрагмент математичної теорії нормалізації щодо нормальних форм 2-4 порядків. На основі аналізу першоджерел та власних результатів встановлені логічні зв'язки між означеннями класичних та основних некласичних нормальних форм (НФ). Показана нееквівалентність двох означень проективно-з'єднувальної (PJ/NF) НФ, запропонованих Фейґіним (Ronald Fagin).

50.04.17.0384/0416U002326

Шегедін Петро Анатолійович. Комп'ютеризована система контролю параметрів технічного стану тягово-рухомого складу:

Дис... к.т.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 18.05.2016.

УДК 004.052.32:004.415:004.90:656.2(043.3).

191 с.: 8 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Дисертацію присвячено вирішенню важливої наукової задачі підвищення точності, надійності та завадозахищеності комп'ютеризованих систем контролю параметрів технічного стану тягово-рухомого складу. Дисертаційна робота присвячена питанням розробки комп'ютеризованої системи контролю параметрів технічного стану тягово-рухомого складу. В роботі досліджено властивості інформаційних сигналів, що реєструються в ході спеціальних та динамічних випробувань. Розроблено новий метод визначення демпфувальних характеристик при проведенні випробувань по скиданні рухомого складу з клинів. Запропоновано і досліджено використання алгоритмів виявлення розладки інформаційного сигналу датчиків віброприскорень при динамічних випробуваннях рухомого складу. Розроблено програмне забезпечення, що реалізує визначення стрибкоподібної зміни властивостей сигналів алгоритмами кумулятивних сум, Ш'юхарта та алгоритмом на основі критерію перевірки однорідності Лемона-Розенблата. Наведено приклад використання розробленої системи для обробки результатів приймальних випробувань рухомого складу.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.04.17.0385/0416U002406

Чернецький Микола Володимирович. Інтелектуальне керування технологічними процесами приготування пивного суслу на осно-

ві принципів та методів нелінійної динаміки:

Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 25.05.2016.

УДК 004.896:681.511.4:663.44.

202 с.: 9 табл., 73 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності пивоварного виробництва шляхом створення інтелектуальної системи керування технологічними процесами приготування пивного суслу заторно-варильного відділення пивзаводу. На основі сучасних методів аналізу складних динамічних систем методами нелінійної динаміки та детермінованого хаосу розроблені нелінійні математичні моделі, що дозволяють встановити ефекти самоорганізації процесів приготування пивного сусла через утворення дисипативних просторово-часових структур та забезпечити оптимальні міжатрактивні переходи при керуванні об'єктом. На основі методу аналітичного конструювання агрегованих регуляторів проведений синтез системи синергетичного керування процесами приготування пивного сусла, яка дозволяє сформувати малопотужні ресурсоощадні керувальні дії резонансного стимулюючого характеру, що забезпечує досягнення визначених в залежності від виробничої ситуації цілей - атракторів як відображення бажаного у відповідності з фізико-хімічною природою об'єкта його цільового стану. Розроблено функціональну структуру, алгоритмічне та програмне забезпечення інтелектуальної системи керування технологічним комплексом заторно-варильного відділення пивзаводу.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.01 Загальні питання гірничої справи

52.04.17.0386/0216U006759

Визначення ресурсного потенціалу і принципів технологічних рішень отримання товарної продукції з відходів видобутку та збагачення залізних, марганцевих руд і титаноцирконієвих розсипів України:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Бондаренко Герман Миколайович. – ДР 0113U005153. УДК 663.48:622.3.

65 с.

Проведені в 2015 р. дослідження показали, що до ресурсного потенціалу відходів видобутку і збагачення титаноцирконієвих розсипів України слід віднести відходи збагачення. Розкриті породи, за умови розробки титаноцирконієвих розсипів України (глини, суглинки, піски), доцільніше використовувати для рекультивувальних робіт. Рудні мінерали в техногенних пісках Малишевського родовища (Вільногірський ГМК) представлені цирконом, рутилом, лейкокеном та ільменітом. Переважно вони зосереджені у фракції - 0,16 + 0,06 мм. Дистен, силіманіт, ставроліт та турмалін присутні у відносно значних обсягах. Дослідження родовища показали, що 60 ваг. представлені зернами крупністю 0,5 + 0,125 мм; важка фракція складає 5-15 ваг. ільменітом, рутилом, ільменорутилом та цирконом. Наявність циркону як основного мінералу-носія цирконію підтверджує масова частка останнього у відходах (0,05 - 0,5 ваг. Іршанської групи родовищ як сировину на титан та цирконій і будівельні піски. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.04.17.0387/0216U006810

Рішення задачі генерації проектів оперативних планів бойових дій при ліквідації пожеж на шахтах на основі онтологічних баз знань:

Заклучний звіт /Державний вищий навчальний заклад

"Національний гірничий університет"; Керівник Слесарев Володимир Вікторович. – ДР 0113U003913. УДК 681.3:622.82 с.

Методи рішення задачі генерації проектів оперативних планів бойових дій при ліквідації пожеж на шахтах на основі онтологічних баз знань. Розроблення спеціального програмного забезпечення комп'ютерної системи управління процесами ліквідації аварій на шахтах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.04.17.0388/0216U008041

Обґрунтування оптимальних напрямків поводження з відходами виробництва та споживання в різних регіонах України з урахуванням особливостей їх господарчого розвитку та ландшафтно-геохімічних чинників:

Заключний звіт /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України"; Керівник Губіна Вікторія Георгіївна. – ДР 0111U002570. УДК 663.48; 622.3.

299 с.

Розроблено обґрунтування оптимальних напрямків поводження з відходами виробництва та споживання з врахуванням особливостей регіонального розвитку та ландшафтно-геохімічних показників

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.04.17.0389/0416U002227

Амбражей Оксана Анатоліївна. Формування економічного механізму взаємодії ринків праці та освітніх послуг в Україні: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет". – Захищена 22.04.2016.

УДК 331.5+378.

199 с.: 6 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

Дисертацію присвячено формуванню теоретико-методичних засад економічного механізму взаємодії ринків праці та освітніх послуг. Визначено передумови, сутність та складові економічного механізму взаємодії ринків праці й освітніх послуг. Удосконалено теоретичні уявлення про особливості освітніх послуг порівняно з послугами взагалі, а також про джерела нагромадження людського капіталу. Запропоновано як індикатори взаємодії ринків праці й освітніх послуг коефіцієнти крос-кількісної еластичності пов'язаного попиту та пов'язаної пропозиції. Виділено специфічні нецінові детермінанти попиту і пропозиції на ринках освітніх послуг і праці відповідних спеціалістів. Обґрунтовано рекомендації щодо державного регулювання взаємодії ринків праці й освітніх послуг задля розширення цільової підготовки спеціалістів із змішаною участю держави та бізнес-структур.

52.04.17.0390/0216U006809

Дослідження геомеханічних процесів у підшві пласта при відході лави від розрізної печі: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Халимендик Юрій Михайлович. – ДР 0114U003925. УДК 622.831.48 с.

Робота присвячена встановленню закономірностей формування опорного тиску в підшві вугільного пласта, що розробляється, які є теоретичною основою для застосування безціликової охорони магістральних виробок. Комплекс наукових досліджень складався з натурних інструментальних спостережень і чисельного моделювання геомеханічних процесів в підшві вугільного пласта, що розробляється, в поча-

тковий період роботи лави. За результатами натурних спостережень визначено, що при надробці виробки в початковий період руху лави формується зона стійкого стану виробки, де спостерігається незначна деформація. За результатами чисельного моделювання розроблено графік-номограму, який дозволить на етапі проектування виробок визначити збільшення вертикальних напружень в підшві розроблюваного пласта. Розроблено спосіб охорони магістральних виробок, відповідно до якого виробки піддаються короткочасному впливу опорного тиску з подальшою експлуатацією їх в зонах розвантаження. Застосування даного способу охорони магістральних виробок на шахтах Західного Донбасу підвищить повноту виймання запасів та зменшить витрати на підтримання виробок. Робота розповсюджується за договірною ціною.

52.04.17.0391/0216U006865

Дослідити джерела метановиділення, розробити "Проекти дегазації виїмкових діляниць 1033(1035) та 1016 лав шахти "Західно-Донбаська" ПАТ "ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ", що містять рекомендації по дегазації та заходи по керуванню дегазаційною системою під час пожеж", розробити рекомендації по забезпеченню газової безпеки ведення гірничих робіт та можливості прориву метану з підшви виробок виїмкових діляниць 1033(1035), 1016 лав, розробити метод виміру витрат газової суміші трубою Піто:

Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0115U004802. УДК 622.411.332:622.831.325.3:622.822.3.

47 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова ділянка вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання і дегація виїмкових ділянок 1033 (1035) і 1016 лав ш. "Западно-Донбаська". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз первинної інформації про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкових ділянок. Виконаний розрахунок очікуваного метановиділення, витрати повітря для провітрювання виїмкової ділянки, допустимого навантаження на очисний забій по газовому чиннику, прогноз раптових проривів метану з ґрунту гірських вироблень, розрахунок параметрів свердловин дегазації і газопроводу. Розроблен "Проект дегазації 1016-ої лави шахти "Западно-Донбаська" ВСП "ШУ "ТЕРНОВСЬКЕ" ПАТ "ДТЭК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ" з Рекомендаціями по дегазації виїмочних ділянок 1033 (1035) і 1016 лав ш. "Западно-Донбаська" і Заходами по забезпеченню вибухобезпечності транспортування газу, по управлінню системою дегазації шахти під час пожеж. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку виїмкових ділянок. Це дало можливість забезпечити безпеку ведення очисних робіт по газовому чиннику на ш. "Западно-Донбаська" ПАТ "ДТЭК Павлоградвугілля", що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.39 Розробка родовищ будівельних і дорожніх матеріалів, вогнетривкої, керамічної, скляної і мінеральної технічної сировини

52.04.17.0392/0216U006806

Технологічне забезпечення процесів видобування сировини для ефективної роботи кар'єрів щелевеної продукції: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий

чий університет"; Керівник Собко Борис Юхимович. – ДР 0114U006103. УДК 622.271.32.

169 с.

Виконано аналіз сучасного досвіду ведення гірничих робіт на діючих кар'єрах нерудних корисних копалин та на кар'єрах, що відновлюють свою роботу; проведено літературний пошук за темою НДР; досліджено особливості розробки зазначених родовищ; на основі вітчизняного та закордонного досвіду встановлено технологічні схеми, можливі до застосування на кар'єрах, що досліджуються; удосконалена методика визначення раціональної технологічної схеми комбінації основного виробничого обладнання; на основі удосконаленої методики, з поміж запропонованих технологічних схем, встановлена найдоцільніша для застосування на кар'єрах твердих нерудних корисних копалин; розроблена методика порівняння погоризонтної розробки зазначених родовищ з розробкою в крутих виймальних шарах та об'рунтований найдоцільніший порядок ведення гірничих робіт; встановлена область застосування та ефективність запропонованих технологічних схем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.01 Загальні питання металургії

53.04.17.0393/0216U001941

Розробка проекту міждержавного стандарту "Прокат листовий гарячекатаний. Сортамент" на заміну ГОСТ 19903-74: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Пихтін Яків Михайлович. – ДР 0114U005569. УДК 006.77:621.771.23.

21 с.

Розроблено проект міждержавного стандарту "Прокат листовий гарячекатаний. Сортамент" на заміну ГОСТ 19903-74. У проекті стандарту передбачено: зміна структури стандарту і включення нових розділів "Область застосування", "Класифікація. Основні параметри і розміри", розширення розмірного сортаменту листового прокату товщиною до 25 мм, зменшення величини мінусових граничних відхилень по товщині прокату або виготовлення прокату тільки з мінусовими або тільки з позитивними граничними відхиленнями, уточнення методики визначення відхилень від площинності прокату, що виготовляється в листах і вимог до серповидності і телескопічності прокату, що виготовляється в рулонах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.17.0394/0216U001942

Розробка проекту стандарту ДСТУ/ГОСТ "Прокат листовий гарячекатаний. Сортамент" на заміну ГОСТ 19903-74: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Пихтін Яків Михайлович. – ДР 0114U005570.

УДК 006.77:621.771.23.

12 с.

Розроблено проект національного стандарту ДСТУ "Прокат листовий гарячекатаний. Сортамент", в якому передбачено: зміну структури стандарту та включення нових розділів "Сфера застосування" і "Класифікація. Основні параметри та розміри"; розширення розмірного сортаменту листового прокату в рулонах товщиною до 25,0 мм, оскільки ця товщина є однією з поширених стандартних товщин штаб, які використовуються вітчизняними і зарубіжними підприємствами для виготовлення труб; зменшення мінусових граничних відхилів за товщиною прокату або виготов-

лення прокату тільки з мінусовими або тільки з плюсовими граничними відхиленнями. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.17.0395/0216U001944

Розробка проекту міждержавного стандарту "Прокат для будівельних сталевих конструкцій. Загальні технічні умови" на заміну ГОСТ 27772-88: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Пихтін Яків Михайлович. – ДР 0113U005475. УДК 006.77:621.771.2.

28 с.

Розроблено проект міждержавного стандарту "Прокат для будівельних сталевих конструкцій. Загальні технічні умови" на заміну ГОСТ 27772-88. Проект стандарту передбачає: уточнення марочного сортаменту, хімічного складу сталі за плавковим аналізом ковшового проби і в готовому прокаті, способів зміцнення сталі з урахуванням можливостей сучасної металургії, введення нових сталей підвищеної міцності, підвищеної корозійної стійкості, вогнестійкості і вимог до випробувань на ударний вигин з гострим надрізом, а також методики статистичного контролю механічних властивостей, що сприятиме достовірній оцінці якості металопрокату невеликих обсягів, виготовленого на новому прокатному обладнанні або при зміні технологічного процесу його виробництва. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.17.0396/0216U001945

Розробка проекту технічних умов "Рейки високоякісні для залізниць широкої колії":

Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Пихтін Яків Михайлович. – ДР 0114U005566. УДК 006.77:625.143.

18 с.

На підставі проведеного порівняльного аналізу вимог національного стандарту ДСТУ 4344:2004, ГОСТ Р 51685-2013 і EN 13674-1:2011 розроблений проект технічних умов ТУ У 24.1-31632138- : 2014 "Рейки високоякісні для залізниць широкої колії", який передбачає перспективні норми і вимоги до рейок, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності, доступу на світові ринки, участі українських виробників у міжнародній виробничій кооперації і залученню інвестицій. Розроблений проект технічних умов відповідає вимогам керівних нормативних документів у галузі стандартизації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.04.17.0397/0216U001946

Розробка нормативних документів на рейки, двотаври для монорейкових доріг і сталеві катані кулі: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Пихтін Яків Михайлович. – ДР 0114U005571. УДК 006.77:625.143:621.771.26:621.775.2.

19 с.

На підставі результатів аналізу чинних нормативних документів на сталеві молотні кулі, рейки і двотаври для монорейкових доріг, оцінки рівня їх виробництва і вивчення пропозицій виробників і споживачів цих видів металопродукції розроблені проекти національного (ДСТУ) і міждержавного (ГОСТ) стандартів "Кулі сталеві молотні для кульових млинів. Технічні умови", а також зміни до технічних умов - № 4 до ТУ У 14-2-1225-99 "Двотавр посиленний сталевий гарячекатаний для монорейкових доріг", № 5 до ТУ У 14-2-1236-99 "Рейки кранові типу КР93" і № 4 до ТУ У

27.1-00190319-1324-2004 "Рейки залізничні типів Р50 і Р65 для метрополітену". Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.31 Виробництво чорних металів і сплавів

53.04.17.0398/0216U001933

Розробка і дослідно-промислове випробування вдосконаленої технології позапічної обробки напівпродукту електросталі марочного сортаменту СПЦ для додаткового ресурсоенергозбереження і підвищення якості металопродукції: Заключний звіт /Інститут чорної металургії НАН України; Керівник Піптюк В.П. – ДР 0116U000919. УДК 669.17.046.517В:669.141.247:330.123.72.083.133(043).

87 с.

При випробуванні вдосконаленої технології позапічної обробки напівпродукту електросталі в ковші зі змінним розташуванням продувної пробки виявлено підвищення якості металу та металопродукції по хімічній та структурній неоднорідності. Забезпечені вимоги щодо стійкості футерівки ковшів в кампанії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.43 Прокатне виробництво

53.04.17.0399/0216U001943

Розробка зміни № 2 до ТУ У 27.1-26524137-1338:2005 "Профілі фасонні гарячекатані з безперервнолитої заготовки з вуглецевої і низьколегованої сталі" і технічних умов на методику визначення твердості сталевих молоткових куль: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-технічний центр металургійної промисловості "Енергосталь"; Керівник Владимирова Альбіна Олександрівна. – ДР 0115U001714. УДК 621.771.26:621.74.04.

22 с.

Розроблено проект зміни № 2 до ТУ У 27.1-26524137-1338:2005, що передбачає продовження терміну дії технічних умов, доповнення коду продукції, переробку, актуалізацію і викладення в новій редакції розділів "Нормативні посилання", "Вимоги безпеки і охорони навколишнього природного середовища, утилізація", додаток технічних умов додатком Б "Найменування ДКПП". У технічних умовах на методику визначення твердості сталевих молоткових куль встановлені вимоги до приладів і обладнання для вимірів твердості, вказані межі допустимої похибки вимірювання, регламентовані способи підготовки куль до виконання вимірювань, встановлені вимоги до оформлення результатів вимірювання, викладені вимоги безпеки і охорони праці при проведенні випробувань молоткових куль. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.49 Металознавство

53.04.17.0400/0216U006888

Розробка складів і виробництва ефективних будівельних матеріалів та виробів за енергозберігаючими технологіями і дослідження їх властивостей: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"; Керівник Шпирько Микола Васильович. – ДР 0111U006476. УДК 669.14.018.291-157.2.621.78.

258 с.

Об'єкт дослідження: відходи хімічної, металургійної, енергетичної та інших промисловостей. Мета роботи - дослідження технології виготовлення нових будівельних матеріалів на основі відходів різноманітних галузей промисловості, та визначення основних технологічних параметрів. Методи дослідження: фізико-хімічні дослідження, лабораторно-експериментальні методи з використанням математичного планування експериментів і обробки результатів з використанням ЕОМ. Для визначення ефективної галузі використання тих чи інших відходів проведені дослідження властивостей шламових відходів ЗалК, МГЗ, золошлакових сумішей ТЕЦ та ін., визначено їх хімічний та мінералогічний склади з метою їх використання в будівельних матеріалах. Визначено оптимальні склади в'язких, бетонів, керамічних виробів, сухих будівельних сумішей та ін., параметри отримання.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.04.17.0401/0516U000409

Кривоконь Олександр Григорович. Розвиток тракторобудування в Україні в контексті світового прогресу (1920-ті - 1980-ті рр.): Дис... д.і.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 19.05.2016.

УДК УДК 63 (091): 631.37 (091):001.32 (093).

733 с.: 18 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 2091 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене висвітленню особливостей розвитку тракторобудування в Україні періоду 20-х - 80-х рр. ХХ сторіччя. На основі архівних матеріалів та маловідомих джерел розкрито передумови, чинники, основні здобутки, проблеми та тенденції вітчизняного тракторобудування в контексті світового прогресу. Представлений аналіз основних етапів еволюції тракторів у світі та в Україні, визначено роль вітчизняних підприємств у цьому процесі, проаналізовано особливості управління, наукового та кадрового забезпечення галузі, подано біографії видатних українців - тракторобудівників, інженерів-конструкторів, науковців. Запропоновані нові методологічні підходи та розроблено концепцію періодизації історії вітчизняного тракторобудування в аспекті світового розвитку.

55.09 Машинобудівні матеріали

55.04.17.0402/0416U002350

Панченко Сергій Анатолійович. Управління процесами структуроутворення та підвищення комплексу корозійних властивостей труб з феритно-аустенітних сталей: Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 26.05.2016.

УДК 621.774:620.1:669.15-194.5.

191 с.: 37 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

Об'єкт дослідження – процеси структуроутворення при деформаційних і температурних обробках труб з хромонікельмолібденових феритно-аустенітних сталей. Мета роботи – підвищення корозійних і механічних властивостей труб з хромонікельмолібденових феритно-аустенітних сталей шляхом формування найбільш сприятливої структури при деформаційних і температурних обробках у процесі виготовлення. Методи і методики: світлова кількісна і якісна металогія; растрова електронна мікроскопія; дифракція зворотно розсіяних електронів; енергодисперсійний рентгенівський аналіз; магнітний метод визначення фазового складу; випробування корозійних і механічних власти-

востей. Встановлено кількісні залежності між структурою (вмістом спеціальних низькоенергетичних границь зерен за концепцією решіток співпадаючих вузлів і фазовим складом сталі) й комплексом корозійних властивостей труб. Розроблено і впроваджено на ПрАТ «СЕНТРАВІС ПРОДАКШН ЮКРЕЙН», м. Нікополь, новий режим гартування (1150...1200+1050)°С та інноваційну технологію виготовлення труб, засновану на принципах зернограничного конструювання. Вони забезпечують отримання структури сталі з вмістом більше 70аустенітної фази, зі співвідношенням феритної й аустенітної фаз 1:1 і відсутністю сігма-фази, та значне підвищення комплексу корозійних і механічних властивостей труб. Знижено в 1,7 і до 300 разів швидкості міжкристалітної й пітингової корозії; збільшено в 1,6...1,8 разів час до корозійного розтріскування, а також в 1,2 рази критичне напруження розтріскування при випробуванні на стійкість проти сульфідного корозійного розтріскування за методом А, NACE TM0177; значно поліпшено електрохімічні характеристики сталі. Встановлено найбільш небезпечні температури (850...900°С) виникнення сігма-фази в структурі труб з Cr-Ni-Mo дуплексних сталей. Розроблено і впроваджено на ПАТ «Дніпроспецсталь» технологію виготовлення якісної трубної заготовки зі сталі 02Х22Н5АМ3 та скорочено імпорт. Розроблено і впроваджено на ПрАТ «СЕНТРАВІС ПРОДАКШН ЮКРЕЙН» новий неруйнівний метод кількісної оцінки інтерметалідних фаз у феритно-аустенітних сталях. Експлуатаційні випробування труб зі сталі 02Х22Н5АМ3, виготовлених за розробленою технологією, в апараті за виробництва каустичної соди на ПАТ «ДНІПРОАЗОТ» показали їх у 1,4 і у 3 рази більш високу корозійну стійкість порівняно з трубами з цієї сталі поточного виробництва і використовуваними в цей час трубами зі сталі 08Х18Н10Т, відповідно. Очікуваний річний економічний ефект від використання труб нового виду складає 4,38 млн. грн. Сфера застосування: металургійна, трубна галузі, хімічна промисловість, будівництво, архітектура.

55.15 Ливарне виробництво

55.04.17.0403/0416U002279

Берлізева Тетяна Вікторівна. Регулювання міцності ливарних форм і стрижнів на етапах їх технологічного використання на основі оптимізації складу рідкоскляних холоднотвердіючих сумішей: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 19.04.2016.

УДК 621.742.

162 с.: 44 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 172 назви.

Об'єктом дослідження є процес створення, приготування і використання нових складів холоднотвердіючих сумішей на рідкому склі з універсальною добавкою фурфурілоксипропілциклокарбонатів (ФОПЦК) для ливарних форм і стрижнів для виготовлення якісних виливків з вуглецевих та кольорових сплавів. Метою дослідження є регулювання міцності ливарних форм та стрижнів на етапах їх технологічного використання шляхом встановлення закономірностей впливу на властивості сумішей добавок, що дозволяють підвищити міцність форм і стрижнів на етапі їх приготування, сприяють знеміцненню суміші після заливки металом та охолодження, а також реалізація технологічного процесу, який забезпечує підвищення якості виливків з вуглецевих і кольорових сплавів. Методи дослідження базувалися на фундаментальних положеннях теорії і технології ливарного виробництва з використанням сумішей на рідкому склі. Визначення фізико-механічних і технологічних властивостей формувальних та стрижневих сумішей на основі рідкого скла проводилося за стандартними методиками використанням повіреного обладнання і приладів. При проведенні досліджень використовувалися методи планування експери-

ментів і математичної статистики. Наукова новизна отриманих результатів 1. Дістало подальший розвиток визначення закономірностей наростання міцності на стиск сумішей на кварцовому піску з рідким склом для ливарних форм і стрижнів від складу та кількості ефірних отверджувачів. 2. Вперше експериментально із застосуванням методів багатфакторної оптимізації визначено раціональний склад холоднотвердіючих сумішей на основі кварцового піску з рідким склом із застосуванням спеціальної добавки триацетину з фурфуріловим спиртом (ТАЦ з ФС) для ливарних стрижнів. 3. Вперше визначено закономірності впливу кількості фурфурілоксипропілциклокарбонатів (ФОПЦК) як універсальної добавки до сумішей на основі кварцового піску з рідким склом для ливарних форм і стрижнів на їх властивості (міцність, живучість, газотвірну здатність, газопроникність, обсіпальність). 4. Вперше визначено оптимальний склад холоднотвердіючих композицій на основі хромітового піску з рідким склом із універсальною добавкою фурфурілоксипропілциклокарбонатів для облицювальних і стрижневих сумішей. Практичне значення отриманих результатів - склади ХТС на основі універсальної добавки ФОПЦК було апробовано та впроваджено у виробничих умовах на ПАТ "Сумське науково-виробниче об'єднання ім. М.В. Фрунзе" (м. Суми, акт впровадження від 09.11.2012 р.). Розроблений технологічний процес був впроваджений на підприємстві ТОВ НВФ "Орттех" (м. Харків, акт впровадження від 15.12.2013 р.). Розробки, запропоновані в дисертації, впроваджено у навчальний процес за спеціальністю "Обладнання та технологія ливарного виробництва" (Акт впровадження від 24.12.2013 р.).

55.19 Різання матеріалів

55.04.17.0404/0416U002299

Сичук Віктор Анатолійович. Підвищення ефективності технології абразивоструменевого оброблення поверхонь деталей ливарного виробництва: Дис... к.т.н. /Луцький національний технічний університет. – Захищена 29.04.2016.

УДК 621.7.02(043.3).

203 с.: 20 табл., 120 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Робота присвячена питанням підвищення ефективності обробки деталей ливарного виробництва із забезпеченням необхідного стану їх поверхонь, за рахунок використання більш прогресивного методу обробки, такого як абразивоструменеве оброблення. Вперше вирішено актуальну науково-технічну задачу підвищення продуктивності абразивоструменевого оброблення, за рахунок використання більш стійкого до зносу інструменту та спеціальних рекомендацій його використання. Зносостійкість забезпечується утворенням повітряного прошарку, що усуває контакт абразиву з внутрішньої робочою поверхнею абразивоструменевого сопла. Це дозволило проводити заміну зношеного інструменту в 2 рази рідше ніж при використанні стандартного.

55.21 Термічна і зміцнювальна обробка

55.04.17.0405/0216U007270

Розробка технології та обладнання для точного нагріву великогабаритних виробів та садок: Заключний звіт /Інститут газу НАНУ; Керівник Пилипенко Раїса Андріївна. – ДР 0112U004669. УДК 66.015.24.

32 с.

У роботі описана технологія та обладнання для точного нагрівання крупногабаритних виробів і садок в пламених печах. Технологія базується на організації інтенсивної внутрішньої рециркуляції пічних газів довкола тіл, що нагріва-

ються. Рух газів здійснюється за визначеними контурами, параметри яких розраховуються за запропонованою методикою.

55.36 Котлобудування

55.04.17.0406/0216U001857

Розробка методів підвищення ефективності, подовження ресурсу експлуатації систем паливопідготовки енергоблоків 200-300 МВт та систем діагностики для контролю продуктів згорання: Заключний звіт /Інститут вугільних енерготехнологій Національної академії наук України; Керівник Топал Олександр Іванович. – ДР 0115U000905. УДК 621.18+662.61.

74 с.

Під час виконання роботи створено новий оригінал-макет газового аналізатору на основі використання електродіагностичних елементів для діагностики компонентів димових газів (CO, CO₂, NO, SO₂, O₂), що утворюються при спалюванні твердого палива на ТЕС, в т.ч. відпрацьовані: - взаємодія електронних та пневматичних елементів діагностичної схеми, а також вимірювальна схема макету газоаналізатору продуктів згорання. - схеми інтерфейсів та програмно-апаратні засоби функціонування макету аналізатору.

55.41 Локомотивобудування і вагобудування

55.04.17.0407/0216U010015

Визначення сили натиснення на гальмівні колодки пасажирського вагона з урахованням навантаження на колесо. З експлуатаційних випробувань колодок гальмівних залізничного транспорту: Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна; Керівник Мурадян Леонтій Абрамович. – ДР 0116U006842. УДК 629.4.027.1:623.46.

54 с.

Наведено результати стаціонарних і експлуатаційних випробувань всесезонних композиційних колодок виробництва ТОВ "Білоцерківський завод "Трібо". Стаціонарні гальмові випробування проведені перед початком експлуатаційних випробувань з метою визначення сили натискання гальмових колодок, визначення маси бруття пасажирських вагонів і підтвердження відповідності їх геометричних і масових показників вимогам конструкційної документації підприємства-виробника. Як показує багаторічний досвід експлуатації, чавунні стандартні гальмові колодки при самих різних метеорологічних умовах забезпечують стабільні фрикційні характеристики. Подальше удосконалення гальмових колодок триває в напрямку пошуку нових композиційних матеріалів для пасажирських вагонів. Експлуатаційні випробування пасажирських вагонів, обладнаних композиційними колодками виробництва "Білоцерківський завод "Трібо" з нових матеріалів, проведені у складі маршруту "Київ-Трускавець". Випробування супроводжувалися контролем характеру зносу фрикційної пари "колодка-колесо", інтенсивності зносу колодок. В результаті отриманих даних встановлено прогноз зносу дослідних гальмових колодок. Показники надійності колодки прес-матеріалу шифру Тр119/14 задовольняють відповідним вимогам до гальмових колодок рухомого складу, і можуть бути рекомендовані для використання на пасажирському рухомому складі.

55.42 Двигунобудування

55.04.17.0408/0416U002318

Рижков Ростислав Сергійович. Створення високоефективного турбоімпаکتного сепаратора стиснутих газів для газотурбінних установок: Дис... к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 18.05.2016.

УДК 621.12.03.

166 с.: 14 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 126 назв.

Дисертація присвячена створенню високоефективного сепаратора стиснутих газів для газотурбінних установок. Розроблено узагальнену багатоступінчасту схему комплексної турбоімпаکتної інтенсифікації очищення стиснутих газів за рахунок підвищення швидкості та рівня турбулентності струменів під дією сил інерції, турбулентної дифузії, турбофореу, дифузіофореу і в відривних зонах.

55.04.17.0409/0216U001885

Створення дослідного зразка електродвигуна ДА-0,55Т для системи гальмування коліс літака Ан-178: Заклучний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Павлюк Євген Вікторович. – ДР 0115U001132. УДК 621.313.333.

6 с.

Електродвигун ДА-0,55Т трифазний асинхронний призначений для приводу вентилятора охолодження гальмівних коліс літака Ан-178, а також для видачі електричного сигналу, частота якого пропорційна кутовій швидкості обертання колеса. Живлення електродвигуна здійснюється від системи електропостачання змінного трифазного струму з номінальною напругою 115/120 В і постійною частотою 400 Гц. Спосіб охолодження - від вентилятора охолодження гальмівних коліс, який встановлюється на вал електродвигуна на об'єкті, і конвенція. У алюмінієвому корпусі електродвигуна об'єднані: - статор; - короткозамкнутий ротор; - сигналізатор обертання ротора, що складається із статора і ротора; - двоканальний тахогенератор, що складається також із статора і ротора. Підключення електродвигуна до джерела живлення і ланцюгів сигналізації здійснюється через вилку електричного з'єднувача. Тахогенератор виконаний на основі кільцевого постійного магніта, закріпленого на роторі. Сердечники ротора і статора тахогенератора мають зубчасту форму і містять 132 зубця кожен. Робота тахогенератора полягає в тому, що при обертанні ротора тахогенератора міняється провідність магнітної системи, внаслідок чого на виході котушки тахогенератора, яка знаходиться на статорі, наводиться ЕДС синусоїдальної форми. Частота сигналу пропорційна частоті обертання ротора. За один оборот ротора тахогенератор видає 132 імпульси. Робота сигналізатора обертання ротора заснована на тому, що магнітне поле постійного магніта, встановленого на валу електродвигуна, що обертається, наводить в обмотці статора сигналізатора ЕДС, пропорційну частоті обертання ротора. Сигналізатор призначений для визначення працездатності електродвигуна. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.45 Суднобудування

55.04.17.0410/0216U002671

Розробка автоматизованої системи графодинамічного моделювання структур організаційних систем: Заклучний звіт /Кафедра програмного забезпечення атоматизованих систем Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова; Керівник Коваленко Ігор Іванович. – ДР 0113U008450. УДК 65.012:519.14.

16 с.

Розроблено моделі імітаційного моделювання для вирішення завдань управління складними лінійно-функціональними структурами з використанням математичного апарату теорії графодинамічних систем: перетворення структур з проведенням деструктуризації, перебудова існуючої структури, злиття та укрупнення кількох структур, скорочення складу структури, перерозподіл норми керованості в структурі, укрупнення структури з скороченням її складу. Запропоновано ряд технологій імітаційного графодинамічного моделювання ієрархічних організаційних структур з використанням математичного апарату теорії графодинамічних систем, в основі яких лежать різні комбінації застосування графодинамічних операцій. Розроблено методику моделювання та аналізу складних лінійно-функціональних структур наукоємних підприємств, яка дозволяє проводити моделювання організаційних структур і оперативний аналіз в управлінні проектами реструктуризації наукоємних підприємств без втручання в налагоджені виробничі процеси.

55.47 Авіабудування

55.04.17.0411/0416U002168

Мельніков Михайло Сергійович. Вдосконалення технологічної підготовки виробництва авіаційних деталей з трубчастих заготовок: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 22.04.2016.

УДК 621:658.512.4.

163 с.: 17 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

Об'єкт - заготівельно-штампувальне авіаційне виробництво деталей з трубчастих заготовок; мета - підвищення ефективності авіаційного виробництва шляхом зменшення тривалості й трудомісткості проектування технологічних процесів виготовлення деталей авіаційного виробництва з трубчастих заготовок; методи - використано метод системного аналізу й теорію будівництва алгоритмів; практичні результати - розроблено алгоритм кодування параметрів технологічних процесів, алгоритми пошуку раціональних технічних рішень, метод автоматизації процесу кодування деталей для оцінки технологічності, проектування та пошуку технологічних процесів, рекомендації щодо впровадження нового методу кодування; новизна - вдосконалено класифікатор деталей авіаційного трубопроводу та вперше створено новий метод кодування деталей з трубчастих заготовок в авіаційному виробництві, набуло подальшого розвитку вирішення завдання підтримки прийняття раціональних технологічних рішень при проектуванні технологічних процесів в умовах єдиного інформаційного простору підприємства; ступінь упровадження - експериментальні дослідження виконувались на обладнанні ПАТ "ФЕД"; галузь - авіабудування.

55.04.17.0412/0416U002169

Ву Та Кионг. Оптимізація обробки надширококутних сигналів у радіометричних системах 3D-картографування просторово-протяжних об'єктів: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 29.04.2016.

УДК 621.396.96.

177 с.: 1 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 111 назва.

Об'єкт дослідження - обробка сигналів у радіометричних системах формування зображень некогерентних джерел випромінювання. Мета дослідження - розробка методів, алгоритмів та структурних схем радіометричних систем 3D-картографування просторово-протяжних об'єктів з високою

просторовою роздільною здатністю. Методи дослідження - методи математичної статистики, комп'ютерного моделювання і оброблення даних. Практичне значення роботи - синтезовані методи обробки надширококутних сигналів для побудови 3D-карт просторово-протяжних об'єктів можуть бути використані для розробки структурних схем високоточних радіометричних систем 3D-картографування. Новизна - запропоновані нові методи формування 3D зображень в пасивних надширококутних радіометричних системах; подальший розвиток отримали методи оптимального виявлення елементів просторово-протяжних об'єктів в заданому діапазоні дальностей; вперше синтезовано та досліджено метод формування 3D-карт просторово-протяжних об'єктів в багатоантенних надширококутних радіометричних системах; удосконалено метод побудови 3D-карт просторово-протяжних об'єктів у радіометричних системах з антенними решітками. Ступінь упровадження - галузева. Сфера використання - радіотехнічні системи різного призначення.

55.04.17.0413/0416U002244

Каран Євген Валентинович. Прогнозування ресурсу авіаційних конструкцій з багатоосередковим пошкодженням: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 12.05.2016.

УДК 629.735.015.4:620.179.1(042.3).

138 с.: 23 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Дисертація присвячена розробці методу прогнозування ресурсу авіаційних конструкцій з багатоосередковим пошкодженням на основі числового моделювання методом Монте-Карло. Розроблено методику циклічних випробувань плоских зразків з множинними концентраторами. Визначено коефіцієнти рівняння Періса C і m , визначено статистичні показники для значень даних коефіцієнтів. Розроблено емпіричну модель кінетики росту втомних тріщин. На підставі отриманих експериментальних даних розроблено математичну модель, відповідне алгоритмічне та програмне забезпечення.

55.04.17.0414/0216U001884

Створення дослідного зразка розподільвача РЕ92Н для гідросистеми літака Ан-178: Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Павлюк Євген Вікторович. – ДР 0115U001134. УДК 629.7.062.

6 с.

Розподільвач РЕ92Н гідравлічний електромагнітний трипозиційний чотириходовий призначений для дистанційного керування потоком рідини в гідросистемах. Розподільник є цілісним агрегатом, що складається з гідравлічного трипозиційного чотириходового розподільвача і двох електромагнітних двопозиційних клапанів. Електромагніти живляться від двопровідної мережі постійного струму з номінальною напругою 27 В. Робота розподільвача полягає в зміні напрямку потоку робочої рідини, що проходить через розподільвач при включенні і виключенні електромагнітів. Для підключення електромагнітів розподільвача до системи електропостачання на корпусі розміщена вилка електричного з'єднувача. Розподільвач складається з наступних вузлів і деталей: фільтру, золотника, поршнів, кульок, електромагнітів. Перераховані вузли і деталі розміщені в корпусі і сполучені між собою каналами. Для приєднання трубопроводів підведення і відведення робочої рідини в корпусі виконані відповідні гнізда. Робота розповсюджується за довірливою ціною.

55.04.17.0415/0216U006799

Створення дослідних зразків електромагнітних клапанів ЕК11,...ЕК22 для авіаційних

агрегатів АРМ-19Н, АРП-20Н, АРП-21Н, НП148Н літака Ан-178: Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Павлюк Євген Вікторович. – ДР 0115U002557. УДК 629.7.062.2.

6 с.

Електромагнітні клапани ЕК11,...ЕК22 (ЕК) призначені для перемикання потоку робочої рідини в гідравлічних агрегатах. Підключення ЕК до джерела живлення здійснюється за допомогою вивідних провідників. Живлення ЕК здійснюється від мережі постійного струму напругою 27 В. ЕК виготовляються в наступних виконаннях: - нормально відкритий з однією обмоткою управління; - нормально відкритий з двома обмотками управління; - нормально закритий з однією обмоткою управління; - нормально закритий з двома обмотками управління. ЕК складається з електричної і гідравлічної частин і є електромагнітним клапаном з концентричною обмоткою і якорем в електричній частині і рухливим штоком і кулькою в гідравлічній частині. Якір при поданні напруги через шток переміщує шарик, що відкриває (що закриває) прохідні канали в гідравлічній частині клапана, тим самим змінюючи напрям потоку робочої рідини через ЕК. Спосіб охолодження - конвенція. Виконання - закриті. Включення ЕК робиться безпосереднім включенням від двопровідної мережі постійного струму. Тривалість одного включення від 5 с до 15 годин. Робота ЕК заснована на з'єднанні лінії "магістраль" з лініями "нагнітання" або "злив" залежно від наявності або відсутності напруги живлення на обмотці ЕК за допомогою запірних клапанів кулькового типу. У нормально відкритому ЕК для управління потоком робочої рідини використовується одна кулька, в нормально закритому - дві кульки. Робоче положення ЕК в просторі - довільне. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.53 Будівельне і дорожнє машинобудування

55.04.17.0416/0416U002195

Бауман Катерина Володимирівна. Розроблення кавітаційної установки для приготування бітумних емульсій: Дис... к.т.н. /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Захищена 14.04.2016.

УДК 69.002.5: 691.163.

196 с.: 37 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 121 назва.

Об'єкт: процес приготування бітумних емульсій кавітаційним диспергуванням складових компонентів. Мета: розробка устаткування для кавітаційного способу приготування бітумних емульсій, яке має дистанційну систему керування параметрами диспергування, спрощене конструктивне виконання та мінімальні питомі енерговитрати. Методи: системний аналіз і узагальнення досвіду за темою дослідження, фізичне моделювання гідродинамічних процесів, лабораторні дослідження і промислове випробування технології виготовлення бітумних емульсій за допомогою кавітаційних пристроїв, математичне

моделювання робочого процесу диспергування оброблюваної сировини, математичне планування експериментів, використання методів нечітких множин. Апаратура: термопара занурювальна контактна АТА-2102 тип ТХА (К); цифровий реєструвальний пристрій Meterman TMD 90; термопретворювач напруги мідний ТСМ-0879-01; блок регулювання температури БРТ-3; амперметр Э 8030-М1; вольтметр Э 8030; пускова апаратура для керування електродвигуном; манометр МТП-100 клас точності 2,5; ртутний термометр ТТЖ-М. Теоретичні та практичні результати: розробка теорії та методології інженерних розрахунків, що дозволяють визначати основні параметри конструктивного вико-

нання запропонованої кавітаційної установки для приготування бітумних емульсій та підібрати відповідне технологічне обладнання, яке забезпечить оптимальний режим її роботи при заданій продуктивності виготовлення емульсії необхідної дисперсності. Новізна: теоретичні та експериментальні дослідження, виявлення і встановлення закономірностей процесу кавітаційного диспергування складових компонентів бітумної емульсії. Предмет і ступень впровадження: конструкторська документація, методика розрахунків і дослідно-промислові зразки кавітаційних установок для приготування бітумних емульсій. Ефективність впровадження: спрощується конструктивне виконання, знижується металомісткість та енергоємність, підвищується якість емульсії. Галузь використання: будівельне машинобудування, будівництво.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.14 Проектування і конструювання приладів

59.04.17.0417/0216U006746

Розробити портативні програмно-апаратні комплекси для визначення глибини шокового стану у польових умовах для військової медицини. І-етап "Розробка конструкторської та технічної документації, виготовлення 5-ти зразків програмно-апаратного комплексу (ПАК), їх попередні технічні та медичні випробування": Заключний звіт /Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України; Керівник Чайковський Ілля Анастолійович. – ДР 0115U001575. УДК 621.384.001.63; 621.384.001.66.

82 с.

Розроблено комплект конструкторської документації та проект технічних умов та створено пакет комп'ютерних програм. Виготовлено, налагоджено та протестовано 5 дослідних зразків ЕКГ-фотометричних комплексів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

59.35 Прилади для вимірювання складу і фізико-хімічних властивостей речовин і матеріалів

59.04.17.0418/0416U002561

Дудат'єв Ігор Андрійович. Засіб контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок на основі оптико-абсорбційного методу: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 20.05.2016.

УДК 543.42:622.412:669.18.

184 с.: 9 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Об'єктом дослідження є процес вимірювального контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. Метою роботи є підвищення достовірності при необхідній швидкодії процесу контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. При вирішенні поставлених задач в дисертаційній роботі були використані методи теорії вимірювального контролю, математичної статистики та теорії випадкових процесів, теорії планування наукового експерименту, комп'ютерного моделювання, теорії вимірювань, похибок вимірювань. Одержав розвиток метод вимірювального контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок в основній інфрачервоній області з відкритими вимірювальним та компенсаційним каналами. Вдосконалена математична модель ослаблення випромінювання в середовище димового газу котельних установок. Вдосконалено математичну модель

фотоелектричного вимірювального перетворювача концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. Розроблено структурно-алгоритмічну організацію засобу контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. Розроблено програмний засіб для автоматичного контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. Розроблено та досліджено експериментальний зразок засобу контролю концентрації двоокису вуглецю у димових газах котельних установок. Ступінь впровадження - результати дисертаційної роботи впроваджені та використовуються в Департаменті енергетики, транспорту та зв'язку Вінницької міськради та в навчальний процес кафедри метрології та промислової автоматики Вінницького національного технічного університету. Сфера (галузь) використання - енерго- та теплопостачальні підприємства.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.31 Технологія неорганічних речовин і продуктів

61.04.17.0419/0216U007257

Комплексні дослідження кінетики атомно-молекулярних процесів при формуванні плазмових технологічних атмосфер та розробка на цій основі енергоефективних технологій модифікації поверхні конструктивних виробів, переробки відходів та виробництва альтернативних газових палив: Заключний звіт /Інститут газу НАНУ; Керівник Жовтянський Віктор Андрійович. – ДР 0114U000731. УДК 620.9.:546.11.

69 с.

Аналізується роль прианодних процесів у формуванні самоорганізованої структури жевріючого розряду на прикладі сферичного діода. Показано, що граничні умови на аноді повинні формуватися з урахуванням можливості формування прианодного скачка потенціалу. Модернізовано катодний вузол генератора плазми на основі об'ємного дугового розряду низького тиску з термоемісійним порожнистим катодом, який дозволяє працювати з струмами в десятки ампер у плазмовому середовищі реактивних газів (O_2 , N_2 , H_2 тощо) з великим робочим ресурсом. Експериментально та теоретично встановлено вплив вмісту аргону в суміші Ar: O_2 на ступінь дисоціації $[O]$ / $[O_2]$ та концентрацію атомарного кисню $[O]$ в плазмі жевріючого розряду низького тиску з порожнистим катодом. Встановлено, що залежність ступеня дисоціації $[O]$ / $[O_2]$ від вмісту аргону в суміші має немонотонний характер з мінімумом при $[Ar]$ / $[Ar+O_2]$ - 50

61.45 Технологія хіміко-фармацевтичних засобів

61.04.17.0420/0416U002121

Новицька Юлія Євгенівна. Науково-практичні підходи до управління товарними запасами фармацевтичних компаній в умовах менеджменту якості: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 07.04.2016.

УДК 615.12:339.14.

322 с.: 51 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Дисертація присвячена удосконаленню теоретичних засад та розробці науково-практичних рекомендацій щодо розвитку принципів і методів логістизації управління товарними запасами в оптово-роздрібній ланці фармації як сучасної

концепції управління потоковими процесами. Діагностовано сучасний стан управління товарними запасами в фармацевтичних компаніях. Обґрунтовано науково-практичні підходи до організації і регламентації процесу управління товарними запасами в оптовій ланці фармації в умовах менеджменту якості. Удосконалено методичні підходи до формування оптимального розміру і портфелю товарних запасів в фармацевтичних компаніях. Розроблено систему контролінгу товарних запасів для оптових фармацевтичних компаній.

61.04.17.0421/0416U002122

Ходаківська Вікторія Павлівна. Соціально-економічні підходи до оптимізації фармацевтичного забезпечення хворих на виразкову хворобу: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 08.04.2016.

УДК 615.243:364.692:368.041.

258 с.: 32 табл., 76 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Уперше обґрунтовані соціально-економічні підходи до оптимізації фармацевтичного забезпечення хворих на ВХ шляхом розробки рекомендацій до формування страхового переліку інгібіторів протонної помпи та підвищення раціональності й економічної ефективності їх використання за допомогою аналітична моделі інформаційної системи автоматизованих розрахунків раціональної фармакотерапії хворих на ВХ. За результатами комплексних (організаційно-економічних, маркетингових, медико-соціальних, фармако-економічних) досліджень запропоновано соціально-ефективна модель оптимізації фармацевтичного забезпечення хворих на ВХ, яка ґрунтується на раціональному виборі, призначенні та застосуванні ЛЗ на всіх рівнях організації системи охорони здоров'я; розроблено й обґрунтовано методичний підхід до проведення фармако-економічної оцінки раціональності терапії хворих на ВХ.

61.04.17.0422/0416U002123

Жук Олена Вікторівна. Розробка складу та технології дитячого піномийного засобу:

Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 08.06.2016.

УДК 615.262: 687.552: 661.185:615.28.

140 с.: 15 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Дисертаційна робота присвячена розробці складу, технології та дослідженню дитячого піномийного засобу для очищення шкіри. Теоретично обґрунтовано та експериментально підтверджено вибір сучасних детергентів та інших допоміжних речовин (дінатрій лауретсульфосукцинат, кокамідпропілбетаїн, кокоглюкозидгліцерил олеат, гліцереткокоат, ПЕГ-7 гліцерил кокоат та ПЕГ-200 гліцерил пальмітат, гідроксипропілметилцелюлоза, гліцерин, молочна кислота, вода) для створення стабільної піномийної основи. Проведено технологічні, фізико-хімічні, структурно-механічні, мікробіологічні та біологічні дослідження дитячого піномийного засобу, до складу якого входять наступні речовини: «JM Acti Care» 0,6 0,5

61.53 Технологія переробки твердих паливних копалин

61.04.17.0423/0416U002500

Зайцев Геннадій Леонідович. Обґрунтування раціональних технічних характеристик системи "грохот-дробарка" для зменшення енергозатрат та підвищення якості підготовки вугілля до коксування: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 12.05.2016.

УДК 662.74: 621.926: 622.7.

166 с.: 6 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 102 назви.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової задачі важливого практичного значення щодо зниження енергозатрат і поліпшення якості підготовки вугільної шихти для коксування на основі залежностей, що встановлюють зв'язок між конструктивними, режимними, технологічними параметрами системи "грохот-дробарка". В результаті проведення теоретичних досліджень отримано аналітичні вирази енергозатрат на дроблення з урахуванням гранулометричного складу перероблюваного матеріалу і опору пилоповітряного середовища, що дозволяє спрогнозувати ККД і оптимізувати роботу молоткової дробарки, а також отримано аналітичну залежність, яка пов'язує споживану потужність її приводу з ефективністю відсіву готового класу вугільної шихти перед дробленням, що дозволяє вибрати раціональні конструктивні і технологічні параметри системи "грохот-дробарка" в умовах дробильно-сортувальних ділянок. Для визначення ефективності відсіву готового класу 0-3 мм з вугільної шихти перед дробленням розроблено математичну модель процесу грохочення на крутонахилений віброуючий просівуючий поверхні. Проведені експериментальні та промислові дослідження дозволили виконати порівняльну оцінку одержаних результатів з результатами теоретичних досліджень і на їх основі вибрати раціональні технічні характеристики системи "грохот-дробарка", розробити і впровадити у виробництво крутонахилений вібраційний грохот для відсіву готового класу 0-3 мм перед дробленням.

61.04.17.0424/0416U002501

Засельський Ігор Володимирович. Розробка та створення порталного багатороторного змішувача для забезпечення умов попередньої підготовки залізовмісних відходів в аглошихті: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 12.05.2016.

УДК 621.929.6 : 622.781.

158 с.: 10 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 103 назви.

Дисертація присвячена рішення актуальної наукової задачі, яка полягає в розробці і створенні порталного багатороторного змішувача для підготовки залізовмісних відходів до спікання на основі встановлення закономірностей, що описують вплив його конструктивних і режимних параметрів на якість суміші прокатної окалини і торфу з урахуванням її фізико-механічних властивостей. Так, для порталного багатороторного змішувача безперервної дії з лопатками ротора, що паралельно і рівномірно обертаються назустріч одне одному, одержана математична модель, яка описує вплив конструктивних і режимних параметрів на характер руху частинок матеріалу в псевдов'язкому середовищі. Одержані аналітичні залежності, що дозволяють розраховувати продуктивність, енерговитрати, а також зношення робочого органу змішувача, необхідні для його проектування. На основі експериментальних лабораторних досліджень одержані регресійні залежності, які встановлюють зв'язок між технологічними показниками порталного багатороторного змішувача безперервної дії і його конструктивними і кінематичними параметрами. Результати роботи у вигляді двох методик впроваджені в профільному інституті і науково-виробничому підприємстві, що займаються розробкою і виготовленням металургійного обладнання. Дослідний зразок порталного багатороторного змішувача виготовлений, досліджений і експлуатується для змішування обмасленої прокатної окалини і торфу.

61.04.17.0425/0216U007258

Дослідження ефекту підвищення сукупної енергетичної ефективності газопостачання в результаті впровадження автоматизованих

систем обліку та контролю споживання газу на газорозподільчих мережах: Заключний звіт /Інститут газу НАНУ; Керівник Жовтрянський Віктор Андрійович. – ДР 0116U005185. УДК 662.6.9.

95 с.

Розроблена оціночна база для визначення зменшення втрат природного газу та моторного палива, а також скорочення обслуговуючого персоналу при впровадженні автоматизованих систем обліку та контролю споживання газу (АСОГ). Показано, що найбільшої ефективності АСОГ можна досягти на основі певної послідовності її впровадження за фрагментами газорозподільної мережі, яка забезпечує першочергове усунення найбільшого рівня втрат природного газу в тих, чи інших фрагментах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.04.17.0426/0216U008043

Авторський нагляд у 2015 році за виконанням рекомендацій ДВНЗ "КНУ" з усунення дефектів і пошкоджень будівельних конструкцій, виявлених у результаті обстеження корпусу приготування шихти ЦПО - 1 (інв. № 000027) ПАТ"ПівніГЗК": Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Іванов Євген Георгійович. – ДР 0115U003611. УДК 669.162.1.

17 с.

1) Проведено авторський нагляд за виконанням робіт по відновленню експлуатаційної придатності пошкоджених будівельних конструкцій, які були виявлені в результаті планового технічного обстеження несучих і огорожувальних будівельних конструкцій корпусу шихтопідготовки ЦПО-1. 2.) Виконано роботу на предмет оцінки технічного стану найбільш пошкоджених (згідно обстеження в 2013 р) конструкцій, стан яких погіршився за результатами осіннього огляду службою нагляду цеху шихтопідготовки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

64 ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ

64.29 Текстильна промисловість

64.04.17.0427/0216U008055

Методи визначення гігієнічних властивостей текстильних матеріалів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Зацепкіна Наталя Миколаївна. – ДР 0116U002744. УДК 677.01.

110 с.

Науково - дослідна робота, звіт 110 с., 5 частин, 21 рисунків, 11 таблиць, 40 літературних джерел. Об'єктом є процес визначення пилопроникності та пилоємності текстильних матеріалів. Метою науково - дослідної роботи є підвищення точності визначення пилопроникності та пилоємності текстильних матеріалів. Виконано порівняльний аналіз відомих методів та характеристик засобів вимірювання коефіцієнтів пилопроникності та пилоємності. Проаналізовано фактори, які впливають на точність вимірювання коефіцієнтів пилопроникності та пилоємності за кожним із методів. Проведено аналіз шляхів підвищення точності вимірювання пилопроникності та пилоємності із

застосуванням телевізійної інформаційно - вимірювальної системи. Вдосконалено методику визначення пилопроникності та пилоємності матеріалів. Розроблені методичні вказівки для експериментального визначення коефіцієнтів пилопроникності та пилоємності текстильних матеріалів.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.04.17.0428/0216U006893

Розроблення проекту національного стандарту, гармонізованого з міжнародним: Заключний звіт /Державне підприємство "Полтавський регіональний науково-технічний центр стандартизації, метрології та сертифікації"; Керівник Ткаченко Наталія Володимирівна. – ДР 0116U006688. УДК 664.

24 с.

Об'єкт дослідження: міжнародний стандарт ISO - закріпленою номенклатурою (продукти харчові, методи аналізу для визначення генетично модифікованих організмів і похідних продуктів). Мета роботи - гармонізація національного стандарту з міжнародним стандартом ISO у частині тематики, закріпленої за технічним комітетом ТК 93 "Управління якістю і забезпечення якості", ДП "Полтавастандартметрологія". Мета розробки - розроблення національного стандарту, ідентичного із стандартом ISO 21572:2004. Рекомендації щодо використання результатів роботи - впровадження розробленого стандарту ДСТУ ISO 21572:2006 "Продукти харчові. Методи аналізу для визначення генетично модифікованих організмів і похідних продуктів. Методи, які ґрунтуються на аналізі білків (ISO 21572:2004, IDT)" на підприємствах та в організаціях харчової промисловості України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

65.04.17.0429/0216U007281

Дослідження в галузі теорії наближення, функціональних просторів та комплексного аналізу . Математичне моделювання економічних процесів. Методи розв'язування оптимізаційних задач лінійного та нелінійного програмування. Синтез загальних нелінійних критеріїв в задачах оцінки якості харчових продуктів: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Сафонов Володимир Михайлович. – ДР 0112U004628. УДК 519.85, 330.4, 517.981.

114 с.

Досліджено метричні властивості плоских множин та отримано нову диференціальну властивість неперервної функції в термінах похідних чисел. Доведено, що неперервне нульвимірне відображення багатовидів однакової вимірності з множиною злічених рівнів другої категорії має скрізь щільну множини точок локального гомеоморфізму. В термінах категорії вивчена поведінка функції з особливостями. Отримано результат, присвячений теоремам про середне, для голоморфної в області функції. Введено модуль неперервності вищого порядку спеціального вигляду і отримано низку оцінок для сингулярних чисел інтегрального оператора, а також, новий клас інтегрованих зображень та показано, що їх стільки ж, як і у алгебрі Кунца. Встановлено належність деяких класів функції до певних класів збіжності. Побудовано математичні моделі та знайдено оптимальні розв'язки для деяких економічних систем і технологічних процесів. Запропоновано цільові функції для розв'язування задач оптимізації в економіці та харчовій промисловості. Вирішено питання про знаходження коефіцієнтів функції множинної регресії другого порядку в загальному випадку для довільної кількості факторів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.13 Процеси й апарати харчових виробництв

65.04.17.0430/0516U000361

Шутюк Віталій Володимирович. Науково-методологічні засади ресурсозбережних енерготехнологічних комплексів сушіння харчових продуктів: Дис... д.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 27.04.2016.

УДК 66.047.001.8: 620.9: 664.

285 с.: 32 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертації вирішено науково-технічну проблему створення науково-методологічних засад синтезу сушильних комплексів для харчових сировини та продуктів з підвищенням енергоефективності, зниженням ресурсомісткості й техногенного навантаження на довкілля. Розроблено науково-методологічні засади моделювання процесів теплового перенесення під час сушіння харчових сировини та продуктів конвективним і комбінованим з мікрохвильовим способами. Виконано комплексне експериментальне дослідження кінетики сушіння харчової сировини та продуктів повітрям, перегрітою парою та комбінованим способом, теплообміну під час сушіння бурякового жому перегрітою парою, а також процесу регідратації зневоднених продуктів. Проведено експериментальне дослідження процесу утворення азотних сполук у процесі згущення і сушіння харчових сировини та продуктів, а також досліджено вміст важких металів у томат-продуктах вітчизняного виробництва. Розроблено методологію аналізу енергетичної ефективності та оптимізації сушильних установок. Здійснено комплексне дослідження можливості використання жому цукрових буряків як альтернативного твердого палива.

65.51 Промисловість безалкогольних напоїв

65.04.17.0431/0216U001902

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної лікувально-столової води "Лужанська 15" (сильногазованої), фасованої у PET- та скло-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0115U001011. УДК 615.327.07:663.64](477.83).

30 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води "Лужанська 15" (сильногазованої), фасованої у PET-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну воду "Лужанська 15" (сильногазовану) можна фасувати в PET-пляшки із зазначенням терміну придатності - 12 місяців

65.04.17.0432/0216U001903

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної столової води "Кривоозерська" (негазованої), фасованої у PET-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0115U004408. УДК 615.327.07:663.64](477.83).

32 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води "Кривоозерська" (негазованої), фасованої у PET-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну во-

ду "Кривоозерская" (негазовану) можна фасувати в PET-пляшки із зазначенням терміну придатності - 6 місяців

65.04.17.0433/0216U001904

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної лікувально-столової води "Ждимир" (негазованої), фасованої у PET-та скло-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0115U001008. УДК 615.327.07:663.64](477.87).

32 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води "Ждимир" (негазованої), фасованої у PET- та скло-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну воду "Ждимир" (негазовану) можна фасувати в PET- та скло-пляшки із зазначенням терміну придатності - 6 місяців

65.04.17.0434/0216U001905

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної столової води "Шилівчанка" (негазованої), фасованої у PET-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0114U003834. УДК 615.327.07:663.64](477.41).

32 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води "Шилівчанка" (негазованої), фасованої у PET-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну воду "Шилівчанка" (негазовану) можна фасувати в PET-пляшки із зазначенням терміну придатності - 6 місяців

65.04.17.0435/0216U001906

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної лікувально-столової води свр. № 3Д Неліпінського-1 родовища (сильногазованої), фасованої у PET-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0115U001009. УДК 615.327.07:663.64](477.83).

30 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води свр. № 3Д Неліпінського-1 родовища (сильногазованої), фасованої у PET-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну воду свр. № 3Д Неліпінського-1 родовища (сильногазовану) можна фасувати в PET-пляшки із зазначенням терміну придатності - 12 місяців

65.04.17.0436/0216U001907

Медико-біологічне обґрунтування терміну придатності до споживання мінеральної природної столової води свр. № 4149 (ю) м. Київ ("Два океана") (негазованої), фасованої у PET-пляшки: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Ке-

рівник Нікіпелова Олена Михайлівна. – ДР 0115U001006. УДК 615.327.07:663.64](477.41).

32 с.

Встановлено термін придатності до споживання мінеральної води свр. № 4149 (ю) м. Київ ("Два океана") (негазованої), фасованої у PET-пляшки. Концентрації нормованих компонентів у досліджуваній воді не виходять за межі, які регламентуються ДСТУ 878-93. Встановлено, що мінеральну воду свр. № 4149 (ю) м. Київ ("Два океана") (негазовану) можна фасувати в PET-пляшки із зазначенням терміну придатності - 12 місяців

65.53 Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість

65.04.17.0437/0416U002292

Кулик Аліна Степанівна. Удосконалення технології зберігання зелені петрушки за використання композиції аграрного гідрогелю та антиоксидантів: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 19.05.2016.

УДК 635.753 [631.563.8 : 678.048].

133 с.: 46 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 304 назви.

Дисертація присвячена обґрунтуванню та удосконаленню технології зберігання зелені петрушки на основі аграрного гідрогелю та антиоксидантів, що дозволяє подовжити строк зберігання зелені петрушки без суттєвої втрати якості та цінності. Вивчено вплив розробленого способу на тривалість зберігання, товарну якість, природну втрату маси, зміни основних компонентів хімічного складу, систему антиоксидантного захисту. Встановлено лінійні залежності вмісту поліфенольних сполук та каротину від тривалості зберігання. Наведено дані щодо економічної ефективності.

65.55 Харчосмакова промисловість

65.04.17.0438/0216U002678

Розробка проекту нормативної та технологічної документації на добавку дієтичні селен-білкові: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Головка Микола Павлович. – ДР 0116U000805. УДК 613.292:664.38.

70 с.

Мета роботи полягає у розробці проектів нормативно-технічної документації для можливості впровадження технологій добавок дієтичних селен-білкових "Сивоселен", "Сивоселен Плюс" та "Неоселен" на харчових підприємства та у закладах ресторанного господарства. Проведено пошук інформації та нормативної документації щодо сировинних компонентів добавок дієтичних селен-білкових; розроблено та апробовано рецептури добавок та порядок їх введення в емульсійні системи типу соуси. Проведено органолептичну оцінку добавок та визначено фізико-хімічні та мікробіологічні показники. Отримано патенти на корисні моделі №99720 "Спосіб одержання біологічно активної добавки "Сивоселен Плюс", №104883 "Спосіб одержання біологічно активної добавки "Неоселен". Результати роботи впроваджені у виробництво - ТОВ ВЗФ "Зоря Дніпропетровська" (акти впровадження від: 05 лютого 2016 р. №15, 08 лютого 2016 р. №16, 10 лютого 2016 р. №17, 14 березня 2016 р. №8, 16 березня 2016 р. №9, 18 березня 2016 р. №10, 25 квітня 2016 р. №19). За результатами проведених робіт опубліковано 1 статтю, 2 патенти на корисні моделі.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.04.17.0439/0416U002258

Мороз Олена Олексіївна. Удосконалення технології напівкопчених ковбас з використан-

ням композиційних білоквміщуючих наповнювачів: Дис... к.т.н. /Національний університет харчових технологій. – Захищена 19.05.2016.

УДК УДК 637.5.04/.07: 637.52: 613.281.

148 с.: 62 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

Обґрунтовано підходи щодо виробництва напівкопчених ковбас з використанням м'яса птиці її композиційних білоквмісних сумішей з використанням зародків пшениці, сухої молочної сироватки, колагеновмісної сировини і технологічних добавок. Обґрунтовано нові рецептури і технології виробництва напівкопчених ковбас з використанням сухої молочної сироватки, зародків пшениці і комбінованих білково-жирових емульсій.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.07 Архітектура

67.04.17.0440/0416U002103

Стецюк Ірина Ігорівна. Соціокультурні принципи гармонійної трансформації міського середовища: Дис... к.арх. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 28.04.2016.

УДК 72.01:711.01.

216 с.: 38 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Мета дослідження - розробити теоретичні засади й соціокультурні принципи гармонійної трансформації міського середовища. Об'єкт дослідження - міське середовище. Предмет дослідження - соціокультурні принципи гармонійної трансформації міського середовища. Методи дослідження: критичний аналіз, порівняльний аналіз, семантичний аналіз, анкетування, зонування, візуалізація стану міського середовища, натурне обстеження, образно-графічний аналіз анкетних даних, матрична репрезентація, теоретичне моделювання, структурно-логічний аналіз, пропорціювання. Наукова новизна: теоретично обґрунтовано поняття "гармонійної трансформації міського середовища" як цілісного напрямку дослідження; вперше розроблено соціокультурні виміри характеристик атрактивності міського середовища у відповідності до типостворюючих характеристик середовища (діапазони навантаженості, межі функціональної здатності, діапазони якості, інтегральна життєздатність); розроблено універсальні планувальні одиниці - "дестинації" (цілісні утворення, в залежності від їх місцезнаходження та призначення) й "цезури" (зв'язки-скрепи та межі); удосконалено класифікацію існуючих типів трансформації міського середовища та уточнено їх планувальний зміст у відповідності до актуалізації базових міських процесів (формування, функціонування, розвитку і відтворення); сформульовано соціокультурні принципи гармонійної трансформації міського середовища: принцип конгруентності, фрактальності, гетерогенності, консолідації;

отримала подальший розвиток технологічна схема здійснення гармонійної трансформації міського середовища з використанням наявних планувальних методів (аналізу, оцінки і синтезу). Результати дослідження впроваджені в проектні роботи, в навчальний процес підготовки архітекторів та конкурсне проектування.

67.04.17.0441/0416U002104

Костюк Олена Олександрівна. Наукові засади архітектурно-планувальної організації соціально орієнтованого житлового середовища: Дис... к.арх. /Київський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 28.04.2016.

УДК 72.01:728.11.

234 с.: 1 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Мета теоретичне обґрунтування наукових засад архітектурно-планувальної організації житлового середовища для соціально-однорідних груп мешканців. Об'єкт дослідження - соціально орієнтоване житлове середовище, яке трактується як середовище проживання мешканців, однорідних за способом життя, культурними та побутовими традиціями, родом діяльності та характером відносин з представниками інших соціальних груп населення. Предмет дослідження - наукові засади архітектурно-планувальної організації соціально орієнтованого житлового середовища, які розглядаються на рівнях формування житлового комплексу, окремого будинку і помешкання. Методи дослідження: натурне обстеження, ретроспективний і порівняльний аналіз, структурно-логічне моделювання, методи експериментального проектування. Наукова новизна: розширено межі об'єкта дослідження шляхом теоретичного обґрунтування нового поняття "соціально орієнтованого житлового середовища"; отримав подальший розвиток предмет дослідження завдяки перенесенню акцентів з розгляду окремих будівель та комплексів на вирішення задач організації житлового середовища, яке розглядається одночасно на планувальному, об'ємно-просторовому та предметно-просторовому рівнях; удосконалено методику дослідження житлових об'єктів шляхом уточнення механізмів урахування соціальної групи факторів; вперше запропоновано типологію житлового середовища, яка враховує характер середовищної поведінки різних соціально-однорідних груп мешканців; вперше розроблено рекомендації щодо організації базових типів соціально орієнтованого житлового середовища на планувальному, об'ємно-просторовому та предметно-просторовому рівнях. Результати дослідження впроваджені в навчальний процес та конкурсне проектування.

67.11 Будівельні конструкції

67.04.17.0442/0416U002049

Матвієнко Анастасія Олександрівна. Удосконалення методики розрахунку сейсмостійкості гребель із ґрунтових матеріалів на основі хвильової теорії: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 11.04.2016.

УДК 627.824: 550.34.

235 с.: 8 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 189 назв.

У дисертаційній роботі запропоновано нову методику визначення сейсмічних прискорень в греблях із ґрунтових матеріалів у хвильовій постановці. Розроблено алгоритм чисельного рішення поставленого завдання з використанням трьохшарової кінцево-різницевої схеми. Виконано зіставлення експериментальних даних з результатами розрахунків за розробленою методикою, яке підтверджує достатню точність запропонованого чисельного методу. На підставі розробленої методики створена комп'ютерна програма, яка дозволяє враховувати розповсюдження сейсмічних хвиль як в межах споруди, так і її основи. Результатом роботи програми є отримання значень сейсмічних прискорень, що змінюються за висотою греблі, як у вигляді епюр, так і в табличній формі. З використанням результатів визначення за створеною програмою сейсмічних прискорень виконано ряд розрахунків сейсмостійкості ґрунтових гребель, що проектуються на сучасний момент в ПАТ "Укргідропроект" і ТОВ "Гідротехпроект". Проаналізовані отримані результати напружено-деформованого стану, міцності й стійкості укосів гребель із ґрунтових матеріалів при землетрусах. Галузь - будівництво.

67.04.17.0443/0416U002050

Рижиков Кирило Олегович. Удосконален-

ня методів розрахунку високонапірних сталезалізобетонних водоводів ГЕС та ГАЕС з урахуванням температурних впливів: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 11.04.2016.

УДК 627.844: 519.2.

189 с.: 28 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню методів розрахунку напруженого стану та міцності високонапірних сталезалізобетонних водоводів в експлуатаційний період з урахуванням температурних впливів в детерміністичній постановці, а також розробці методики імовірнісних розрахунків водоводів в рамках теорії надійності складних технічних систем. Для визначення термічного режиму водоводів в експлуатаційний період запропоновані методики, які засновані на чисельному рішенні задачі теплопровідності, а також на аналітичних рішеннях стаціонарної та нестаціонарної одновимірних задач теплопровідності для однорідного кільця, яке моделює переріз сталезалізобетонного водоводу. За результатами проведених досліджень запропоновано дві методики визначення напруженого стану сталезалізобетонних водоводів на внутрішній тиск води з урахуванням температурних впливів в експлуатаційний період. Перша на основі рішення двовимірної задачі механіки твердого деформованого тіла методом кінцевих елементів. Друга інженерна методика розрахунку напруженого стану високонапірного сталезалізобетонного водоводу з однорядним і дворядним армуванням на основі отриманих математичних залежностей. В рамках теорії надійності запропонована методика імовірнісних розрахунків надійності та безпеки високонапірних сталезалізобетонних водоводів за умовою міцності несучих елементів (сталеві оболонки, внутрішньої і зовнішньої кільцевої арматури). Галузь - будівництво.

67.04.17.0444/0216U008042

Обстеження та визначення технічного стану будівельних конструкцій будівель і споруд ПАТ "Євраз Суха Балка", розробка рекомендацій по продовженню терміну їх експлуатації та видача на об'єкти паспортів технічного стану: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Андреев Борис Миколайович. – ДР 0115U003965. УДК 624.01.

269 с.

Науково-технічні роботи по обстеженню будівельних конструкцій будівлі, визначення вихідних даних, необхідних для оцінки технічного стану (категорії) конструкцій і видачі висновку та рекомендацій про можливість їх подальшої нормальної експлуатації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.04.17.0445/0216U010016

Проведення досліджень та розробка рекомендацій з перевірки несучої спроможності сталевих ємнісних будівельних споруд для води та сипучих матеріалів: Заключний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна; Керівник Банніков Дмитро Олегович. – ДР 0114U000199. УДК 624.954.

41 с.

Виконана робота вирішує проблему реальної оцінки несучої здатності будівельних конструкцій ємнісних споруд для води та сипучих матеріалів, що експлуатуються, з метою недопущення їх аварій та відмов і прогнозування строків та характеру ремонтних робіт. По результатах проведених досліджень в роботі розроблена практична методика визначення несучої спроможності сталевих ємнісних будівельних споруд для води та сипучих матеріалів, які знаходяться в

експлуатації, з урахуванням уточнених навантажень і впливів, а також особливостей їх технічного стану (наявність дефектів, пошкоджень тощо). Для досліджуваних типів будівельних конструкцій в результаті її впровадження зменшується обсяг ремонтно-відновлювальних робіт орієнтовно на 15-20 строк експлуатації споруд орієнтовно на 30-40 вигляді "Рекомендацій з оцінки несучої спроможності сталевих ємнісних будівельних споруд для води та сипучих матеріалів". Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.25 Районне планування. Містобудування

67.04.17.0446/0416U002466

Пиркова Ольга Володимирівна. Організаційно-методичний механізм формування містобудівного моніторингу використання земель:

Дис... к.т.н. /Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова. – Захищена 20.05.2016.

УДК 528.4:711:343.74.

260 с.: 28 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 159 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню підходу щодо розробки та реалізації організаційно-методичного механізму формування містобудівного моніторингу використання земель. Узагальнені теоретичні положення та виявлені особливості формування містобудівного моніторингу використання земель, охарактеризовано технології його здійснення. У роботі представлені результати аналізу стану та трансформаційних процесів, які відбуваються у сфері земельних відносин і містобудівної діяльності України та м. Харкова, розроблено підхід до здійснення містобудівного моніторингу використання земель для конкретних об'єктів і земельних ділянок міст та на регіональному рівні. Побудовано організаційно-методичний механізм формування містобудівного моніторингу використання земель, здійснено математичне моделювання впливу поліпараметричного містобудівного моніторингового критерію використання земель на регіональному рівні на індекс зростання нормативної вартості земель міст.

67.29 Об'єкти будівництва

67.04.17.0447/0516U000391

Заяць Євген Іванович. Методологічні принципи обґрунтування організаційно-технологічних рішень зведення висотних багатофункціональних комплексів: Дис... д.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 12.05.2016.

УДК 69.032.22:658.512.4.

391 с.: 48 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 360 назв.

Об'єкт дослідження - організаційно-технологічні та управлінські процеси зведення висотних багатофункціональних комплексів в умовах ущільненої міської забудови. Мета дисертації: розробка наукових положень, методологічних принципів і практичних рекомендацій щодо формування, оцінки, обґрунтування та вибору організаційно-технологічних рішень зведення висотних багатофункціональних комплексів, які забезпечують введення в експлуатацію об'єктів із заданими техніко-економічними характеристиками. Методи дослідження: методи системного аналізу використані для формування передумов, обмежень і гіпотез, прийнятих при розробці методів та методик; методи експертних оцінок - для визначення кількісних значень досліджуваних факторів; методи теорії ймовірностей і математичної статистики, кореляційний та регресійний аналіз - для відбору, обробки та аналізу вихідних даних, виявлення закономірностей впливу систематизованих факторів на досліджувані техніко-економічні показники, обґрунтування

достовірності одержаних результатів; методи комбінаторно-морфологічного аналізу і синтезу, математичного моделювання, організаційно-технологічного моделювання, теорії прийняття рішень - для розробки методики оцінки умов зведення висотних багатофункціональних комплексів та обґрунтування ефективності варіантів організаційно-технологічних рішень. Теоретичні і практичні результати: розроблено метод формування, оцінки, обґрунтування та вибору раціональних проектних і організаційно-технологічних рішень, адаптований до умов зведення висотних багатофункціональних комплексів. Наукова новизна: дістали подальший розвиток наукові положення та методологічні принципи обґрунтування організаційно-технологічних рішень, адаптовані до умов зведення висотних багатофункціональних комплексів в ущільненій міській забудові; дістала подальший розвиток система організаційно-технологічних, управлінських та інших факторів, що супроводжують всі етапи повного життєвого циклу, які впливають на показники ефективності організаційно-технологічних рішень зведення висотних багатофункціональних комплексів; вперше виявлено закономірності впливу систематизованих організаційно-технологічних, управлінських та інших факторів на прогнозовані тривалість і вартість зведення висотних багатофункціональних комплексів. Ступінь упровадження: в діяльність КО «Інститут Генерального плану м. Києва», ТОВ «АЛЕФ-ІСТЕЙТ», ТОВ «Дольнік і К», Управління містобудування та архітектури Дніпропетровської облдержадміністрації при аналізі проектних рішень та оцінці потреби в інвестиціях щодо проектів висотних будівель. Сфера використання: проектування організації висотного будівництва.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.04.17.0448/0416U002277

Білик Тетяна Леонівна. Менеджмент персоналу малих підприємницьких структур агропромислового виробництва: Дис... к.е.н. /Подільський державний аграрно-технічний університет. – Захищена 29.04.2016.

УДК 658.5:331.108.26:631.115(477).

192 с.: 37 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Об'єкт дослідження - процес управління персоналом сільськогосподарських підприємств Хмельницької області та України. Мета - наукове обґрунтування теоретико-методичних і прикладних аспектів та пропозицій вдосконалення менеджменту персоналу малих підприємницьких структур агропромислового виробництва. Методи - узагальнення, систематизація, діалектичний, аналіз, синтез, індукція, дедукція, конкретизація, абстрагування, аналогія, групування, кореляційний аналіз, експертне оцінювання, порівняльний, факторний, монографічний; системний; графічний, кластерний аналіз, DEA. Основний науковий результат полягає в розробці комплексу науково-методичних положень і практичних рекомендацій з підвищення ефективності формування та розвитку інтелектуального капіталу аграрного сектору економіки. Уперше запропоновано інноваційні форми менеджменту персоналу як нові прийоми, способи впливу та елементи управління людськими ресурсами, які направлені на набуття знань, умінь, навиків і формування інтелектуального та творчого потенціалу, мобілізацію зусиль та поєднання інтересів зацікавлених сторін для підвищення ефективності розвитку малих підприємницьких структур агропромислового виробництва.

68.05 Ґрунтознавство

68.04.17.0449/0216U001932

Особливості та закономірності накопичення важких металів у "системі ґрунт-рослина":

Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Некос Ала Наумівна. – ДР 0114U002890. УДК 911:504.03; 631.4.

31 с.

Мета дослідження - визначити закономірності накопичення важких металів у системі "ґрунт - рослина" у лісостеповій та степовій зонах України. Основні задачі дослідження: -зробити аналітичний огляд стану проблеми щодо наявності та процесів акумуляції важких металів у системі "ґрунт - рослина"; -визначити концентрації важких металів у ґрунтах та рослинах в межах лісостепової та степової природних зон України; -визначити закономірності акумуляції та транслокації важких металів у системі "ґрунт - рослина" Предмет дослідження - особливості та закономірності накопичення та міграції важких металів у системі "ґрунт - рослина" у лісостеповій та степовій природних зонах України. Загальна фундаментальна проблема, на вирішення якої спрямована НДР - необхідність пошуку шляхів оптимізації процесів формування екологічної якості ґрунтів та рослинної продукції. Конкретна фундаментальна проблема, на вирішення якої спрямована НДР - виявлення особливостей біогеохімічної міграції важких металів у системі "ґрунт - рослина" у лісостеповій та степовій природних зонах України, які виступають теоретичним підґрунтям для оптимізації процесів формування екологічної якості ґрунтів та рослинної продукції. Отримані результати: -визначені науково-теоретичні основи шляхів надходження важких металів із ґрунту до рослинної продукції; -визначені фактори, які впливають на особливості транслокації важких металів у системі "ґрунт - рослина"; -простежено особливості міграції важких металів із ґрунту до рослинного організму на основі показника біогеохімічної рухливості (Вх); -проведено оцінку екологічної безпеки ґрунтів та рослинної продукції за допомогою розрахунку показника ступеня поліелементного забруднення

68.29 Землеробство

68.04.17.0450/0416U002062

Сальніков Сергій Миколайович. Зміна родючості ґрунту та продуктивність буряків цукрових за різних систем землеробства в Правобережному Лісостепу України: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природоохоронного університету України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 631.452:338.312:633.63:631.153.3(477).

160 с.: 14 табл. – Бібліогр.: 275 назв.

У дисертації викладено результати оцінювання впливу вирощування буряків цукрових за різних систем землеробства та систем основного обробітку ґрунту в сівозміні на основні показники відтворення родючості ґрунту, урожайність та якість коренеплодів в умовах Правобережного Лісостепу України. Визначено економічну та енергетичну оцінку ефективності вирощування буряків цукрових залежно від систем землеробства та систем основного обробітку ґрунту в сівозміні. Рекомендовано в системі екологічного землеробства застосовувати полицево-безполицевий основний обробіток ґрунту в сівозміні після пшениці озимої - оранку на глибину 28-30 см з попереднім дискуванням на 6-8 см, що на фоні екологічно обґрунтованого внесення добрив і пестицидів забезпечує урожайність коренеплодів буряків цукрових, адекватну біокліматичному потенціалу.

68.04.17.0451/0416U002095

Панченко Олександр Борисович. Відтворення

ння родючості чорнозему типового залежно від систем основного обробітку ґрунту і удобрення в зернопросапній сівозміні Правобережного Лісостепу України: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.04.2016.

УДК УДК 631.562.003.13 : 631.5 (477.41).

204 с.: 44 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

У дисертації обґрунтовані теоретичні і практичні основи та рекомендації щодо використання різноглибинних обробітків ґрунту у спеціалізованій зерно-просапній короткоротаційній сівозміні. Щорічне внесення на гектар ріллі сівозміни 8 т гною +N58P80K80 за 10 років досліджень (2004-2014 рр.) забезпечило стабілізацію вмісту агрономічно цінних агрегатів в орному шарі лише за диференційованого і мілкого обробітків. За безполіцевого обробітку впродовж двох ротацій сівозміни щільність будови орного шару ґрунту порівняно з контролем істотно збільшилась. Найбільш ефективним основним обробітком в контролюванні потенційної і актуальної забур'яненості сівозміни виявився мілкий, найменш ефективним - безполіцевий.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.04.17.0452/0416U000996

Діденко Наталія Олександрівна. Обґрунтування комплексу заходів для забезпечення ресурсоефективного використання зрошуваних земель: Дис... к.с.-г.н. /Інститут водних проблем і меліорації НААН України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 631:303.732.4.

227 с.: 15 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

У роботі досліджено зміну умов і процесів водоземлекористування та практики ведення зрошувального землеробства у Херсонській області. Дослідження проведено на трьох рівнях: райони, господарства, поля. Комплекс використаних методів (системний аналіз, польовий та ін.) дозволив отримати практичний результат. Вперше виконано класифікацію стану ведення зрошувального землеробства, вдосконалено методи контролю за вологістю ґрунту на основі портативних вологомірів і технології управління зрошенням за даними ДЗЗ. Обґрунтовано комплекс організаційних та техніко-технологічних заходів для підвищення ресурсоефективного ведення зрошувального землеробства.

68.04.17.0453/0416U002086

Найдьонова Віра Опанасівна. Вплив основного обробітку ґрунту та інокуляції насіння на продуктивність сої на зрошуваних землях півдня України: Дис... к.с.-г.н. /ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". – Захищена 15.04.2016.

УДК 633.34:631.51.021:631.6 (477.72).

183 с.: 20 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Об'єкт досліджень - Процес формування продуктивності сої в сівозмінах на зрошенні за різних способів основного обробітку та інокуляції насіння. Мета досліджень - розробка нових способів, встановленні глибини основного обробітку ґрунту та визначенні ефективності застосування інокуляції насіння сої біологічним препаратом АБМ, що сприяють скороченню витрат матеріально-грошових ресурсів за рахунок мінімізації обробітку ґрунту та здатності посівів фіксувати азот атмосфери. Методи досліджень - польовий; лабораторний; статистичний; розрахунково-порівняльний. Результати досліджень - Для теорії: Уперше в умовах півдня України на темно-каштановому середньосуглинковому ґрунті встановлено комплексну дію способів і глибини основного обробітку ґрунту та інокуляції насіння на процеси формування врожаю сої. Для практики: Розроблено для зрошуваних

земель півдня України комбінованого основного обробітку ґрунту під сою в плодозмінній сівозміні з дисковим розпушуванням на 12-14 см, поєднаним зі щільуванням до 38-40 см, та встановленні ефективності інокуляції насіння біологічним препаратом АБМ, що сприяє підвищенню біологічної активності основних груп корисних мікроорганізмів, покращенню поживного режиму ґрунту та фітосанітарного стану посівів, створюючи умови для отримання високого та стабільного рівня врожаю. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства півдня України.

68.04.17.0454/0416U002087

Котельников Дмитро Ігорович. Ефективність способів обробітку ґрунту та живлення посівів кукурудзи на півдні України: Дис... к.с.-г.н. /ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". – Захищена 14.04.2016.

УДК 631.51.021: 631.84: 633.15 (477.72).

189 с.: 38 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Об'єкт досліджень - Процес формування продуктивності кукурудзи за різних способів основного обробітку та доз внесення азотних добрив на зрошуваних землях півдня України. Мета досліджень - встановлення закономірностей впливу різних способів, глибини основного обробітку ґрунту та доз азотних добрив на фізико-механічні, водні властивості, поживний режим, фітосанітарний стан посівів, елементи продуктивності кукурудзи в умовах зрошення. Методи досліджень - польовий, лабораторний, розрахунковий, статистичний. Результати досліджень - Для теорії: Уперше для природно-кліматичних умов півдня України науково обґрунтовано комплексний вплив способу основного диференційованого обробітку ґрунту на глибину 20-22 см з одним щільуванням на 38-40 см за ротацію сівозміни на врожайність кукурудзи. Для практики: В умовах зрошення встановлено доцільність застосування оранки в системі диференційованого обробітку з одним щільуванням під попередню культуру сівозміни, що дозволяє зменшити витрати коштів на 7-12% застосування азотних добрив дозою N180 на фоні загортання в ґрунт рослинних залишків дозволяє покращити поживний режим та умови формування врожаю. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства півдня України.

68.04.17.0455/0416U002088

Козирев Валерій Валерійович. Вплив комплексу агроеліоративних заходів на продуктивність сої при зрошенні слабомінералізованими водами: Дис... к.с.-г.н. /ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". – Захищена 14.04.2016.

УДК 633.24:631.4:631.5 (477.72).

167 с.: 22 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Об'єкт досліджень - Процеси формування фізико-хімічних властивостей темно-каштанового ґрунту на посівах сої; динаміка водоспоживання. Мета досліджень - встановлення впливу комплексу агроеліоративних заходів на характер і параметри змін основних показників родючості темно-каштанового ґрунту та продуктивність сої при зрошенні слабомінералізованими водами в умовах півдня України. Методи досліджень - польовий, лабораторний, розрахунковий, статистичний. Результати досліджень - Для теорії: Уперше в умовах півдня України розроблено комплекс агроеліоративних заходів, що сприяють збереженню родючості темно-каштанових ґрунтів, запобіганню розвитку їх деградації, підтриманню задовільного еколого-агроеліоративного стану та одержання високих і сталих урожаїв сої при зрошенні слабомінералізованими водами. Для практики: На основі проведених досліджень у взаємопов'язаній системі "поливна

вода - ґрунт - рослина" дана комплексна оцінка впливу факторів, що вивчалися, на продуктивність сої та агрометеорологічний стан ґрунту. Сфера використання - сільськогосподарські підприємства півдня України.

68.35 Рослинництво

68.04.17.0456/0416U002422

Товстановська Тетяна Григорівна. Селекційна цінність генофонду льону олійного та створення на його основі вихідного матеріалу для селекції сортів в умовах південного Степу України: Дис... к.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва. – Захищена 19.04.2016.

УДК 633.85:631.527:665.345.4 (477.7)(251.1)(043.3/.5).

198 с.: 40 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

Об'єкт дослідження: селекційна цінність зразків льону олійного, закономірності мінливості, взаємозв'язки, успадкування та успадкованість цінних господарських ознак у зразків і одержаних на їх основі гібридів за різних умов вирощування. Мета: визначення селекційної цінності зразків колекції льону олійного та виділення джерел цінних господарських ознак, виявлення мінливості та зв'язків селекційних ознак льону олійного різного еколого-географічного походження, встановлення успадкування та успадкованості важливих селекційних ознак, створення цінного вихідного матеріалу для використання в селекційному процесі в посушливих умовах Степу України та створення нових сортів. Методи: польовий, гібридологічний, вимірювально-ваговий, біохімічний, статистичний. Новизна: вперше в умовах південного Степу України проведено комплексні дослідження з визначення селекційної цінності зразків льону олійного різного еколого-географічного походження за основними господарськими ознаками. Виділено джерела за окремими й комплексом ознак та сформовано ознакову колекцію льону олійного, яка поповнила банк генетичних ресурсів рослин. Визначено ознаки, з якими позитивно корелює маса насіння з рослини. Виявлено стабільні за роками ознаки, відбір за якими є ефективним. Визначено високогетерозисні комбінації за показниками елементів продуктивності, які є перспективними для селекційного використання. Установлено високий ступінь генетичної умовленості ознак кількості насіння у коробочці й маси 1000 насінин та високу ефективність добору за ними. Показано ефективність сортів, створених на основі виділених джерел цінних ознак. Результати: виділено джерела цінних господарських ознак. Сформовано й зареєстровано в Національному центрі генетичних ресурсів рослин України ознакову колекцію льону олійного за продуктивністю та її елементами. Розроблено аналітичну модель високопродуктивного сорту, яка визначається поєднанням елементів структури продуктивності рослини. Визначено донорські властивості зразків за ознаками ранньостиглості, великої кількості коробочок на рослині, високої олійності та вмісту ліноленової кислоти в олії. Створено у співавторстві сім сортів льону олійного, з яких чотири (Дебют, Орфей, Водограй, Світлозір) внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Ступінь впровадження: колекція льону олійного використовується в селекційних програмах лабораторії селекції льону ІОК НААН. Сорти Дебют, Орфей, Водограй використовуються в генетичних дослідженнях та селекційних програмах ННЦ "Інститут землеробства НААН" та інших наукових установах. Створені сорти льону олійного, внесені до Реєстру сортів льону олійного, широко впроваджені у виробництво. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України

68.04.17.0457/0416U002423

Клименко Ігор Вікторович. Вплив регуляторів росту рослин, біопрепарату та мінеральних добрив на врожайність сої залежно від сортів та краплинного зрошення: Дис... к.с.-г.н. /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва. – Захищена 23.02.2016.

УДК 635.655 631.5 581.1.04.

280 с.: 9 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Об'єкт дослідження: вплив технологічних прийомів вирощування на розвиток рослин, мінливість фотосинтетичного та симбіотичного апаратів, врожайності та якості насіння сої. Мета: встановити особливості росту, розвитку рослин, формування фотосинтетичного і симбіотичного апаратів, урожайності насіння сої Романтика і Аннушка залежно від обробки насіння регуляторами росту рослин (реактом та вермістим) і бактеріальним препаратом ризобіофіт, внесення мінеральних добрив та краплинного зрошення. Методи: польовий, візуальний, вимірювально-ваговий, біохімічний, статистичний, розрахунково-порівняльний, математично-статистичний. Новизна: В умовах східної частини Лісостепу України вперше встановлено ефективність обробки насіння сої ризобіофітом і новими регуляторами росту рослин на фоні застосування краплинного зрошення, обґрунтовано їх вплив на ріст і розвиток рослин, установлено підвищення польової схожості, виживаності рослин, збільшення площі листової поверхні, підвищення фотосинтетичного потенціалу, приріст чистої продуктивності фотосинтезу, підвищення кількості та маси бульбочок, урожайності насіння сортів сої, вміст білка. Встановлено вплив доз мінеральних добрив на формування врожаю насіння та його якісних показників, визначено частку впливу досліджуваних факторів на показники продуктивності сортів сої Романтика і Аннушка на фоні використання краплинного зрошення. Визначено економічну та енергетичну ефективність досліджуваних елементів технології вирощування сої. Результати: визначено ефект взаємодії регуляторів росту рослин, біопрепарату, різних доз мінеральних добрив та краплинного зрошення на ріст і розвиток рослин, динаміку формування біометричних показників, вміст пігментів фотосинтезу в листках рослин різних сортів сої протягом вегетаційного періоду. Проведено економічну оцінку вирощування різних сортів сої за впливу досліджуваних технологічних елементів. Для умов східної частини Лісостепу України удосконалено та науково обґрунтовано елементи технології вирощування сортів сої Романтика і Аннушка шляхом оптимізації дози мінеральних добрив, обробки насіння ризобіофітом і регуляторами росту (вермістим, реаком), застосування краплинного зрошення, що дозволяє підвищити реалізацію її потенціалу продуктивності. Ступінь впровадження: основні результати досліджень пройшли виробничу перевірку та впроваджені у ТОВ АФ "Сади України" Кегичівського району Харківської області на площі 67 га, фермерському господарстві "Лугового Я.І." Ново-Водолазьського району Харківської області на площі 7 га, СГ "Калина" Харківської області Близнюківського району на площі 13 га, фермерському господарстві "Альфа" Золочівського району Харківської області на площі 35 га. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України

68.04.17.0458/0216U006758

Колекція світового генофонду роду *Fagopyrum Mill.* Заключний звіт /Подільський державний аграрно-технічний університет; Керівник Бурдига В.М. – ДР 0111U005839. УДК 633.12:631.52:681.15.

25 с.

Створення та планомірне поповнення в Україні світо-

вої колекції генофонду гречки, забезпечення репродукції та ідентичності зразків, вивчення наявних та нових інтродукованих зразків з метою виявлення носіїв господарсько-цінних ознак для ефективного використання генофонду в селекції. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.04.17.0459/0416U002064

Петренко Іван Михайлович. Шкідливість бур'янів та оптимізація їх контролю в агроценозі буряків цукрових за різних систем землеробства Правобережного Лісостепу України: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 632.51:633.63:631.153.3:632.54.

161 с.: 12 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Дисертація присвячена розробленню та впровадженню ефективного захисту посівів буряків цукрових від бур'янів і застереженню ймовірних втрат врожаю за дотримання економічної доцільності та екологічної допустимості заходів контролювання забур'яненості посівів буряків цукрових в Правобережному Лісостепу України. В результаті досліджень одержано порівняльну оцінку ефективності систем контролю забур'яненості посівів буряків цукрових за промислової, екологічної та біологічної систем землеробства у поєднанні з варіантами диференційованого, плоскорізного, полицево-безполицевого та поверхневого основних обробітків ґрунту в сівозміні з розробленими системами хімічного контролю бур'янів. Встановлена шкодочинність проблемних видів бур'янів у посівах буряків цукрових залежно від їхньої рясності та участі у бур'яновій синузі. Удосконалено розрахунковий метод визначення еколого-економічних порогів забур'яненості з використанням номограм для встановлення величин шкодочинності бур'янів.

68.04.17.0460/0416U002300

Абдуллаєва Яна Алімівна. Особливості розвитку вовчка соняшникового та розробка заходів з обмеження його шкідливості в умовах північного Степу України: Дис... к.с.-г.н. /Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва. – Захищена 12.05.2016.

УДК 632.531:633.854.78 (477.7).

133 с.: 17 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 131 назва.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливого наукового завдання з визначення поширення і шкідливості вовчка, його расового складу та розробці заходів захисту соняшнику від цього паразита в умовах північної частини Степу України. Розроблено новий спосіб захисту соняшнику від вовчка шляхом провокації насіння паразита до проростання у ґрунті як реакції на кореневі виділення кукурудзи. 2. 3.

68.04.17.0461/0216U008047

Провести фунгіцидну оцінку препаратів на колекції мікроміцетів: Заключний звіт /Інститут агроєкології і природокористування НААН; Керівник Парфенюк Алла Іванівна. – ДР 0116U002924. УДК 632.952.

7 с.

В лабораторних умовах проведено фунгіцидну оцінку препаратів Фітал у витратній нормі 1,5 л/га та Фітал+Пропамокарб 200/300 г/л, Фітал+Пропамокарб 300/300 г/л, Фітал+Пропамокарб 400/200 г/л у витратних нормах: 1,0; 1,5; 2,0 л/га по препарату (всього 10 робочих розчинів різної концентрації) щодо фітопатогенних грибів *Fusarium sporotrichioides*; *Nigrospora oryzae*; *Trichothecium roseum*; *Fusarium oxysporum*; *Verticillium*

dahliae; *Acremonium cephalosporium*; *Alternaria tenuissima*; *Cladosporium cladosporioides*. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.39 Тваринництво

68.04.17.0462/0516U000395

Лихач Вадим Ярославович. Обґрунтування, розробка та впровадження інтенсивно-технологічних рішень у свинарстві: Дис... д.с.-г.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 636.4:631.2.

478 с.: 117 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 678 назв.

У дисертаційній роботі обґрунтовано, розроблено та практично впроваджено інтенсивно-технологічні рішення з виробництва продукції свинарства в умовах господарств півдня України. Встановлено, що в цеху відтворення свиноматок доцільніше утримувати в індивідуальних станках "типу №2", за рахунок чого підвищуються відтворювальні якості. Вперше розроблено та апробоване устаткування для привчання кнурів до садки на фантом, що зменшує тривалість привчання та затрати праці. В цеху опоросу встановлені переваги прямого фіксуемого станку на відміну від діагонального, за рахунок вищих показників продуктивності порослят. В цеху дорощування визначена необхідність перебування порослят після відлучення у станках для опоросу ще протягом 7 днів. Використання удосконаленої самогодівниці підвищує відгодівельні якості молодянку. В цеху відгодівлі відокремлене вирощування тварин з різною стресочутливістю є важливим резервом підвищення виробництва свинини, її харчової цінності та споживчих властивостей. Визначено вплив кормових добавок на продуктивні якості свиней. Впроваджені інтенсивно-технологічні рішення забезпечують одержання додаткового прибутку.

68.04.17.0463/0416U002181

Домашова Лілія Олександрівна. Оцінка впливу генотипових чинників на відтворювальні якості свиноматок великої білої породи у віковій динаміці: Дис... к.с.-г.н. /Миколаївський національний аграрний університет. – Захищена 28.04.2016.

УДК 636.4. 082 : 575.22.

147 с.: 21 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

У дисертаційній роботі викладено результати дослідження щодо оцінки впливу генотипових чинників - походження, генотипу за генами естрогенового рецептора та пропердину на відтворювальні якості свиноматок великої білої породи у віковій динаміці. Встановлено ступінь впливу віку свиноматок на їх відтворювальні якості та рівень їх детермінованості. Надано результати аналізу динаміки збереженості та інтенсивності вибракування свиноматок впродовж їх господарського використання та визначено його оптимальну тривалість. Оцінено ступінь впливу походження свиноматок на рівень їх відтворювальних якостей. Визначено генетичну структуру груп свиноматок різного віку та походження за генами естрогенового рецептора та пропердину та встановлено вплив їх поліморфізму на прояв відтворювальних якостей.

68.04.17.0464/0416U002385

Борщ Олександр Олександрович. Роль фактору вгодованості за різних технологій утримання в реалізації продуктивного потенціалу молочної худоби: Дис... к.с.-г.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 17.05.2016.

УДК 636.2.083:636.2.082.12/.13.

188 с.: 33 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 256 назв.

У роботі вперше комплексно вивчено динаміку вгодованості корів української чорно-рябої молочної породи та її вплив на продуктивні й відтворні ознаки за різних систем утримання і доїння. Досліджено вплив вгодованості на поведінку високопродуктивних корів, показники молоковиведення, біоенергетичні показники. Встановлена тенденція до 20 підвищення в наступну лактацію продуктивних, відтворних, біоенергетичних ознак та показників стану здоров'я у корів з вгодованістю перед отеленням від 3-х до 4-х балів. Також встановлено, що максимальне зниження вгодованості в корів у першу третину лактації складало 0,5-0,75 бала, тоді як у тварин з вгодованістю 4 і більше бала перед отеленням цей показник становив 1-1,25 бала.

68.41 Ветеринарія

68.04.17.0465/0516U000417

Уховський Віталій Вікторович. Лептоспіроз великої рогатої худоби в Україні (епізоотологічний моніторинг, діагностика та специфічна профілактика): Дис... д.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 636.09:[616.98+579.834]:636.2(477).

425 с.: 47 табл., 109 іл. – Бібліогр.: 640 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню епізоотичної ситуації щодо лептоспірозу великої рогатої худоби в Україні, розробленню та вдосконаленню системи засобів діагностики і специфічної профілактики захворювання. На основі проведених досліджень визначено рівень поширення лептоспірної інфекції серед поголів'я великої рогатої худоби та встановлено етіологічну структуру збудників захворювання. Вперше проведено епізоотологічне районування території України та складено карту напруженості епізоотичної ситуації лептоспірозу великої рогатої худоби. Встановлено, що епізоотична ситуація з лептоспірозу великої рогатої худоби в різних областях України не одноманітна і має свої особливості як за кількістю випадків зараження, так і за кількістю збудників лептоспірозу. У результаті епізоотологічного моніторингу шести областей України, встановлено циркуляцію лептоспір серовару hardjo серед поголів'я великої рогатої худоби. Встановлено, що у корів під час лептоспірозу внаслідок дії токсинів збудника хвороби виникають виразні деструктивні зміни в нирках, печінці, легенях і головному мозку, а також системне ураження клітин ендотелію кровоносних судин. Уперше в Україні розроблено дві ПЛР-тест-системи для індикації ДНК патогенних лептоспір. В роботі теоретично обґрунтовано необхідність розроблення вітчизняної вакцини проти лептоспірозу великої рогатої худоби з урахуванням етіологічної структури захворювання, яка склалась останнім часом і розроблено "Вакцину проти лептоспірозу тварин полівалентну (варіант bovis)".

68.04.17.0466/0516U000432

Айшпур Олена Євгенівна. Теоретичне та експериментальне обґрунтування розробки засобів специфічної профілактики бактеріальних респіраторних хвороб свиней: Дис... д.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 18.05.2016.

УДК 619:579.887.111.636.4.

354 с.: 44 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 367 назв.

У дисертаційній роботі вперше в Україні, на підставі клініко-епізоотологічних та лабораторних досліджень (бактеріологічних, серологічних, молекулярно-генетичних, біологічного експерименту), теоретично і експериментально

обґрунтовано, виготовлено та впроваджено вакцину для специфічної профілактики найбільш економічно значущих бактеріальних респіраторних хвороб свиней у період їх дорощування та відгодівлі. На основі епізоотологічного, патолого-анатомічного моніторингу встановлено високий відсоток респіраторних хвороб серед поголів'я великих свинарських господарств України. Підтверджено інфекційну природу пневмоній та вивчено значення деяких збудників у патологічному процесі. За результатами імунологічного моніторингу основних збудників бактеріальних респіраторних хвороб свиней (*Actinobacillus pleuropneumoniae*, *Mycoplasma hyorheumoniae*) доведено їх здатність циркулювати серед поголів'я домашніх і диких свиней в асоціації. Теоретично та експериментально обґрунтовано оптимальний склад антигенів для конструювання вакцини проти найпоширеніших хвороб свиней – гемофільозного полісерозиту, сальмонельозу та набрякової хвороби. До складу вакцини «Гемоентеротоксал» введено імуногенні і антигенно активні штами бактерій, а саме: *H. parasuis* 5747; *H. parasuis* ША; *E. coli* 1084 O139:K81; *E. coli* 1297 O157:K88; *Salmonella choleraesuis* S32; *Salmonella typhimurium* Skp. Створено вакцину проти найпоширеніших бактеріальних хвороб свиней – гемофільозного полісерозиту, сальмонельозу та набрякової хвороби – «Гемоентеротоксал». Доведена ефективність використання вакцини у великих свинарських господарствах.

68.04.17.0467/0516U000444

Обуховська Ольга Валеріївна. Респіраторний мікоплазмоз птиці (епізоотологічний моніторинг, діагностика, біологічні властивості збудника, патогенез та специфічна профілактика): Дис... д.вет.н. /Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини". – Захищена 11.05.2016.

УДК 619:616.98:579.887.111:636.5.

361 с.: 21 табл., 187 іл. – Бібліогр.: 691 назва.

Установлено поширення респіраторного мікоплазмозу серед сільськогосподарської птиці (курей і гусей). Вивчено патологоанатомічні та клінічні характеристики захворювання, сприятливість до інфікування різних статей, вікових і продуктивних груп, характер перебігу хвороби. Визначено склад і видові характеристики бактеріальних асоціантів *Mycoplasma gallisepticum*. Показано наявність природних резервуарів збудника у декоративної та дикої птиці. Вивчено репродуктивні властивості культур *Mycoplasma gallisepticum* за умов їхнього культивування на рідких і щільних поживних середовищах, первинотрипсинованих та перещеплюваних культурах клітин. Визначено чутливість культур *Mycoplasma gallisepticum* до антибактеріальних препаратів, рослинних екстрактів, дії низьких температур і ліофілізації. Вивчено патогенез, імунну відповідь, особливості формування клітинного та гуморального імунітету у курей за експериментального зараження *Mycoplasma gallisepticum*. Розроблено й апробовано у лабораторних і польових умовах технологію виготовлення інактивованої вакцини проти респіраторного мікоплазмозу.

68.04.17.0468/0416U002202

Варпиховський Руслан Леонідович. Санітарно-гігієнічна оцінка вирощування рекомінтних телиць та нетелів за використання модульно-групових кліток: Дис... к.с.-г.н. /Харківська державна зооветеринарна академія. – Захищена 22.04.2016.

УДК 614.9: 636.2.053: 636.083.312.5.

196 с.: 35 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

Доведено перспективність застосування модульно-групових кліток на підприємствах з виробництва молока

малої потужності безприв'язно-боксового способу для утримання нетелів і ремонтних телиць. Реконструкція тваринницьких будівель із виділенням секції для певної вікової групи тварин забезпечує збереження тепла в зоні розміщення поголів'я, сприяє зниженню вологості повітря, концентрації CO₂ і NH₃, а також його мікробного забруднення. За безприв'язного способу утримання, порівняно з прив'язним, у стійлах з наданням вигулу тварини більше рухались, менше часу витрачали на споживання корму і відпочинок стоячи, а показники їх клінічного стану та метаболічного статусу відповідали фізіологічній нормі. Встановлено залежність тривалості відпочинку нетелів у модульно-груповій клітці від глибини боксу і меншою мірою від його довжини та ширини. Виявлено залежність віку першого плідного осіменіння ремонтних телиць, часу отелення та відділення посліду, живої маси телят після народження, а також молочної продуктивності корів-первісток від способу утримання тварин у модульно-групових клітках.

68.04.17.0469/0416U002288

Уховська Тетяна Миколаївна. Особливості шлунково-кишкових бактеріозів свиней та розробка засобів їх специфічної профілактики: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 636.09:[616.34:579.842.1/.2]:636.4:615.371.

132 с.: 20 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

В дисертації представлені матеріали епізоотичного і бактеріологічного моніторингу бактеріозів свиней, пов'язаних з ураженням шлунково-кишкового тракту у тварин, в господарствах України за період 2010-2015 років. Показані результати досліджень з вивчення видового спектру збудників у мікробних асоціаціях за змішаного перебігу бактеріальних інфекцій у свиней та на основі одержаних даних здійснено наукове обґрунтування щодо розробки асоційованої вакцини проти найпоширеніших захворювань свиней бактеріальної етіології. Проведені результати досліджень з визначення чутливості до антибіотиків найпоширеніших мікробних асоціацій і ізолятів збудників, які підтвердили правильність обраного напрямку стосовно розробки засобу специфічної профілактики з метою захисту свиней від бактеріозів. Аналіз бактеріологічного моніторингу інфекційних захворювань свиней бактеріальної етіології сприяв підбору перспективних вакцинних штамів мікроорганізмів і конструюванню експериментального зразка асоційованої вакцини "Вельшиколісан" проти найпоширеніших бактеріозів тварин. Дослідний зразок вакцини пройшов лабораторний контроль якості та успішні експериментальні доклінічні дослідження на лабораторних тваринах. У виробничих умовах практично і документально підтверджена висока антигенна активність виготовленого профілактичного засобу, його економічна ефективність і доцільність застосування у господарствах України, розроблена технічна документація.

68.47 Лісове господарство

68.04.17.0470/0516U000422

Білоус Андрій Михайлович. Біопродуктивність та екосистемні функції м'яколистяних лісів Українського Полісся: Дис... д.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 20.05.2016.

УДК 630*17/.18(477.41/.42).

423 с.: 190 табл., 104 іл. – Бібліогр.: 521 назва.

У дисертації представлено теоретико-методологічні та методичні засади дослідження біопродуктивності м'яколистяних лісів та автохтонних верб і систему нормативів для визначення екосистемних функцій лісів *Betula pendula* Roth,

Alnus glutinosa (L.) Gaertn. та *Populus tremula* L. За результатами дослідження удосконалено теоретико-методологічні засади досліджень росту, розвитку і біопродуктивності лісів та створено методику дослідження надземної фітомаси кущів автохтонних верб. Розроблено методику дослідження надземної мортмаси лісу. Встановлено особливості росту і розвитку деревостанів, динаміки біопродуктивності березових, вільхових і осикових лісів. Визначено основні закономірності утворення мортмаси в м'яколистяних лісах, швидкість її деструкції та особливості формування мікобіоти. Розроблено нормативно-довідкову базу для визначення особливостей росту і розвитку деревостанів, динаміки фітомаси і мортмаси березових, вільхових і осикових лісів та оцінювання динаміки депонованого вуглецю, чистої первинної продукції, киснепродуктивності, енергоємності й енергопродуктивності та вмісту радіонуклідів ¹³⁷Cs й ⁹⁰Sr у компонентах фітомаси. Визначено загальний обсяг накопиченої органічної рослинної речовини, депонованого вуглецю, чистої первинної продукції, продукованого кисню та енергії в біомасі лісів Українського Полісся.

68.04.17.0471/0416U002360

Кульбанська Іванна Миколаївна. Патологія *Fraxinus excelsior* L. у лісових насадженнях Західного Поділля України: Дис... к.б.н. /Національний лісотехнічний університет України. – Захищена 24.05.2016.

УДК 630*443 : 582.931.4 (477).

179 с.: 12 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

Об'єкт досліджень - абіотичні та біотичні, у тому числі паразитарні, чинники в патології *Fraxinus excelsior* у насадженнях Західного Поділля України. Мета - виявити негативні абіотичні й біотичні, у тому числі паразитарні, чинники в патології *Fraxinus excelsior* у деревостанах Західного Поділля України. Методи досліджень - методи лісопатологічних обстежень; мікробіологічні, мікологічні та фітопатологічні; ентомологічні, лісівничо-екологічні; лісівничо-таксаційні. Наукова новизна - На основі

комплексних досліджень абіотичних і біотичних чинників патології *Fraxinus excelsior* у насадженнях Західного Поділля вперше визначено видовий склад патогенної міко- та мікробіоти ясеня звичайного, зокрема з вегетативних та генеративних органів виділено сім видів бактерій і 10 видів мікроміцетів. Встановлено закономірності розвитку патології ясеня звичайного у насадженнях з різними лісівничо-таксаційними характеристиками та у зв'язку з метеорологічними чинниками й обґрунтовано роль і місце комах-карпофагів як вектора в поширенні бактеріозів. Вивчено етіологію і патогенез туберкульозу ясеня звичайного та виділено п'ять фаз розвитку хвороби - парша-поширення-власне туберкульоз-деформація генеративних органів-вади деревини. Опрацьовано теоретичні та практичні підходи до профілактики і боротьби зі збудниками інфекційних хвороб лісу, зокрема бактеріозів та виявлено, що обмежуючим чинником фітопатогенних бактерій є спорутворювальні бактерії *Vasillus* sp. Практичне значення. Основні теоретичні і прикладні результати, отримані у процесі проведення досліджень у насадженнях за участю *Fraxinus excelsior* рекомендуються до впровадження на лісогосподарських підприємствах України. Зокрема, вони використовуються в ДП "Чортківське лісове господарство" для фітопатологічних обстежень насаджень та в ДО "Український ЛСЦ" під час проведення фітопатологічних аналізів насіння лісових деревних і чагарникових рослин. Окремі положення дисертації та опрацьовані методичні рекомендації щодо діагностики збудників інфекційних хвороб, ролі і місця шкодочинних комах у накопиченні, поширенні та збереженні інфекції у поєднанні з метеорологічними і лісівничо-таксаційними характеристиками на-

саджень пропонується використовувати в навчальному процесі під час викладання дисциплін "Лісова фітопатологія", "Лісова ентомологія", "Лісівництво" для студентів лісогосподарського профілю. Галузь використання: лісове господарство.

68.04.17.0472/0416U002361

Зборовська Ольга Володимирівна. Лісорослинний потенціал піщаних ґрунтів Житомирського Полісся: Дис... к.с.-г.п. /Національний лісотехнічний університет України. – Захищена 24.05.2016.

УДК 630*5:630*114.462](447.42).

192 с.: 26 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

Об'єкт досліджень - соснові деревостани та піщані ґрунти утворені на різних материнських породах в умовах Житомирського Полісся. Мета - встановлення особливостей росту та продуктивності соснових деревостанів Житомирського Полісся для оцінки лісорослинного потенціалу піщаних ґрунтів, сформованих на різних материнських породах. Методи досліджень - рекогносцирувальні; лісівничо-таксаційні; лісокультурні; ґрунтознавчі; дендрохронологічні; дендрокліматологічні; варіаційної статистики; методи вимірювання. Наукова новизна - вперше для регіону здійснено порівняння структури деревостанів регіону досліджень, залежно від ґрунтоутворюючих порід. Виявлено, що у свіжих борах та свіжих суборах, сформованих на моренних відкладах, лісівничо-таксаційні показники соснових деревостанів є суттєво більшими, ніж на водно-льодовикових. Встановлено основні агрохімічні характеристики та їх динаміку у піщаних ґрунтах на різних материнських породах та виявлено, що у ґрунтах свіжих борів і суборів на морені порівняно з ґрунтами на водно-льодовикових відкладах достовірно більше піщаної фракції, менше крупного пилу та фізичної глини як за профілем, так і в кореневмісному шарі ґрунтового покриву. Виявлено, що визначальними кліматичними факторами інтенсивності росту основних деревостанів на різних ґрунтоутворюючих породах є кількість опадів за липень минулого року та відносна вологість повітря за період вегетації поточного року. Практичне значення. Основні теоретичні і прикладні результати рекомендуються до впровадження на лісогосподарських підприємствах Житомирської області. Зокрема, запропоновані автором лісогосподарські заходи щодо створення лісових культур сосни звичайної на піщаних ґрунтах, які сформовані на різних материнських породах, доцільно використовувати під час організації ведення лісового господарства в соснових лісах регіону з метою підвищення їх стійкості та продуктивності. Окремі положення і висновки дисертаційної роботи мають теоретико-пізнавальне значення і рекомендуються для використання в навчальному процесі під час викладання дисциплін "Лісові культури" та "Лісівництво" для студентів лісогосподарського профілю. Галузь використання: лісове господарство.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.03 Наукові основи водного господарства

70.04.17.0473/0216U001872

Вплив запуску морської води з одеської затоки до куяльницького лиману у 2015 році на стан його природних ресурсів за даними гідрохімічних та гідробіологічних показників: Заключний звіт /Державна установа Інститут морської біології НАН України; Керівник Александров Борис Георгійович. – ДР 0116U000910. УДК 556(262.5.05).

121 с.

Звіт про ДНР: 121 с., 24 рис., 51 табл., 124 джерел. Об'єкт дослідження - ропа, пелоїди і живі ресурси Куяльницького лиману, включаючи автотрофні мікроорганізми і ар-

темію *Artemia salina*, якість морської води Одеської затоки та якісний і кількісний склад гідробіонтів, що поступали у лиман з моря (фіто-, зоопланктон, макрофітобентос, макрзообентос). Мета роботи - визначення змін екологічного стану Куяльницького лиману після його з'єднання з Чорним морем. Науково дослідна робота була виконана на базі аналізу ретроспективних даних та результатів польових спостережень виконаних у 2015 році у Куяльницькому лимані. Результати спостережень за темою у заключному звіті були виконані шляхом зведення анованих звітів усіх виконавців договору: Державної установи "Інститут морської біології НАН України" - "Вплив запуску морської води з Одеської затоки до Куяльницького лиману у 2015 році на стан його живих природних ресурсів за даними гідрохімічних та гідробіологічних показників (анований звіт)", Відділу аналітичної хімії і фізико-хімії координаційних сполук Фізико-хімічного інституту ім. О.В. Богатського НАН України - "Вплив морської води на зміни іонного складу ропи лиману, оцінка загрози гіпсування пелоїдів", Державної установи "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України" ("Характеристика якості ропи та донних відкладів Куяльницького лиману після запуску води з Одеської затоки (анований звіт)"). Основними районами спостережень були: оголовок водозабору в прибережній частині моря, лоток відкритого випуску морської води у лиман, п'ять моніторингових станцій у прибережній зоні лиману від його південної до крайньої північної частини. Комплексні гідробіологічні спостереження були розпочаті з дати запуску морської води у лиман (24.12.2014р.) і проводились щомісячно з грудня 2014 по травень 2015 р., а також у серпні та листопаді 2015 р. Запуск морської води в лиман був припинений 21 квітня 2015 р., який тривав 119 діб. За цей період у лиман надійшло близько 9,4 млн. м³ морської води з середньою солоністю 15 ‰, тобто разом з водою в лиман потрапило близько 140 тис. т солей. Зроблені висновки та надані рекомендації щодо поліпшення гідроекологічного режиму лиману та подальшого моніторингу в умовах подачі морської води у лиман.

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.04.17.0474/0216U008050

Розробка поточних індивідуальних технологічних нормативів питної води для структурних підрозділів КП "Компанія"Вода Донбасу": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0115U007113. УДК 628.3.

339 с.

Проведено аналіз та розробку поточних індивідуальних технологічних нормативів питної води для структурних підрозділів КП "Компанія"Вода Донбасу" Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.27 Якість води

70.04.17.0475/0216U008052

ДК 015-97 1.2.19 (Дослідження та розробки в галузі архітектури та будівництва) , 1.2.19.23.04 (Розробка схем оптимізації роботи централізованих систем водопостачання та водовідведення Зміївської ТЕС і с.м.т. Комсомольське): Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0115U006743. УДК 628.1.033.

134 с.

Проведено аналіз та розроблено схеми оптимізації роботи централізованих систем водопостачання та водовідведення Зміївської ТЕС і с.м.т. Комсомольське Робота розповсюджується за договірною ціною.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.01 Загальні питання внутрішньої торгівлі

71.04.17.0476/0416U002199

Андриїв Наталія Миколаївна. Державна політика формування конкурентного підприємництва в системі внутрішньої торгівлі України: Дис... к.е.н. /Львівська комерційна академія. – Захищена 20.04.2016.

УДК 338.242.4:[339.3:339.137.2] (477).

227 с.: 8 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Об'єкт: процеси державного управління і регулювання розвитку підприємництва в Україні. Мета: обґрунтування теоретичних і науково-прикладних засад державної політики формування конкурентного підприємництва в системі внутрішньої торгівлі України. Методи: абстрактно-логічний і наукової абстракції; інституціонально-еволюційний; систематизації та узагальнень; факторного аналізу; економіко-статистичні, економіко-математичні, графічні. Запропоновано: науково обґрунтовано засади державної політики формування конкурентного підприємництва в системі внутрішньої торгівлі як окремого напрямку державної економічної політики; удосконалено: обґрунтування залежності масштабів і темпів розвитку підприємництва в системі внутрішньої торгівлі від умов та чинників, методичні підходи до аналізу і оцінки конкурентного середовища підприємництва системи внутрішньої торгівлі, засади і механізми активізації державної політики регулювання і підтримки підприємництва в системі торгівлі. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

71.04.17.0477/0416U002461

Гайванович Наталія Василівна. Стратегія розвитку бізнес-суб'єктів в системі дистрибуції: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 17.05.2016.

УДК 339.1:658.8:005.21:005.932.

198 с.: 29 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

1/ Об'єкт: процес функціонування систем дистрибуції товарів і послуг. Мета: обґрунтування теоретико-методичних та науково-прикладних засад стратегічного розвитку бізнес-суб'єктів у системі дистрибуції товарів. Методи: абстрактно-логічний і наукової абстракції; аналізу, синтезу та порівняння; системно-еволюційний; структурно-логічний, системний аналіз; економіко-статистичного та фінансово-економічного аналізу; економіко-математичного моделювання; графічний метод. Запропоновано: обґрунтовані концептуальні підходи до стратегічного розвитку бізнес-суб'єктів у складі нових моделей системи дистрибуції; удосконалені: понятійно-категоріальний апарат стратегічного управління розвитком бізнес-суб'єктів у системі дистрибуції, форми і механізми реалізації функціональних стратегій у системі дистрибуції товарів. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, суб'єкти підприємницької діяльності.

71.04.17.0478/0216U002709

Розробка маркетингової стратегії туристичного підприємства: Заключний звіт /Вінницький

торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Левицька Інна Ванадіївна. – ДР 0114U001853. УДК 658.8:338.48.

140 с.

Запропоновано напрями стратегічного маркетингового розвитку туристичних підприємств (туроператорів) на основі широкого застосування методів портфельного аналізу, інтегрального показника конкурентоспроможності маркетингової діяльності підприємства та методів соціометричної оцінки; розроблено алгоритм формування та оцінки маркетингової стратегії на основі брендинг-підходу

71.31 Роздрібна торгівля

71.04.17.0479/0416U002200

Градюк Наталія Михайлівна. Організаційно-економічний механізм реалізації соціальної відповідальності торговельних підприємств: Дис... к.е.н. /Львівська комерційна академія. – Захищена 19.04.2016.

УДК 005.35:658:339.1.

223 с.: 16 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Об'єкт: процеси реалізації соціальної відповідальності торговельних підприємств. Мета: обґрунтування теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій із удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації соціальної відповідальності торговельних підприємств. Методи: логічного узагальнення, аналізу, порівняння і синтезу; структурного, кореляційного, факторного аналізу, метод декомпозиції; експертних оцінок; економіко-математичного моделювання, прогнозування; графічні та матричні методи. Запропоновано: концептуальні засади соціальної капіталізації торговельного підприємства на основі активізації соціально відповідальної діяльності; удосконалені: теоретичні засади функціонування механізму реалізації соціальної відповідальності торговельного підприємства, науково-методичний підхід до оцінювання соціальної відповідальності торговельних підприємств. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, підприємства торгівлі.

71.04.17.0480/0416U002460

Орлик Ілона Олександрівна. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства роздрібною торгівлю: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 17.05.2016.

УДК 339.37:658:336.64.

233 с.: 17 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Об'єкт: процес інноваційного розвитку підприємства роздрібною торгівлю. Мета: наукове обґрунтування теоретико-методичних засад і прикладних інструментів удосконалення інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства роздрібною торгівлю. Методи: спеціальні методи синтезу і системного аналізу; системного аналізу та теоретичного узагальнення; статистичного аналізу та експертних опитувань; групувань, логічного аналізу, стратегічного менеджменту; системного та порівняльного аналізу. Запропоновано: концептуальні засади планування політики формування інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства роздрібною торгівлю; удосконалені: методичний підхід до оцінювання ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства роздрібною торгівлю, інструментарій практичного управління процесами формування інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств роздрібною торгівлю. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, підприємства торгівлі.

71.37 Туристсько-екскурсійне обслуговування

71.04.17.0481/0216U001930

Регіональні особливості розвитку міжнародного туризму: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Парфіненко Анатолій Юрійович. – ДР 0114U002889. УДК 338.48.

90 с.

Предметом дослідження є особливості регіонального розвитку міжнародного туризму в сучасних умовах функціонування світогосподарської системи. Мета дослідження - виявлення сучасних тенденцій та проблем розвитку міжнародного туризму, вдосконалення методів аналізу світового туристичного ринку та прогнозування попиту та динаміки міжнародних туристичних потоків, формування основ суспільно-географічного мислення щодо формування міжнародних туристичних потоків, проаналізовано розвиток туристичного ринку України в контексті інтеграції до світового ринку туристичних послуг, виявлено напрямків використання закордонного досвіду розвитку та управління туристичним сектором економіки для України.

73 ТРАНСПОРТ

73.29 Залізничний транспорт

73.04.17.0482/0416U002170

Панченко Владислав Вадимович. Покращення електромагнітної сумісності тягової підстанції постійного струму з контактною мережею: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". – Захищена 27.04.2016.

УДК 621.331:621.311.1.

185 с.: 4 табл., 80 іл. – Бібліогр.: 125 назв.

Об'єкт дослідження: електромагнітна сумісність тягової підстанції постійного струму з контактною мережею. Мета дослідження: встановлення закономірностей впливу параметрів випрямляючої установки з вольтододавальним перетворювачем, керованим двохсторонньою широтно-імпульсною модуляцією, на електромагнітну сумісність з контактною мережею постійного струму. Методи дослідження: класична теорія електричних кіл; методи гармонічного аналізу; математичний апарат Z-перетворення; імітаційне комп'ютерне моделювання. Теоретичні та практичні результати: полягають в дослідженні електромагнітних процесів у системі автоматичного регулювання випрямляючої установки з двохсторонньою широтно-імпульсною модуляцією. Новизна: уперше запропонована інваріантна замкнута система автоматичного регулювання вихідної напруги випрямляючої установки з вольтододавальним перетворювачем з двохсторонньою широтно-імпульсною модуляцією; одержав подальший розвиток аналіз електромагнітних процесів випрямляча з двохсторонньою широтно-імпульсною модуляцією; уперше отримана імпульсна модель випрямляча з двохсторонньою широтно-імпульсною модуляцією; уперше отримані вирази для визначення факторів пульсацій. Ступінь впровадження результатів: результати дисертаційної роботи впроваджено на ДП "Науково-дослідний інститут "ХЕМЗ" (м. Харків), в навчальний процес Українського державного університету залізничного транспорту та Навчально-науковому інституті перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів (м.

Харків). Сфера використання: науково-дослідні установи та підприємства приладобудування.

73.04.17.0483/0216U002651

Аналіз стану світових тенденцій і перспектив розвитку галузі з науково-технічного напрямку "Рейковий рухомий склад залізниць та міського господарства": Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагобудування"; Керівник Донченко Анатолій Володимирович. – ДР 0116U007025. УДК 001.8: 629.4:625.1.

264 с.

Об'єкт досліджень - рейковий рухомий склад для залізничного рухомого транспорту та міського господарства. Мета роботи - аналіз стану світових тенденцій та перспектив розвитку рейкового рухомого складу залізниць та міського господарства, останніх досягнень вітчизняних та зарубіжних вчених, сучасного стану, вітчизняного виробництва і технічного рівня продукції транспортного машинобудування, розробка науково - обґрунтованих рекомендацій розвитку науково-технічного напрямку "Рейковий рухомий склад залізниць та міського господарства". Метод досліджень - пошук та відбір джерел науково-технічної інформації, вивчення відібраних матеріалів їх аналіз та розробка рекомендацій щодо розвитку галузі на сьогодні ближню та далеку перспективу. З урахуванням раніше виконаних досліджень визначені основні напрямки розвитку рейкового рухомого складу залізниць та міського господарства, а також надані рекомендації щодо розроблення проект стратегії розвитку галузі на наступні 30 років. Результати роботи можуть бути використані Кабінетом Міністрів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством інфраструктури України, підприємствами транспортного машинобудування та організаціями, які забезпечують перевізний процес в Україні та за її межами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0484/0216U002653

назва отчета Проведення порівняльних досліджень з визначення зносостійкості зразків зі сталі 15Л (20Л), що використовують для серійного виготовлення корпусу букси, а також зміцнених наплавленням порошковим дротом марки ВЕЛТЕК-Н290 і плазмовим загартуванням на установці УДГЗ-200 за технологією ТОВ "УПЕК ТРЕЙДИНГ":

Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагобудування"; Керівник Мірошкін Сергій Михайлович. – ДР 0116U007027. УДК удк 669.14.001.891:621.74.

18 с.

Об'єкти дослідження - зразки зі сталі 15Л (20Л), що використовують для серійного виготовлення корпусу букси та зміцнених наплавленням порошковим дротом марки ВЕЛТЕК-Н290 і плазмовим загартуванням на установці УДГЗ-200, виготовлених за технологією Товариства з обмеженою відповідальністю "УПЕК ТРЕЙДИНГ" (далі - ТОВ "УПЕК ТРЕЙДИНГ"). Мета роботи - порівняння зносостійкості зразків сталі 15Л (20Л), яку використовують в якості матеріалу для серійного виготовлення корпусу букси, зі зносостійкістю зразків цієї ж марки сталі, які мають зміцнення наплавленням порошковим дротом марки ВЕЛТЕК-Н290 та плазмовим загартуванням на установці УДГЗ-200 для підтвердження доцільності впровадження даних технологій зі зміцнення опорної поверхні корпусу букси. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0485/0216U002654

назва отчета Науково-експериментальні дослідження технічних характеристик вагона-платформи моделі 13-4117 з метою удосконалення для можливості транспортування контейнерів-цистерн довжиною 20 футів, які мають цистерни довжиною 7150-8100 мм з масою брутто 36 т: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Скороход Сергій Олександрович. – ДР 0116U007028. УДК удк629.463.62.001.4: 006.063.

27 с.

Об'єкт дослідження - вагон-платформа для великотоннажних контейнерів 13-4117 виготовлений на ПАТ "Дніпрвагонмаш" Мета роботи - експериментальні дослідження міцнісних якостей дослідного зразка під час стенових випробувань вертикальними циклічними навантаженнями (на опір втомі) для оцінки відповідності їх вимогам нормативних документів. Результати НДР використовуються для оцінки відповідності технічних характеристик дослідного зразка вагона-платформи вимогам нормативних документів та вирішення питання щодо можливості перевезення двох контейнерів-цистерн довжиною 20-футів, які мають цистерни довжиною (7150-8100) мм з масою брутто 36 т. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0486/0216U002655

назва отчета Послуги з технічного діагностування вагонів хопер-дозаторів та вагонів-самоскидів (думкарів), які вислужили призначений термін служби, з метою визначення можливості їх подальшої експлуатації:

Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Єжов Юрій Віталійович. – ДР 0116U007029. УДК удк 629.463.67.001.42+620.169.1.

21 с.

Об'єкти дослідження - вантажні вагони, а саме вагони хопер-дозатори та вагони-самоскиди (думкари), що вислужили призначений термін служби. Метою роботи є вирішення питання щодо можливості подальшої експлуатації вагонів, які вислужили призначений термін служби, але мають задовільний технічний стан. Метод дослідження - обстеження технічного стану вантажних вагонів, тобто діагностування, яке виконується відповідно до погоджених та затверджених програм та методик. При обстеженні технічного стану вагонів шляхом візуального огляду та необхідних вимірювань виявлялися тріщини, деформації, корозії, обриви й інші несправності. Результати НДР - технічні рішення щодо продовження терміну служби 70 вагонів та видів пропонованих ремонтів, які розроблені на підставі результатів обстеження їх технічного стану та контрольних випробувань, а також положень Інструкції ЦВ-00633 з виключення вантажних вагонів із інвентарного парку. Технічні рішення погоджені з "Укрзалізницею". Новий призначений термін служби прийнятий з урахуванням наявності залишкового ресурсу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0487/0216U002656

назва отчета Обстеження технічного стану металоконструкції кузовів вагонів метрополітену типу "Е" КП "Київський метрополітен" з метою визначення можливості продовження терміну їх експлуатації:

Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Єжов Юрій Віталійович. – ДР 0116U007030. УДК удк 629.431/.432.023.14:004.6.

19 с.

Об'єктом дослідження були 95 кузовів вагонів метрополітену типу Е після 40-50 років експлуатації на коліях КП „Київський метрополітен” Мета роботи – визначення можливості продовження терміну служби вагонів. Результати НДР використовуються для прийняття рішення щодо доцільності комплексної модернізації даних вагонів з впровадженням асинхронного тягового приводу та продовженням терміну служби вагонів на 20 років. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0488/0216U002657

назва отчета Послуги з технічного діагностування пасажирських вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення можливості їх подальшої експлуатації: Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Єжов Юрій Віталійович. – ДР 0116U007031. УДК удк 629.45.001.42 : 001.891.5.

16 с.

Об'єкт дослідження - пасажирські вагони (купейні, некупейні) Державного підприємства "Донецька залізниця", що вислужили призначений термін служби - 28 років з дати побудови. Мета роботи - визначення можливості продовження терміну подальшої експлуатації вагонів Державного підприємства "Донецька залізниця". Технічне діагностування вагонів проведено згідно з "Методикою технічного діагностування пасажирських вагонів, що вислужили призначений термін, з метою його продовження" ЦЛ-0070та затвердженої наказом Укрзалізниці № 304-Ц від 25 червня 2008 року. Результати НДР використовуються для вирішення питання щодо продовження експлуатації вагонів пасажирського парку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0489/0216U002658

назва отчета Науково-експериментальні дослідження технічних характеристик вагона для зерна моделі 19-7053 на візках моделі 18-7033 з метою постановки на виробництво: Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Сафронов Олександр Михайлович. – ДР 0116U007032. УДК удк 629.463.66.001.4 + 006.063.

319 с.

Об'єктом дослідження був вагон для зерна моделі 19-7053 на візках моделі 18-7033 (далі - вагон моделі 19-7053) виробництва Публічного акціонерного товариства "Крюківський вагонобудівний завод" (далі - ПАТ "КВБЗ"). Мета роботи - проведення науково-експериментальних досліджень вагона моделі 19-7053 для оцінки відповідності отриманих показників вимогам чинних нормативних документів та технічної документації. У звіті наведені результати експериментальних досліджень з вписування в габарит та криві малого радіуса, визначення маси тари, визначення геометричних розмірів, статичних міцносних досліджень, досліджень міцності при співударі, ходових динамічних та ходових міцносних досліджень, досліджень з впливу на колію, гальмівних стаціонарних та позіжних досліджень і надано висновок про відповідність його вимогам нормативних документів та технічній документації. Результати НДР використовують для вирішення питання доцільності впровадження змін у конструкторську документацію з метою постановки вагона моделі 19-7053 на візках моделі 18-7033 на серійне виробництво. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0490/0216U002659

назва отчета Дослідження показників конструкції даху напіввагона моделі 12-9745 з метою постановки на виробництво:

Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Федосов-Ніконов Дмитро В'ячеславович. – ДР 0116U007033. УДК удк 629.463.65.001.41; 006.063.

24 с.

Об'єкт дослідження - напіввагон моделі 12-9745 виготовлений 07.02.2012 р. ДП "Стрийський ВРЗ" за документальною 9745.00.000 ТУ У 35.2-01124454-032-2004 "Напіввагони чотиривісні моделей 12-9745, 12-9745-01 Технічні умови" [1] зі знімним дахом, виготовленим Товариством з обмеженою відповідальністю "Металургтранс" (ТОВ "Металургтранс") згідно з технічним завданням ТЗ 25.1-39156969-001:2014 "Металокопункція даху на залізничний напіввагон: "Дах напіввагону з'ємний". (далі - ТЗ) та конструкторською документацією 001-2014-КМ. Мета роботи - експериментальні дослідження міцнісних якостей дослідного зразка знімного даху на піввагона моделі 12-9745 та ходових якостей напіввагона моделі 12-9745 у порожньому стані зі знімним дахом, для оцінки відповідності їх вимогам нормативних документів. У звіті наведені результати таких експериментальних досліджень напіввагона моделі 12-9745 та знімного даху: - випробування даху на міцність при співударі; - ходові динамічні випробування напіввагона моделі 12-9745 у порожньому стані зі знімним дахом. Результати НДР використовуються для оцінки відповідності технічних характеристик дослідного зразка напіввагона моделі 12-9745 зі знімним дахом та знімного даху напіввагона моделі 12-9745 вимогам нормативних документів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0491/0216U007275

Розробка методів зменшення енергоємності та удосконалення систем діагностики устаткування залізничного транспорту:

Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Черняк Юрій Васильович. – ДР 0116U006406. УДК 629.4.016.2+629.4.08+621.314.

116 с.

Звіт про НДР: 116 с., 34 рис., 2 табл., 28 посилань. Об'єкт дослідження - параметри роботи тягових електроприводів електровозів постійного та змінного струму їх висковольтної апаратури. Мета роботи - розробка теоретичних та практичних основ для розробки конструкцій та технічної документації на побудову тягових електроприводів електровозів постійного та змінного струмів живлення обладнання. Методи дослідження - методи математичного моделювання; чисельні методи розрахунку за використання ЕОМ; практичне дослідження процесів роботи моделі з використанням ЕОМ. Розроблений метод вибору раціонального режиму ведення поїзда в залежності від крутості профілю колії та маси поїзда дозволяє підвищити коефіцієнт корисної дії електровозів постійного струму з реостатно-контакторною системою регулювання. Проаналізовано методи спектрального аналізу для оцінки вищих гармонійних складових напруги контактної мережі. Визначено їх переваги та недоліки. Обрано найоптимальніший метод спектрального аналізу за необхідними оцінками, як аналітично-статистичних так і візуальних відмінностей в тонких деталях спектру. Розроблено математичну модель визначення ефективності розпуску вагонів на сортувальній гірці електровозом постійного струму з реостатно-контакторною системою управління. Визначено витрату електричної на розпуск в залежності від маси поїзда від 1500 т до 5000 т та розраховано частку витрат електричної енергії, яка припадає на пускові реостати

ти локомотива. ЕЛЕКТРОВАЗ, РАЦІОНАЛЬНІ РЕЖИМИ ВЕДЕННЯ ПОЇЗДА, СПЕКТРАЛЬНИЙ АНАЛІЗ НАПРУГИ, СОРТУВАЛЬНА ГІРКА, ІМПУЛЬСНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАПРУГИ, СТРУМОПРИЙМАЧ. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.04.17.0492/0216U010017

Підвищення якості заповнення вагонами сортувальних колій:

Заклучний звіт /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.А. Лазаряна; Керівник Назаров Олексій Анатолійович. – ДР 0116U003747. УДК 656.212.5.

30 с.

У дослідженні розглянуто способи зниження швидкості скочування відцепів до безпечного рівня на початку сортувальних колій, оснащених системою розподіленого регулювання швидкості. Оснащення сортувальної гірки системою розподіленого регулювання швидкості відцепів дозволить максимально виключити людський фактор з процесу регулювання швидкості відцепів на спускній частині сортувальної гірки. Проведений аналіз способів зниження швидкості скочування відцепів до безпечного рівня на початку сортувальних колій недоцільно використовувати протухил на спускній частині гірки за останнім розділовим стрілочним переводом. Точкові регулятори швидкості вагонів можна використовувати для зниження швидкості скочування відцепів на початку сортувальних колій, але це приводить до погіршення умов розділення на останніх розділових стрілочних переводах довгих відцепів із наступними за ними короткими відцепами. Для усунення цієї проблеми рекомендується додатково розчіпляти довгі відцепи, особливо у випадках, коли за ними прямують короткі відцепи з розділенням на останніх розділових стрілочних переводах. В результаті дослідження отримані залежності показників якості процесу заповнення сортувальних колій вагонами від ухилу колії й щільності розташування на коліях точкових вагонних уповільнювачів. За допомогою методу векторної оптимізації визначені раціональні співвідношення між параметрами систем розподіленого регулювання швидкості відцепів із використанням точкових вагонних уповільнювачів, які забезпечують максимальні показники якості заповнення сортувальних колій вагонами.

73.31 Автомобільний транспорт

73.04.17.0493/0516U000381

Смірнова Наталія Володимирівна. Методологія цільового пошуку проектних рішень двосмугових автомобільних доріг загальною користування:

Дис... д.т.п. /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. – Захищена 21.04.2016.

УДК 625.7./8.

350 с.: 71 табл., 116 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

Дисертація присвячена вирішенню проблеми пошуку проектних рішень доріг загального користування в полі показників її транспортно-експлуатаційних характеристик протягом життєвого циклу. Актуальною проблемою в дисертаційному дослідженні є теоретичне та практичне вирішення процесів взаємодії автомобілів, що складають транспортні потоки, в дорожніх умовах, які змінюються згідно з динамікою експлуатаційного стану протягом експлуатації об'єкта. У дисертаційній роботі методами імітаційного моделювання протягом розрахункового життєвого циклу експлуатації автомобільної дороги моделюється зміна показників технічного рівня дороги і її експлуатаційного стану. Пошук закономірностей зміни швидкості автомобілів і транспортних потоків протягом життєвого циклу автомобільної до-

роги заснований відповідно до закономірностей зміни показника індексу експлуатаційного стану. Обґрунтовано та експериментально підтверджено закономірності розподілу ймовірностей інтервалів в транспортному потоці, що дозволило оцінити тривалість маневрів обгонів. Результати досліджень дозволили розробити принципово нові методи оцінки якості автомобільної дороги за всіма можливими швидкостями 85-алгоритмічно-програмне забезпечення для моделювання процесу функціонування дороги впродовж життєвого циклу.

73.34 Водний транспорт

73.04.17.0494/0416U002319

Якушев Олександр Олегович. Розробка методу вибору оптимальної форми безпечної області судна і визначення її розмірів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 27.04.2016.

УДК 656.61.052.484.

288 с.: 25 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

У роботі розглянуто істотні чинники впливу на розміри безпечної області судна, до яких відносяться габарити судна і цілі, явище присмокування суден, випадкове положення цілі щодо її одержаного місця і можливі форс-мажорні обставини.

73.04.17.0495/0416U002320

Бужбецький Ростислав Юрійович. Вдосконалення методів попередження зіткнення суден з урахуванням особливостей їх взаємодії: Дис... к.т.н. /Національний університет "Одеська морська академія". – Захищена 27.04.2016.

УДК 656.61.052.484.

232 с.: 37 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

Дисертаційна робота присвячена забезпеченню безпеки розходження суден в ситуації небезпечного зближення шляхом розробки методу, що враховує особливості їх взаємодії.

73.43 Міський транспорт

73.04.17.0496/0216U008053

Надання науково-технічних послуг з поставлення на виробництво тролейбуса "Електрон" виготовленого на виробничій базі СП "Електронтранс": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Збарський Леонід Володимирович. – ДР 0114U005186. УДК 656 (1-21):629.11.

13 с.

Надано науково-технічні послуги з поставлення на виробництво тролейбуса "Електрон" виготовленого на виробничій базі СП "Електронтранс" Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.04.17.0497/0216U008054

Надання науково-технічних послуг з поставлення на виробництво трамвайного вагона "Електрон" виготовленого на виробничій базі СП "Електронтранс": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Збарський Леонід Володимирович. – ДР 0114U005187. УДК 656 (1-21):629.11.

13 с.

Надано науково-технічні послуги з поставлення на виробництвотрамвайного вагона "Електрон" виготовленого на

виробничій базі СП "Електронтранс" Робота розповсюджується за договірною ціною.

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.31 Комунальне господарство

75.04.17.0498/0216U007271

Розробка та наукове обґрунтування нормативів питного водопостачання для населення м. Надвірна Івано-Франківської області:

Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006119. УДК 644.61/62:628.1.

47 с.

На базі аналізу проведено розробку та наукове обґрунтування нормативів питного водопостачання для населення м. Надвірна Івано-Франківської області Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.17.0499/0216U007272

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення с.м.т. Царичанка та с. Прядівка: Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006113. УДК 644.61/62:628.1.

56 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення с.м.т. Царичанка та с. Прядівка Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.17.0500/0216U007273

Розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Ніжин, Чернігівської області: Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006118. УДК 644.61/62:628.1.

61 с.

На базі аналізу проведено розрахунок нормативів питного водопостачання для населення м. Ніжин, Чернігівської області Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.04.17.0501/0216U008051

Розробка норм надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Хмельницький: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0115U006740. УДК 628.4.

65 с.

На базі аналізу було розроблено норми надання послуг з вивезення твердих побутових відходів у м. Хмельницький Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.35 Домоводство

75.04.17.0502/0216U002676

Розробка методичних рекомендацій щодо оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства: Заключний звіт /Харківський державний університет харчування та торгівлі; Керівник Пічугіна Тетяна Сергіївна. – ДР 0115U006670. УДК 64.03:640.432(683.13).

90 с.

1. Розкрито теоретико-методологічні аспекти оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 2. Проведена систематизація чинників формування попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 3. Обґрунтована концепція оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства. 4. Удосконалено методику оцінки попиту на продукцію підприємств ресторанного господарства..

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.04.17.0503/0516U000500

Леонт'єв Дмитро Анатолійович. Створення системи фармацевтичних стандартних зразків в Україні: Дис... д.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 12.05.2016.

УДК 615.074:001.891+543:615.2/.3.

328 с.: 23 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 274 назви.

Дисертація присвячена розробці й введенню в дію системи стандартних зразків (СЗ) у фармацевтичній галузі України. Для оцінки сумарної невизначеності запропонована лінійна модель, що ґрунтується на складанні квадратів довірчих інтервалів часткових складових невизначеності. Сформульований принцип незначущості: для рівня 95 невизначеності не повинна перевищувати 0,32 від сумарної невизначеності. Обґрунтовані вимоги до максимально допустимої невизначеності результатів аналізу для основних фармацевтичних випробувань. Обґрунтовано, що максимально допустима невизначеність атестованого значення СЗ не має перевищувати 0,32 від максимально припустимої невизначеності результату аналізу. Запропоновано для усіх часткових складових невизначеності атестованого значення СЗ (встановлення атестованого значення, однорідність СЗ, його стабільність) ставити вимогу не більше 0,32 від максимально припустимої невизначеності результатів аналізу, для первинних і вторинних СЗ. Розроблена й упроваджена на 14 підприємствах України система робочих СЗ. Розроблені принципи застосовані для атестації тестових зразків для програм професійного тестування. Створена система фармакопейних СЗ (ФСЗ) Державної Фармакопеї України (ДФУ). Номенклатура ФСЗ ДФУ перевищує 600 найменувань.

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.04.17.0504/0416U002246

Степанченко Маркіян Святославович. Особливості морфофункціональних порушень ураженої та контрлатеральної нирок за однобічного запального процесу: Дис... к.мед.н. /ВДНЗУ "Буковинський державний медичний університет". – Захищена 10.05.2016.

УДК УДК 616.61-002-091-092.

251 с.: 35 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 320 назв.

Об'єкт - морфофункціональні порушення ураженої та контрлатеральної нирок за однобічного запального процесу; мета - з'ясувати патогенез функціональних розладів ураженої та контрлатеральної нирок на основі вивчення морфофункціональних порушень за однобічного запального процесу; методи - функціональні, біохімічні, гістологічні, мікробіологічні, статистичні; результати - уперше показано, що первинна активація компенсаторних механізмів контрлатеральної нирки характеризувалася підвищенням швидкості клубочкової фільтрації та діурезу; показано, що на 5 добу моделювання гострого однобічного запалення нирок відбувалося включення інтактного органу в патологічний процес;

доведено, що видалення ураженого органу до переходу запального процесу в контрлатеральній нирці у гнійну стадію (перед 14 добою) сприяло зменшенню запального процесу в останній аж до його практично елімінації до 28 доби дослідження; обґрунтовано та проаналізовано особливості морфофункціональних порушень ураженої та контрлатеральної нирок за однобічного запального процесу, де залучення контрлатеральної нирки у патологічний процес відбувалося на 5 добу за рахунок міграції мікробних агентів, тоді як незворотні тканинні зміни у контрлатеральній нирці розвивалися між 10 та 14 добою.

76.04.17.0505/0416U002417

Жеребят'єв Олександр Сергійович. Імуноопосередковані механізми розвитку експериментальних запальних захворювань кишківника та можливості їх корекції: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 26.05.2016.

УДК 616.34-002-036-08-097-092.9.

262 с.: 24 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертація присвячена удосконаленню знання про закономірності та механізми змін функціонального стану кишково-асоційованої лімфоїдної тканини шурів за умов розвитку експериментального ілеїту та коліту і в динаміці їх патогенетично-обґрунтованої корекції симвастином та антагоністом рецепторів інтерлейкіну-1 (APIL-1). Для цього використовувалися гістологічні, морфометричні, імунофлюоресцентні методи дослідження, метод полімеразної ланцюгової реакції зі зворотною транскрипцією в режимі реального часу, комп'ютерний аналіз зображень, статистичні методи. У результаті роботи ми виявили і виділили основні ключові ланки розвитку і прогресії ЗЗК: порушення з боку вродженої ланки імунної системи, що полягає у змінах розподілу TLR2+, TLR4+ і NF-B+ лімфоцитів, змінах експресії NOD- і RIG-подібних рецепторів, змінах рівня мРНК прозапальних цитокінів IL-1 і IL-17A, індукцією генів NLRP3-інфламасоми та рецептора коротколанцюгових жирних кислот FFAR2, аларміну HMGB1 та c-Rel субодиниці NF-B. Порушення з боку адаптивної ланки імунної системи, а саме зсув співвідношення Th1 / Th2 і Treg / Th17. Залучення факторів навколишнього середовища, що підтверджується виявленими змінами кількості AhR+ та Atg16+ лімфоцитів а також концентрації Atg16 в лімфоцитах. Доведено що введення симвастатину й APIL-1 шурам з експериментальною патологією справляє позитивний вплив на клінічні та морфологічні ознаки ілеїту й коліту, впливає на ланки вродженого та адаптивного імунітету та змінює рівень сигналізації через AhR рецептори і концентрацію Atg16 в клітинах.

76.13 Медична техніка

76.04.17.0506/0416U002435

Бабюк Наталя Петрівна. Метод та система оцінювання динамічних змін біомедичних зображень в офтальмології: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 13.05.2016.

УДК 681.5:613.

148 с.: 12 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 140 назв.

Об'єктом дослідження є процес оцінювання динамічних біомедичних зображень на основі методів та системи для аналізу мікроциркуляції судин ока. Метою даної роботи є підвищення достовірності оброблення біомедичних зображень очного дна шляхом розробки методу і системи оцінювання динамічних змін біомедичних зображень в офтальмології. Методи дослідження базуються на використанні апарата Q-перетворення, паралельно-ієрархічного перетворен-

ня - для оцінювання інформаційних ознак біомедичних зображень, методи фільтрації - для усунення шумів різної природи, теорії експерименту та комп'ютерного моделювання для перевірки адекватності розроблених моделей. Теоретичні результати: розроблено математичну модель на основі просторово-зв'язного препарування для оцінювання динамічних змін біомедичних зображень, удосконалено метод автоматичного вибору порогу градієнтного фільтра, отримав подальший розвиток метод W-спектра зв'язності для аналізу біомедичних зображень шляхом фрагментування інформаційних ділянок в частині порівняння зображень із еталонними препаратами. Практичні результати полягають у тому, що на основі розроблених теоретичних положень реалізовано систему для оцінювання динамічних змін біомедичних зображень очного дна. Ступінь впровадження: результати дослідження впроваджені на базі Корпорації

"Лазер та здоров'я", м. Харків і у навчальний процес кафедри загальної фізики та фотоніки, лазерної та оптоелектронної техніки Вінницького національного технічного університету, та на кафедрі очних хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

76.04.17.0507/0416U002436

Лауґс Олена Леонідівна. Автоматизований медичний комплекс для визначення стану здоров'я молоді: Дис... к.т.н. /Вінницький національний технічний університет. – Захищена 13.05.2016.

УДК 004.04.

211 с.: 26 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

Об'єктом дослідження є процес визначення здоров'я молоді. Метою роботи є підвищення ефективності процесу визначення стану здоров'я молоді шляхом вдосконалення відповідного методу і створення автоматизованого медичного комплексу. Методи дослідження: системного аналізу; інформаційного моделювання; нечіткої логіки; функціональної та психодіагностики; теорії біотехнічних систем; математичної статистики; експертні методи. Теоретичні результати: вперше запропоновано інформаційно-структурну модель індивідуального здоров'я молодої людини. Удосконалено комплексний метод визначення стану здоров'я молоді, що відрізняється від відомих введенням в його структуру етапів: контрольно-коригуючого, моніторно-профілактичного та телемедичної підтримки. Удосконалено математичну модель визначення інтегрального стану здоров'я молоді. Отримала подальший розвиток система критеріїв, що забезпечує визначення стану фізичного здоров'я молоді за сукупністю рівнів компенсації соматичної патології, неспецифічної резистентності та функціональної адаптації організму, яка відрізняється тим, що вона доповнена критерієм інтегрального стану здоров'я молоді. Практичні результати полягають у розробці та впровадженні: алгоритмів оцінювання рівня фізичного здоров'я в режимах "профогляд", "скрінінг", "моніторинг", "поглиблене обстеження" і прийняття рішень по комплексній оцінці фізичного здоров'я; модуля безконтактної термографії, представленого у вигляді автономного, функціонально-закінченого пристрою, що забезпечує ранню діагностику запальних процесів в організмі, що дозволяє локалізувати запальні процеси різної етіології на ранніх стадіях їх прояву; автоматизованого медичного комплексу у вигляді організованої сукупності взаємопов'язаних між собою первинних реєстраторів даних, модулів введення даних, психофізіологічних модулів для оцінки статусів і компонент здоров'я молоді, системи підтримки прийняття рішення, бази даних і знань, модуля телемедичної підтримки. Ступінь впровадження - результати дисертаційної роботи впроваджено в Приазовському державному технічному університеті; у Вінницькому національному технічному університеті; у навчальний процес у Вінницькому національному технічно-

му університеті на кафедрі проектування медико-біологічної апаратури. Сфера (галузь) використання - медицина.

76.04.17.0508/0216U006749

Сучасні аспекти клініко-лікворологічної діагностики в неврології, нейрохірургії, психіатрії: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Потапов Олександр Олександрович. – ДР 0110U007827. УДК 616.832-005-074:612.824.

74 с.

Об'єкт дослідження - гострий період інфаркту головного мозку. Мета роботи - вивчити особливості функціональних змін ендотелію церебральних судин і гематоенцефалічного бар'єру в хворих у гострому періоді інфаркту головного мозку для розробки діагностичних критеріїв тяжкості захворювання та оптимізації лікування. Методи дослідження - загальноклінічні, лабораторно-біохімічні, інструментальні та математично-статистичні. У ході дослідження встановлено взаємозв'язки між основним показником проникності гематоенцефалічного бар'єру - альбуміном, ступенем тяжкості хворих, лікворно-гіпертензивним синдромом, об'ємом ураженої зони, що свідчать про їх патогенетичне значення в розвитку та перебізі інфаркту головного мозку. Виявлені достовірні кореляційні взаємозв'язки між показниками проникності ГЕБ, основними вазорегулюючими чинниками - NO і ендотеліном-3, ступенем тяжкості хворих та об'ємом ураженої зони мозку, які свідчать про ендотеліозалежні механізми пошкодження ГЕБ у патогенезі гострої церебральної ішемії. Результати НДР впроваджені в навчальний процес кафедри нейрохірургії та неврології медичного інституту Сумського державного університету, у практичну діяльність СОКЛ, КУ "СМКЛ №4", Харківської МКЛ №7, Запорізької МКЛ №6. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - пошук більш специфічних підходів до лікування в гострому періоді інфаркту головного мозку з урахуванням виявлених змін.

76.29 Клінічна медицина

76.04.17.0509/0516U000365

Шінкарук-Диковицька Марія Михайлівна. Показники захворюваності зубів та їх залежність від фенотипічних особливостей соматично здорових чоловіків із різних регіонів України: Дис... д.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищена 29.04.2016.

УДК 616.314-055.1(477).

478 с.: 73 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 461 назва.

У соматично здорових чоловіків України встановлені регіональні особливості ураження різних груп зубів каріесом та його ускладненнями за даними стоматологічного й комп'ютерно-томографічного обстеження; визначені показники інтенсивності карієсу зубів (КПВ), резистентності емалі зубів до карієсу та рівня гігієни порожнини рота без розподілу та з розподілом на різні рівні КПВ. Доведено, що застосування конусно-променевої комп'ютерної томографії дозволяє більш коректно оцінити стан зубів, ніж стандартне клінічне стоматологічне обстеження. Визначено, що дерматогліфічна картина соматично здорових чоловіків України формується переважно за рахунок генетичного вкладу осіб з низьким і середнім рівнями КПВ, а найбільші відхилення від популяційної картини зафіксовані у чоловіків з дуже високим рівнем КПВ. У чоловіків з різних регіонів України з низьким рівнем КПВ не виявлено специфічного комплексу дерматогліфічних ознак. Даний факт свідчить про відповідність їх стану здоров'я повному фізичному здоров'ю. У чоловіків південного та північного регіонів із середнім рів-

нем КППВ встановлено специфічний комплекс дерматогліфічних ознак, що відрізняє їх від представників інших етно-територіальних регіонів України з аналогічним рівнем інтенсивності карієсу. Виявлені розбіжності дерматогліфічних показників між соматично здоровими чоловіками з низьким і середнім рівнями КППВ у межах відповідних регіонів України вказують на можливість прогнозування перебігу карієсу в кожному з етно-територіальних регіонів. Встановлені особливості достовірних зв'язків між рівнем КППВ, або резистентності емалі зубів до карієсу та дерматогліфічними показниками. Доведено, що більшість з них співвідноситься з інтенсивністю ураження зубів карієсом. Більш сильні кореляції виявлені у чоловіків західного, східного та південного регіонів України. Отримані результати дозволили розробити прогностичні математичні моделі схильності до певного рівня інтенсивності ураженості зубів карієсом, або резистентності емалі зубів до карієсу в залежності від встановленої специфіки дерматогліфічних показників.

76.04.17.0510/0516U000371

Запороженко Марина Борисівна. Патогенетичне обґрунтування профілактики та лікування лейоміоми матки проліферативного типу у жінок репродуктивного віку: Дис...

д.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 26.04.2016.

УДК 618.14-006.363.03-092-084.

365 с.: 78 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 315 назв.

Об'єкт – профілактика лейоміоми матки (ЛМ) проліферативного (без атипії) типу у жінок репродуктивного віку; мета – розробити комплекс лікувально-профілактичних заходів для жінок репродуктивного віку, хворих на лейоміому матки; методи – загально-клінічні, лабораторні, клінічні, біохімічні, імуноферментні, полімеразна ланцюгова реакція, морфогістологічні, гістохімічні, імуногістохімічні, бактеріологічні, бактеріоскопічні, інструментальні, апаратні, статистичні; результати – вперше вивчено захворюваність на ЛМ у віці до 18 років; вперше вивчено частоту алелів генів PGR PROGINS, VEGF, eNOS3, COL2A1 у жінок, хворих на ЛМ простого і проліферативного типу; виявлено поєднаний поліморфізм досліджуваних генів; встановлено, що у жінок з ЛМ проліферативного типу переважають мутантні гомозиготні алелі генів PGR PROGINS, VEGF, eNOS3, COL2A1 та достовірно збільшуються кількість і тяжкість гінекологічних та соматичних захворювань; вперше комплексно оцінено гормональний статус хворих на ЛМ у взаємозв'язку з поліморфізмом генів PGR PROGINS, VEGF, eNOS3, COL2A1 та доведено їх роль у виникненні соматичних ускладнень; вперше комплексно оцінено зміни в системі гемостазу в поєднанні з поліморфізмом генів PGR PROGINS, VEGF, eNOS3, COL2A1 при ЛМ та доведено їх особливості при різних варіантах лейоміоми; вперше проведено патогенетичне обґрунтування комплексної (з урахуванням стану гомеостазу всього організму) етапної первинної, вторинної профілактики та лікування, в тому числі – хірургічного; галузь – медицина.

76.04.17.0511/0516U000372

Дзерович Наталія Іванівна. Саркопенія та остеопороз у жінок старших вікових груп: механізми розвитку, діагностика, профілактика та лікування: Дис... д.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 20.04.2016.

УДК 616.74 + 616.71-007.234] - 055.2 + 053.9.
329 с.: 58 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 448 назв.

Об'єкт дослідження - саркопенія, остеопороз; мета - на підставі вивчення генералізованої втрати маси, сили та функції скелетних м'язів та їх зв'язку з мінеральною щільністю

й якістю кісткової тканини створити систему діагностики, профілактики та лікування саркопенії та остеопорозу в жінок старших вікових груп; методи - загально-клінічні, анкетування, антропометрія, динамометрія, функціональні тести, інструментальні, біохімічні, оцінка фактичного харчування, статистичні; новизна та результати - вперше визначені нормативні показники знежиреної маси та якості трабекулярної кісткової тканини в українських практично здорових жінок різного віку, розроблені критерії діагностики пресаркопенії за допомогою двохфотонної рентгенівської абсорбціометрії в жінок старших вікових груп; вперше встановлено частоту саркопенії в українських практично здорових жінок старших вікових груп та залежно від стану мінеральної щільності й якості кісткової тканини; отримано нові дані щодо механізмів розвитку саркопенії та впливу різних чинників на показники знежиреної маси в українських жінок залежно від віку; вивчено вплив різних чинників на показник якості трабекулярної кісткової тканини в українських жінок старших вікових груп; вперше описано біологічний вік кістково-м'язової системи з урахуванням показників двохфотонної рентгенівської абсорбціометрії в українських жінок; вперше встановлені особливості тілобудови, мінеральної щільності та якості кісткової тканини в українських жінок старших вікових груп за наявності остеопоротичних деформацій тіл хребців; вперше встановлено роль вітаміну D та лікувальної фізкультури в корекції змін скелетної м'язової тканини в жінок у постменопаузальному періоді; вивчено вплив анти-остеопоротичних засобів на показник якості трабекулярної кісткової тканини в жінок із постменопаузальним остеопорозом; впроваджено - у клінічну практику відділення вікових змін опорно-рухового апарату клініки ДУ "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", ревматологічне відділення Комунальної 4-ої міської клінічної лікарні м. Львова, ревматологічне відділення Львівської обласної клінічної лікарні МОЗ України, поліклініку та терапевтичне відділення Соснівської міської лікарні Львівської області, поліклінічне відділення Тернопільської міської комунальної лікарні № 2 МОЗ України, ортопедо-травматологічне відділення Науково-дослідного інституту реабілітації інвалідів (навчально-наукового лікувального комплексу) Вінницького Національного медичного університету імені М. І. Пирогова МОЗ України, Науково-дослідний інститут травматології та ортопедії Донецького національного медичного університету імені М. Горького; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ортопедичних, травматологічних, ревматологічних, терапевтичних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр ортопедичного, травматологічного, терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.04.17.0512/0516U000373

Орлик Тетяна Василівна. Вертебральний больовий синдром у людей старших вікових груп при системному остеопорозі: фактори ризику, діагностика, лікування, профілактика: Дис... д.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 19.04.2016.

УДК 616.711-009.7-053.9 : 616.71-007.234.
367 с.: 78 табл., 78 іл. – Бібліогр.: 445 назв.

Об'єкт дослідження - дорослі чоловіки та жінки віком 25-89 років, з вертебральним больовим синдромом та без нього з різним структурно-функціональним станом кісткової тканини (остеопороз, остеопенія та норма); мета - розробити комплексну систему діагностики, лікування та профілактики вертебрального больового синдрому як клінічного прояву системного остеопорозу в осіб старших вікових груп на підставі вивчення факторів його ризику та особливостей клінічного перебігу; методи - загально-клінічні, інструментальні, лабораторні, статистичні; новизна та результа-

ти - вивчено характеристики, особливості перебігу, розраховано ризики розвитку вертебрального больового синдрому окремо для грудного й поперекового відділів хребта залежно від віку, статі, тривалості постменопаузального періоду, структурно-функціонального стану кісткової тканини, наявності низькоенергетичних переломів; доповнено роль різних чинників (вік, стать, тривалість постменопаузального періоду, індекс маси тіла, рівень вітаміну D, стан кісткового метаболізму, якість трабекулярної кісткової тканини, наявність дисліпідемії) й розраховано ризики розвитку вертебрального больового синдрому при системному остеопорозі й остеопенії з та без низькоенергетичних переломів залежно від наявності зазначених чинників; вивчено зв'язок між характеристиками больового синдрому в грудному і поперековому відділах у жінок у постменопаузальному періоді та наявністю низькоенергетичних переломів, показниками структурно-функціонального стану кісткової тканини; досліджено особливості порушення якості життя, психоемоційного стану в пацієнок старших вікових груп з вертебральним больовим синдромом на тлі знижених показників МЩКТ (остеопороз, остеопенія); вперше в Україні вивчено зв'язок між якістю трабекулярної кісткової тканини і характеристиками вертебрального больового синдрому й наявністю низькоенергетичних переломів в осіб старших вікових груп; проведено порівняльний аналіз ефективності лікування хворих з вертебральним больовим синдромом на тлі системного остеопорозу НПЗП і антиостеопоротичними препаратами різних груп; розроблено, запропоновано та впроваджено комплексну систему діагностики, лікування та профілактики вертебрального больового синдрому в осіб старших вікових груп з урахуванням вивчених факторів ризику та структурно-функціонального стану кісткової тканини на різних рівнях надання медичної допомоги населенню; впроваджено - у клінічну практику Комунального закладу охорони здоров'я "Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О. І. Мещанінова", Одеського обласного клінічного медичного центру, Комунальної 4-ої міської клінічної лікарні м. Львова, Александрівської клінічної лікарні м. Києва, Українського науково-медичного центру проблем остеопорозу, НДІ травматології та ортопедії ДонНМУ ім. М. Горького, клініки ДУ "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", НДІ реабілітації інвалідів (ННЛК) Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова; галузь використання - лікувально-діагностичний процес на всіх етапах надання медичної допомоги населенню від первинної ланки (непрофільні амбулаторні та поліклінічні відділення) до третинної (високоспеціалізовані амбулаторні та стаціонарні заклади охорони здоров'я), а також у науковому та педагогічному процесі кафедр ортопедо-травматологічного, ревматологічного, неврологічного, терапевтичного профілів медичних навчальних закладів, під час підвищення кваліфікації спеціалістів ортопедів-травматологів, неврологів, ревматологів, терапевтів, геронтологів та геріатрів.

76.04.17.0513/0516U000404

Перехрестенко Тетяна Петрівна. Механізми формування відповіді на лікування інгібіторами тирозинкінази та прогнозування ефективності терапії у хворих на хронічну мієлоїдну лейкемію: Дис... д.мед.н. /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України". - Захищена 17.05.2016.

УДК 616-097+612.419+612.1: 616.155.392-036.12.

314 с.: 32 табл., 64 іл. - Бібліогр.: 333 назви.

Об'єкт: ХМЛ, хронічна фаза. Мета: підвищити ефективність лікування хворих на ХМЛ інгібіторами тирозинкінази. Встановлено, що механізмом, який призводить до розвитку

стійкості клітин до дії препаратів таргетної дії, є підвищення експресії гемопоетичними клітинами ПК та КМ трансмембранного білка Pgp-170, внутрішньоядерного протеїну Ki-67, антиапоптотичного білка Bcl-2, збільшення кількості CD34+ - клітин-попередників; результати досліджень дозволили розробити нові імунологічні критерії прогнозування відповіді на терапію ІТК.

76.04.17.0514/0516U000412

Волков Олексій Олегович. Стратегія захисту когнітивних функцій при знеболенні операції кесарів розтин: Дис... д.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". - Захищена 25.04.2016.

УДК 616-089.5-031.81/.83.-02:616-089.888.61.

319 с.: 59 табл., 35 іл. - Бібліогр.: 400 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення якості знеболення операції кесарів розтин шляхом обґрунтування вибору методу та способу знеболення на підставі вивчення показників когнітивних функцій, запалення, гемодинаміки та гомеостазу в перипартальному періоді. Наведено теоретичні аспекти вирішення наукової проблеми та узагальнено результати проспективного клінічного дослідження вивчення стану когнітивних функцій у 196 вагітних

жінок порівняно з 86 невагітними фертильного віку. З'ясовано, що незалежно від методу та способу анестезії підвищення рівня ІЛ-6 після операції кесарів розтин сприяє зниженню пам'яті. Зниження рівня ІЛ-10 після інгалаційної анестезії покращує когнітивні функції в цілому, особливо пам'ять та керуючі функції. Підвищення рівня ІЛ-6 після ТВА з ШВЛ асоціюється зі зниженням керуючих функцій, а після спінальної анестезії - із погіршенням праксису та мовлення. Показано, що когнітивні функції нормалізуються до 28 доби після кесаревого розтину при інгалаційній та спінальній анестезії, тоді як після інфузійної ТВА з ШВЛ на 46 добу субдіагностичні когнітивні порушення зберігаються у 35,3 ТВА з ШВЛ - у 39,3 ступеня глибини загальної анестезії при операції кесарів розтин.

76.04.17.0515/0516U000419

Підмуряк Олексій Олексійович. Лапароскопічні та ретроперитонеоскопічні оперативні втручання як метод вибору в лікуванні об'ємних утворів нирок та каменів проксимального відділу сечоводу: Дис... д.мед.н. /ДУ "Інститут урології НАМН України". - Захищена 24.05.2016.

УДК 616.61-089: 616.381-072.1.

284 с.: 25 табл., 71 іл. - Бібліогр.: 349 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності хірургічного лікування, покращення безпосередніх і віддалених результатів та якості життя пацієнтів при об'ємних утвореннях нирок та каменях проксимального відділу сечоводу у результаті виконання лапароскопічних та ретроперитонеоскопічних оперативних втручань. Вперше розроблений алгоритм та методологія передопераційного розрахунку точок розташування портів при трансперитонеальному та ретроперитонеальному доступах створює умови оптимальної інтраопераційної просторової навігації та зменшує ризик операційних ускладнень. Переваги ЕВХ операцій реалізуються у всіх пацієнтів незалежно від виду патології обраної для аналізу в роботі: кістах та пухлинах нирок, каменях верхніх відділів сечоводів. Відмічено зменшення тривалості операції, травматизації тканин та крововтрати, більш швидке відновлення задовільного загального стану, скорочення термінів перебування в стаціонарі в порівнянні з пацієнтами з відкритим типом операцій. Методологія виконання ЕВХ нефректомії з приводу раку нирки принципово

не відрізняється від такої ж при відкритій радикальній нефректомії. Безпосередні, віддалені онкологічні та функціональні результати хірургічного лікування при клінічно локалізованому раку нирки (cT1-2N0M0) не залежать від хірургічного доступу. При малоінвазивних операціях рівень тривожності вірогідно нижчий ніж при відкритих. Об'єм та травматичність операції, а також хід процесів післяопераційної репарації в динаміці адекватно відображає рівень прозапального інтерлейкіну ІЛ-6. Його визначення може бути рекомендоване в якості критерію важкості операційної травми. У пацієнтів, що оперуються з приводу урологічної патології з використанням малоінвазивних методик в меншій мірі страждає якість їхнього життя, скорочується період відновлення працездатності в 1,8 раза.

76.04.17.0516/0516U000429

Горяїнова Надія Валеріївна. Ризик-адаптована стратифікація та напрями оптимізації лікування гострої мієлоїдної лейкемії: Дис... д.мед.н. /Державний заклад "Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України". – Захищена 27.05.2016.

УДК 616.155.392.8-08.

334 с.: 91 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 423 назви.

Об'єкт: гостра мієлоїдна лейкемія у дорослих. Мета: підвищення ефективності хіміотерапії та покращення якості життя дорослих хворих на ГМЛ. Ідентифіковано найвагоміші фактори прогнозу виживаності дорослих хворих на ГМЛ. Визначено стратегічні напрями лікування залежно від виявлених факторів ризику (коморбідний стан, похилий вік, експресія на бластних клітинах CD117 і Pgr-170), аргументовано доцільність їх впровадження. Розроблено алгоритм ризик-адаптованої стратифікації лікування хворих на ГМЛ. Запропоновано новий спосіб лікування ГМЛ в першій лінії терапії за програмою FLAG.

76.04.17.0517/0416U002034

Яроцька Юлія Олегівна. Оптимізація профілактики виникнення та прогресування преекламсії: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 27.04.2016.

УДК 618.3-008.6-084-02-08.

192 с.: 41 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Дисертація присвячена актуальному питанню сучасного акушерства - зниженню частоти пізнього гестозу шляхом удосконалення комплексу лікувально-профілактичних заходів на основі вивчення особливостей стану судинно-ендотеліального гомеостазу у вагітних груп високого ризику виникнення преекламсії і патогенетичного впливу на виявлені порушення. Проведеними комплексними дослідженнями показано, що при високому ризику преекламсії у тих жінок, у яких пізніше реалізувалась преекламсія, уже з I-ї половини вагітності відмічаються порушення системи гемостазу (тромбоцитопенія з анізоцитозом та зростанням агрегаційної здатності тромбоцитів, підвищення кількості фібриногену, зниження АЧТЧ, зростання рівня D-димеру), наявність ендотеліальної дисфункції (знижений рівень L-аргініну при підвищеному рівні гомоцистеїну), носійство мутантного варіанту поліморфізму 4b/4a гену eNOS, дисбаланс процесів ангиогенезу та апоптозу (зниження в крові рівня PlGF та підвищення аутоантитіл монокліональних до білка p53), що дозволило виділити нові додаткові фактори ризику, які можуть використовуватись з ранніх термінів вагітності. Проведена математична оцінка інформативності показників, розроблено алгоритм прогнозування виникнення преекламсії. Удосконалено комплекс лікувально-профілактичних заходів для вагітних з високим ризиком ви-

никнення преекламсії, спрямований на усунення ендотеліальної дисфункції.

76.04.17.0518/0416U002059

Столяр Вікторія Григорівна. Обґрунтування та оцінка ефективності лікувально-гігієнічних заходів на етапах імплантації та протезування пацієнтів похилого віку: Дис... к.мед.н. /Київська медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика. – Захищена 29.04.2016.

УДК 616.314-053.9-085+616.314-089.843-053.9.

183 с.: 38 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 228 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності профілактики та лікування запальних процесів слизової оболонки у пацієнтів похилого віку з внутрішньокістковими імплантатами шляхом розробки лікувально-профілактичного комплексу та методики раціонального гігієнічного догляду за порожниною рота та протезними конструкціями з опорою на імплантати. Проведені експериментальні дослідження показали, що запропонований оральний гель практично усуває усі прояви запалення, які розвиваються в експериментальних тварин при експериментальному пародонтиті. Мікробіологічні дослідження показали високу антибактеріальну активність запропонованих композицій стосовно тест-штамів та змішаної мікрофлори. Проведене вивчення видового складу мікрофлори слизової оболонки навколо імплантатів підтвердило клінічну ефективність запропонованих композицій. Клініко-лабораторними дослідженнями показано більшу ефективність застосування запропонованих лікувально-профілактичних композицій у пацієнтів похилого віку з імплантатами найближчі та віддалені терміни, порівняно з контрольною групою. Під впливом лікування відмічено більш сприятливий стан мікробіоценозу періімплантаційної ділянки, що підтверджує ефективність лікування.

76.04.17.0519/0416U002079

Пліговка Вікторія Миколаївна. Оптимізація діагностики та терапевтичної корекції хворих на гіпертонічну хворобу, ожиріння з аутоімунним тиреоїдитом: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 22.04.2016.

УДК 616.12 - 008.331.1- 085:616-056.52:616.441-002.64.

142 с.: 28 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

У дисертаційній роботі визначено, що від стану тиреоїдної дисфункції напряму залежала частота розвитку і значущість метаболічних порушень. Отримані дані свідчать про істотний вплив тиреоїдного статусу на ремоделювання серця. Встановлений тісний зв'язок між показниками товщини комплексу інтима-медіа сонної артерії з рівнем тиреотропного гормону, показниками ліпідного спектра сироватки крові. Призначення замісної гормональної терапії хворим з гіпертонічною хворобою, ожирінням і аутоімунним тиреоїдитом при тиреотропному гормоні вище 10 мОД/л на стадії субклінічного гіпотиреозу призвело до компенсації тиреоїдної дисфункції, нормалізації у більшості хворих рівнів атерогенних ліпідних фракцій, що підвищує ефективність лікування, сприяє гальмуванню розвитку серцево-судинних ускладнень, зменшує кардіоваскулярний ризик і покращує прогноз.

76.04.17.0520/0416U002102

Сатир Марина Володимирівна. Можливості радіонуклідної візуалізації в диференційній діагностиці уражень опорно-рухового апарату різного генезу: Дис... к.мед.н. /Національний інститут раку. – Захищена 06.04.2016.

УДК 616.71 - 006.6 - 033.2 - 073.916.

156 с.: 26 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

Дисертація присвячена удосконаленню диференційної діагностики уражень опорно-рухового апарату за допомогою різних режимів сцинтиграфічного обстеження: динамічного, статичного, томографічного та суміщеної технології однофотонно-емісійної і рентгенівської комп'ютерної томографії.

76.04.17.0521/0416U002105

Кононенко Олексій Анатолійович. Діагностика і лікування ятрогенних пошкоджень сечоводів у онкологічних хворих:

Дис... к.мед.н. /Національний інститут раку. – Захищена 20.04.2016.

УДК 616-006 : 616.617 - 001 - 089.

178 с.: 37 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

Дисертація присвячена діагностиці, удосконаленню показань та покращенню результатів оперативного лікування ятрогенних пошкоджень сечоводів у хворих онкологічного профілю. Проаналізовані результати обстеження та оперативного лікування 119 онкологічних хворих з ятрогеними пошкодженням сечоводів. Залежно від перебігу онкологічного захворювання виділено 2 групи: з ремісією (74 хворих) та з рецидивом або прогресуванням (45 хворих) онкологічного захворювання. У випадках ремісії онкологічного захворювання проводили пластичні операції у 48 (40,3 та органовиносні - у 3 (2,5

76.04.17.0522/0416U002117

Лівенцова Катерина Валентинівна. Зв'язок поширеності, особливостей перебігу і лікування системного червоного вовчака з екологічними чинниками довкілля:

Дис... к.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 20.04.2016.

УДК 616.61-002.02:616.14-02:546.56.

155 с.: 44 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Об'єкт дослідження - хворі на системний червоний вовчак (СЧВ) в різних екологічних регіонах; мета - визначення впливу екологічних чинників довкілля на поширеність, перебіг та ефективність лікування СЧВ; методи - клінічні, інструментальні (електрокардіографія, рентгенографія, сонографія, ехокардіографія), атомно-абсорбційний спектрометричний, імуноферментний, фізико-хімічний, гігієнічні, статистичні; новизна та результати - вперше встановлено поширеність СЧВ в різних екологічних регіонах, зв'язок характеру перебігу хвороби з вмістом ксенобіотиків, есенціальних і токсичних мікроелементів в повітрі, ґрунті, питній та ґрунтових водах, зі ступенем навантаження атмосфери відходами провідних галузей промисловості, енергетики, сільського господарства, автомобільного й залізничного транспорту рівнів аутоантитілоутворення, стану в'язкоеластичних і релаксаційних властивостей крові, залежність концентрації токсичних мікроелементів (Ba, Li, Pb) та Si у волоссі та крові хворих на СЧВ від ступеня забруднення атмосфери й питної води, концентрації в ґрунті і ґрунтовій воді, патогенетичну значущість ксенобіотиків в довкіллі та в організмі хворих, ефективність патогенетичної терапії СЧВ, її залежність від екологічних чинників регіонів мешкання пацієнтів, визначено чинники, що дозволяють прогнозувати перебіг і ефективність лікування СЧВ в окремих екологічних регіонах; впроваджено - в практику КУ "Центр первинної медико-санітарної допомоги № 1 м. Краматорськ", Навчально-наукового медичного комплексу "Університетська клініка" Харківського національного медичного університету, ревматологічного відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова, а також

в педагогічний процес Донецького національного медичного університету ім. М. Горького, Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова і Харківського національного медичного університету; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ревматологічних, і терапевтичних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.04.17.0523/0416U002118

Крочак Святослава Петрівна. Фактори ризику, особливості клінічного перебігу та лікування первинного остеоартрозу колінних суглобів у жінок старших вікових груп з порушеннями структурно-функціонального стану кісткової тканини:

Дис... к.мед.н. /Донецький національний медичний університет ім. М. Горького. – Захищена 19.04.2016.

УДК 616.728.3-007.248- 055.2.

199 с.: 77 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Об'єкт дослідження - первинний остеоартроз колінних суглобів (ОАКС) та порушення структурно-функціонального стану кісткової тканини (СФСКТ) (системні остеопороз (ОП) та остеопенія); мета - підвищення ефективності лікування жінок старших вікових груп з первинним ОАКС та порушеннями СФСКТ на підставі вивчення факторів ризику та особливостей перебігу даних захворювань; методи - загально-клінічні, анкетування, функціональне тестування, генетичні дослідження, інструментальні, статистичні; новизна та результати - доповнено наукові дані щодо особливостей частоти первинного гонартрозу, порушень СФСКТ та комбінованої патології опорно-рухового апарату (ОРА) в жінок старших вікових груп, які підтверджують їх достовірне зростання з віком й меншу частку порушень СФСКТ у жінок з первинним гонартрозом порівняно з показниками осіб без ОАКС; уточнено наукові дані щодо факторів ризику первинного ОАКС, системного остеопорозу, комбінованої патології ОРА, які підтверджують достовірний вплив віку старше 50 років, ожиріння, пізнього менархе та тривалості постменопаузи більше 10 років на ризик ОАКС, а також достовірний вплив віку старше 60 років, ожиріння, пізнього менархе та тривалості постменопаузального періоду більше 10 років на ризик комбінованої патології ОРА, вперше показано, що в жінок української популяції гетерогенність поліморфізмів 156751A>G гена ESR1 і +1245G/T гена Col1a1 не впливає на ризик ОАКС та комбінованої патології ОРА.; доповнено наукові дані щодо впливу факторів ризику первинного ОАКС й системного остеопорозу на виразність больового синдрому, які підтверджують, що наявність ожиріння сприяє виникненню больового синдрому в колінних суглобах, обмеженню функціональних можливостей і погіршенню якості життя у хворих з ОАКС, проте не в осіб з комбінованою патологією ОРА; встановлено, що наявність пізнього менархе й ранньої чи пізньої менопаузи не змінює ризик та виразність больового синдрому в колінних суглобах як у хворих з ОАКС, так і в жінок з поєднаною патологією ОРА; вперше одночасно проаналізовані показники СФСКТ за допомогою трьох методик оцінки її стану - двохфотонної рентгенівської абсорбціометрії, ультразвукової денситометрії п'яткової кістки та рентгеноденситометрії кісток кисті у жінок залежно від наявності й стадії ОАКС й виявлено достовірні вищі показники мінеральної щільності кісткової тканини (МЩКТ) різних регіонів скелету у хворих з ОАКС порівняно з відповідними показниками осіб без ОАКС, при чому прогресування захворювання пов'язано зі збільшенням показників МЩКТ, переважно осьового скелету; частота й виразність больового синдрому в колінних суглобах у хворих з поєдна-

ною патологією ОРА достовірно більша, показники якості життя гірші порівняно з показниками хворих без ОП; підтверджено необхідність оцінки показників МЩКТ на рівні шийки стегнової кістки, а не поперекового відділу хребта у хворих з первинним гонартрозом; уточнено наукові дані про те, що лікування жінок з первинним ОАКС і низькими показниками МЩКТ стронція рanelатом протягом 12 міс. є безпечним і призводить до зменшення виразності больового синдрому в колінних суглобах, покращання функціональної активності хворих та збільшення показників МЩКТ при відсутності подібних змін на тлі лікування деносумабом; впроваджено - у клінічну практику відділення вікової патології опорно-рухового апарату клініки ДУ "Інститут геронтології імені Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", ревматологічного відділення Комунальної 4-ої міської клінічної лікарні м. Львова, кардіологічного відділення з ревматологічними ліжками Білоцерківської міської лікарні № 1 та терапевтичних відділень Білоцерківської міської лікарні № 2, Макарівської ЦРЛ Київської обл., травматологічного відділення Одеського обласного клінічного медичного центру, в учбовий процес кафедри терапії та ревматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ревматологічних, травматологічних і терапевтичних відділень, в поліклініках, науковий і педагогічний процеси кафедр ревматологічного, терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.04.17.0524/0416U002130

Маргоп'як Костянтин Віталійович. Оптимізація тактики факоемульсифікації діабетичної катаракти у хворих на цукровий діабет II типу: Дис...

к.мед.н. /Державна установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України". - Захищена 22.04.2016.

УДК 617.741-004.1:616.379-008.64-073-089:615.837.3.

176 с.: 32 табл., 27 іл. - Бібліогр.: 166 назв.

Об'єкт: діабетична катаракта (ДК). Мета: підвищити ефективність екстракції ДК у хворих на цукровий діабет II типу (ЦД) з діабетичною ретинопатією (ДР) шляхом вибору оптимального методу факоемульсифікації (ФЕК) на підставі морфометрії області макули сітківки і прогнозу післяопераційної гостроти зору (ГЗ). Методи: загальноклінічні, офтальмологічні, статистичні; щільова лампа, оптичний когерентний томограф, флюорограф. Вперше встановлено, що вже на 30-й день після УЗФЕК ДК у 32,3% спостерігається слабкий макулярний набряк (МН), що прогресує протягом 1 року і у 34,1% гідромоніторної ФЕК МН відсутній. Вперше розроблено прогнозні моделі ГЗ хворих на ЦД II типу із ДР через 1 рік після операції за даними первинного обстеження. Результати роботи впроваджено в 3 офтальмологічних лікувальних установах України. Сфера застосування - медицина, офтальмологія.

76.04.17.0525/0416U002155

Вігренко Дмитро Васильович. Кесарів розтин та репродуктивне здоров'я жінок: Дис...

к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. - Захищена 27.04.2016.

УДК 618.5-089.888.61; 618.2-055.25; 618.6-092.

162 с.: 28 табл., 21 іл. - Бібліогр.: 176 назв.

Наукова праця присвячена зниженню частоти порушень репродуктивного здоров'я жінок, розроджених абдомінальним шляхом на основі вивчення в них основних клінічних особливостей перебігу вагітності, кесарева розтину та післяопераційного періоду. Вперше вивчено порівняльні аспекти ранніх і віддалених порушень репродуктивного здоров'я

жінок, які розроджені абдомінальним шляхом в залежності від методу кесарева розтину, ургентності та відношення операції до пологів на підставі вивчення в них клінічних особливостей, лабораторних, мікробіологічних та бактеріологічних результатів дослідження, стану післяопераційного рубця на матці шляхом проведення УЗД з доплерометрією маткових судин. Вперше встановлено взаємозв'язок між особливостями виконання кесарева розтину та змінами в сексуальному житті, на які вказували пацієнтки при проведенні очного суцільного відкритого анкетування в ранні і віддалені терміни після розродження. Це дало змогу розширити наявні дані про патогенез патологічних змін репродуктивного здоров'я жінок, а також науково обґрунтувати необхідність удосконалення лікувально-профілактичних і реабілітаційних заходів. Розроблено й впроваджено практичні рекомендації зі зниження частоти патологічних змін репродуктивного здоров'я жінок, розроджених абдомінальним шляхом.

76.04.17.0526/0416U002173

Шевченко Ірина Юріївна. Клініко-генетичні варіанти синдрому Шерешевського-Тернера у дітей України та особливості їх лікування: Дис...

к.мед.н. /Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин. - Захищена 25.04.2016.

УДК 616.43; 616-008.9; 616.39; 616-053.2.

147 с.: 23 табл., 50 іл. - Бібліогр.: 135 назв.

Мета дослідження: удосконалення діагностики та оптимізація підходів до лікування дітей із СШТ на підставі вивчення каріотипу, ступеня затримки зросту, віку на момент встановлення діагнозу, супутніх компонентів синдрому та супутніх захворювань, що дозволить досягти ліпшого дефінітивного зросту, статевого розвитку дітей, хворих на СШТ, зменшити кількість ускладнень або запобігти їхній появі. Новизна: Визначено епідеміологію хвороби в Україні, спектр і частоту фенотипових ознак СШТ, асоційованих вад розвитку, стан кісткової системи, фізичного і статевого розвитку, визначено ефективність лікування препаратами рекомбінантного гормону росту та замісної терапії статевими гормонами. Запропоновано метод бальної оцінки клінічних ознак для діагностики СШТ в дітей. Визначено клініко-генетичні варіанти СШТ. Розроблено алгоритм ранньої діагностики СШТ - для використання у практичній діяльності педіатрів, лікарів загальної практики, дитячих ендокринологів, гінекологів, інших фахівців. Запропоновано алгоритм індивідуального підходу до терапії препаратами гормону росту дівчат із СШТ.

76.04.17.0527/0416U002223

Шалигін Сергій Михайлович. Оптимізація реконструктивно-відновлюючих операцій на товстій кишці: Дис... к.мед.н. /ВДНЗУ "Буковинський державний медичний університет". - Захищена 27.04.2016.

УДК 616.345 - 089.844.

159 с.: 19 табл., 30 іл. - Бібліогр.: 231 назва.

Об'єкт -реконструктивно-відновлюючі операції у пацієнтів з колостомами; мета - покращити результати реконструктивно-відновлюючих операцій на товстій кишці шляхом визначення оптимальних термінів їх виконання та розробки профілактичних заходів неспроможності анастомозів; методи - клінічні, лабораторні, біохімічні, гістологічні, рентгенологічні, сонографічні, колоноскопічні, математичні, статистичні; результати - на підставі вивчення гістологічної структури, бактеріального складу, ендоскопічних змін кукси прямої кишки в різні терміни після її відключення розроблені критерії вибору оптимальних термінів оперативного лікування, проаналізовані фа-

ктори, які впливають на неспроможність швів анастомозів під час реконструктивно-відновлюючих операцій, розроблена математична модель прогнозування неспроможності швів анастомозів, удосконалена діагностично-лікувальна тактика реконструктивно-відновлюючих операцій, розроблено способи діагностики та підготовки кукси до реконструктивно-відновлюючих операцій, які сприяють зменшенню кількості неспроможності швів анастомозів.

76.04.17.0528/0416U002224

Козловська Ірина Михайлівна. Комплексне хірургічне лікування ускладнених форм хронічних анальних тріщин: Дис... к.мед.н. /ВДНЗУ "Буковинський державний медичний університет". – Захищена 27.04.2016.

УДК 616.35-002.446-089.844:615.844.6.

170 с.: 43 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 231 назва.

Об'єкт - хронічні анальні тріщини; мета - поліпшити безпосередні та віддалені результати комплексного хірургічного лікування хворих на ускладнені форми хронічної анальної тріщини шляхом обґрунтування, розробки та впровадження нових методів передопераційної підготовки і радикального хірургічного лікування; методи - клінічні, лабораторні, інструментальні, загальні та спеціальні гістохімічні, цитологічні, морфометричні, мікробіологічні, статистичні; результати - вперше науково обґрунтована доцільність застосування для передопераційної підготовки електричного поля постійного струму та етіопатогенетично обґрунтованих лікарських засобів, обґрунтований, розроблений та впроваджений у практику новий спосіб хірургічного лікування ускладнених хронічних анальних тріщин, вперше вивчено видовий склад та популяційний рівень мікрофлори відхідникового каналу і хронічної анальної тріщини та її чутливість до антисептиків, розширені уявлення про патогенез хронічної анальної тріщини як наслідок колонізації анодерми асоціаціями мікроорганізмів, доведено роль мікробної біоплівки в етіопатогенезі ускладнених хронічних анальних тріщин, вперше обґрунтовані оптимальні параметри висічення тканини тріщини при хірургічному лікуванні, вперше показано роль вільнорадикального окиснення білків у тканині хронічної анальної тріщини для перебігу ранового процесу, вперше оцінено функціональний стан базальних кератиноцитів ділянки висічення тріщини, що відображує функціональний стан епідермісу операційних країв, шляхом визначення коефіцієнта варіації оптичної густини забарвлення ядра та питомої площі базальних кератиноцитів з еухроматизацією ядра в 1 мм².

76.04.17.0529/0416U002225

Кашаба Марина Анатоліївна. Клініко-патогенетичне обґрунтування профілактики та лікування захворювань пародонта при вібраційній хворобі: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.04.2016.

УДК [616.314.17-008.1:616-001.34]-036-092-084-08.

172 с.: 18 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 350 назв.

Наведено теоретичне обґрунтування та нове вирішення актуальної задачі стоматології, що полягає в удосконаленні ранньої діагностики, підвищенні ефективності профілактики та лікування захворювань пародонта в осіб, які мають професійний контакт з вібрацією, шляхом розробки та застосування індивідуалізованих терапевтичних стоматологічних програм. Доведено, що у хворих на вібраційну хворобу II ст.: частота випадків тяжкого ступеня гінгівіту та інтенсивність ураження карієсом удвічі перевищує цей показник у групі хворих на вібраційну хворобу I ст. та на порядок вища, ніж у групі соматично здорових осіб. Визначено найбільш інформативні та прогностично значимі пока-

зники функціонального стоматологічного статусу. Доведено, що серед осіб, які мають виробничий контакт з вібрацією, на етапах розвитку вібраційної хвороби формується вторинний дисрегуляторний стан, який проявляється порушеннями якісного складу ротової рідини, що відповідно підлягає моніторингу та системній корекції. Доведено, що урахування зміненого імунометаболічного стану ротової рідини, тривалості вакуумпресурної стійкості капілярів, наявності та ступеня тяжкості вібраційної хвороби дозволяє обґрунтувати індивідуально-групові терапевтичні стоматологічні програми, а клініко-метаболічна ефективність комплексного лікування досягається за рахунок корекції властивих для вібропародонтального синдрому змін.

76.04.17.0530/0416U002226

Альбокрінов Андрій Анатолійович. Удосконалення периферичних регіонарних блокад передньої черевної стінки у дітей: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.04.2016.

УДК 616-089.5-031.83:617.55-053.2.

143 с.: 18 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

В дисертації проведено порівняльний аналіз різних методів регіонарної анестезії передньої черевної стінки у 165 дітей. На ґрунті експериментального дослідження характеру розповсюдження розчину місцевого анестетика в паравертебральному просторі у дітей, автором удосконалена методика торако-люмбальної паравертебральної блокади, що значно знижує інвазивність процедури, а саме виконання блокади на одному рівні об'ємом анестетика 0.2-0.3 мл/кг. На основі клінічних досліджень в клінічну практику впроваджений метод ідентифікації паравертебрального простору шляхом проведення нейростимуляції. Аналіз гемодинамічних показників, стрес-маркерів, варіабельності серцевого ритму, інтенсивності болю показав, що торако-люмбальна паравертебральна анестезія поєднує в собі переваги центральних та периферичних блокад передньої черевної стінки, а саме вимагає мінімального інтраопераційного потенціювання опіоїдами та відрізняється тривалою та якісною післяопераційною аналгезією. Каудальна анестезія мала значно вищу інцидентність небажаних явищ та ускладнень (9.37) доведено перевагу периферичних методів регіонарної анестезії передньої черевної стінки над каудальною епідуральною анестезією.

76.04.17.0531/0416U002233

Дьомін Сергій Геннадійович. Медикаментозна корекція порушень моторики кишок в інтенсивній терапії післяопераційного періоду у хірургічних хворих: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія". – Захищена 25.04.2016.

УДК 616-085:616.34-009.1-089.168.

194 с.: 49 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 314 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню, дослідженню та впровадженню в клініку оптимальних варіантів медикаментозної стимуляції шлунково-кишкового тракту після операцій на органах черевної порожнини. У дисертаційній роботі теоретично обґрунтовано і запропоновано вирішення науково-практичного завдання підвищення ефективності інтенсивної терапії після невідкладних абдомінальних операцій. Застосування L-аргініну та метоклопраміду ефективно при післяопераційних порушеннях моторики ШКТ та забезпечує більш швидке відновлення перистальтики, ніж при використанні метоклопраміду та неостигміну.

76.04.17.0532/0416U002236

Корнієнко Марія Миколаївна. Удосконален-

ня хірургічних методів лікування хворих з хронічними періодонтитами та одонтогенними кістами щелеп: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 13.05.2016.

УДК 617.528-006.343+616.314.18-036.12)-089.

143 с.: 10 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Розроблено та впроваджено в клінічну практику спосіб кістектомії з пластичним закриттям норицевого ходу слизової оболонки в ділянці альвеолярних відростків щелеп. Новизну запропонованої методики запатентовано. Запропоновано для клінічної оцінки стану м'яких тканин ротової порожнини в ділянці альвеолярних відростків щелеп методику бальної оцінки проявів запальної реакції при ускладнених формах хронічних періапикальних процесів. Для лікування в ранньому післяопераційному періоді після апікектомії при ускладнених формах хронічних періодонтитів та радикальних кіст в складі комплексної терапії запропоновано засіб місцевої дії на основі бензидаміну гідрохлорид. Досліджено вплив модифікованої схеми післяопераційного лікування на анти-прооксидантний баланс ротової порожнини, стан її неспецифічної резистентності, особливості регенерації хірургічно пошкодженої ділянки. Результати проведених досліджень показали, що клінічні ознаки завершення гострої запальної реакції проходили швидше у пацієнтів основної групи, оскільки їм призначався НПЗП на основі бензидаміну гідрохлорид, який має виражені знеболюючі та протиекзудативні властивості. Крім того, при місцевому застосуванні бензидамін діє, як дезінфікуючий засіб. Його ефективність після місцевого застосування спричинена здатністю проникати в епітеліальний шар та досягати ефективних концентрацій у запалених тканинах. Таким чином, запропонований спосіб хірургічного втручання (апікектомії чи цистектомії) з пластику норицевого ходу та використанням НПЗП на основі бензидаміну гідрохлорид при лікуванні ускладнених хронічних періодонтитів зубів та одонтогенних кіст щелеп має виражену лікувально-профілактичну дію, що полягає в протизапальному впливі, та нормалізації гомеостазу і біоценозу ротової порожнини.

76.04.17.0533/0416U002237

Бойко Ольга Ігорівна. Прогностична значимість змін поліпептидних регуляторів гемопоезу у хворих з мієлодиспластичним синдромом: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут гематології та трансфузіології НАМН України". – Захищена 17.05.2016.

УДК 616.155.392-036.112-085+615.276.4.

173 с.: 30 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Мета: підвищення ефективності прогнозування перебігу і відповіді на лікування МДС на підставі оцінки рівня поліпептидних стимуляторів та інгібіторів гемопоезу сироватки крові. Доповнено наукові дані про фактори прогнозу тривалості загального та вільного від лейкемії виживання пацієнтів з МДС низького та високого ризику. Вперше встановлено порогові рівні концентрації TNF-альфа, IL-6, VEGF та EPO у сироватці крові пацієнтів з МДС, що мають прогностичне значення для виживання. Встановлено прогностичні маркери імовірності отримання ремісії у відповідь на імуносупресивну терапію та розвитку раннього рецидиву у лікованих пацієнтів.

76.04.17.0534/0416U002271

Гаркуша Максим Анатолійович. Діагностика та патогенетично обґрунтована корекція порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини в жінок із закритими переломами кісток дистального відділу

передпліччя: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України". – Захищена 22.01.2021.

УДК 616.71-007.234:617.574-007.251-055.2-053.8/9]-073-08.

168 с.: 16 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Об'єкт: порушення структурно-функціонального стану кісткової тканини в жінок з закритими переломами кісток дистального відділу передпліччя. Мета: удосконалити діагностику та корекцію порушень структурно-функціонального стану кісткової тканини в жінок у постменопаузальному періоді з закритими переломами кісток дистального відділу передпліччя. Методи: клінічний, двоенергетична рентгенівська абсорбціометрія, комп'ютерна рентгеноостеоденситометрія з програмним забезпеченням "АРМ-Остеолог", рентгенівська абсорбціометрія з програмним забезпеченням "Експериментальні тварини", гістоморфометричний, статистичний. Уперше в Україні встановлено, що в жінок із закритими переломами кісток дистального відділу передпліччя внаслідок низькоенергетичної травми має місце системне порушення структурно-функціонального стану кісткової тканини як на рівні периферичного, так і аксіального скелета. Свідченням цього є зниження інтегрального кортикального індексу інтактної кінцівки порівняно з референтними значеннями цього показника для української популяції: у віковій групі 30-39 років - на 23,0 12,1

щільності кісткової тканини поперекового відділу хребта на 12,7 проксимального відділу стегнової кістки на 15 відповідного віку без переломів в анамнезі. Уперше на моделі постменопаузального остеопорозу в оваріоектомованих щурів на підставі вивчення структурно-функціонального стану кісткової тканини за даними двоенергетичної рентгенівської абсорбціометрії визначено, що терапія комбінованим препаратом кальцію та вітаміну D3 в поєднанні з гідроксиапатитним комплексом забезпечує достовірно більший приріст мінеральної щільності кісткової тканини на рівні всього скелета в динаміці (17,85 моделях метаепіфізарного та діафізарного переломів в оваріоектомованих щурів на підставі вивчення гістоморфометричних показників структурної організації регенерату встановлено, що застосування терапії комбінованим препаратом кальцію та вітаміну D3 у поєднанні з гідроксиапатитним комплексом призводить до формування повноцінного регенерату з більшим вмістом пластичної кісткової тканини як в губчастій (42,50 компактній (27,86 групи (34,14 застосування в лікуванні пацієнток із закритим переломом кісток дистального відділу передпліччя внаслідок низькоенергетичної травми комбінованою препаратом кальцію та вітаміну D3 в поєднанні з гідроксиапатитним комплексом достовірно покращує структурно-функціональний стан кісткової тканини за даними інтегрального кортикального індексу на рівні ураженої кінцівки на 5,8 структурно-функціонального стану кісткової тканини в жінок із закритим переломом кісток дистального відділу передпліччя, який дає змогу покращити діагностику, лікування і профілактику остеопорозу та його ускладнень. Розроблено і впроваджено в практику рекомендації з використання терапії із застосуванням комбінованого препарату кальцію та вітаміну D3 (2 таблетки на добу) в поєднанні з гідроксиапатитним комплексом (2 таблетки на добу) у жінок у постменопаузальному періоді з закритим переломом кісток дистального відділу передпліччя впродовж двох місяців після перелому. Результати дослідження впроваджено в клінічну практику травматологічної клініки КЗОЗ "Харківська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова", КЗОЗ "Обласна клінічна лікарня - центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф" Харківської обласної Ра-

ди, відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарата й відділення вікових змін опорно-рухового апарата Державної установи "Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України", Науково-дослідного інституту травматології та ортопедії Донецького національного медичного університету імені М. Горького МОЗ України, Науково-дослідного інституту реабілітації інвалідів Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова МОЗ України, Міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги Вінницької міської Ради. Травматологія та ортопедія.

76.04.17.0535/0416U002289

Кулінченко Руслан Вадимович. Клініко-морфологічна характеристика скронево-нижньощелепних суглобів за наявності дефектів зубних рядів: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 13.05.2016.

УДК 616.724 – 02 : 616.314.2] – 036 – 091.8.

195 с.: 41 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 182 назви.

Визначено та здійснено аналіз структури скронево-нижньощелепних розладів (СНР). Виявлено багатократне переважання кількості жінок, хворих на СНР, над чоловіками (від 5,1 до 7,5 раз). У половини хворих на СНР діагностовано одночасний перебіг кількох різних форм розладів. Встановлено незначимий вплив ($p > 0,05$) наявних дефектів зубних рядів з різними варіантами втрати зон оклюзійної підтримки в бічних відділах на розвиток м'язових розладів, внутрішніх суглобових розладів та артритів скронево-нижньощелепних суглобів (СНЩС). Визначено особливості будови головок, дисків та комплексів горбок-ямка СНЩС, виділених при аутопсійному дослідженні, у різних площинах. Отримано рентгенограми виділених СНЩС і надано їм анатомічну інтерпретацію, на підставі якої розроблено схеми розшифрування рентгенологічного зображення різних варіантів будови суглобів. Встановлено значимий вплив ($p < 0,05$) наявних дефектів зубних рядів з різними варіантами втрати зон оклюзійної підтримки на локалізацію переважаючого об'єму хрящової тканини суглобових дисків відносно головок СНЩС на боці дефектів, що, найвірогідніше, вказує на їх компенсаторну реакцію.

76.04.17.0536/0416U002304

Москвяк-Лесняк Дзвенислава Євгенівна. Медико-соціальне обґрунтування ризик-орієнтованої моделі медичної профілактики раку молочної залози [С.50] серед осіб жіночої статі на первинному рівні медичного обслуговування: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.04.2016.

УДК 614:618.19-006.6-038-084(477).

244 с.: 27 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 395 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуального наукового завдання - мінімізації захворюваності раком молочної залози серед жінок в Україні, оскільки дана патологія стійко обіймає перше рейтингове місце в загальній структурі захворюваності раком у жінок та формує певні медико-соціальні проблеми з причини смертності серед осіб жіночої статі працездатного та репродуктивного віку, має невтішні прогностичні тенденції на період до 2025 року, а наявні профілактично-діагностичні технології розцінюються як технології вторинної профілактики, оскільки заходи первинної профілактики у цьому питанні у системі охорони здоров'я в Україні відсутні. За результатами комплексного соціально-гігієнічного дослідження обґрунтовано ризик-орієнтовану модель медичної профілактики раку молочної залози серед осіб жіночої статі на первинному рівні медичного обслуговування,

де в основу покладені механізми виявлення та мінімізації керованих наявних факторів ризику з персоналіфікацією на конкретну жінку у практичній діяльності лікаря загальної практики - сімейного лікаря, ефективність чого засвідчують результати експертної оцінки та дані локального організаційного експерименту.

76.04.17.0537/0416U002339

Громов Артем Борисович. Корекція деформацій великого вертлюга в хірургічному лікуванні патології кульшового суглоба у дітей: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної Академії медичних наук України". – Захищена 22.04.2016.

УДК 616.831-009.11:617.582-001.6-089-084]6053.2.

178 с.: 25 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Об'єкт: патологія кульшового суглоба в дітей, яка супроводжується деформацією великого вертлюга. Мета: удосконалити діагностику і способи хірургічної корекції деформацій великого вертлюга стегнової кістки та на їх основі покращити функцію кульшового суглоба в дітей. Методи: клінічний, променева діагностика (рентгенографія, комп'ютерна томографія та магнітно-резонансна томографія), статистичний. Уперше на основі розроблених біомеханічних моделей та проведеного графоаналітичного дослідження визначено особливості навантаження та функціонування кульшового суглоба в дітей із деформаціями великого вертлюга стегнової кістки залежно від виду та ступеня цих деформацій. Уперше отримані нові знання про особливості триплощинного розташування та динаміку розвитку великого вертлюга стегнової кістки у випадках його деформацій у дітей за умов патології кульшового суглоба різного ґенезу, а також у до- та післяопераційному періодах (за допомогою методів променевої діагностики - рентгенографії, комп'ютерної томографії). Уперше вивчено динаміку біомеханічних та електроміографічних показників щодо функціонування кульшових суглобів залежно від ступеня деформації великого вертлюга та їх змін у до- та післяопераційному періодах, які можуть слугувати прогностичними ознаками ефективності лікування та подальшого розвинення суглобів. Уперше запропонована робоча класифікація деформацій великого вертлюга в дітей, що дало змогу впровадити в клінічну практику диференційований підхід до лікувальної тактики залежно від типу його деформації та особливостей патології кульшового суглоба. Застосування обґрунтованого, розробленого та впровадженого в практику лікувально-діагностичного алгоритму щодо своєчасної діагностики, прогнозування та хірургічної корекції деформацій великого вертлюга в дітей дає змогу одержувати кращі анатомічні та функціональні результати лікування пацієнтів з цією патологією. Використання запропонованого способу хірургічного лікування деформації великого вертлюга стегнової кістки та пристрою для його здійснення із застосуванням тимчасового блокування його наросткової зони, а також способу лікування патологічного вивиху стегна підвищує стабільність кульшового суглоба, що дає можливість покращити результати лікування цієї категорії хворих та, відповідно, підвищити якість їх життя. Результати дослідження впроваджені в клінічну практику Державної установи "Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України", Міської дитячої лікарні № 5 м. Севастополь "Центр охорони здоров'я дітей та матерів", дитячої міської клінічної лікарні м. Полтава та в учбовий процес профільних кафедр Харківської медичної академії післядипломної освіти, Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця МОЗ України, ДВНЗ "Ужгородський національний університет" МОН України. Травматологія та ортопедія.

76.04.17.0538/0416U002430

Сухоруков Віктор Вікторович. Особливості порушень циклу "сон-неспання" у хворих з різними типами перебігу розсіяного склерозу: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 18.05.2016.

УДК 616.832 - 004.2:612.821.7:001.8.

160 с.: 46 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

Дисертація присвячена визначенню клінічних, нейрофізіологічних та біохімічних особливостей порушення циклу "сон-неспання" у 104 хворих з різними типами перебігу розсіяного склерозу. Клінічними проявами порушення циклу "сон-неспання" є пресомнічні, інтрасомнічні та постсомнічні розлади, денна сонливість, з перевагою у хворих з прогресивними типами перебігу РС. За даними полісомнографії визначено порушення балансу функціонування сомногенної та десинхронізуючої систем мозку, що виявлялось в достовірному підвищенні представленості неспаня під час нічного сну, зменшенні тривалості сну, дефіциті дельта - сну та фази швидкого сну, а також в розладі архітектоники сну та в зменшенні кількості завершених циклів сну, що превалювали у хворих з прогресивними типами перебігу РС. Визначено 3 варіанти архітектоники нічного сну у хворих на РС, що обумовлені лабільністю і виснаженістю механізмів регуляції циклічності нічного сну, механізмів порушення ініціації фази швидкого сну, а також перебігом РС. Показано за даними спектрального та когерентного аналізу ЕЕГ зміни електричної активності мозку в період денного неспаня та нічного сну, що відзеркалює порушення активності десинхронізуючих та синхронізуючих систем мозку з розвитком гальмівних процесів в денний час і активацією вночі, обумовлені порушенням кірково - підкіркових, внутрішньокортикальних та міжкортикальних взаємовідносин у хворих з різними типами перебігу РС.

76.04.17.0539/0416U002431

Фещук Оксана Євгенівна. Клінічно-генетичні особливості бронхіальної астми у дітей залежно від стану неспецифічної гіперсприйнятливості бронхів: Дис... к.мед.н. /ВДНЗУ "Буковинський державний медичний університет". – Захищена 10.05.2016.

УДК 616.248-053.5-07-08.

210 с.: 35 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 329 назв.

Об'єкт - гіперсприйнятливості бронхів у дітей шкільного віку, хворих на бронхіальну астму; мета - удосконалення індивідуалізованої терапії бронхіальної астми у школярів при виразній та помірній гіперсприйнятливості бронхів, базуючись на клінічно-параклінічних особливостях захворювання та враховуючи предикторну роль поліморфізму генів GSTM1, GSTT1 та eNOS; методи - загально-клінічні, імунологічні, алергологічні, спірометричні, індукції харкотиння, цитологічні, біохімічні, молекулярно-генетичні, статистичні; результати - отримані нові дані щодо ефективності лікування школярів, залежно від делеційного поліморфізму генів GSTT1, GSTM1 та мутацій eNOS; встановлено вплив делеційного поліморфізму генів ферментів II фази біотрансформації ксенобіотиків GSTT1, GSTM1 та мутацій eNOS на варіант бронхіальної гіперсприйнятливості (виражена гіперсприйнятливості дихальних шляхів у 2,6 рази частіше реєструвалась у хворих за наявності делецій у вказаних генах), а також на характер відповіді на дезобструктивну та контролюючу терапію школярів, хворих на бронхіальну астму; продемонстрована доцільність визначення у цих дітей варіанту гіперсприйнятливості бронхів, з урахуванням поліморфізму генів ферментів II фази детоксикації ксенобіотиків GSTM1, GSTT1 та мутацій eNOS для обґрунтування

та розробки індивідуалізованих підходів до лікування; рекомендовано використовувати діагностичну констеляційну таблицю для верифікації виразної бронхіальної гіперсприйнятливості, за неможливості проведення спірографічного дослідження у дітей.

76.04.17.0540/0416U002496

Парій Віталій Валентинович. Диференційна діагностика та патогенетично спрямоване лікування патологічних станів, зумовлених користуванням металовмісними зубними протезами: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 19.05.2016.

УДК 616.31-079.4-08:616.314-7:615.465.

165 с.: 53 табл., 60 іл. – Бібліогр.: 231 назв.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування та профілактики ускладнень клінічних проявів у пацієнтів з патологічними станами, зумовленими користуванням металовмісними зубними протезами, шляхом удосконалення методів диференційної діагностики та етіопатогенетичного лікування. За допомогою сучасного діагностичного комплексу BioEMG III та T-Scan III (США) проведено функціональний аналіз жуваального апарату у пацієнтів з патологічними станами, зумовленими користуванням МЗП, виявлено порушення, які можуть поглиблювати перебіг проявів, визначено фактори, що можуть стати основою для планування профілактичної стоматологічної допомоги. В результаті клініко-психологічного обстеження виявлено взаємозв'язки між інтенсивністю клінічних проявів і вираженістю неврологічних змін. Мікроелементний аналіз ротової рідини, слизової оболонки ротової порожнини та волосся пацієнтів дозволив виявити кореляційні зв'язки між даними показниками та ЕЕХ МЗП. У результаті проведеного експериментального дослідження отримано дані, щодо ефективності методики виведення іонів металів з ротової порожнини. Суть полягає у неінвазивній та доступній для пацієнта методиці електрофорезу розчином унітіолу, який є антидотом для іонів металів, що входять до складу стоматологічних сплавів.

76.04.17.0541/0416U002497

Лисенко Олександр Сергійович. Клініко-експериментальне обґрунтування використання модифікованої біокераміки при хірургічному лікуванні хворих на генералізований пародонтит: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 19.05.2016.

УДК 616.314.17-008.1-089:615.461.

221 с.: 20 табл., 52 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності хірургічного лікування хворих на генералізований пародонтит шляхом експериментального та клінічного обґрунтування застосування остеопластичного біокерамічного композиту, легованого іонами срібла та міді, у поєднанні з препаратом остеотропної дії при методиці спрямованої тканинної регенерації. У роботі на підставі результатів фізико-хімічних, мікробіологічних і цитотоксикологічних досліджень вивчено склад біоактивного керамічного композиту та обґрунтовано оптимальні концентрації іонів срібла та міді у його складі. Експериментальними біохімічними і гістологічними дослідженнями на лабораторних тваринах доведено остеостимулювальну дію легованої біокераміки у поєднанні з глікозаміногліканвмісним препаратом. За результатами клінічного дослідження доведено високу ефективність застосування вітчизняної модифікованої біокераміки при хірургічному лікуванні хворих на генералізований пародонтит методом спрямованої тканинної регенерації у ранні та віддалені терміни, що не поступається ре-

зультатам лікування із застосуванням гетерогенних остеопластичних матеріалів.

76.04.17.0542/0416U002517

Возняк Ірина Ярославівна. Оптимізація тактики ведення хворих на псоріаз з урахуванням важкості перебігу та імуноморфологічної характеристики шкіри: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут дерматології та венерології НАМН України". – Захищена 18.05.2016.

УДК 616.517-036-092.19:616.155.3-097.37.

158 с.: 25 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єкт дослідження - вульгарний псоріаз. Мета дослідження - підвищити ефективність терапії та розробити метод лікування хворих на псоріаз шляхом вивчення патогенетичних особливостей розвитку шкірних уражень за допомогою імунологічних, патогістологічних, імуногістохімічних досліджень та показників якості життя. Методи дослідження: загальноклінічні, імунологічні, імуногістохімічні, патоморфологічні, психометричні, статистичні. Дисертація присвячена вирішенню проблеми, що полягає у підвищенні ефективності терапії шляхом розробки методу лікування хворих на псоріаз вульгарний (звичайний) різного ступеня важкості перебігу із залученням до традиційних схем лікування засобів, спрямованих на редукцію процесів неоваскуляризації та запалення. Визначено особливості розвитку шкірних уражень за допомогою дослідження патогістологічної, імуногістохімічної картини (CD34, VEGF, ММІ-9, CD3, CD68, S100, p63, Ki-67), рівня фактору некрозу пухлини - альфа та показників якості життя. Розроблено метод комплексного лікування хворих на псоріаз звичайний і

доведено її ефективність порівняно з традиційними методами терапії. Результати дослідження впроваджено в практику роботи Львівського обласного комунального шкірно-венерологічного диспансеру, Комунальної установи "Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер", Комунального закладу "Івано-Франківський обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер", Комунальної установи "Одеський обласний клінічний шкірно-венерологічний диспансер", Територіального медичного об'єднання "Дерматовенерологія" у місті Києві, а також у навчальний процес кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, кафедри дерматовенерології Вищого державного навчального закладу України "Буковинський державний медичний університет", кафедри дерматовенерології та косметології з курсом дерматовенерології і естетичної медицини факультету післядипломної освіти Запорізького державного медичного університету, кафедри дерматології та венерології Одеського національного медичного університету. Галузь виконання - дерматовенерологія.

76.04.17.0543/0416U002574

Кулікова Марія Валеріївна. Діагностична значимість поліморфізмів генів ренін-ангіотензинової системи та маркерів запалення у хворих на артеріальну гіпертензію з цукровим діабетом 2 типу: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 20.05.2016.

УДК 616.12-008.331.1+616.379-008:616.1-008.08.

157 с.: 12 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

Дисертація присвячена оптимізації діагностики та прогнозуванню розвитку глюкометаболічних порушень у хворих на артеріальну гіпертензію (АГ), що асоційована з предіабетом та цукровим діабетом 2-го типу (ЦД 2-го типу) на підставі вивчення поширеності поліморфних варіантів I/D гена ангіотензинперетворюючого ферменту (АПФ), A1166C

гена рецептора 1-го типу до ангіотензину II, T174M та M235T гена ангіотензиногену, комплексної оцінки антропометричних показників, плазматичного рівню про- та проти-запальних цитокінів, параметрів вуглеводного метаболізму. Деталізовано патогенетичні зв'язки між наявністю поліморфізмів генів ренін-ангіотензинової системи, маркерами імунозапалення та розвитком порушень вуглеводного метаболізму у хворих на АГ. Встановлено збільшення рівню ІЛ-18 у хворих на АГ, АГ з супутнім предіабетом, та АГ з супутнім ЦД 2-го типу. Вміст протизапального цитокіну - ІЛ-10 підвищується у хворих на АГ, АГ та предіабет, в той час, коли рівень цього цитокіну знижується у хворих на АГ, що поєднана з ЦД 2-го типу. Розроблено математичну модель прогнозування та диференційної діагностики предіабету, ЦД 2-го типу у хворих на АГ на підставі оцінки виявлених найбільш прогностично значущих факторів - ІМТ, ЧСС, рівня ІЛ-10, глюкози після тесту навантаження, HbA1c, наявності поліморфізму генів A1166C гена AGTR1 та M235T гена AGT.

76.04.17.0544/0416U002707

Ситіна Ірина Василівна. Фактори кардіоваскулярного ризику та енергетичний гомеостаз у хворих на гіпертонічну хворобу та цукровий діабет 2 типу: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 20.05.2016.

УДК 616.12-008.331.1+616.379-008:616.1-008.08.

167 с.: 34 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 216 назв.

Дисертація присвячена оптимізації діагностики та прогнозування перебігу гіпертонічної хвороби, що асоційована з цукровим діабетом 2 типу, на підставі комплексної оцінки критеріально значущих факторів серцево-судинного ризику у їх взаємодії з біомаркерами енергетичного забезпечення організму та циркадним ритмом артеріального тиску у хворих на гіпертонічну хворобу та цукровий діабет 2 типу. Встановлено, що найбільш розповсюдженими факторами кардіоваскулярного ризику у хворих на гіпертонічну хворобу та цукровий діабет 2 типу є обтяжена спадковість за гіпертонічною хворобою та цукровим діабетом 2 типу, абдомінальне ожиріння, дисліпідемія, тютюнопаління, гіподинамія. Виявлено, що хворі на гіпертонічну хворобу та цукровий діабет 2 типу характеризувались порушенням фізіологічного ритму артеріального тиску у 68,8осіб з профілем "non-dippers" та "night-peakers". Хворі з поєданою патологією в порівнянні з хворими на гіпертонічну хворобу, характеризувались порушенням енергетичного гомеостазу з розвитком енергодефіцитного стану, посиленням анаеробного гліколізу, порушеннями утилізації неетерифікованих жирних кислот. Порушення редокс-рівноваги в тіолдисульфідній системі у хворих на гіпертонічну хворобу та цукровий діабет 2 типу проявлялись зсувом у бік окислення, а у хворих на гіпертонічну хворобу - зсувом у бік відновлення. Встановлено щільні зв'язки між факторами кардіоваскулярного ризику та формуванням гіпоенергетичного стану.

76.04.17.0545/0216U002652

назва отчета Науково-експериментальні дослідження технічних характеристик вагонсамооскида (думпкара) моделі 31-4154 з метою постановки на виробництво (заключний): Заклучний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Шелейко Тетяна Володимирівна. – ДР 0116U007026. УДК удк 629.463.67. 001.41: 006.063.

74 с.

У звіті наведені результати попередніх випробувань з вписування в габарит та криві малого радіуса, визначен-

ня маси тари, визначення геометричних розмірів, статичних випробувань на міцність, випробувань падаючим вантажем, розвантаженням та на міцність при співударі, ходових динамічних, ходових міцнісних випробувань, випробувань з впливу на колію, гальмівних стаціонарних та поїзних випробувань, випробувань з визначення рівня зовнішнього шуму вагона-самоскида (думпкара) моделі 31-4154 та надано висновок про відповідність його вимогам нормативної документації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.04.17.0546/0216U007238

Розробка нових методик оперативного лікування хворих ортопедо-травматологічного профілю із застосуванням електрозварювання та конвекційно-інфрачервоної обробки живих тканин : Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Музиченко Петро Федорович. – ДР 0114U000505. УДК 616.7+616-001]-089:621.791.7.

45 с.

Мета роботи -розробка та впровадження методики високочастотного зварювання живих м'яких тканин, що дасть можливість підвищити якість надання екстренної медичної допомоги пацієнтам з травматичними пошкодженнями та гнійно-запальними захворюваннями опорно-рухового апарату, які включають пошкодження сухожилків, зв'язок, м'якшуків, фасцій, суглобового хряща, окістя довгих кісток та інше. Другою метою нашого проекту є розробка нових сучасних методів лікування дегенеративно-дистрофічних уражень суглобів - остеоартроз, (деформуючий артроз), який є найпоширенішою патологією опорно-рухового апарату, коли в процесі старіння організму та в результаті перенесених травм, розвиваються патологічні зміни в покривному суглобовому хрящу, субхондральній суглобовій кістковій тканині, зв'язках, капсулі та в інших елементах суглоба. На протязі двох років в результаті виконання даної НДР нами розроблене обладнання оригінальної конструкції та способи його використання, які були нами випробувані рядом експериментальних досліджень як на біоімітаторах, так і на експериментальних тваринах та захищені патентами України. Дані розробки, при подальшому їх удосконалюванню, на основі досвіду, отриманому в ході проведених експериментів можна в найближчий час впровадити в клінічну практику, в результаті чого покращатся результати лікування хворих та травмованих при наданні їм першої лікарської та спеціалізованої допомоги, як при невідкладних станах, так і при виконанні планових медичних втручань.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.04.17.0547/0516U000396

Олійник Петро Володимирович. Теоретичні і методологічні засади організації фармацевтичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій: Дис... д.фарм.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 06.05.2016.

УДК 614.274:614.88].001.8.

432 с.: 35 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 476 назв.

Об'єкт - система фармацевтичного забезпечення населення України; мета - вдосконалення системи забезпечення населення лікарськими засобами у період ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; методи - системний підхід, контент-аналіз, АВС-аналіз, VEN-аналіз, описове моделювання, статистико-економічний, картографічний аналіз, логіко-семантичний аналіз; результати - розробка та наукове обґрунтування комплексу організаційно-правових заходів для удосконалення системи фармацевтичного забезпечення населення лікарськими засобами в умовах ліквідації наслідків

надзвичайних ситуацій; впроваджено - у практику охорони здоров'я та навчальний процес; галузь - фармація.

76.04.17.0548/0516U000499

Криворучко Олена Вікторівна. Фармакогностичне дослідження представників родин Розові та Деренові як джерел одержання лікарських засобів: Дис... д.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 13.05.2016.

УДК 615.322:615.07:582.711.71:582.788.1.

350 с.: 60 табл., 88 іл. – Бібліогр.: 357 назв.

Дисертаційну роботу присвячено комплексному фармакогностичному дослідженню перспективних рослин родин Розові та Деренові, розробці нормативної документації на досліджувану сировину і субстанції з різною фармакологічною активністю.

76.04.17.0549/0416U002363

Халімова Олена Ігорівна. Анальгетичні властивості похідних 1,2-дигідро-3Н-1,4-бенздіазепін-2-онів: Дис... к.б.н. /Одеський національний медичний університет. – Захищена 13.05.2016.

УДК 547.891.2:615.212+262.1:57.083.

158 с.: 9 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертація присвячена дослідженню анальгетичної дії нових 3-ариліден, 3-алкокси і 3-ариламіно 1,2-дигідро-3Н-1,4-бенздіазепін-2-онів. Ці сполуки (102 представника) проявили високу анальгетичну активність (ED₅₀ 0,007 - 6,600 мг/кг) в тесті «оцтовокислих корчів» на мишах, що перевищувала активність препарату порівняння диклофенакнатрію. Для найбільш активних похідних знайдено показники протизапальної активності в тесті карагіганового набряку лапки щура, порівняно до показнику для диклофенака. Встановлена здатність сполук-лідерів до пригнічення больової поведінки тварин в першій (больовій) і в другій (запальній) фазах формалінового тесту, котра перевищує дію диклофенака в цьому тесті в 3 рази. Визначено, що показники ЛД₅₀ перевищують 1000 мг/кг, що дозволяє вважати сполуки-лідери мало токсичними. Показано, що ані антагоніст бенздіазепінових рецепторів флумазеніл, ані антагоніст опіоїдних рецепторів налоксон не відмінюють анальгетичної дії сполуки-лідера 3-пропанокси-7-бром-5-(2'-хлор)феніл-1,2-дигідро-3Н-1,4-бенздіазепін-2-он-у. У тензометричних дослідях з пригнічення викликаних брадикініном скорочень гладеньких м'язів шлунку щура встановлена присутність функціональної анти-брадикінінової активності для наведеної вище сполуки-лідера, яка дозволяє передбачити наявність у 3-заміщених 1,2-дигідро-3Н-1,4-бенздіазепін-2-онів властивостей антагоністів брадикінінових рецепторів.

76.04.17.0550/0416U002546

Поготова Гуля Аманмурадівна. Експериментальне обґрунтування ефективності органопротекторної дії синтетичних та природних антиоксидантів: Дис... к.мед.н. /Одеський національний медичний університет. – Захищена 13.05.2016.

УДК 615.2-72.4.31:615.244:615.244.

169 с.: 35 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 304 назви.

Дисертація присвячена підвищенню ефективності лікування захворювань, домінуючим фактором яких є оксидативний стрес. Адеметіонін при дихлоретановому гепатиті нормалізує показники прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу й енергетичного обміну в печінці, міокарді та мозковій тканині. Омега-3-поліненасичені жирні кислоти за цієї патології нормалізують активність супероксиддисмутази, глутатіонпероксидази та альдегідфенілгідразони, карбоксифенілгідразони в печінці. У міокарді препарат відновлює вміст карбоксифенілгідразонів, аденозинтрифосфа-

ту, пірувату, малату, лактату, в печінці - активність супероксиддисмутази, глутатіонпероксидази, вміст альдегідфенілгідразонів, карбоксифенілгідразонів. Селеніт натрію відновлює показники прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу й енергетичного обміну в печінці та міокарді щурів. Силімарин і екстракт артишоку виявляють захисний вплив стосовно показників енергетичного обміну та прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу. Адеметіонін, омега-3-поліненасичені жирні кислоти, селеніт натрію, силімарин, екстракт артишоку при внутрішньошлунковому курсовому введенні щурам із токсичним дихлоретановим гепатитом диференційовано знижують показники цитотоксичності.

76.04.17.0551/0416U002602

Матерієнко Анна Сергіївна. Утворення іонних асоціатів азобарвника кармоїзину та їх використання у фармацевтичному аналізі: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 12.05.2016.

УДК 615.31:615.074:543.42: 547.556.33.

178 с.: 22 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 219 назв.

Дисертація присвячена вивченню можливості взаємодії харчового азобарвника кармоїзину з різними органічними речовинами основного характеру, в тому числі й лікарськими, та розробці високочутливих і простих у виконанні методик визначення харчових синтетичних азобарвників у складі лікарських засобів, а також методик контролю очищення промислового обладнання при використанні барвників у виробництві лікарських засобів; опрацьовано методики та показано можливість здійснення розділення, ідентифікації та кількісного визначення кармоїзину й тартразину у складі готових лікарських засобів – сиропі та оболонках таблеток; розроблено методику здійснення контролю повноти очищення технологічного обладнання після використання азобарвника кармоїзину у виробництві лікарських засобів.

76.04.17.0552/0416U002603

Завада Оксана Олександрівна. Синтез, фізико-хімічні властивості та біологічна активність похідних 2-аміно/аміноалкілімідазолів: Дис... к.фарм.н. /Національний фармацевтичний університет. – Захищена 13.05.2020.

УДК 615.32:582.71:615.07:001.891.

221 с.: 23 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 241 назва.

Робота присвячена синтезу, вивченню фізико-хімічних властивостей та біологічної активності похідних 2-аміно/аміноалкілімідазолів. На основі проведених досліджень обрано сполуку перспективну як потенційний противірусний засіб, для якої розроблено проект методів контролю якості.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.04.17.0553/0416U002065

Шевченко Вадим Іванович. Обґрунтування системи профілактики виробничо-зумовленої онкологічної патології у працівників галузі охорони здоров'я: Дис... к.мед.н. /Державна установа Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України. – Захищена 26.04.2016.

УДК (616-006:616-057):614.2.

231 с.: 61 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Проведеними гігієнічними, епідеміологічними та медико-соціальними дослідженнями з'ясовано причини та рівні канцерогенної небезпеки на робочих місцях у спеціалізованих службах та у професійних групах працівників галузі охорони здоров'я; визначено епідеміологічні закономірності виникнення онкологічної патології серед працівників

галузі охорони здоров'я. Встановлено роль професійних та непрофесійних факторів ризику у виникненні онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я. Науково обґрунтовано систему профілактичних заходів, спрямованих на попередження виробничо-зумовленої онкологічної патології серед працівників галузі охорони здоров'я, на основі системи управління канцерогенними ризиками.

76.04.17.0554/0416U002303

Михайленко Володимир Леонідович. Гігієнічна оцінка впливу екологічних факторів довкілля на здоров'я дітей сільської місцевості півдня України: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 27.04.2016.

УДК 614.40:656.61(480)(066).

151 с.: 17 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

Дисертація спрямована на вирішення актуального наукового завдання - обґрунтування заходів профілактики негативного впливу шкідливих екологічних факторів навколишнього середовища на стан здоров'я дітей сільської

місцевості півдня України на підставі комплексної гігієнічної оцінки цих факторів. Встановлені зони підвищеного екологічного ризику в Одеській області. Визначено, що основними факторами екологічного ризику є несприятливий сольовий склад питних вод (висока мінералізація (до 2,5 г/л), загальна жорсткість (до 14,0 мг екв/л), вміст хлоридів (до 450 мг/л) і сульфатів (до 560 мг/л), фтору (до 3,2 мг/л) і нітратів (до 125 мг/л); забруднення нітратами овочевої продукції (до 2-5 ГДК), а також високий рівень забруднення ґрунтів важкими металами. Досліджені раціони харчування дітей у різних районах Одеської області та їх фізичний розвиток та виявлено, що частота дисгармонійного фізичного розвитку тісно корелює з аліментарним дефіцитом ($r = 0,75$ $p < 0,01$), несприятливим сольовим складом питних вод ($r = 0,66$ $p < 0,05$). Додатково поглиблені дослідження зв'язку стану здоров'я з умовами навколишнього середовища були проведені в населених пунктах Одеської області з переважно моноетнічним складом населення і різними, за рівнем еколого-гігієнічної безпеки, умовами проживання. При цьому оцінка фізичного розвитку, соматичного здоров'я та аліментарного статусу проводилася щодо 737 дітей, з яких 160 були представлені росіянами - старовірами (1 населений пункт, Ізмаїльський район), 245 - українцями (9 населених пунктів Саратовського, Білгород-Дністровського і Татарбунарського районів), 182 - болгарами (2 населених пункти Болградського та Татарбунарського районів), 150 - гагаузами (2 населених пункти Болградського району). Науково обґрунтовані заходи профілактики щодо негативного впливу екологічних факторів довкілля на стан здоров'я дитячого населення, які передбачають виявлення і систематизацію джерел забруднення довкілля, встановлення та контроль гранично допустимих нормативів шкідливого впливу, що забезпечують безпечні і сприятливі умови середовища проживання; розробку, планування та організацію практичної реалізації заходів щодо попередження, скорочення та ліквідації наслідків шкідливої дії чинників довкілля; моніторинг, нагляд і контроль за реалізацією прийнятих заходів і їх ефективністю та прогнозування стану здоров'я дитячого населення з урахуванням впливу факторів довкілля на організм людини.

76.04.17.0555/0416U002306

Світличний В'ячеслав Юрійович. Психогігієна професійно-технічного навчання підлітків із зниженим рівнем соціальної адаптації: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 27.04.2016.

УДК 613.86:613.954.4:377.86:364-787.522(043.3).

187 с.: 47 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 349 назв.

За програмою натурального фізіолого-гігієнічного експерименту проведені порівняльні аналітичні, гігієнічні, соціологічні, психофізіологічні, психологічні, медико-соціальні дослідження впливу умов та характеру професійно-технічного навчання на функціональний стан та здоров'я ліцеїстів Харківського професійного ліцею будівництва та соціальної реабілітації із різним рівнем соціальної адаптації (ліцеїсти-інваліди, ліцеїсти-сироти, здорові ліцеїсти з благополучних сімей). Встановлено, що ліцеїсти поза залежністю від їх соціального статусу перебувають в спільних та сприятливих умовах навчально-виробничого середовища, яке враховує особливі потреби осіб із обмеженими можливостями, що визначає провідну роль рівня соціальної адаптації у формуванні їх життєдіяльності. Доведено, що рівень соціальної адаптації безпосередньо відбивається на успішності когнітивної діяльності ліцеїстів та психоемоційному стані, при визначальній ролі психологічного стану, який у свою чергу безпосередньо пов'язаний з характером життєдіяльності та розповсюдженістю донозологічних психічних станів астеничного, депресивного та іпохондричного характеру. Суттєву роль у процесі соціальної адаптації відіграють стан здоров'я, стать, вік ліцеїста, система викладання та обрана ним професія. На підставі узагальнення закономірностей впливу навчально-виробничого середовища на організм підлітків із зниженим рівнем соціальної адаптації (з причин інвалідності та сирітства), запропонована система донозологічної діагностики та психогігієнічної оптимізації функціонального стану та здоров'я.

76.04.17.0556/0416U002313

Куцак Алла Валеріївна. Радіаційно-гігієнічна оцінка доз опромінення населення Запорізької області та обґрунтування шляхів зменшення радіаційних ризиків для здоров'я населення: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 29.04.2016.

УДК 614.876:616-07+[616-02:614.8.086.5] (477.64).

149 с.: 37 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Дисертація присвячена комплексній гігієнічній оцінці радіаційного стану на території Запорізької області. Визначено дози опромінення населення від природних джерел випромінювання, за рахунку харчового раціону, при проведенні рентгенологічних процедур; виявлено пріоритетні чинники опромінення. Науково обґрунтовано першочергові процедури оптимізації та удосконалення методології проведення радіаційно-гігієнічного моніторингу. Вперше на території Запорізької області досліджено рівні радону-222 в повітрі приміщень дошкільних навчальних закладів, визначено дози опромінення дітей, що є критичною групою щодо впливу радону, проаналізовано залежність доз від різних чинників. Науково обґрунтовано шляхи зменшення дозового навантаження дітей, доведена необхідність впровадження комплексу протирадонових заходів для кожної будівлі дошкільних навчальних закладів в залежності від рівнів вмісту та шляхів надходження радону-222.

76.04.17.0557/0416U002314

Черненко Людмила Миколаївна. Наукове обґрунтування медико-екологічних заходів щодо вдосконалення управління якістю атмосферного повітря: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеева НАМН України". – Захищена 29.04.2016.

УДК 614.71:351.777:504.06.

191 с.: 9 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню використання ймовірнісних підходів та методів удосконалення системи оцінки якості атмосферного повітря для обґрунтування прийняття медико-екологічних заходів по забезпеченню громадського здоров'я. У результаті проведених досліджень встановлено, що національна політика в галузі охорони атмосферного повітря потребує внесення змін у відповідності до міжнародних документів стосовно вимог безпеки для здоров'я населення. Доведено, що наявна інформація щодо забруднення атмосферного повітря недостатня для оцінок ризику для здоров'я населення та потребує удосконалення. Обґрунтовано наукову складову нової інформаційно-аналітичної системи гігієнічної оцінки якості атмосферного повітря територіального рівня. Розроблено методологію оцінки ризику для здоров'я експонованого населення при розробці технологічного нормативу допустимих викидів вуглецю оксиду від агломераційних машин промислових підприємств ГМК України.

76.04.17.0558/0416U002349

Кравчук Юлія Анатоліївна. Соцекосистемний аналіз захворюваності на лептоспіроз у Тернопільській області та удосконалення системи санітарно-епідеміологічного нагляду:

Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України". – Захищена 18.05.2016.

УДК 616.986.7-036.22:614.3(477.84).

153 с.: 19 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

Встановлені динаміка та інтенсивність проявів епідемічного процесу при лептоспірози у Тернопільській області, запропоновано схему удосконалення санітарно-епідеміологічного нагляду за лептоспірозом шляхом проведення соцекосистемного аналізу комплексного впливу біотичних та абіотичних факторів довкілля на захворюваність населення і створення її прогностичної моделі.

76.04.17.0559/0216U002668

Наукові дослідження препаратів Солцин 40 КС, Мендор 600 КС, Дорпан 4 КЕ і Фундазим 500 КС: Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0115U005032. УДК 613:632.95. 32 с.

Проведено дослідження умов праці при застосуванні препаратів Солцин 40 КС, Мендор 600 КС, Дорпан 4 КЕ і Фундазим 500 КС, розроблено інструкції безпечного застосування препаратів.

76.04.17.0560/0216U002702

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів дезінфікуючих засобів "Септодез" і "Триацид": Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0116U002916. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єктів: "Засіб дезінфекційний "Септодез" і "Засіб дезінфікуючий "Триацид" з метою встановлення медичних критеріїв безпеки, підготовлені відповідні висновки.

76.04.17.0561/0216U002703

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів мийних засобів з дезінфікуючим ефектом серії "Clean&Dez": Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0116U002917. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту: "Засоби мийні з дезінфікуючим ефектом "Clean&Dez 400" та "Clean&Dez 401", виготовлені відповідно до ТУ У 20.4-37379291-006:2014 "Засоби мийні з дезінфікуючим ефектом "Clean&Dez" з метою встановлення медичних критеріїв безпеки.

76.04.17.0562/0216U002704

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту "БІОГУМУС "ІСТОК" та нормативно-технічної документації на його виготовлення: Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0116U007007. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту "БІОГУМУС "ІСТОК" та нормативно-технічної документації на його виготовлення

76.04.17.0563/0216U002705

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів родентицидних засобів "КОТЯРА": Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0116U007008. УДК 613:632.95.

4 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів з метою встановлення медичних критеріїв безпеки родентицидних засобів "КОТЯРА", виготовлених згідно ТУ У 24.2-19355289-009:2015 у формі гранул, м'яких брикетів і зернових сумішей.

76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я

76.04.17.0564/0416U002106

Мороз Діана Миколаївна. Обґрунтування моделі оптимізації кардіологічної допомоги в сучасних умовах: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – Захищена 29.05.2016.

УДК 616.12-082.

212 с.: 57 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

Дисертація присвячена оптимізації моделі кардіологічної допомоги в сучасних умовах України, що сприятиме підвищенню ефективності та якості лікувально-діагностичних заходів надання медичної допомоги хворим з хворобами системи кровообігу, подовженню тривалості якісного життя хворих ХСК, зниженню захворюваності та смертності від ХСК.

76.04.17.0565/0416U002305

Синенко Олена Анатоліївна. Обґрунтування медико-організаційної моделі охорони та підтримки грудного вигодовування в закладах первинної допомоги сільської місцевості: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 26.04.2016.

УДК 614.2:613.953.11(1-22)(043.3).

212 с.: 39 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню медико-організаційної моделі охорони та підтримки грудного вигодовування в закладах первинної допомоги сільської місцевості, яка сприятиме оптимізації вигодовування дітей раннього віку. Досліджені регіональні особливості діючої системи підтримки та практики грудного вигодовування з урахуванням специфіки демографічної ситуації, умов і

способу життя сільського населення та існуючих традицій харчування. У ході дослідження встановлені основні медико-демографічні, інформаційні та психологічні фактори, що впливають на грудне вигодовування та визначені фактори ризику його раннього припинення. Також був вивчений рівень знань та умінь середнього медичного персоналу стосовно сучасних принципів грудного вигодовування. На основі отриманих даних обґрунтована медико-організаційна модель охорони та підтримки грудного вигодовування, яка містить комплекс організаційних управлінських елементів та інформаційних технологій стосовно посилення мотивації в матерів до грудного вигодовування новонароджених через активну координацію інформаційно-просвітницької роботи лікаря загальної практики - сімейного лікаря та сестри медичної загальної практики - сімейної медицини. Результативність запропонованої моделі підтверджена даними щодо її впровадження в практику охорони здоров'я методом локального експерименту до закладів первинної медико-санітарної допомоги Полтавської області, а саме зростанням поширеності грудного вигодовування, зниженням показників загальної захворюваності та захворюваності на хвороби органів травлення дітей першого року життя.

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.04.17.0566/0416U002262

Ковальчук Вікторія Іванівна. Особистісні детермінанти професійного вигорання тренерів в спорті: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 796.071.42: 159.947.24.

222 с.: 26 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 250 назв.

Дисертаційна робота присвячена особливостям прояву професійного вигорання особистості спортивного тренера. В роботі доведено, що виникнення в процесі професійної діяльності тренера в спорті синдрому вигорання може негативно впливати на ефективність його роботи. Спортивні тренери входять до сфери професій допомоги (системи Людина-Людина), життєдіяльність яких відбувається в середовищі, пов'язаному з додатковими стресорами: високий пресинг задля перемоги і виконання обов'язків тренера; адміністративне та батьківське втручання або байдужість; дисциплінарні проблеми; різні типи людей, з якими тренеру доводиться мати справу; різноманітна кількість ролей, які їм доводиться виконувати тощо.

77.04.17.0567/0416U002327

Югай Анна Вячеславівна. Моделювання техніко-тактичних дій спортсменів високої кваліфікації в швидкісному бігу на роликівих ковзанах: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 796.91.071:685.36+796.15.

214 с.: 18 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

В дисертаційному дослідженні обґрунтовано і розроблено командні та індивідуальні моделі техніко-тактичних дій спортсменів у швидкісному бігу на роликівих ковзанах: індивідуальні - активна тактика (лідировання - біг на першій позиції в паку, саботаж лідировання, позиція в паку, зміна, перестроювання, відрив, атака - оманлива, вибухова, темпова, фінішна), оборонна та вичікувальна тактика і поведінка в групі; командні - активна тактика (лідировання, саботаж лідировання - уповільнення темпу групи, відрив, пасивний відрив з прикриттям, атака - вибухова, темпова і фінішна, оманлива, прискорення з першої позиції при прийомі зміни,

змінні атаки, відсіювання, "коробочка", "уступ", розгін лідера гонщиками команди на фінішне прискорення), оборонна та вишквальна тактика.

77.04.17.0568/0216U001952

Методика розвитку фізичних якостей студентів у процесі самостійних занять фізичними вправами: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету;

Керівник Пуздимір Микола Іванович. – ДР 0113U000574. УДК 769.011.3-796.015-045.

68 с.

Проведено аналіз розвитку фізичних якостей студентів у вищих навчальних закладах. Вивчено сучасний стан досліджуваної проблеми, за результатами аналізу обґрунтовано необхідність комплексного розвитку фізичних якостей студентів ВНЗ. Конкретизовано та систематизовано рухові завдання, які сприяють відновленню втрачених функцій організму, зміцненню здоров'я, оволодінню основами методики оздоровлення та фізичного вдосконалення, підготовці до професійної діяльності, спрямуванню на здоровий спосіб життя і самовиховання потреби в регулярних заняттях фізичними вправами

77.04.17.0569/0216U006805

Використання оздоровчо зберігаючих технологій на заняттях з фізичного виховання у ВНЗ та їх вплив на стан здоров'я студентів:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Національний гірничий університет"; Керівник Вілянський Володимир Миколайович. – ДР 0113U003339. УДК 796.011.81 с.

В роботі представлені розроблені програми "Фізичного виховання" згідно з обраною спортивно-орієнтованою формою викладання дисципліни із застосуванням оздоровчо зберігаючих технологій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

77.29 Методичні основи видів спорту

77.04.17.0570/0416U002260

Садек Древел Халаф. Побудова тренувального процесу кваліфікованих футболістів Іраку в річному циклі підготовки: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 796.332.015.367(567).

176 с.: 7 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності спортивного тренування у змагальному періоді кваліфікованих футболістів на підставі моделювання тренувального процесу. Показано, що проблеми побудови тренувального процесу футболістів у змагальному періоді, який характеризується неритмічним і змінним календарем, пов'язані з відсутністю системного підходу до раціонального використання тренувальних навантажень різної величини та спрямованості при підготовці до офіційних ігор.

77.04.17.0571/0416U002261

Ал-Фартусі Мустафа Асаад Муншид. Техніко-тактична підготовка кваліфікованих баскетболістів з урахуванням функціонального забезпечення ігрової діяльності: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 796.323.2.015.136-057.86.

194 с.: 19 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 224 назви.

Дисертація присвячена вдосконаленню техніко-тактичної підготовки на основі якісного покращення різних сторін функціональної підготовленості з метою подальшої ефективної реалізації в змагальному процесі кваліфікованих баскетболістів. Досліджено і проаналізовано техніко-тактичні дії кваліфікованих баскетболістів різного амплуа з урахуванням показників функціонального забезпечення змагального процесу і визначено їх ефективність. Виявлено провідні фактори функціонального забезпечення техніко-тактичних дій з урахуванням специфіки ігрової діяльності кваліфікованих баскетболістів різного амплуа.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.17 Воєнна політика. Воєнні доктрини

78.04.17.0572/0216U001855

Обґрунтування змісту професійно-технічного навчання рятувальників: Заключний звіт /Інститут державного управління у сфері цивільного захисту; Керівник Михайлов Віктор Миколайович. – ДР 0114U003487. УДК 351.862.1/377.35.

40 с.

Об'єкт дослідження: професійно-технічне навчання рятувальників. Мета роботи: дослідження змісту професійно-технічного навчання рятувальників з урахуванням сучасних тенденцій розвитку єдиного освітнього простору в Україні, розробка підручника "Підготовка рятувальника: теорія та практика". Методи дослідження: системний аналіз, порівняння і спостереження, теоретичний аналіз наукової літератури та нормативно-правових актів з питань цивільного захисту. Основні результати: у результаті виконання роботи підготовлено матеріали для основних розділів підручника "Підготовка рятувальника: теорія та практика". Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.19 Воєнна наука

78.04.17.0573/0216U006756

Участь Національної гвардії України в протидії гібридній війні: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Шмаков Олександр Миколайович. – ДР 0116U004748. УДК 355.42:355.425:32.019.51.

141 с.

Об'єктом дослідження є застосування Національної гвардії України в обороні України. Метою роботи є обґрунтування доцільних видів і форм застосування Національної гвардії України та всебічного забезпечення її дій в операціях Збройних Сил України з оборони країни в умовах агресії іншої держави із застосуванням форм і способів ведення "гібридної війни". В роботі здійснено уточнення понять, що стосуються сутності "гібридної війни", обґрунтовано роль і місце, види і форми застосування Національної гвардії України в обороні країни. Методи дослідження - загальнонаукові теоретичні та емпіричні методи, що ґрунтуються на принципах воєнного мистецтва, методи логічного, сценарно-ситуаційного, уявно-логічного моделювання, системно-структурного та системно-функціонального аналізу, дослідження операцій. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у можливості їх використання: - у вдосконаленні вітчизняної нормативно-правової бази; - для підтримки прийняття рішень зі створення груп Національної гвардії України для участі в операціях Збройних Сил України з оборони країни; - для планування будівництва, підготовки та розвитку Національної гвардії України; - планування всебічного забезпечення Національної гвардії України для участі в операціях Збройних

Сил України з оборони країни. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.04.17.0574/0216U006757

Розроблення інструментів кількісного оцінювання кластерів людського скупчення під час масових заходів, отримання їх часових і динамічних характеристик та створення на електронній карті на базі геоінформаційної системи комплексної моделі дій натовпу в умовах міста: Заключний звіт /Національна академія Національної гвардії України; Керівник Дробаха Григорій Андрійович. – ДР 0115U002839. УДК 004.94:355.426.4:623.618.

105 с.

Об'єкт дослідження - алгоритми формування елементів (кластерів) людського скупчення під час проведення масових заходів в умовах міста. Мета роботи - розроблення комплексної моделі дій натовпу під час масових заходів в умовах міста шляхом використання електронної карти, технологій геоінформаційних систем та інструментів кластерного і геопросторового аналізу. Методи дослідження - застосування так званого мультиагентного підходу для моделювання дій та властивостей окремого індивіда у натовпі, та для сформування параметрів групової поведінки елементів натовпу; застосування геоінформаційних технологій та електронної карти для моделювання властивостей навколишнього середовища для моделі дій об'єктів натовпу в умовах міста; застосування елементів кластерного аналізу для виявлення зв'язків між елементами натовпу та групування на електронній карті індивідів по їх агрибутах; застосування моделі ймовірності та шаблонів, які базуються на інтерполяції траєкторії за допомогою сплайнів для формування переміщення окремих індивідів; використання геопросторового аналізу та багатокрокового процесу імітаційного моделювання для отримання остаточних статистичних параметрів кластерів натовпу, сформованих у відповідності до визначених параметрів. Рекомендації щодо використання результатів роботи - результати звіту доцільно застосовувати органам управління сил охорони правопорядку під час виконання службово-бойових завдань щодо забезпечення внутрішньої безпеки держави. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78.25 Озброєння і Воєнна техніка

78.04.17.0575/0216U001909

Розробка неконтактного оптико-електронного датчика цілі: Заключний звіт /Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова. Наукова частина; Керівник Сантоній Володимир Іванович. – ДР 0115U001723. УДК 623.462.

53 с.

Наведені результати проведених досліджень та порівняльний аналіз наявних технічних рішень, викладених в патентах, опублікованих у відкритому друці, для створення неконтактного оптико-електронного датчика цілі. Проведено аналіз технічних характеристик неконтактних оптико-електронних датчиків, що випускаються в даний час промисловістю різних країн, за результатами матеріалів, опублікованих у відкритій пресі. Розроблено концептуальний підхід до розробки та створення НОЕДЦ на оптико-локаційному принципі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

78.04.17.0576/0216U001913

Комплексна модель оцінки ефективності бойового застосування ЗРС: Заключний звіт /Інститут проблем реєстрації інформації НАН України; Ке-

рівник Мезенцев Олексій Вікторович. – ДР 0115U005165. УДК 623.462.

126 с.

У роботі проведено кількісну і якісну оцінку бойових можливостей ЗРК, що розробляються, і ЗРС в цілому, розроблено оптимальну структуру зональних і об'єктових систем ППО на базі ЗРС і ЗРК, що розробляються, побудовано схеми взаємодії складових частин ЗРС і ЗРК, що розробляються, при відбитті типових повітряних наступальних операцій; розроблено алгоритми роботи складових частин ЗРС і ЗРК, що розробляються. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.14 Проектування. Конструювання

81.04.17.0577/0416U002189

Холодняк Юлія Володимирівна. Варіативне дискретне геометричне моделювання обводів на основі базисних трикутників по заданому закону зміни кривини: Дис... к.т.н. /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 28.04.2016.

УДК 514-18.

170 с.: 11 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 123 назви.

Об'єктом дослідження є варіативне дискретне геометричне моделювання кривих ліній довільної конфігурації, заданих у декартовій системі координат, із забезпеченням закономірної зміни диференціально-геометричних характеристик. Метою дослідження є розробка, алгоритмічна й програмна реалізація та впровадження в практику методу варіативного дискретного геометричного моделювання плоских обводів із забезпеченням закономірної зміни положень дотичних і значень радіусів кривини уздовж кривої. Під час досліджень використовувалися методи інтерполяції, чисельні методи, методи дискретного моделювання плоских обводів. У процесі розробки методу визначено умови, виконання яких забезпечує можливість моделювання обводу другого порядку гладкості з монотонною зміною радіусів кривини та розроблено алгоритм формування таких обводів; розроблений спосіб формування обводу на ділянках, що містять точки зміни зростання та убавання радіусів кривини та точки перегину; запропонована схема забезпечення неперервності швидкості зміни радіусів кривини уздовж обводу; спроектовано поверхню ножа ротаційної машини та робочого колеса відцентрового одноступеневого насосу. Забезпечення закономірної зміни диференціально-геометричних характеристик уздовж елементів каркасу поверхонь дає можливість збільшити динамічні якості поверхонь та зменшити енергетичні втрати при роботі виробу. Результати дослідження прийняті до впровадження на ливарній компанії "МЕЛТ", ТОВ "Мелітопольський завод турбокомпресорів", ПП "Таврія Турбо Плюс", ТОВ "НВКФ "Спеціальні гідравлічні машини", НВК "РОСТА"; ТзОВ "НПП "Центр САПР".

81.35 Зварювання

81.04.17.0578/0516U000375

Малінов Володимир Леонідович. Розвиток теоретичних основ створення електродних матеріалів, що забезпечують деформаційне мартенситне перетворення в наплавленому металі: Дис... д.т.н. /ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет". – Захищена 15.04.2016.

УДК 621.791.753.

325 с.: 52 табл., 91 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Об'єкт дослідження: процеси формування структури і властивостей наплавленого металу різного призначення. Предмет дослідження: електродні матеріали і способи обробки наплавлених деталей, що забезпечують підвищені експлуатаційні та технологічні властивості за рахунок багатофазної метастабільної структури. Методи дослідження: металографічний, магнітометричний, кількісний рентгеноструктурний фазовий аналіз, хімічний аналіз, випробування механічних властивостей і зносостійкості в різних умовах. В дисертації вирішена актуальна наукова проблема розвитку теоретичних основ створення електродних матеріалів, що забезпечують підвищення експлуатаційних властивостей наплавлених деталей за рахунок динамічного деформаційного мартенситного перетворення (ДДМП). Отримали подальший розвиток уявлення про вплив фазового складу та розвитку ДДМП на властивості наплавленого металу на основі Fe-(Cr)-Mn-C в різних умовах зношування "метал-метал" та "метал-абразив". Встановлено закономірності впливу технологічних параметрів режиму наплавлення на перехід легуючих елементів, наплавляювальні характеристики, формування наплавленого металу. Запропоновано напрям створення електродних матеріалів для наплавлення металу зі зниженою температурою критичних точок Ас1 і Ас3, в якому нагрів в міжкритичний інтервал температур забезпечує багатофазну структуру з метастабільним аустенітом і підвищену зносостійкість. Економічний ефект від впровадження результатів роботи 3452 тис. грн.

81.04.17.0579/0216U002672

Технологія автоматичного наплавлення під флюсом з високочастотними коливаннями електрода зношених поверхонь суднових валів: Заключний звіт /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова; Керівник Драган Станіслав Володимирович. – ДР 0115U001622. УДК 621.791.92. 95 с.

Процес автоматичного наплавлення під флюсом з високочастотними позаосьовими коливаннями електрода, які дають змогу керувати геометрією наплавленого валика під дією імпульсних переміщень, створюваних механічним генератором, розміщеним на стандартному зварювальному обладнанні. Теоретичною і методологічною основою дослідження є роботи вітчизняних і зарубіжних учених у галузі управління дугою і її властивостями при дуговому наплавленні. Експериментальні дослідження проводили на спеціально розробленому стенді, що складається з джерела живлення інверторного типу, зварювального трактора і розробленого генератора високочастотних імпульсних переміщень електрода. Хімічний аналіз наплавленого металу виконували за допомогою растрового електронного мікроскопа - мікроаналізатора РЭММА - 102-02. Вимірювання твердості основного і наплавленого металу проводили з використанням твердоміру ТП-10, мікро- та макроструктуру металу досліджували на оптичному мікроскопі NEOFOT - 22. Вплив коливань на стабільність процесу наплавлення і перенесення металу оцінювали за статистично обробленими осцилограмами струму і напруги, отриманими за допомогою електронного USB-осцилографа. Вимірювання геометричних параметрів наплавленого валика, дослідження структури і твердості наплавленого металу здійснювали на мікро- і макрошліфах, визначення коефіцієнта наплавлення проводили за загальноприйнятою методикою. Використання високочастотних коливань при автоматичному наплавленні під флюсом актуально при виготовленні нових і ремонті існуючих металевих виробів, машин, устаткування та дозволяє: розширити технологічні можливості способу керування геометрією наплавленого валика і часткою участі основного металу

у наплавленому шарі без зупинки процесу наплавлення і при незмінних параметрах режиму (струм, напруга на дузі, швидкість наплавлення); знизити кількість проходів для досягнення необхідних властивостей наплавленого шару та/або економити

зварювальні матеріали (дроти, флюс) за рахунок зниження погонної енергії, і частки участі основного металу в наплавленому на 40 тривалість технологічного процесу за рахунок підвищення швидкості наплавлення або товщини наплавленого шару за один прохід завдяки підвищенню продуктивності наплавлення в середньому на 20

81.83 Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування

81.04.17.0580/0216U001976

Формування методичного забезпечення активізації інноваційної діяльності промислового підприємства: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Ястремська Олена Миколаївна. – ДР 0115U007161. УДК 658.589.

112 с.

Проведено аналіз теорій та підходів, що складають підґрунтя розвитку організаційного забезпечення інноваційної діяльності. Визначено структурні елементи та властивості організаційного забезпечення активізації інноваційної діяльності, розроблено модель оцінки та запропоновано систему показників для оцінки елементів і процесів організаційного забезпечення активізації інноваційної діяльності. Розроблено процес активізації інноваційної діяльності на підприємстві шляхом формування робочої групи, досліджено підхід до вибору складу фахівців до робочої групи з активізації інноваційної діяльності.

81.04.17.0581/0216U006800

Оцінка ефективності інноваційної діяльності на підприємстві: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Соколовська Валентина Володимирівна. – ДР 0114U000287. УДК 658.589(045).

93 с.

В ході проведення дослідження розроблено методичні підходи і практичні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності здійснення інноваційної діяльності промислових підприємств і зводяться до вдосконалення понятійного апарату, що відноситься до системи управління інноваційною діяльністю промислових підприємств, її основних елементів, об'єктів, фаз, стадій; поняття інноваційного проекту як комплексу документів, що визначає механізм і результати діяльності з вкладення ресурсів у створення (придбання) основних засобів і технологій з метою випуску продукції, що характеризується вищими споживчими властивостями

81.88 Матеріально-технічне постачання

81.04.17.0582/0216U001910

Формування матеріальних потоків підприємства на принципах маркетингової логістики: Заключний звіт /Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; Керівник Шарко Віталій Вікторович. – ДР 0112U006098. УДК 658.7..

111 с.

Виділено основні принципи, які покладені в основу концепції маркетингової логістики. Запропоновано концепції

маркетингової логістики в процес управління закупівельно-збутовою діяльністю підприємства для забезпечення життєздатності та підвищення рівня надійності та ефективності його функціонування. Узагальнено та сформовано структуру логістичної системи машинобудівного підприємства. Розроблено механізм удосконалення логістичної системи підприємства ПАТ МПМЗ ім. С.М. Кірова за рахунок внутрішніх резервів. Запропоновано алгоритм оптимізації руху логістичних потоків у внутрішньовиробничій системі підприємства. Визначено місце логістичної системи управління матеріальними потоками. Доведено, що управління матеріальними потоками у логістичній системі на принципах маркетингу не буде ефективним без урахування фінансових умов забезпечення руху матеріальних ресурсів. Розроблено оптимізаційну модель матеріальних потоків для підприємства.

81.92 Пожежна безпека

81.04.17.0583/0416U002273

Змага Яна Василівна. Розрахунковий метод підвищеної точності для оцінки межі вогнестійкості дерев'яних балок з вогнегасним просоченням: Дис... к.т.н. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 614.84.

134 с.: 17 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 130 назв.

Розкрито питання щодо удосконалення розрахункового методу визначення межі вогнестійкості дерев'яних балок із вогнезахисним просоченням, що враховує закономірності зміни геометричних параметрів зони обуглювання дерев'яних балок із вогнезахисним просоченням залежно від часу вогневого впливу пожежі із стандартним температурним режимом.

81.04.17.0584/0216U007259

Провести пошукові дослідження щодо шляхів удосконалення розв'язку національної нормативної бази з питань пожежної безпеки у галузі будівництва та її гармонізації з європейською нормативною базою: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Борис О.П. – ДР 0115U003925. УДК 614.841.45.

58 с.

Проведені пошукові дослідження щодо шляхів удосконалення сучасної нормативної бази у галузі пожежної безпеки будівництва. Робота передається за кордон за договірною ціною.

81.04.17.0585/0216U007260

Науково обґрунтувати та розробити програмне забезпечення для проведення навчання та оцінки рівня знань персоналу, який проводить оцінку відповідності (випробування) у сфері пожежної безпеки: Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут цивільного захисту; Керівник Бедратюк Ольга Іванівна. – ДР 0115U003467. УДК 614.84.

430 с.

Об'єкт досліджень - процес навчання та контроль рівня знань персоналу, який проводить оцінку відповідності (випробування) у сфері пожежної безпеки. Предмет досліджень - вплив чинників на оцінку рівня знань персоналу, який проводить оцінку відповідності (випробування) у сфері пожежної безпеки. Мета роботи - створення ефективних передумов для підвищення рівня знань персоналу, який задіяний у випробуваннях у сфері пожежної безпеки, шляхом

розроблення відповідного програмного забезпечення. Новизна отриманих результатів полягає у запровадженні єдиного системного підходу щодо навчання та контролю якості знань персоналу, який проводить випробування у сфері пожежної безпеки, зменшення часу та відповідних витрат на підготовку персоналу з цих питань за відсутності узагальнених інформаційних ресурсів з урахуванням вимог основоположних документів шляхом розробки відповідного програмного забезпечення (створенням навчальної платформи). Результати ДКР будуть використані територіальними органами управління ДСНС України, вищими навчальними закладами ДСНС України, спеціалізованими лабораторіями з оцінки відповідності та зацікавленими організаціями в практичній діяльності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.01 Загальні питання організації й управління

82.04.17.0586/0216U001977

Удосконалення процесу управління діяльністю підприємства: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Шевченко Ірина Валеріївна. – ДР 0116U005220. УДК 005.412.

84 с.

Проведено аналіз теорій та підходів, що складають підґрунтя удосконалення процесу управління діяльністю підприємства. Розроблено пропозиції з обґрунтування і використання системи показників оцінювання результатів інноваційної діяльності машинобудівних підприємств; визначені особливості реінжинірингу бізнес процесів, властивості та етапи процесу реінжинірингу бізнес процесів на підприємстві, запропоновані сучасні підходи до реінжинірингу бізнес процесів на підприємстві; підхід до управління креативністю колективу в процесі створення інновацій.

82.05 Загальна теорія організації й управління

82.04.17.0587/0416U002275

Смирнова Наталія Семенівна. Національні системи забезпечення демографічної безпеки європейських держав в умовах глобалізації: компаративний аналіз: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 35-027.21:351.86.477.

238 с.: 7 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 296 назв.

У дисертації вирішено актуальне наукове завдання, що полягає у виробленні пропозицій щодо застосування наукових результатів компаративного аналізу національних систем забезпечення демографічної безпеки європейських держав в умовах глобалізації в практиці державного управління демографічною безпекою України. Встановлено ступінь наукової розробленості проблем компаративного аналізу національних систем забезпечення демографічної безпеки у вітчизняній та зарубіжній науці. Визначено методологічні основи компаративного аналізу національних систем забезпечення демографічної безпеки.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.04.17.0588/0416U002124

Немировська Ольга Валентинівна. Механізм державного управління у сфері поводження з генетично модифікованими організмами в Україні: організаційно-правовий аспект: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 19.04.2016.

УДК 351:604.6(477)(043.3).

275 с.: 4 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 288 назв.

У дисертаційному дослідженні розглянуто організаційно-правовий аспект механізму державного управління у сфері поводження з ГМО в Україні як сукупність організаційної та правової складових із кореспондуючими їм інструментами, завдяки яким виходячи з цілей, завдань, функцій та принципів державного управління в цій сфері справляється цілеспрямований, організуючий та регулюючий вплив на види діяльності та об'єкти сфери поводження з ГМО. Розкрито зміст організаційної складової механізму державного управління у сфері поводження з ГМО через аналіз та характеристику таких її інструментів, як організаційна структура державного управління та організація процедур. Сформульовано пропозиції з удосконалення організаційної складової цього механізму.

82.04.17.0589/0416U002125

Обуховська Тамара Іванівна. Державні механізми забезпечення захисту персональних даних в Україні: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 19.04.2016.

УДК 351+342.7.

229 с.: 5 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

У дисертації проведено дослідження щодо теоретичного обґрунтування державних механізмів забезпечення захисту персональних даних в Україні, визначено перспективні напрями їхнього розвитку та розроблені науково-практичні рекомендації органам влади в умовах трансформації державного управління в Україні. Здійснено аналіз розвитку законодавства з проблем основних прав і свобод людини та громадянина та з'ясовано, що основною інституцією, яка забезпечує захист прав і свобод людини та громадянина, зокрема і в інформаційній сфері, є саме держава, що внаслідок законодавчої діяльності повинна врегулювати поведінку суб'єктів відносин, пов'язаних із персональними даними. На основі узагальнення міжнародного досвіду з питань захисту персональних даних здійснено обґрунтування впливу європейських стандартів, досвіду демократичних країн та їхніх досягнень на організаційно-правовий механізм захисту персональних даних в Україні.

82.04.17.0590/0416U002163

Євдокімов Володимир Анатолійович. Механізми державного регулювання розвитку електроенергетичної галузі: Дис... к.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 21.04.2016.

УДК 351.824.11.

228 с.: 4 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Об'єкт дослідження: державне регулювання енергетичної галузі в Україні та за кордоном. Мета: визначення ролі і функцій держави в регулюванні та забезпеченні розвитку ринкових відносин в електроенергетичній галузі, розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання цієї галузі України. Мето-

ди: формально-логічний, системно-структурний та історичний аналіз, узагальнення, індукції, абстрагування, моделювання, системно-функціональний, дедуктивний. Результати: обґрунтовані теоретичні положення та опрацьовані практичні рекомендації і підходи до вдосконалення механізмів державного регулювання розвитку електроенергетичної галузі України з урахуванням закордонного досвіду в цій сфері. Новизна: запропоновані науково-теоретичні підходи до вдосконалення системи державного регулювання розвитку електроенергетичної галузі в контексті інтеграційних та концентраційних процесів; удосконалено методичні підходи до розробки стратегії забезпечення розвитку електроенергетичної галузі України через запровадження повномасштабного ринку електричної енергії; дістало подальший розвиток визначення теоретичних засад державного регулювання електроенергетичної галузі в умовах сучасних викликів та ін. Впроваджено в діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Державного підприємства "Енергоринок". Галузі використання: органи державної влади.

82.04.17.0591/0416U002164

Луценко Тетяна Олексіївна. Механізми державного управління вузівською наукою в Україні: Дис... к.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 21.04.2016.

УДК 351.82:330.341.1.

190 с.: 7 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

Об'єкт дослідження: механізми державного управління вузівською наукою в Україні. Мета: визначення механізмів державного управління вузівською наукою в Україні та розробка практичних рекомендацій щодо їх впровадження. Методи: соціологічний, гіпотетико-дедуктивний, структурно-функціональний аналіз, діалектичний підхід, системний, статистичний, прогностичний. Результати: обґрунтовано методологічні засади визначення механізмів державного управління вузівською наукою в Україні та розроблено практичні рекомендації щодо їх впровадження. Новизна: науково обґрунтовано системний підхід до вдосконалення механізмів державного управління науково-дослідною діяльністю вищих навчальних закладів при формуванні національної інноваційної системи; удосконалено стратегічні підходи до вдосконалення системи управління і організації науково-дослідної діяльності українських вищих навчальних закладів, які пов'язані з формуванням ефективного механізму фінансування науки у вищих навчальних закладах, та використанням проектного підходу до організації наукових досліджень у ВНЗ; дістало подальший розвиток науково-методичні та практичні підходи до оцінки ефективності вузівської науки та ін. Впроваджено в діяльність Департаменту освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації, Національного університету цивільного захисту України та Харківського консультативного центру Європейського університету. Галузі використання: органи державної влади.

82.04.17.0592/0416U002276

Павлюк Катерина Степанівна. Взаємодія органів державної влади та неурядових громадських організацій у системі забезпечення національної безпеки України: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 27.04.2016.

УДК 35-027.21/.22:35.07/.08:061.2:351.86](477).

206 с.: 2 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 335 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено науково-теоретичне обґрунтування

пріоритетних напрямів і завдань з оптимізації взаємодії органів державної влади та неурядових громадських організацій, розглянуто розвиток та зміну їх ролі у системі забезпечення національної безпеки України. З'ясовано процес трансформацій у системі координат "держава - громадянське суспільство" в контексті демократичних перетворень суспільства. Визначено, що розвиткові системи забезпечення національної безпеки сприятиме низка чинників: удосконалення законодавчої бази щодо функціонування інститутів громадянського суспільства; формування цілісної, поєданої з інститутами громадянського суспільства, стратегії подальшого розвитку системи забезпечення національної безпеки; налагодження конструктивного діалогу влади і професійної спільноти, зайнятої у сфері національної безпеки; узгодженість інформаційної та PR-політики у сфері національної безпеки; розв'язання проблем надмірної комерціалізації недержавних структур у системі забезпечення національної безпеки.

82.15 Організація управління економікою

82.04.17.0593/0216U002662

Обґрунтування основних техніко-економічних характеристик виробництва синтетичного рідкого палива на основі технології піролізу вугілля: Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України; Керівник Шпілевський Володимир Вікторович. – ДР 0116U003665. УДК 328.23.

123 с.

Мета – обґрунтування основних техніко-економічних показників виробництва синтетичного рідкого палива на основі технології піролізу вугілля. Об'єкт дослідження – виробництво синтетичного рідкого палива. Методи дослідження – аналіз, синтез, статистичний аналіз, графічний. Досліджено та узагальнено термохімічні (пірогенні) процеси переробки твердих горючих копалин. Визначено особливості продуктів піролізу твердих горючих копалин. Досліджено низькотемпературний піроліз твердих горючих копалин і його продуктів. Обґрунтовано основні техніко-економічні показники виробництва синтетичного рідкого палива з використанням технології низькотемпературного піролізу вугілля. Досліджено особливості переробки продуктів низькотемпературного піролізу вугілля. Обґрунтовано технологічні схеми і основні техніко-економічні показники виробництва синтетичного рідкого палива. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.04.17.0594/0216U002663

Обґрунтування основних техніко-економічних характеристик виробництва синтетичного рідкого палива у спосіб прямого зрідження (гідрогенізації) вугілля: Заключний звіт /Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України; Керівник Шпілевський Володимир Вікторович. – ДР 0116U003666. УДК 328.23.

105 с.

Мета - обґрунтування основних техніко-економічних характеристик виробництва синтетичного рідкого палива у спосіб прямого зрідження (гідрогенізації) вугілля. Методи дослідження - аксіоматичний, теоретичного узагальнення, аналіз, синтез. Досліджено економічні передумови виробництва синтетичного рідкого палива в Україні. Виявлено проблеми національної нафтової галузі, а також тенденції розвитку національного ринку нафтопродуктів і їх виробництва. Досліджено сучасні технології гідрогенізації вугілля. Обґрунтовано вибір найбільш прийнятної для умов України технології гідрогенізації кам'яного вугілля. Зроблено порів-

няльний аналіз технологій прямого зрідження вугілля. Розроблено блок-схему гідрогенізації кам'яного вугілля. Розроблено техніко-економічні нормативи капітальних і поточних витрат виробництва синтетичної нафти. Обґрунтовано вибір технологічної схеми і розроблено матеріальний баланс процесу прямого зрідження вугілля. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.01 Загальні питання стандартизації

84.04.17.0595/0416U002152

Лапо Ірина Миколаївна. Удосконалення нормативної документації забезпечення якості лезової обробки отворів: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 21.04.2016.

УДК УДК 006.03:621.95.

119 с.: 32 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 131 назва.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення якості лезової обробки отворів. Мета дослідження - підвищення ефективності лезової обробки отворів шляхом розробки нових наукових підходів стосовно нормативного забезпечення на основі моделювання температурних явищ в зоні різання. Наукова новизна: удосконалено математичну модель розповсюдження тепла у комбінованому осьовому інструменті, що дозволило визначити закон розповсюдження теплових потоків в залежності від геометрії різального інструменту; вперше отримано модель теплових деформацій деталі в зоні різання, яка дозволила встановити вплив вторинних теплових потоків на точність геометричних розмірів отворів; вперше отримано математичну модель відхилення радіального профілю отвору з урахуванням нелінійності теплової деформації інструменту та деталі, яка дозволяє забезпечити надійність перебігу технологічних процесів обробки отворів комбінованим осьовим інструментом; отримала подальший розвиток методика аналітичного призначення режимів різання під час обробки отворів на основі балансу теплових деформацій оброблюваного та інструментального матеріалів, що дозволило забезпечити показники якості обробки отворів.

84.05 Сертифікація

84.04.17.0596/0416U002151

Островерх Олена Юріївна. Удосконалення нормативної бази розмірних ознак жіночого одягу: Дис... к.т.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 21.04.2016.

УДК УДК 658.562.

149 с.: 51 табл., 226 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

Об'єкт дослідження - процес забезпечення співрозмірності одягу жіночому населенню. Мета дослідження удосконалення нормативної бази для забезпечення співрозмірності одягу на основі застосування безконтактних методів вимірювань з урахуванням використання адекватних методів обробки статистичної інформації. Наукова новизна: на основі використання матричної алгебри та складання матриць існуючих стандартів удосконалено структуру нормативних документів, пов'язаних зі створенням і використанням антропометричної інформаційної бази, що дозволяє визначити актуальні напрямки розвитку нормативних документів; вперше доведено раціональність використання kinnekt систем для безконтактного тривимірного вимірювання тіла людини, шляхом порівняння точності визначення розмірних характеристик традиційними і безконтактними способами в процесі масового вимірювання тіла людини, що дає можливість значно прискорити час антропометричних досліджень

при помірних витратах; на основі побудови динамічного розподілу розмірних ознак вперше запропоновано універсальну математичну модель статистичного розподілу розмірних ознак з урахуванням віку людини. Це дозволяє визначити реальні розподіли для аналізу типорозмірів тіла людини; на основі визначення інтегральних характеристик універсальної математичної моделі статистичного розподілу удосконалено систему планування випуску продукції виходячи з адекватних законів розподілу, що дає змогу у найбільш раціональний спосіб прогнозувати відсоткові відношення випуску продукції.

84.13 Державні, національні і міжнародні системи і служби стандартизації

84.04.17.0597/0216U001862

Інформаційні технології. Методи захисту. Вимоги безпеки до криптографічних модулів: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій і систем НАНУ та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006883. УДК 681.5;006.03. 120 с.

Інформаційні технології. Методи захисту. Вимоги безпеки до криптографічних модулів " визначено вимоги безпеки до криптографічних модулів, що використовуються в системі захисту конфіденційної інформації комп'ютерних і телекомунікаційних систем. Цей стандарт визначає чотири рівня безпеки для криптографічних модулів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0598/0216U001863

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий електронний процес тендеру: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006885. УДК 681.5;006.03. 12 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий електронний процес тендеру" визначено бізнес-процес проведення тендерних процедур при закупівлі у електронній формі товарів та послуг. Цей стандарт описує варіанти тендерних процедур. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0599/0216U001864

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес надання рахунку ДСТУ СВА 15668: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005644. УДК 681.5;006.03. 86 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес надання рахунку" визначено бізнес-процес виставлення рахунків, який використовується для обміну електронними рахунками між постачальником і замовником. Цей стандарт описує варіанти виставлення електронних рахунків, які використовуються в торгівлі і виробництві Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0600/0216U001865

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес планування: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006888. УДК 681.5;006.03.

74 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес планування" визначено структуру та зміст процесів планування ланцюжкові поставок і надані вимоги до вмісту структурованої інформації щодо планування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0601/0216U001866

Техніко-економічне обґрунтування глобального тестового стенду інтероперабельності е-бізнесу: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006889. УДК 681.5;006.03. 238 с.

Техніко-економічне обґрунтування глобального тестового стенду інтероперабельності е-бізнесу" визначено попередні результати постійного аналізу техніко-економічного обґрунтування глобальної методології тестового стенду інтероперабельності (GITB) для тестування електронного бізнесу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0602/0216U001867

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). Надання узгодженої інформації про стан трастових послуг: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006890. УДК 681.5;006.03. 185 с.

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). Надання узгодженої інформації про стан трастових послуг" визначає вимоги до списку станів трастових послуг (TSL), який надає інформацію про стан трастових послуг, що дозволяє зацікавленим сторонам визначати, чи функціонує тарастова послуга в заданий момент часу або під час виконання конкретної транзакції в рамках затвердженої визнаної схеми. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0603/0216U001868

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). Вимоги політики для провайдерів послуг сертифікації, які видають сертифікати атрибутів, що використовуються з посиленними сертифікатами: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006891. УДК 681.5;006.03. 70 с.

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). Вимоги політики для провайдерів послуг сертифікації, які видають сертифікати атрибутів, що використовуються з посиленними сертифікатами" встановлює вимоги, що стосуються політики органів атрибутизації (AA), які є провайдером послуг сертифікації визначених в Директиві 1999/93 / ЄС [1]. Цей стандарт визначає основні вимоги політики щодо практик використання та управління органами атрибутизації, які видають сертифікати атрибутів, яким довіряють абоненти, суб'єкти і належні сторони при використанні електронних підписів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0604/0216U001869

Розроблення стандартів щодо методів захисту кодів автентичності повідомлень (MACs). ДСТУ ISO/IEC 9797-1, ДСТУ ISO/IEC 9797-2, ДСТУ ISO/IEC 9797-3:

Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП Національної Академії наук та Міністерства освіти і науки України.; Керівник Анісімов Анатолій Васильович. – ДР 0115U005863. УДК 681.5; 006.03.

79 с.

Інформаційні технології. Методи захисту. Коди автентифікації повідомлень (MACs). Частина 1. Механізми, що використовують блоковий шифр" описані механізми автентифікації повідомлень з використанням блокового шифру. Частина 2. Механізми, що використовують спеціалізовану геш-функцію" описані механізми автентифікації повідомлень з використанням спеціалізованої геш-функції. Призначення ДСТУ - визначити застосування механізмів цього стандарту для забезпечення цілісності переданих повідомлень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0605/0216U001870

Розроблення стандартів щодо схем цифрових підписів, що забезпечують відновлення повідомлень ДСТУ ISO/IEC 9796-2 , ДСТУ ISO/IEC 9796-3: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП; Керівник Анісімов Анатолій Васильович. – ДР 0115U005752. УДК 681.5;006.03.

105 с.

ДСТУ, гармонізований з ISO/IEC 9796 (2,3) Інформаційні технології. Методи захисту. Схеми цифрового підпису, які забезпечують відновлення повідомлення. Частина 2. Механізми, що ґрунтуються на факторизації цілих чисел , Частина 3. Механізми, що ґрунтуються на дискретному логарифмі . Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0606/0216U001871

Розроблення стандартів щодо профілів розширеного електронного підпису PDF: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем ЮНЕСКО/МПП; Керівник Мелашенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006892. УДК 681.5;006.03.

33 с.

Електронні підписи та інфраструктури (ESI). Профілі розширеного електронного підпису PDF. Огляд серії PAdES - базові принципи PAdES" визначено вимоги до електронних підписів, що використовуються в електронних документах. Під використанням розуміються докази валідності підпису, які ані підписувач, ані верифікатор не можуть заперечити (тобто відмовитися, див. ISO/IEC 10181-4). Базовий PAdES - Профілі, що базуються на ISO 32000-1" визначено вимоги до профілів електронних підписів, які базуються на ISO 32000-1 і використовуються в електронних документах. Під використанням розуміються докази валідності підпису, які ані підписувач, ані верифікатор не можуть заперечити (тобто відмовитися, див. ISO/IEC 10181-4). Робота розповсюджується за договірною ціною.

Профілі, що базуються на ISO 32000-1" визначено вимоги до профілів електронних підписів, які базуються на ISO 32000-1 і використовуються в електронних документах. Під використанням розуміються докази валідності підпису, які ані підписувач, ані верифікатор не можуть заперечити (тобто відмовитися, див. ISO/IEC 10181-4). Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0607/0216U006793

Розроблення та прийняття методом перекладу 408 проектів національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-1): Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості"; Керівник Шевцов Сергій Олександрович. – ДР 0115U004755. УДК 006.03.

236 с.

Об'єкт дослідження - проекти 408 національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та єв-

ропейськими стандартами. Мета роботи - розроблення 408 національних нормативних документів (далі - НД), гармонізованих з міжнародними та європейськими для забезпечення виконання Україною вимог щодо членства в Світовій організації торгівлі (далі - СОТ) та забезпечення умов інтеграції України до Європейського Союзу (далі - ЄС). Метод дослідження - основним методом дослідження був аналіз. Основні результати досліджень - організовано та скоординовано роботи щодо розроблення 408 проектів національних НД, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Проведено координацію робіт з розроблення проектів гармонізованих НД, розроблено перші та остаточні редакції проектів гармонізованих НД, проведено експертизу проектів гармонізованих НД, відредаговано проекти гармонізованих НД перед прийняттям, підготовлено справи гармонізованих НД перед поданням на прийняття та прийнято 231 проекти національних стандартів, гармонізованих з європейськими та міжнародними нормативними документами. Результати роботи використовуються шляхом надання стандартів суб'єктам господарювання для виробничих потреб.

84.04.17.0608/0216U006794

Розроблення та прийняття методом перекладу 408 проектів національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими (Стандарт НС-1): Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості"; Керівник Шевцов Сергій Олександрович. – ДР 0115U004755. УДК 006.03.

236 с.

Об'єкт дослідження - проекти 408 національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами. Мета роботи - розроблення 408 національних нормативних документів (далі - НД), гармонізованих з міжнародними та європейськими для забезпечення виконання Україною вимог щодо членства в Світовій організації торгівлі (далі - СОТ) та забезпечення умов інтеграції України до Європейського Союзу (далі - ЄС). Метод дослідження - основним методом дослідження був аналіз. Основні результати досліджень - організовано та скоординовано роботи щодо розроблення 408 проектів національних НД, гармонізованих з міжнародними та європейськими. Проведено координацію робіт з розроблення проектів гармонізованих НД, розроблено перші та остаточні редакції проектів гармонізованих НД, проведено експертизу проектів гармонізованих НД, відредаговано проекти гармонізованих НД перед прийняттям, підготовлено справи гармонізованих НД перед поданням на прийняття та прийнято 231 проекти національних стандартів, гармонізованих з європейськими та міжнародними нормативними документами. Результати роботи використовуються шляхом надання стандартів суб'єктам господарювання для виробничих потреб.

84.04.17.0609/0216U006795

Внесення 6 951 стандарту до повнотекстової електронної бази даних національних стандартів (База НД-3): Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості"; Керівник Кондратьєва Н.К. – ДР 0115U005781. УДК 006:002.63.

25 с.

Об'єкт дослідження - Головної фонд нормативних документів. Мета НДР - наповнення, ведення та актуалізація повнотекстової електронної бази даних нормативних документів для оперативного забезпечення підприємств, установ, організацій, державних органів влади і громадян Укра-

їни, а також іноземних користувачів НД у сфері стандартизації в електронному вигляді з використанням мережі Internet. Найвагомішим результатом виконання науково-дослідної роботи є наповнення і актуалізація повнотекстової бази даних нормативних документів з можливістю доступу до неї через Internet. Ефективність НДР полягає в створенні загальнодоступної електронної інформаційної повнотекстової бази даних нормативних документів, яка містить тексти НД у сфері стандартизації і сертифікації у повному обсязі.

84.04.17.0610/0216U007243

Інформаційні технології. Методи захисту. Настава щодо продукування профілів захисту і цілей захисту ДСТУ ISO/IEC TR 15446: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій і систем НАНУ та Міністерства освіти і науки України; Керівник Войченко Олексій Петрович. – ДР 0115U005745. УДК 681.5;006.03.

147 с.

Національний стандарт є повний письмовий переклад ДСТУ ISO/IEC TR 15446 "Інформаційні технології. Методи захисту. Настава щодо продукування профілів захисту і цілей захисту", прийнятий методом "переклад", - ідентичний щодо ISO/IEC TR 15446 Information technology - security techniques - guide for the production of protection profiles and security targets (Інформаційні технології. Методи захисту. Настава щодо продукування профілів захисту і цілей захисту). ISO/IEC TR 15446 підготовлено підкомітетом SC 27 з методів ІТ безпеки технічного комітету JTC 1. Технічний комітет, відповідальний за цей стандарт, - ТК 20 "Інформаційні технології". Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0611/0216U007244

Вимоги безпеки для надійних систем керування сертифікатами електронних підписів: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006884. УДК 681.5;006.03.

47 с.

В ДСТУ CWA 14167-1:201» *iii.1* : " *iii, iiiiii*1999/93/.iCMCSOBPP*i, iii, i, iii.ii*

84.04.17.0612/0216U007245

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес каталогу: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006886. УДК 681.5;006.03.

108 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес каталогу" визначено бізнес-процес надання каталогу, який використовується для обміну електронними каталогами між постачальником і замовником. Цей стандарт описує варіанти надання електронних каталогів, які використовуються в торгівлі і виробництві. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0613/0216U007246

Розроблення стандартів щодо міжгалузевих процесів замовлення: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U006887. УДК 681.5;006.03.

56 с.

В ДСТУ CWA 15669-1 "Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес оформлення замовлення - Частина 1: Визначення глобальної моделі процесу оформлення замовлення" визначено бізнес-процес оформлення замовлення, який використовується для обміну електронними замовленнями між постачальником і замовником. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0614/0216U007247

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес відправки та отримання. ДСТУ CWA 15672: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005646. УДК 681.5;006.03.

71 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес відправки та отримання" визначено міжгалузеві процеси доставки, виробник може обрати один із описаних в стандарті бізнес-процесів. Розширення визначених бізнес-процесів залежить від потреб промисловості. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0615/0216U007248

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес повідомлення про грошовий переказ". ДСТУ CWA 15670: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005645. УДК 681.5;006.03.

49 с.

Специфікація бізнес-вимог. Міжгалузевий процес повідомлення про грошовий переказ" визначено процес оплати замовлення та процес повідомлення про грошовий переказ. У циклі оплати відбувається переказ коштів між замовником і постачальником для оплати сум, які залишаються несплаченими, за поставку товарів і послуг. Залучені сторони обмінюються інформацією про передачу коштів у день оплати або у день, що йому передує. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0616/0216U007249

Процес електронного тендеру ДСТУ CWA 15994: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем Національної академії наук та Міністерства освіти і науки України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005647. УДК 681.5;006.03.

12 с.

Процес електронного тендеру" визначено стандартні бізнес-процеси та інформаційні об'єкти електронних торгів. Цей стандарт включає офіційну документацію, що описує документи eXML стандарта UN/CEFACT з електронних торгів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0617/0216U007250

Планування та управління витратами проекту (PSCPM) ДСТУ CWA 16022: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Мелащенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005648. УДК 681.5;006.03.

13 с.

Планування та управління витратами проекту (PSCPM)" визначено вимоги, що охоплюють планування

та управління витратами проекту, який є частиною бізнес-домену управління контрактами. Обмін даними при плануванні та управлінні витратами проекту відбувається щойно буде схвалено контракт на проект, отримано фінансування і клієнт надав дозвіл на виконання. Такий обмін даними триває протягом усього строку реалізації проекту, поки проект, природно, не завершиться або його не закриють. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0618/0216U007251

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). ASN 1 формат політики підпису ДСТУ ETSI TR 102 272: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Мелашенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005649. УДК 681.5;006.03.

76 с.

Електронні підписи та інфраструктура (ESI). ASN 1 формат політики підпису" визначено аспекти електронних політик підпису, які були визначені в ETSI TS 101 733. Цей стандарт визначає компоненти політики підпису та конкретний формат, який використовує синтаксис ASN.1 і кодування DER. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0619/0216U007252

Електронні цифрові підписи та інфраструктури (ESI). Вимоги до політики органів сертифікації, які видають кваліфіковані сертифікати ДСТУ ETSI TS 101 456: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Мелашенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005640. УДК 681.5;006.03.

92 с.

Електронні цифрові підписи та інфраструктури (ESI). Вимоги до політики органів сертифікації, які видають посилені сертифікати" визначено вимоги політики для органів сертифікації (CA), які видають посилені сертифікати (іменованих провайдерами послуг сертифікації відповідно до Директиви 1999/93/ЄС). Стандарт встановлює вимоги до функціонування та методів керування органів сертифікації, що видають посилені сертифікати, таким чином, що передплатники, суб'єкти, сертифіковані CA та зацікавлені сторони можуть бути впевнені в застосуванні сертифікатів на підтримку електронних підписів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0620/0216U007253

Електронні цифрові підписи та інфраструктури (ESI). Настанова з TR 101 456 (Вимоги до політики органів сертифікації, які видають кваліфікаційні сертифікати) ДСТУ ETSI 102 437: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Мелашенко Андрій Олегович. – ДР 0115U005641. УДК 681.5;006.03.

114 с.

Електронні цифрові підписи та інфраструктури (ESI). Настанова з TS 101 456 (Вимоги до політики органів сертифікації, які видають кваліфікаційні сертифікати)" визначено настанову щодо інтерпретації вимог, описаних у ETSI TS 101456 . Цей стандарт призначений для органів, які контролюють або акредитують провайдерів трастових послуг, експертів, провайдерів трастових послуг та інших зацікавлених сторін. Робота передається за кордон за договірною ціною.

84.04.17.0621/0216U007254

Лот 161. Розроблення стандартів щодо методів захисту інформації ДСТУ ISO/IEC 9798-1 ДСТУ ISO/IEC 9798-2 ДСТУ ISO/IEC 9798-4 ДСТУ ISO/IEC 9798-5 ДСТУ ISO/IEC 9798-6: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Анісімов Анатолій Васильович. – ДР 0115U005746. УДК 681.5;006.03.

21 с.

Інформаційні технології. Методи захисту. Автентифікація об'єктів. Частина 1: Загальні положення), надана модель автентифікації об'єктів. Частина 2: Механізми, що використовують симетричні алгоритми шифрування, описані механізми автентифікації об'єктів, які використовують симетричні алгоритми шифрування. Частина 4: Механізми, що використовують криптографічну перевірочну функцію, описані механізми автентифікації об'єктів, які використовують криптографічну перевірочну функцію. Частина 5: Механізми, що використовують методи нульової обізнаності, описані механізми

автентифікації об'єктів, які використовують методи нульової обізнаності. Частина 6: Механізми, що використовують ручне передавання даних" визначено вісім механізмів автентифікації, які ґрунтуються на передачі даних вручну між пристроями, що виконують процедуру автентифікації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0622/0216U007255

Розроблення стандартів щодо методів захисту інформації цифрових підписів з доповненням ДСТУ ISO/IEC 9798-1 ДСТУ ISO/IEC 9798-2 ДСТУ ISO/IEC 9798-4 ДСТУ ISO/IEC 9798-5 ДСТУ ISO/IEC 9798-6: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Анісімов Анатолій Васильович. – ДР 0115U005747. УДК 681.5;006.03.

106 с.

Розроблені щодо методів захисту цифрових підписів з доповненням. "Інформаційні технології. Методи захисту. Цифрові підписи з доповненням. Частина 1. Загальні положення" (ISO/IEC 14888 -1: 2008, IDT) " Інформаційні технології. Методи захисту. Цифрові підписи з доповненням. Частина 2. Механізми на основі ідентифікаторів" (ISO/IEC 14888 -2: 2008, IDT)". "Інформаційні технології. Методи захисту. Цифрові підписи з доповненням. Частина 3. Механізми на основі сертифікатів"(ISO/IEC 14888 -3: 2008, IDT)" . Робота розповсюджується за договірною ціною.

84.04.17.0623/0216U007256

Розроблення стандартів щодо методів захисту геш-функцій ДСТУ ISO/IEC 10118-2, ДСТУ ISO/IEC 10118-4: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Анісімов Анатолій Васильович. – ДР 0115U005751. УДК 681.5;006.03.

106 с.

Розроблено ДСТУ, гармонізований з ISO/IEC 10118-2:2010 (Інформаційні технології. Методи захисту. Геш-функції. Частина 2. Геш-функції, що використовують бітовий блоковий алгоритм шифрування, Частина 4. Геш-функції, що використовують модульну арифметику) Робота розповсюджується за договірною ціною.

86 ОХОРОНА ПРАЦІ

86.23 Техніка безпеки

86.04.17.0624/0216U006887

Іноваційний підхід до вирішення екологічних проблем Придніпровського регіону:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури"; Керівник Шматков Григорій Григорович. – ДР 0111U006478. УДК УДК 628.516:504.54.062.

100 с.

Науково-дослідна робота здійснювалась у напрямку рішення екологічних проблем Придніпровського регіону що вимагало розгляду таких питань: визначення енергетичних аспектів сталого розвитку України, можливості енергозбереження в державі; характеристики видів сталеплавильного виробництва та його впливу на навколишнє середовище, забруднення міст та території країни в цілому, дослідження методів щодо їх вирішення шляхом вдосконалення технологій виробництва та обробки; оцінки міських ґрунтів шляхом визначення по-перше впливу руйнівної дії будівельної діяльності на будову ґрунтового профілю, водно-фізичні та агрохімічні показники родючості, та по-друге, забруднення важкими металами в процесі функціонування екосистеми з встановлення ступеня токсичності для біоти; Також наведені результати оцінки якості безпеки життєдіяльності за напрямом "Соціальна інфраструктура". Розглянуті питання утилізації промислових відходів, вивчені властивості будівельних виробів з шлаку сілікомарганцю. Проаналізовано стан атмосферного повітря м. Дніпропетровська та джерела його забруднення, надано рекомендації по скороченню викидів в атмосферу.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини

87.04.17.0625/0516U000357

Коробченко Ангеліна Анатоліївна. Товариство дослідників природи при Харківському університеті (1869-1930): організаційні засади, наукова та культурно-просвітницька діяльність:

Дис... д.і.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 27.04.2016.

УДК УДК [502.13:378.4(477.54-21)ХНУ"1869/1930"]:316.7(043) 467 с. – Бібліогр.: 626 назв.

З історико-наукових позицій досліджено процес становлення та функціонування Товариства дослідників природи при Харківському університеті, яке виникло у 1869 р. і протягом 60-ти років відіграло визначну роль у вивченні природи Харківської і суміжних з нею областей України, а також Криму і Кавказу. На основі всебічного аналізу широкого кола джерел висвітлено політичні, економічні та наукові передумови виникнення товариств дослідників природи при університетах України наприкінці 60-х років XIX століття. Розглянуті взаємовідносини Товариства з органами місцевого самоврядування, державними і громадськими науковими структурами, здійснений організаційно-структурний аналіз Товариства, визначені основні етапи його діяльності, розкриті міжнародні зв'язки, а також зміст і структура видавничої діяльності. Висвітлені основні напрями наукової діяльності Товариства дослідників природи при Харківському університеті. Зокрема, проаналізовані біологічні, геологічні та географічні дослідження, що здійснювались визначними

українськими природознавцями. Вказано, що праці вчених-членів Товариства різні за своїм характером, обсягом, але всі вони є надзвичайно важливими в науковому плані. Оцінена роль Товариства в розвитку природничих наук наприкінці XIX - в першій третині XX століття. Проаналізовано, систематизовано й узагальнено основні напрями культурно-просвітницької діяльності Товариства. Доведено, що Товариство дослідників природи при Харківському університеті виступало не тільки в ролі колективного суб'єкту наукової діяльності, чиї завдання - виробництво, відтворення і трансляція наукового знання, а й виконувало соціальну функцію. Товариство було одним із каналів забезпечення взаємозв'язку науки і суспільства.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.04.17.0626/0216U006766

Дослідження впливу атмосферних процесів, гідродинамічних характеристик, температурного режиму морських вод на стан евтрофованості вод Чорного моря:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004281. УДК 504.064.2.

38 с.

Об'єкт дослідження - гідрометеорологічні і гідрофізичні умови екосистеми Чорного моря, первинна продукція фітопланктону - хлорофіл "а", як індикатор біологічної активності екосистеми і трасер циркуляційних процесів в Чорному морі. Мета роботи - оцінка просторово-часової мінливості сучасних гідрометеорологічних умов приводної атмосфери, гідрофізичного і гідробіологічного стану вод Чорного моря. Методи досліджень - проведені дослідження як зовнішніх (атмосфера і річковий стік), так і внутрішніх (термохаліна структура, утворення, циркуляція і біологічна активність вод) чинників стану морської екосистеми. Дослідження проводили у порівняльному аспекті в районах з різним рівнем реакції морської системи на зовнішні дії і різної динамічної активності - у відкритому морі, в районі материкового схилу і на мілководному північно-західному шельфі. У звіті наведені результати спостережень за кліматичну та частково біологічну складові екосистем морського середовища за 2002-2014 рр., а також задіяні результати експедиційних робіт з історичного масиву даних, починаючи з 1955 року. Отримана наукова інформація про стан кліматичних змін в приводній атмосфері і морському середовищі, визначені об'єми утворення вод холодного проміжного шару моря з двох основних джерел в роки з різними зимовими кліматичними умовами, на підставі сучасних супутникових даних виявлена динамічна активність вод в різних районах мілководного шельфу і в області материкового схилу Чорного моря.

87.04.17.0627/0216U006767

Оцінка екологічного стану морського довкілля Одеського регіону у 2015 році:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004282. УДК 504.064.36.

121 с.

Об'єкт дослідження - морське середовище прибережної зони Одеського узбережжя; планктонні і бентосні спільноти, фотосинтетичні пігменти. Мета роботи - оцінка якості екосистем морського середовища за гідрологічними та гідрохімічними показниками, рівнем забруднення і станом гідробіонтів (на прикладі Одеського узбережжя). В звіті наведені результати гідрофізичних, хіміко-аналітичних і гідро-

біологічних досліджень за станом екосистеми морського середовища прибережної зони Одеського узбережжя у 2015 р., а також оцінка якості морського середовища на основі показників стану гідробіонтів та інтегральних оцінок стану водного середовища. Дослідження в рекреаційній зоні Одеського регіону виконувались згідно з розробленою в УКРН-ЦЕМ програмою екологічного моніторингу Чорного моря.

87.04.17.0628/0216U006773

Регіональний підхід до методів комплексної оцінки морського середовища: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Дикий Євген Олександрович. – ДР 0115U004288. УДК 504.064.3.

78 с.

Звіт про НДР: 78 стор., 6 рис., 32 табл., 76 посилань. Об'єкт дослідження - методи оцінки якості середовища. Мета роботи - аналіз методів комплексної оцінки морського середовища та їх застосування на регіональному рівні. В звіті розглянуто основні існуючі групи гідробіологічних методів, інтегральні біологічні методи та інтегральний комплексний індекс E-TRIX для оцінки екологічного стану водойм, які використовуються в моніторингових дослідженнях України. Розглянуто принципи та методичні підходи комплексного методу HEAT, який використовується странами ЄС для проведення оцінки екологічного стану Балтійського моря. Наведена цільова концентрація з гідрофізичних, гідрохімічних та гідробіологічних компонент для використання в проведенні оцінки за методом BEAST (модифікація HEAT для Чорного моря). Проведено тестування методу BEAST за різними районами Північно-західного шельфу Чорного моря, також зроблено порівняння оцінок якості вод, отриманих за методом BEAST та інтегральним показником E-TRIX.

87.04.17.0629/0216U006774

Розробка рекомендацій щодо застосування методів комплексної оцінки якості морських вод: Заклучний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Дикий Євген Олександрович. – ДР 0115U004289. УДК 504.064.3.

90 с.

Об'єкт дослідження - методи комплексної оцінки якості морського довкілля. Мета - аналіз існуючих комплексних методів оцінки якості морських вод та розробка рекомендацій щодо використання цих методів при комплексній оцінці якості морського середовища. В звіті наведені наукові матеріали з аналізу використовуваних у морському моніторингу методів комплексної оцінки стану морських екосистем - сучасних інтегральних методів біотестування та біоіндикації і комплексних розрахункових методів оцінки рівня трофності вод, а також порівняльна характеристика комплексних методів з оцінки стану морського довкілля. Надано рекомендації щодо комплексного використання інтегральних методів з біотестування та біоіндикації якості морського середовища, зокрема, на основі досліджень фізіолого-морфологічних, систематичних, кількісних, галобіонтних та сапробіологічних показників розвитку бентосних організмів, а також розрахункових комплексних оцінок рівня трофності вод за індексом E-TRIX і методом BEAST, застосування яких під час проведення морських моніторингових досліджень сприятиме отриманню інформації про екологічний стан довкілля.

87.04.17.0630/0216U006778

Розробка сценаріїв поліпшення якості прибережних вод Одеської затоки на базі математичного моделювання: Заклучний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр еко-

логії моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004293. УДК 504.064.2.001.18+504.45.058.

97 с.

Об'єкт дослідження – екосистема прибережних вод Одеської затоки. Предметом дослідження є показники стану морської екосистеми. Метою НДР є розробка сценаріїв поліпшення якості прибережних вод Одеської затоки на базі математичних експериментів по впливу основних природних та антропогенних факторів на екосистему. Методом дослідження є метод математичного моделювання. Була застосована математична модель морської екосистеми побудована на базі системи AQUATOX. Результати дослідження: -аналіз впливу природних та антропогенних факторів методами математичного моделювання показав, що стан екосистеми покращується при зменшенні надходження біогенів до прибережних вод внаслідок відсутності кордонів с/г угідь; -отримані результати можливо використовувати в розробках сценаріїв поліпшення якості прибережних.

87.04.17.0631/0216U006781

Оцінка стану Чорного моря у 2014 р. в форматі Секретаріату Чорноморської Комісії:

Заклучний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004296. УДК 504.064.

95 с.

Предмет дослідження - морське середовище Чорного моря в межах морської економічної зони України. Мета досліджень: оцінка стану та тенденції його змін для визначення основних першочергових заходів щодо зменшення антропогенного впливу на морське середовище. В 2014 році виконано 1 експедиція в Чорному морі (10 станцій моніторингу). За даними моніторингових спостережень надано сучасний стан гідрохімічного режиму і евтрофікації вод. Проведені розрахунки індексу трофності морських вод (E-TRIX) Одеської затоки і Придунайського узмор'я. Визначено рівень забруднення різних об'єктів морського середовища (води, донних відкладень, гідробіонтів) пріоритетними токсичними речовинами. У кооперації з Одеським національним університетом ім. І.І. Мечникова виконано відбір різних видів молюсків і риб та їх аналіз на вміст токсичних металів, хлорорганічних пестицидів і поліхлорованих біфенілів. Проведена порівняльна оцінка фактичного рівня забруднення Екологічним нормативам якості морського середовища. Виконана оцінка стану гідробіологічної спільноти (фіто-, зоопланктон, зообентос) досліджених районів.

87.04.17.0632/0216U006783

Інформаційно - картографічне забезпечення міжнародної регіональної системи моніторингу у 2015 р:

Заклучний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004298. УДК 504.064.3.

41 с.

Ціллю НДР є створення інформаційного забезпечення стану забруднення Чорного моря за результатами регіонального моніторингу причорноморських країн у 2014 р. Український науковий центр екології моря є регіональним активним центром з моніторингу та оцінки забруднення Чорного моря і на постійній основі здійснює науковий і інформаційний зв'язок з регіональними центрами з моніторингу і оцінки забруднення Чорного моря держав Чорноморського регіону і секретаріату Стамбульської комісії для обміну і координації дій по впровадженню стратегічного плану дій щодо збереження та захисту Чорного моря. Регіональний екологічний моніторинг в Чорному морі здійснюється в рамках комплексного моніторингу Чорного моря та програми оцін-

ки, який реалізований BSC з 2000 року і адресований на визначення основних транскордонних екологічних проблем в регіоні Чорного моря. УкрНЦЕМ розробив регіональну базу даних щодо забруднення Чорного моря і забезпечив взаємодію апаратних, програмних і картографічних комплексів, які в цілому призначені для того, щоб надати інформацію про екологічний стан Чорного моря зацікавленим державним організаціям, науковим інститутам і громадськості.

87.04.17.0633/0216U006784

Реорганізація програмного і технічного забезпечення єдиної геоінформаційної системи УкрНЦЕМ для нарощення потенціалу: бази даних; автоматизованої системи контролю якості даних; обчислюваних можливостей серверних ресурсів і веб-сайту УкрНЦЕМ: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Український Володимир Васильович. – ДР 0115U004299. УДК 504.064.3.

36 с.

УкрНЦЕМ на сьогодні володіє досить великим потенціалом накопичених даних щодо екологічного стану Азово - Чорноморського басейну України, прибережної смуги України, даних шести держав Чорноморського регіону. Для використання цієї інформації необхідно забезпечити її доступність (з урахуванням вимог державної таємниці, авторських прав і адміністративних обмежень) всім потенційним споживачам у рамках єдиного комплексного підходу і збереження концептуальної єдності в цілому. Для вирішення цих задач в УкрНЦЕМ розроблена єдина геоінформаційна система, яка ґрунтується на потребах у роботі з географічними даними. Метою НДР є вибір стратегії раціонального використання обчислювальних потужностей які спрямовані на поліпшення необхідних параметрів функціонування, відмовостійкості, безпеки, підвищення якості наданих послуг, та зменшення витрат на обслуговування та модернізацію.

87.04.17.0634/0216U006785

Модернізація бази даних антропогенного навантаження. розробка інтерфейсу керування: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Український Володимир Васильович. – ДР 0115U004300. УДК 504.064.2:004.65.

91 с.

Об'єкт дослідження - антропогенне навантаження на прибережні території України, база даних антропогенного навантаження. Мета роботи - розробка інтерфейсу керування базою даних антропогенного навантаження (БДАН), визначення показників антропогенного навантаження (ПАН) в прибережних районах Одеської області. Метод дослідження - емпіричний та теоретичний. Було проаналізовано структуру БДАН. Обґрунтовано вибір системи керування базами даних на базі якої створювався інтерфейс керування БДАН. Розглянуто та проаналізовано алгоритми проведення розрахунків та напрями автоматизації БДАН. Також розглянуто аспекти функціонування БДАН, доступу до бази та питання організації захисту даних. Розроблено та реалізовано інтерфейс БДАН. Реалізовано методику визначення ПАН в прибережних районах з використанням інтерфейсу БДАН. Реалізовано та проаналізовано застосування даних мережі контролю якості вод річок Деркомгідромету при визначенні антропогенного навантаження. Розраховано та проведено ранжирування і аналіз прибережних територій Одеської області за ступенем антропогенного навантаження.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.04.17.0635/0516U000398

Матвеева Ірина Валеріївна. Наукові основи оцінювання надійності екологічних систем в умовах дії радіаційних чинників: Дис... д.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 16.05.2016.

УДК 577.34-616.3.

375 с.: 42 табл., 67 іл. – Бібліогр.: 361 назва.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 21.06.01 "Екологічна безпека" (Національний авіаційний університет, 2016). У дисертації наведено результати дослідження і моделювання радіоекологічних процесів на основі розроблених автором ідей теорії радіоемності і надійності. Основна мета роботи - надійніший аналіз різного типу екосистем як систем транспорту радіонуклідів з навколишнього середовища до людини. Проведено оцінювання стану і благополуччя біоти екологічних систем через її здатність накопичувати і утримувати в біомасі штучний трасер - цезій-137 (¹³⁷Cs), який є аналогом калію. Встановлено, що надійність утримування трасера в компонентах камерних моделей екосистем може визначатися як відношення суми швидкостей надходження трасера в даний компонент екосистеми до суми швидкостей надходження і відтоку трасера з розглянутої частини екосистеми в пов'язані з нею інші елементи екосистеми. У роботі розроблено й застосовано метод надійнісної структуризації екологічних систем, що складається з чотирьох етапів: 1) побудова камерної радіоекологічної моделі екосистеми; 2) визначення її конфігурації (послідовна, паралельна або комбінована); 3) визначення параметрів і швидкостей переходу радіонуклідів між камерами; 4) розрахунок надійності структурних елементів та екосистеми в цілому. У дисертації проаналізовано і обґрунтовано застосування контрзаходів для ефективної ліквідації наслідків різних видів забруднень. Основне завдання, що лежить в основі вибору контрзаходів, - дезактивація території, зниження індивідуальних доз опромінення для персоналу і населення, зменшення колективних доз. Ключові слова: радіоемність екосистем, надійність екосистем, моделювання радіоекологічних процесів, контрзаходи, безпека екосистем

87.04.17.0636/0416U002263

Симканич Олеса Іванівна. Хімічний та радіоекологічний моніторинг важких металів і гамма-радіонуклідів в об'єктах довкілля Закарпаття: Дис... к.х.н. /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 504.064:502.4:550.42: 539.166:543.421.

194 с.: 42 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Робота присвячена хімічному та радіоекологічному моніторингу Національних природних парків Закарпатської області. Запропоновано комплексний підхід щодо проведення фонового моніторингу, який полягає у поєднанні параметрів розподілу важких металів та гамма-активних радіонуклідів у об'єктах довкілля. Доведена валідність оптимізованої методики визначення питомої активності радіонуклідів методом гамма-спектроскопії, а також правильність визначення важких металів методом атомно-абсорбційної спектроскопії. Встановлено закономірності міграції цих компонентів у межах Національних природних парків "Синевир", "Ужанський" і "Зачарований край", які належать гірським, передгірським і низинним районам Закарпаття. Встановлено дві протилежні закономірності. По-перше, загальна питома активність природних гамма-активних радіонуклідів, без

урахування 40К, у гірських районах є вищою, ніж у передгірських і низинних відповідно, що зумовлено особливостями геології молодих Карпатських гір, що слід враховувати в процесі екологічного нормування. По-друге, вміст важких металів у об'єктах довкілля гірської частини Закарпатської області є нижчим, ніж у передгірських і низинних відповідно, тобто має місце міграція важких металів. Це враховано при розробці рекомендацій по встановленню нормативів стану об'єктів довкілля. Доведено природу походження важких металів і радіонуклідів у об'єктах довкілля, методами кластерного і факторного аналізу встановлено закономірності розподілу цих компонентів за територіальною ознакою, тощо. Особливої уваги заслуговують дослідження у межах пралісів, адже такі дані можуть бути використані як нормативи фонового стану природних об'єктів. Запропоновано, як критерій безпеки стану ґрунтів за вмістом важких металів, використовувати їх міграційну здатність (відношення вмісту кислоторозчинних форм до їх валового вмісту), а критеріями радіаційного моніторингу - використовувати радіоактивні мітки, такі як ^{214}Bi (ряд ^{238}U) і ^{228}Ac , ^{212}Pb (ряд ^{232}Th), а також відношення сумарної активності природних радіонуклідів ряду ^{232}Th до ряду ^{238}U . На основі проведених досліджень розроблено рекомендації по встановленню нормативів стану об'єктів довкілля, що впроваджено в системі екологічного менеджменту, проведено паспортизацію ґрунтів і картографування територій об'єктів природно-заповідного фонду, а результати досліджень впроваджено у навчальний процес.

87.04.17.0637/0216U006786

Облаштування інтерактивного картографічного сервісу "Евтрофікація морських вод ПЗЧМ" згідно з рекомендацією DPSIR та Директивою INSPIRE: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Український Володимир Васильович. – ДР 0115U004301. УДК 504.054.

69 с.

Звіт про НДР: с. 69 рис.55,табл. 8, джерел10. Мета науково дослідної роботи - створення інтерактивного картографічного сервісу "Евтрофікація морських вод ПЗЧМ". Сервіс розміщено на сайті УкрНЦЕМ www.sea.gov.ua. Сервіс має багатий науковий, аналітичний і картографічний матеріал і доступний користувачам завдяки використанню новітніх інформаційних технологій. Сервіс надає можливість швидкого та зручного доступу до наукової інформації щодо головної проблеми морських вод північно західної частини Чорного моря - евтрофікації. В основу створення сервісу "Евтрофікація морських вод ПЗЧМ" було покладено Концепцію DPSIR як найкращий Європейський досвід вирішення проблем ефективного природокористування та сталого розвитку. Згідно цієї концепції, за звітний період, було організовано структуру сервісу на сайті УкрНЦЕМ. Сервіс містить інформацію щодо кожної складової DPSIR які відображають процеси евтрофікації в ПЗЧМ.Проведено попереднє наповнення інформаційних блоків сервісу щодо стану ПЗЧМ. До картографічної системи внесені дані моніторингових досліджень щодо біогенів в ПЗЧМ. НДР "Створення інтерактивного картографічного сервісу "Евтрофікація морських вод ПЗЧМ", яка є компонентом одного з основних наукових напрямків "Інформаційне забезпечення науково-технічних робіт в галузі морського природокористування", виконувалась згідно плану науково-дослідних робіт НДУ "Український науковий центр екології моря" (УкрНЦЕМ) з 2013 по 2015рр., представлена двома проміжними науковими звітами і заключним науково - технічним звітом. Головним завданням наукової роботи є діючий сервіс "Евтрофікація морських вод ПЗЧМ" з посиланням:

<http://ims.sea.gov.ua:8081/flexviewers/eutrophication/>.

87.17 Забруднення й охорона атмосфери

87.04.17.0638/0216U006776

Інвентаризація джерел забруднення атмосферного повітря півночі Одеської області та визначення впливу окремих підприємств на рівень забруднення: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Павленко Микола Юхимович. – ДР 0115U004291. УДК 504.3.054;504.064.2.

101 с.

Об'єкт дослідження - атмосферне повітря півночі Одеської області . Мета роботи - визначення кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та частки внеску стаціонарних і рухомих джерел, а також окремих підприємств півночі Одеської області в загальну масу забруднень. Показано, що кількість викидів від автотранспорту перевищує викиди від стаціонарних джерел забруднення. Найбільша кількість викидів від автотранспорту в 2014 році була в Балтському районі та в м.Котовск, від стаціонарних джерел в м.Котовськ та Ананьївському районі. Відповідно до розрахунків категорії безпеки підприємств, Котовське управління "Одесагаз", відділи Освіти Кодізької та Балтської районних державних адміністрацій, з існуючих чотирьох класів безпеки, віднесені до III класу безпеки.

87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів

87.04.17.0639/0416U002145

Суходольська Ірина Леонідівна. Закономірності формування та трансформація сполук нітрогену у воді малих річок Рівненщини: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 06.04.2016.

УДК 556.5:543.632.567(477.81).

176 с.: 10 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

Дисертація присвячена з'ясуванню закономірностей формування вмісту неорганічних сполук нітрогену та впливу біотичних і абіотичних чинників на складові їхнього балансу в річкових екосистемах Рівненської області за різного характеру антропогенного навантаження. Встановлено, що головною формою сполук нітрогену річкових екосистем усіх досліджуваних територій є нітроген амонійний. Показано, що визначальними чинниками, які регулюють вміст та співвідношення сполук нітрогену є O_2 , рН, температура води та забруднення металами. Визначено вплив фітопланктону на вміст неорганічних сполук нітрогену у річках.

87.04.17.0640/0216U006765

Оцінка стану евтрофікації за індивідуальними і комплексними показниками якості вод північно-західного шельфу Чорного моря у 2015 році: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004280. УДК 504.45.058; 504.4.054; 504.064.

102 с.

Об'єкт дослідження - морські води та екосистема північно-західного шельфу Чорного моря (ПЗШ ЧМ). Мета НДР - оцінка ступеню евтрофікації вод північно-західного шельфу Чорного моря у 2015 році під впливом антропогенного навантаження та природних чинників на підставі індивідуальних і комплексних показників, оцінка масштабу розвитку евтрофікації та її наслідків. Методи дослідження - в НДР використовувалися традиційні методи аналіти-

чного узагальнення даних та статистичного аналізу, на підставі екологічних досліджень ПЗШ ЧМ, виконаних Українським науковим центром екології моря в 2000-2015 рр., із залученням супутникової інформації, даних Державної гідрометеорологічної служби України та даних літературних джерел. Інтегральна оцінка рівня трофності і якості вод виконувалась за показником E-TRIX та методикою BEAST, розробленою EU HELCOM. Результати дослідження - визначені стан і сучасні тенденції вмісту біогенних речовин в водах ПЗШ ЧМ, зменшення вмісту фосфатного і загального фосфору та мінеральних форм азоту. Відмічені слабкі тенденції до зниження вмісту хлорофілу-а. За показниками E-TRIX і BEAST визначається тенденція до зниження трофності прибережних вод Одеського регіону в районах віддалених від точкових джерел антропогенного навантаження. Високий рівень трофності вод зберігається в районах впливу річок, в першу чергу Дунаю. Ключові слова: Чорне море, північно-західний шельф, вміст біогенних речовин, евтрофікація, якість вод, комплексна оцінка.

87.04.17.0641/0216U006768

Оцінка просторово-часової мінливості зон взаємодії річкових і морських вод в гирлових областях річок північно-західного шельфу Чорного моря та деталізація мінливості зважених, біогенних речовин і якості ґрунтів гирлової області Дунаю під впливом природних і антропогенних факторів: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004283. УДК 504.454. 44 с.

Звіт про НДР: 44 с., 31 рис., 3 додатки, 9 джерел. Об'єкт дослідження - гирлові зони річок північно-західного шельфу Чорного моря. Мета роботи: дати оцінку просторово-часової мінливості зон взаємодії річкових і морських вод в гирлових областях річок північно-західного шельфу Чорного моря та деталізувати мінливість зважених, біогенних речовин і якості ґрунтів гирлової області Дунаю під впливом природних і антропогенних факторів. Для досягнення мети необхідно вирішити наступні завдання: - визначення характеристик гирлових областей річок Чорного моря; - збір доступних літературних і ретроспективних даних; - аналіз гео-екологічного стану зон змішування річкових і морських вод гирлових областей річок північно-західної частини Чорного моря (ПЗЧМ) і узагальнення отриманих матеріалів. Методи дослідження: аналіз і узагальнення ретроспективних даних і літературних джерел, експедиційний, лабораторний. Результати та їх новизна: отримані і узагальнені нові дані, що характеризують гео-екологічний стан зон взаємодії річкових і морських вод в гирлових областях річок північно-західного шельфу Чорного моря. Науково-технічна робота спрямована на створення єдиного комплексу сучасних гідрологічних, літологічних, геохімічних, геофізичних даних і забруднюючих речовин (важкі метали і нафтопродукти) для вирішення оперативних та довгострокових завдань діагнозу впливу джерел забруднення на стан морського довкілля.

87.26 Вплив забруднень навколишнього середовища на стан природних екосистем, популяцій і окремих рослинних і тваринних організмів

87.04.17.0642/0416U002147

Шевцова Тетяна Володимирівна. Біологічна активність пилку берези бородавчастої (*Betula verrucosa* Ehrh.) в залежності від місця зростання: Дис... к.б.н. /Тернопільський дер-

жавний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. – Захищено 22.04.2016.

УДК 638.138:582.632.1:57.04(4)(043.5).

168 с.: 46 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 389 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню хіміко-біологічних, морфологічних особливостей та біологічної дії in vitro анемофільного пилку популяцій берези бородавчастої із паркових, лісових, придорожніх насаджень та із території аеродрому з Київської та Рівненської областей України та м. Нітра Словацької республіки при комплексному впливі екологічних факторів природного навколишнього середовища місць зростання дерев на алергенний (рівень експресії гену Bet v 1, забруднення пилку важкими металами, мікроорганізмами, мікотоксинами) та адаптогенний (вміст білків, жирних кислот ліпідів, аскорбінової кислоти, флавоноїдних сполук) потенціали пилку.

87.04.17.0643/0416U002264

Федорова Валентина Михайлівна. Вплив природної модифікації глинистих мінералів на сорбційно-десорбційну поведінку радіонуклідів у доквіллі: Дис... к.х.н. /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. – Захищена 19.05.2016.

УДК 66.081:[546(36+42)]+504.06.

173 с.: 19 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню важливої екологічної задачі - встановленню впливу гумінових кислот та гідроксидів Fe(III), осаджених на поверхні

глинистих компонентів ґрунтів, на особливості розподілу ¹³⁷Cs та ⁹⁰Sr у навколишньому середовищі. Обґрунтовано вибір сорбентів та вилуговуючих реагентів для дезактивації радіоактивно забруднених об'єктів довкілля. Запропоновано новий високоефективний сорбент - фероціанідна форма цинк-алюмінієвого шаруватого подвійного гідроксиду, для вилучення ¹³⁷Cs із водних середовищ.

87.29 Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида

87.04.17.0644/0216U001894

Науково-інноваційні основи ландшафтного аналізу агроєкосистем: Заключний звіт /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Керівник Максименко Надія Василівна. – ДР 0114U002892. УДК 504.54.062. 40 с.

Мета роботи: Розробка науково-інноваційних основ ландшафтного аналізу агроєкосистем Методи дослідження: картографічні, ландшафтно-екологічні, геохімічні та методи ландшафтного планування. Отримано такі результати: 1.Проведено всі етапи ландшафтного планування агроєкосистем на прикладі Чугуївського району. 2.Методами картографічного моделювання з використанням програмного забезпечення ГІС створено тривимірну цифрову модель рельєфу Чугуївського району Харківської області. 3.Розроблено науково обґрунтовані оптимізаційні заходи. 4.Зроблено аналіз літературних джерел, стосовно впливу важких металів, що містяться у ґрунтах на здоров'я населення сільськогосподарських поселень (агроєкосистем). 5.Зроблено просторовий аналіз ландшафтно-та медико-екологічної ситуації у Харківській області. 6.Розроблено відповідні картографічні твори. Методичні підходи можуть бути реалізовані при проведенні ландшафтного планування інших адміністративних районів Харківської області та інших областей України.

87.04.17.0645/0216U006770

Дослідження розповсюдження сучасної ре-

седиментації донних відкладів північно - західного шельфу Чорного моря: Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004285. УДК 504.54.056.

56 с.

Об'єкт дослідження - сучасні голоценові донні відклади джемєтинського ярусу (Q1Vdj) північно-західної частини Чорного моря та дельти р. Дунай. Мета роботи - дослідження ареалів поширення реседиментації донних відкладів північно - західного шельфу Чорного моря та дельти р. Дунай. Методи досліджень - геоекологічні роботи по вивченню реседиментації голоценових донних відкладів джемєтинського ярусу (Q1Vdj).

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.04.17.0646/0216U002673

Літопис природи. Книга 4 (2015 рік): Заключний звіт /Національний природний парк "Тузовські лимани"; Керівник Попова Олена Миколаївна. – ДР 0116U004181. УДК 502.4+504.062.2:502.7.

377 с.

Звіт про виконання робіт за 2015 рік - Літопис природи, том 4. Звіт складається з: розділів - 11, рисунків - 64, таблиць - 39, літературних джерел згідно посилань - 167. Об'єкт досліджень: рослинний та тваринний світ який знаходиться на території НПП "Тузовські лимани", абіотичне середовище пов'язане з цією територією та антропогенний вплив на рослинний, тваринний світ. Мета роботи: узагальнення результатів наукових досліджень і супутніх робіт за 2015 рік на території парку. Методи досліджень: ретроспективний пошук і аналіз науково-технічної літератури, аналіз нормативних документів щодо природоохоронної діяльності в межах України; маршрутні польові обстеження і спостереження за біологічною складовою і абіотичним середовищем; лабораторні дослідження; поповнення наукового фонду (гербарій, фототека); камеральна обробка матеріалів (складання карт, обробка матеріалів спостереження за флорою, фауною і деякими показниками абіотичного середовища, комп'ютерний набір і оформлення матеріалів спостереження, підготовка, написання наукових і науково-публіцистичних робіт за матеріалами досліджень і проведених робіт і заходів, тощо). Результатом проведеної роботи є відомості про компоненти флори, фауни, абіотичного середовища та проведення еколого-просвітних заходів на території НПП "Тузовські лимани". Результати проведених робіт допоможуть більш ефективно сприяти збереженню біорізноманіття в межах парку і на прилеглий території.

87.04.17.0647/0216U006750

Організаційно-економічні засади врегулювання екологічних конфліктів: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Сабадаш Віктор Володимирович. – ДР 0111U006115. УДК 502.14(100):339.726.5.

75 с.

Об'єкт дослідження: методологічні й прикладні аспекти виникнення й розвитку екологічного конфлікту, механізми його врегулювання у соціально-економічних системах. Мета: обґрунтування організаційно-економічних засад врегулювання екологічних конфліктів як на національному, так і міжнародному рівнях; створення відповідних механізмів та інструментарію врегулювання - зниження конфліктного потенціалу природокористування й забезпечення поступального соціально-економічного розвитку. Методи дослідження: системно-структурний аналіз, порівняльний

аналіз, логічного узагальнення, прогнозування, економіко-математичного моделювання та програмування. Результатом є обґрунтування необхідності й доцільності запровадження організаційно-економічних механізмів врегулювання екологічних конфліктів у соціально-економічних системах. Новизна результатів: запропоновано методологічні підходи до детермінації екологічного конфлікту; визначено категорію "екологічного конфлікту"; запропоновано типологію екологічних конфліктів; виявлено економіко-екологічні обмеження й синергетичні ефекти процедур врегулювання екологічних конфліктів; запропоновані основні напрями діяльності в умовах обмеженості ресурсів

87.04.17.0648/0216U006771

Підготовка розділу до Національної доповіді України (оцінка стану екосистеми Чорного та Азовського морів у 2014 році): Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Коморін Віктор Миколайович. – ДР 0115U004286. УДК 502.3.

39 с.

Предмет дослідження - морське середовище Чорного та Азовського морів. Мета досліджень: оцінка стану та тенденції його змін для визначення основних першочергових заходів щодо зменшення антропогенного впливу на морське середовище морів України. За даними моніторингових спостережень і літературних джерел надано сучасний стан евтрофованості вод, забруднення морського середовища токсичними речовинами, стан гідробіоценозів у 2014 році.

87.04.17.0649/0216U006777

Розроблення методології використання погодно-кліматичного ресурсу у рекреаційному господарстві приморських регіонів:

Заключний звіт /Науково-дослідна установа "Український науковий центр екології моря"; Керівник Павленко Микола Охримович. – ДР 0115U004292. УДК 502.333.

96 с.

Об'єкт дослідження - процес використання погодно-кліматичних ресурсів у системі сталого розвитку приморських регіонів. Мета роботи - розробка наукових рекомендацій використання погодно-кліматичних ресурсів у рекреаційному господарстві приморських регіонів на засадах теорії комплексного збалансованого природокористування. Проведено аналіз основних підсистем та напрямків вдосконалення природно-ресурсної бази рекреації у приморських регіонах та оптимізації ефективності використання погодно-кліматичних ресурсів у рекреаційному господарстві. Науково-технічна робота спрямована на подальший розвиток і поглиблення наукових засад використання кліматичних ресурсів у рекреаційній діяльності. У результаті роботи отримані і узагальнені нові дані, що характеризують стан і перспективи розвитку рекреаційної діяльності у зв'язку з кліматичними змінами у приморських регіонах.

87.51 Охорона навколишнього середовища і природних ресурсів в окремих регіонах і країнах

87.04.17.0650/0216U006788

Літопис природи Том ХІІ: Заключний звіт /Національний парк "Гуцульщина"; Керівник Стефурак Юрій Петрович. – ДР 0116U006290. УДК 50.2 72 (091), 551, 556, 58, 582, 59, 630, 91.

340 с.

У 2013 році дослідження велися відповідно до програми "Літопису природи" та плану науково - технічних заходів НПП "Гуцульщина". Діяльність наукового відділу бу-

ла спрямована на інвентаризацію флори та фауни, ведення фенологічних та метеорологічних спостережень, ведення календаря природи та моніторинг лісів, розробку та впровадження заходів зі збереження рідкісних видів флори та фауни. Продовжувалось формування комп'ютерної інформаційної бази даних, до якої входять картографічна програма MAPinfo; ІДКПЗФ- Державний кадастр природно-заповідного фонду України з додатками; Gigitals - створення ГІС тощо. За матеріалами наукових досліджень опубліковано: 1 монографія, 24 статті, проведено 2 науково-технічні ради, 7 семінарів, 1 міжнародний науково-практичний семінар.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.04.17.0651/0516U000447

Вамболь Віола Владиславівна. Наукові засади екологічно безпечної технології утилізації твердих вуглецевмісних відходів: Дис... д.т.н. /Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. – Захищена 27.05.2016.

УДК 628.477.

367 с.: 14 табл., 131 іл. – Бібліогр.: 314 назви.

Об'єкт дослідження - процеси екологічно безпечного поводження з твердими вуглецевмісними відходами. Предмет дослідження - закономірності забезпечення екологічної безпеки при утилізації твердих вуглецевмісних відходів. Методи дослідження - у роботі використано системний аналіз, теорія диференціальних рівнянь з частинними похідними, чисельне моделювання, основні співвідношення термодинаміки, теплопередачі, тепломасообміну і гідрогазодинаміки, зокрема рівняння стану Пенга-Робінсона для опису коефіцієнтів теплофізичних властивостей робочих тіл. Ступінь впровадження - впроваджено спосіб утилізації та методики розрахунку пристроїв для створення рідинних завів, що запобігають розповсюдженню забруднювачів, у навчальному процесі та на виробничих підприємствах України. Галузь використання - виробничі підприємства, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та Міністерство екології та природних ресурсів України.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.25 Космічна техніка і технологія

89.04.17.0652/0516U000407

Заїка Віктор Федорович. Методологія підвищення якості функціонування телекомунікаційної системи радіотехнічного комплексу управління низькоорбітальними космічними апаратами подвійного призначення: Дис... д.т.н. /Державний університет телекомунікацій. – Захищена 28.04.2016.

УДК 629.783.

410 с.: 43 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Робота присвячена розробці науково-методологічних основ побудови телекомунікаційної системи (ТС) наземного радіотехнічного комплексу управління (НРТКУ) низькоорбітальним (н/о) угрупованням космічних апаратів (КА) подвійного призначення (ПП) для підвищення якості її функціонування за рахунок синтезу траєкторної системи НРТКУ на основі наземно-космічного радіоінтерферометру. Розглянуто особливості управління н/о угрупованням КА ПП одним НРТКУ, проблеми урахування впливу властивостей тропосфери і іоносфери Землі на розповсюдження електромагнітних хвиль надвисокочастотного і крайвисокочастотного діапазонів та обґрунтовано основні напрямки

вдосконалення способів формування і обробки сигналів з метою забезпечення необхідної завадостійкості ТС НРТКУ. Визначені необхідні характеристики синхронізації, пропускну спроможності, завадозахищеності і точності визначення параметрів руху н/о КА радіоінтерферометричним методом, удосконалено модель прогнозування руху н/о КА під впливом збурюючих факторів та розроблено методику оптимального послідовного планування сеансів управління і метод збору і обробки інформації від н/о КА ПП наземно-космічним радіоінтерферометром. Розроблено науково-технічні рекомендації щодо синтезу ТС НРТКУ н/о КА ПП з підвищеними показниками пропускну спроможності і завадостійкості у нелінійних каналах з частотно-селективним завмиранням.

89.51 Дослідження астрономічних об'єктів космічними засобами

89.04.17.0653/0216U002689

Вплив неорганічних наночастинок аналогів місячного та марсіанського ґрунту на нервові закінчення головного мозку та клітини крові: оцінка біомодулюючих властивостей та токсичної дії: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ; Керівник Борисова Тетяна Олександрівна. – ДР 0112U004255. УДК 523.3-36:523.43-36:577.112.384.4:577.175.82:612.815.1.

67 с.

Шкідливий вплив місячного та марсіанського ґрунту/пилу на тканини, що безпосередньо зазнають його дії, добре описані в літературі, в той час як його дія на тканини після перерозподілу його частинок в організмі тільки починає досліджуватись. При вдиханні, ультрадисперсні частинки затримуються в носовій порожнині та дихальних шляхах, і можуть переноситись в центральну нервову систему (ЦНС). Нейротоксичний потенціал місячного та марсіанського пилу досі не оцінений. Відомо, що глутамат є головним збуджуючим нейромедіатором в ЦНС ссавців, який бере участь у багатьох процесах нормального функціонування мозку. Порушення гомеостазу глутамату є одним з основних аспектів патогенезу багатьох нейрологічних захворювань. Дослідження було зосереджено на аналізі впливу симулянтів місячного та марсіанського ґрунту/пилу на ключові характеристики глутаматергічної нейротрансмісії. Оцінку розміру частинок симулянтів (зокрема і фракції частинок з малим діаметром) до і після обробки ультразвуком визначали методом фотонної кореляційної спектроскопії. З використанням міченого L-[14C]глутамату, було показано, що в присутності симулянта місячного пилу зростає зв'язування L-[14C]глутамату з ізольованими нервовими закінченнями головного мозку щурів (синапсосомами) в середовищі з низькою концентрацією Na⁺ та за низької температури (+4°C). В присутності симулянта марсіанського пилу та наночастинок магнетиту змін у зв'язуванні L-[14C]глутамату з синапсосомами не спостерігається. В експериментах з використанням потенціал-чутливого флуоресцентних зондів було показано, що в присутності симулянтів місячного та марсіанського пилу, а також наночастинок магнетиту, синапсосоми зберігають здатність підтримувати мембранний потенціал та протонний градієнт синаптичних везикул. Методом електронного парамагнітного резонансу показано, що фракції симулянтів місячного та марсіанського пилу з магнітними властивостями не зв'язуються з синапсосомами, тобто підвищення зв'язування глутамату з синапсосомами у присутності симулянтів не пов'язано з компонентами пилу, які мають магнітні властивості. При цьому методом лазерної кореляційної спектроскопії показано збільшення середнього діаметру нервових терміналей та тромбоцитів в присутності симулянту мі-

сячного пилу, що свідчить про зв'язування симулянтів з нервовими терміналами та тромбоцитами. Поєднання постійного подразнення від контакту з частинками ґрунту, особливо у довгострокових місіях, а також супутнє запалення, стрес, змінена гравітація, підвищена радіація, УФ і т.д. можуть посилити токсичність ґрунту. Тому проведено дослідження щодо сумісної дії симулянтів пилу та гіпергравітації. Показано, що в присутності симулянтів місячного та марсіанського пилу нервові термінали, отримані з головного мозку щурів, що зазнали гравітаційного навантаження, зберігають здатність підтримувати мембранний потенціал. В присутності симулянта місячного пилу в середовищі з низькою концентрацією Na^+ зростає зв'язування L-[^{14}C]глутамату з нервовими закінченнями, ізольованими з головного мозку щурів, що зазнали гравітаційного навантаження. Отже, ефект симулянту місячного пилу є унікальним у порівнянні з симулянтом марсіанського пилу та наночастинками магнетиту.

Викликаючи зміни позаклітинного рівня глутамату, який є вкрай важливим для правильної синаптичної передачі, місячний пил може мати шкідливий вплив на гомеостаз цього нейромедіатора в ЦНС. У довгострокових місіях поєднання умов зміненої гравітації з постійним контактом з частинками пилу можуть посилити його токсичну дію. За матеріалами проекту опубліковано 8 статей, з них 7 - у міжнародних фахових виданнях з сумарним "імпакт" фактором 19, а також 7 тез доповідей. Продовження досліджень у даному напрямку дозволить детально з'ясувати токсичний потенціал місячного та марсіанського пилу, оцінити механізм біомодуючої та нейроактивної дії пилу, відокремити особливі ефекти магнітних наночастинок та карбонових структур у його складі, а також розробити стратегію його використання в космічній біотехнології, що буде значним внеском в позицію України як потужної космічної Держави з значним науковим потенціалом.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Абдуллаєва Яна Алімівна	0460	Вінярська Галина Богданівна	0321
Айшпур Олена Євгенівна	0466	Вірковська Анастасія Андріївна	0034
Ал-Фартусі Мустафа Асаад Муншид	0571	Вітренко Дмитро Васильович	0525
Альбокрінов Андрій Анатолійович	0530	Возняк Ірина Ярославівна	0542
Амбражей Оксана Анатоліївна	0389	Волинець Уляна Андріївна	0079
Андріїв Наталія Миколаївна	0476	Волков Олексій Олегович	0514
Андрусів Уляна Ярославівна	0059	Воронін Яков Геннадійович	0121
Антохів-Сколоздра		Ву Та Кионг	0412
Олеся Михайлівна	0161	Габрусєва Ірина Юріївна	0309
Аронова Ріма Семенівна	0213	Гаврилко Євген Володимирович	0375
Артюх Антон Володимирович	0285	Гаврилюк Анна Віталіївна	0171
Бабюк Наталя Петрівна	0506	Гайванович Наталія Василівна	0477
Бажмін Володимир Борисович	0190	Гайдай Ольга Ігорівна	0359
Бауман Катерина Володимирівна	0416	Гаркуша Максим Анатолійович	0534
БАХТАРОВ Андрій Валерійович	0265	Гецько Олександра Михайлівна	0281
Без'язичний Борис Іванович	0193	Гіптерс Зінаїда Василівна	0168
Берлізева Тетяна Вікторівна	0403	Глизь Юрій Іванович	0011
Бикова Тетяна Валеріївна	0262	Голубєв Станіслав Миколайович	0062
Битюк Інна Вікторівна	0023	Горбань Гліб Валентинович	0382
Бігунова Юлія Володимирівна	0167	Горяїнова Надія Валеріївна	0516
Білавич Галина Василівна	0169	Гоцалюк Алла Анатоліївна	0003
Білецька Юлія Геннадіївна	0216	Градюк Наталія Михайлівна	0479
Білик Тетяна Леонівна	0448	Грибніник Юлія Ізидорівна	0259
Білодід Ігор Миколайович	0128	Громов Артем Борисович	0537
Білоус Андрій Михайлович	0470	Гулай Ольга Іванівна	0196
Білоус Артем Олексійович	0030	Гурій Богдана Богданівна	0019
Білоцький Сергій Дмитрович	0111	Гурмач Василь Васильович	0324
Блецкан Михайло Михайлович	0298	Гурчіані Хатуна Джимшерівна	0276
Блик Ольга Ігорівна	0266	Гучек Петро Йосипович	0288
Боднар Олеся Михайлівна	0258	Даньшина Катерина Євгенівна	0145
Бойко Лариса Анатоліївна	0320	Денисовець Ірина Вікторівна	0251
Бойко Наталя Олександрівна	0096	Дергачова Анна Сергіївна	0014
Бойко Ольга Ігорівна	0533	Дзерович Наталія Іванівна	0511
Борець Юлія Василівна	0239	Динько Володимир Анатолійович	0192
Борисенко Ірина Ігорівна	0378	Діденко Наталія Олександрівна	0452
Борисенко Марина Олександрівна	0147	Дідун Лілія Іванівна	0250
Борщ Олександр Олександрович	0464	Дідух Вероніка Валеріївна	0095
Борщенко Валерій Володимирович	0335	Дмитренко Оксана Петрівна	0291
Будник Олександр Валентинович	0294	Дмитрієв Анатолій Анатолійович	0131
Бужбецький Ростислав Юрійович	0495	Добинда Ірина Петрівна	0352
Бурбан Олександр Вікторович	0296	Добрянська Тетяна Іванівна	0077
Бучинська Олена Вікторівна	0057	Домашова Лілія Олександрівна	0463
Вамболь Віола Владиславівна	0651	Дубов Дмитро Володимирович	0158
Варпівховський Руслан Леонідович	0468	Дубровіна Ірина Володимирівна	0226
Василенко Олена Миколаївна	0230	Дуганець Віктор Іванович	0162
Василець Наталія Михайлівна	0240	Дудатьєв Ігор Андрійович	0418
Василик Юлія Володимирівна	0319	Дьомін Сергій Геннадійович	0531
Васильєв Андрій Анатолійович	0075	Дяченко Людмила Миколаївна	0178
Васильчук Євген Олегович	0154	Жалейко Дар'я Миколаївна	0274
Василюк Ольга Миколаївна	0327	Жебчук Роман Леонідович	0065
Вахула Богдан Ярославович	0020	Жеребятєв Олександр Сергійович	0505
Ващинський Віталій Михайлович	0299	Жихарева Лілія Володимирівна	0237
Величко Олександр Петрович	0054	Жук Олена Вікторівна	0422
Верещака Іван Михайлович	0066	Жукевич Ірина Петрівна	0198
Висоцька Зоряна Іванівна	0252	Жукова Галина Вікторівна	0179
Вінічук Марія Володимирівна	0076	Жумбей Маріанна Михайлівна	0203
		Жураковський Богдан Михайлович	0282

Завада Оксана Олександрівна	0552	Кравчук Юлія Анатоліївна	0558
Завацький Вадим Юрійович	0241	Крайник Ярослав Михайлович	0381
Завгородня Євгенія Євгенівна	0201	Кривоконь Олександр Григорович	0401
Загиней Зоя Аполлінаріївна	0149	Криворучко Олена Вікторівна	0548
Заїка Віктор Федорович	0652	Крочак Святослава Петрівна	0523
Зайцев Геннадій Леонідович	0423	Крупник Зоряна Ігорівна	0231
Замазій Оксана Василівна	0087	Крюкова Ольга Юріївна	0084
Запорожченко Марина Борисівна	0510	Кудерська Надія Іванівна	0116
Засельський Ігор Володимирович	0424	Кузін Микола Олегович	0308
Заяць Євген Іванович	0447	Кузьминський Олександр Володимирович	0188
Зборовська Ольга Володимирівна	0472	Кулик Аліна Степанівна	0437
Зеленський Віталій Миколайович	0144	Кулікова Марія Валеріївна	0543
Змага Яна Василівна	0583	Кулінченко Руслан Вадимович	0535
Зубчик Світлана Миколаївна	0098	Кульбанська Іванна Миколаївна	0471
Ігнатенко Микола Миколайович	0051	Кумейко Андрій Вікторович	0126
Ільїн Валерій Юрійович	0086	Курільченко Валерія Валеріївна	0184
Ісаєнков Станіслав Валентинович	0326	Курільченко Ірина Юріївна	0325
Ісапчук Юлія Вікторівна	0267	Куцак Алла Валеріївна	0556
Казюка Наталія Петрівна	0083	Ланських Олена Борисівна	0163
Калашник Олена Анатоліївна	0146	Лаппо Ірина Миколаївна	0595
Каран Євген Валентинович	0413	Лаугс Олена Леонідівна	0507
Караульна Віталіна Миколаївна	0337	Лах Мар'яна Романівна	0204
Кахіяні Юлія Володимирівна	0229	Лашкул Валерій Анатолійович	0222
Кашаба Марина Анатоліївна	0529	Левіт Леонід Зігфрідович	0233
Кеча Анна Станіславівна	0129	Левченков Дмитро Олександрович	0008
Кірін Роман Станіславович	0141	Легка Леся Іванівна	0253
Клим Галина Іванівна	0293	Лейба Євген Васильович	0138
Клименко Ігор Вікторович	0457	Леонтєв Дмитро Анатолійович	0503
Климко Володимир Іванович	0364	Леськів Соломія Романівна	0152
Коваленко Денис Володимирович	0195	ЛУБЧАК Вадим Михайлович	0263
Ковальчук Вікторія Іванівна	0566	Липчанко-Ковачик Оксана Василівна	0225
Ковальчук Галина Романівна	0092	Лисенко Олександр Сергійович	0541
Ковтун Наталія Михайлівна	0001	Литвиненко Раїса Олександрівна	0343
Ковтун Наталія Сергіївна	0085	Лихач Вадим Ярославович	0462
Козирєв Валерій Валерійович	0455	Лі Данься	0208
Козленко Володимир Григорович	0134	Лі Сянчжень	0209
Козловська Ірина Михайлівна	0528	Лівенцова Катерина Валентинівна	0522
Козоріз Любов Олександрівна	0067	Луценко Тетяна Олексіївна	0591
Колб Сергій Олександрович	0151	Мазур Анна Павлівна	0350
Кологойда Олександра В'ячеславівна	0135	Майборода Наталія Олексіївна	0181
Колодка Анна Віталіївна	0094	Майстер Андрій Анатолійович	0353
Комісарук Наталія Олександрівна	0123	Малишко Євгенія Олегівна	0071
Кононенко Олексій Анатолійович	0521	Малінов Володимир Леонідович	0578
Кончович Катерина Тиберіївна	0224	Малякова Марія Сергіївна	0367
Корж Марина Анатоліївна	0032	Мартиненко Наталія Миколаївна	0270
Корженко Ірина Олександрівна	0214	Мартопляс Костянтин Віталійович	0524
Корінець Зеновій Михайлович	0004	Матвеева Ірина Валеріївна	0635
Корнієнко Марія Миколаївна	0532	Матвієнко Анастасія Олександрівна	0442
Корнієцький Олександр Владиславович	0043	Матвіїв Юрій Ярославович	0307
Коробченко Ангеліна Анатоліївна	0625	Матерієнко Анна Сергіївна	0551
Костенко Анна Вікторівна	0370	Матрос Ольга Олександрівна	0172
Костюк Олена Олександрівна	0441	Матукова Ганна Іллівна	0197
Котельников Дмитро Ігорович	0454	Матях Сергій Володимирович	0360
Кошиков Денис Олександрович	0124	Мельник Марина Юріївна	0186
Кравець Олексій Михайлович	0369	Мельник Наталія Олександрівна	0142
Кравчук Людмила Вікторівна	0249	Мельничук Ольга Степанівна	0103
Кравчук Олександр Валерійович	0132	Мельничук Сергій Вікторович	0284

Мельніков Михайло Сергійович	0411	Перехрестенко Тетяна Петрівна	0513
Меньшикова Світлана Іванівна	0297	Петренко Іван Євгенович	0015
Меркотан Леся Йосипівна	0255	Петренко Іван Михайлович	0459
Микитенко Наталія Олександрівна	0305	Пивовар Інна Василівна	0110
Михайленко Володимир Леонідович	0554	Пиркова Ольга Володимирівна	0446
Михайлова Тетяна Михайлівна	0264	Підвальна Уляна Євгенівна	0342
Мікіш Артем Сергійович	0150	Підгурська Тетяна Вікторівна	0372
Міненко Сандра Миколаївна	0143	Підмурняк Олексій Олексійович	0515
Молчанова Тетяна Олегівна	0271	Плаксін Андрій Анатолійович	0206
Монь Альона Олексіївна	0174	Пластун Олексій Леонідович	0063
Моргун Ганна Вікторівна	0097	Пліговка Вікторія Миколаївна	0519
Мороз Діана Миколаївна	0564	Поготова Гуля Аманмурадівна	0550
Мороз Олена Олексіївна	0439	Поліщук Ольга Леонідівна	0261
Москаленко Людмила Семенівна	0238	Польовий Тарас Євгенович	0160
Москвяк-Лесняк Дзвенислава Євгенівна	0536	Поп Михайло Михайлович	0295
Мохамад Гані Абу Таам	0377	Поселецька Катерина Андріївна	0219
Мудролюбова Ірина Олександрівна	0189	Постова Катерина Григорівна	0245
Муза Олег Валентинович	0119	Постол Катерина Анатоліївна	0109
Надієвець Людмила Михайлівна	0069	Прибора Роман Іванович	0173
Надрага Василь Іванович	0081	Притула Христина Мирославівна	0045
Надугенко Максим Вікторович	0256	Притчин Сергій Емільович	0373
Назаренко Андрій Олегович	0363	Прямухіна Наталія Валентинівна	0044
Найдьонова Віра Опанасівна	0453	Пузікова Анна Валентинівна	0383
Наливайко Олексій Олексійович	0176	Пустовойт Тетяна Валеріївна	0114
Немировська Ольга Валентинівна	0588	Радиш Олена Юліанівна	0180
Нестерова Катерина Сергіївна	0060	Рамський Андрій Юрійович	0074
Нечипуренко Олексій Олександрович	0328	Расевич Любов Петрівна	0269
Нікішина Оксана Володимирівна	0053	Рехтета Олександр Миколайович	0046
Новицька Юлія Євгенівна	0420	Рижиков Кирило Олегович	0443
Новікова Наталя Леонідівна	0052	Рижков Ростислав Сергійович	0408
Нодь Єлизавета Андріївна	0306	Ровенко Богдана Михайлівна	0318
Обуховська Ольга Валеріївна	0467	Росік Тетяна Володимирівна	0108
Обуховська Тамара Іванівна	0589	Россоха Сергій Володимирович	0115
Озеран Алла Володимирівна	0025	Рудич Леся Василівна	0082
Олійник Микола Петрович	0012	Русских Валерій Олександрович	0127
Олійник Петро Володимирович	0547	Рябенков Олексій Віталійович	0093
Опанасенко Віталій Петрович	0223	Рябікін Дмитро Андрійович	0136
Орел Володимир Миколайович	0050	Савенко Олена Анатоліївна	0329
Орлик Ілона Олександрівна	0480	Савіцький Роман Євгенійович	0125
Орлик Тетяна Василівна	0512	Садек Древел Халаф	0570
Осадчук Катерина Олександрівна	0106	Сак Віктор Миколайович	0133
Остапенко Юлія Петрівна	0028	Саленко Оксана Петрівна	0007
Островерх Олена Юріївна	0596	Салига Юрій Тарасович	0316
Осядла Марія Володимирівна	0104	Сальніков Сергій Миколайович	0450
Павленко Марина Анатоліївна	0215	Самборська-Музичко	
Павлюк Катерина Степанівна	0592	Юлія Олександрівна	0026
Пайда Юрій Юрійович	0107	Самосудова-Гророва	
Панасенко Ганна Сергіївна	0156	Ольга Борисівна	0199
Панфілова Тетяна Олександрівна	0013	Сатир Марина Володимирівна	0520
Панченко Владислав Вадимович	0482	Світличний В'ячеслав Юрійович	0555
Панченко Олександр Борисович	0451	Семенова Ольга Олександрівна	0317
Панченко Сергій Анатолійович	0402	Сербин Руслан Андрійович	0120
Парій Віталій Валентинович	0540	Сергеев-Горчинський Олексій Олександрович	0376
Паскалова Анна Георгіївна	0089	Симканич Олесь Іванівна	0636
Пастух Людмила Василівна	0244	Синенко Олена Анатоліївна	0565
Пахомов Володимир Васильович	0118	Синявська Ольга Олександрівна	0027
Перепелюк Анна Михайлівна	0105	Ситіна Ірина Василівна	0544

Сичук Віктор Анатолійович	0404	Федик Ольга Володимирівна	0078
Сізова Вероніка Юріївна	0217	Федорова Валентина Михайлівна	0643
Скворцов Денис Ігорович	0091	Федорченко Людмила Миколаївна	0310
Смирнова Наталія Семенівна	0587	Федько Світлана Леонідівна	0234
Смірнова Наталія Володимирівна	0493	Фещук Оксана Євгеніївна	0539
Сокуренко Валерій Васильович	0117	Філіпська Наталія Олександрівна	0112
Солових Євгенія Миколаївна	0155	Халімова Олена Ігорівна	0549
Сорокіна Наталія Володимирівна	0210	Харченко Юлія Володимирівна	0002
Ставроянні Сергій Сергійович	0009	Хващевська Ольга Олександрівна	0227
Стадницька Юлія Юріївна	0061	Ходаківська Вікторія Павлівна	0421
Станко Галина Володимирівна	0056	Холодняк Юлія Володимирівна	0577
Степаненко Вячеслав Віталійович	0122	Цебенко Олег Олександрович	0159
Степанченко Маркіян Святославович	0504	Чабаненко Микола Миколайович	0140
Стецюк Ірина Ігорівна	0440	Чекштуріна Вікторія Миколаївна	0275
Столяр Вікторія Григорівна	0518	Чепинога Анатолій Володимирович	0286
Столярчук Ігор Дмитрович	0292	Черлінка Тетяна Петрівна	0336
Сторожук Христина Володимирівна	0248	Черненко Людмила Миколаївна	0557
Стромило Анна Петрівна	0202	Чернецький Микола Володимирович	0385
Стукаленко Зоя Михайлівна	0200	Черновський Олексій Костянтинівич	0242
Стьопкін Андрій Вікторович	0283	Черчата Анжела Олексіївна	0058
Сун Ян'їн	0272	Чжан Лу	0220
Суханова Алла Валеріївна	0047	Чибор Ірина Степанівна	0254
Суходольська Ірина Леонідівна	0639	Чорнобиль Олександр Володимирович	0055
Суходольська Наталія Василівна	0341	Чугай Оксана Юріївна	0177
Сухоруков Віктор Вікторович	0538	Шалигін Сергій Михайлович	0527
Сучану Ася Костянтинівна	0207	Шарапа Ганна Федорівна	0211
Суятинова Катерина Євгеніївна	0182	Швидченко Тетяна Миколаївна	0016
Такмакова Марія Юріївна	0235	Шевцова Тетяна Володимирівна	0642
Тапалова Ольга Бісенівна	0243	Шевченко Вадим Іванович	0553
Тарарак Наталія Григорівна	0170	Шевченко Валерій Миколайович	0313
Тимощук Олександр Станіславович	0218	Шевченко Ірина Юріївна	0526
Тищук Тетяна Володимирівна	0280	Шевченко Олексій Леонідович	0351
Ткач Максим Олександрович	0380	Шегедін Петро Анатолійович	0384
Ткачук Ірина Ярославівна	0070	Шийка Юлія Іванівна	0175
Товстановська Тетяна григорівна	0456	Шінкарук-Диковицька	
Тоненчук Тетяна Василівна	0260	Марія Михайлівна	0509
Топузов Володимир Іванович	0113	Шпільчак Любов Яремівна	0205
Точиліна Ірина Валентинівна	0068	Штиль Інна Вікторівна	0064
Трембовецький Максим Петрович	0379	Шулик Тетяна Валеріївна	0228
Троцюк Ніна Валеріївна	0130	Шутюк Віталій Володимирович	0430
Трусова Валерія Михайлівна	0323	Щербей Уляна Володимирівна	0221
Туллюк Катерина Василівна	0257	Югай Анна Вячеславівна	0567
Туров Владислав В'ячеславович	0033	Якуненко Костянтин Вікторович	0031
Тушева Вікторія Володимирівна	0194	Якушев Олександр Олегович	0494
У Хунюань	0273	Янкович Ірина Ігорівна	0164
Удовенко Марина Анатоліївна	0185	Яркіна Наталя Миколаївна	0088
Ускова Альона Леонідівна	0187	Яроцька Юлія Олегівна	0517
Уховська Тетяна Миколаївна	0469	Яцеленко Андрій Анатолійович	0183
Уховський Віталій Вікторович	0465	Яцюк Віталій Миколайович	0314
Фартушок Назар Богданович	0139		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.61 Естетика	4
02.71 Філософія релігії й атеїзму	4
03 ІСТОРІЯ, ІСТОРИЧНІ НАУКИ	4
03.01 Загальні питання історичних наук	4
03.09 Загальна історія	4
03.19 Історія окремих країн	5
04 СОЦІОЛОГІЯ	6
04.01 Загальні питання соціології	6
04.21 Суспільство як система. Соціальні відносини і процеси	6
04.81 Прикладна соціологія	7
06 ЕКОНОМІКА, ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	7
06.04 Політична економія	7
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	7
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	8
06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи	10
06.54 Продуктивні сили і науково-технічний прогрес	10
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	11
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	11
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	13
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	16
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	18
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	19
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	21
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	25
10.01 Загальні питання	25
10.07 Загальна теорія держави і права	25
10.09 Історія держави і права	26
10.15 Державне (конституційне) право і управління	26
10.17 Адміністративне право	27
10.23 Господарське право	29
10.27 Цивільне право	30
10.51 Аграрне право	30
10.55 Земельне право	30
10.63 Трудове право	31
10.71 Правоохоронні органи	32
10.77 Кримінальне право	32
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	33
10.85 Криміналістика	33
11 ПОЛІТИКА, ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	33
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	33
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	34
14 НАРОДНА ОСВІТА, ПЕДАГОГІКА	35
14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки	35
14.07 Загальна педагогіка	35
14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	36
14.15 Система народної освіти	38
14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка	38
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	39
14.29 Спеціальні школи. Дефектологія	40
14.31 Професійно-технічна освіта. Педагогіка фахової школи	40
14.33 Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти	40

14.35	Вища освіта. Педагогіка вищої школи	41
14.37	Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта	48
14.43	Спеціалізовані галузі педагогіки	48
15	ПСИХОЛОГІЯ	50
15.01	Загальні питання психології	50
15.21	Загальна психологія	50
15.31	Психологія розвитку. Вікова психологія	51
15.41	Соціальна психологія	51
15.81	Прикладна психологія	52
16	МОВОЗНАВСТВО	53
16.01	Загальні питання мовознавства	53
16.21	Загальне мовознавство	53
16.31	Прикладне мовознавство	55
16.41	Мови світу	55
17	ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	55
17.07	Теорія літератури	55
17.09	Історія літератури	56
18	МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	57
18.31	Образотворче мистецтво	57
18.41	Музика. Музикознавство	57
19	МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	58
19.21	Масова комунікація	58
19.41	Журналістика	58
20	ІНФОРМАТИКА	58
20.15	Організація інформаційної діяльності	58
20.23	Інформаційний пошук	59
27/43	ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	59
27	МАТЕМАТИКА	59
27.29	Звичайні диференціальні рівняння	59
27.31	Диференціальні рівняння з частинними похідними	59
27.39	Функціональний аналіз	59
27.43	Теорія ймовірності й математичної статистики	59
27.47	Математична кібернетика	60
28	КІБЕРНЕТИКА	60
28.17	Теорія моделювання	60
28.19	Теорія кібернетичних систем керування	61
28.23	Штучний інтелект	61
29	ФІЗИКА	61
29.01	Загальні питання фізики	61
29.15	Ядерна фізика	62
29.19	Фізика твердих тіл	62
29.27	Фізика плазми	65
29.29	Фізика атома і молекули	65
30	МЕХАНІКА	65
30.19	Механіка деформованого твердого тіла	65
31	ХІМІЯ	66
31.15	Фізична хімія	66
31.19	Аналітична хімія	66
31.21	Органічна хімія	67
31.27	Біологічна хімія	67
34	БІОЛОГІЯ	68
34.01	Загальні питання біології	68
34.17	Біофізика	68
34.23	Генетика	69
34.27	Мікробіологія	69
34.29	Ботаніка	71
34.35	Екологія	71
34.39	Фізіологія людини і тварин	72
34.41	Морфологія людини і тварин	72
34.43	Імунологія	73
36	ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	73
36.23	Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки і фотограмметрії	73
37	ГЕОФІЗИКА	73
37.31	Фізика Землі	73
38	ГЕОЛОГІЯ	74
38.19	Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі	74
38.49	Геологія рудних корисних копалин	74
38.53	Геологія родовищ нафти, газу і конденсатів	74

38.61	Гідрогеологія	74
39	ГЕОГРАФІЯ	75
39.21	Економічна і соціальна географія	75
41	АСТРОНОМІЯ	75
41.29	Космологія	75
43	ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК	75
43.01	Загальні питання природничих і точних наук	75
44/81	ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	76
44	ЕНЕРГЕТИКА	76
44.01	Загальні питання енергетики	76
44.09	Енергоресурси. Енергетичний баланс	76
44.29	Електроенергетика	77
44.31	Теплоенергетика. Теплотехніка	77
44.39	Вітроенергетика	77
45	ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	77
45.01	Загальні питання електротехніки	77
45.03	Теоретична електротехніка	78
45.37	Силова перетворювальна техніка	78
45.41	Електропривід	79
47	ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	79
47.39	Кріоелектроніка	79
47.41	Радіоелектронні схеми	80
47.61	Прилади для радіотехнічних вимірювань	80
49	ЗВ'ЯЗОК	80
49.01	Загальні питання зв'язку	80
49.03	Теорія зв'язку	80
49.33	Мережі і вузли зв'язку	81
50	АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	82
50.07	Теоретичні основи обчислювальної техніки	82
50.33	Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси	82
50.41	Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	82
50.47	Автоматизовані системи керування технологічними процесами	83
52	ГІРНИЧА СПРАВА	83
52.01	Загальні питання гірничої справи	83
52.13	Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	84
52.39	Розробка родовищ будівельних і дорожніх матеріалів, вогнетривкої, керамічної, скляної і мінеральної технічної сировини	84
53	МЕТАЛУРГІЯ	85
53.01	Загальні питання металургії	85
53.31	Виробництво чорних металів і сплавів	86
53.43	Прокатне виробництво	86
53.49	Металознавство	86
55	ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	86
55.01	Загальні питання машинобудування	86
55.09	Машинобудівні матеріали	86
55.15	Ливарне виробництво	87
55.19	Різання матеріалів	87
55.21	Термічна і зміцнювальна обробка	87
55.36	Котлобудування	88
55.41	Локомотивобудування і вагонобудування	88
55.42	Двигунобудування	88
55.45	Суднобудування	88
55.47	Авіабудування	89
55.53	Будівельне і дорожнє машинобудування	90
59	ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	90
59.14	Проектування і конструювання приладів	90
59.35	Прилади для вимірювання складу і фізико-хімічних властивостей речовин і матеріалів	90
61	ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	91
61.31	Технологія неорганічних речовин і продуктів	91
61.45	Технологія хіміко-фармацевтичних засобів	91
61.53	Технологія переробки твердих паливних копалин	91
64	ЛЕГКА ПРОМИСЛОВІСТЬ	92
64.29	Текстильна промисловість	92
65	ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	93
65.01	Загальні питання харчової промисловості	93
65.13	Процеси й апарати харчових виробництв	93
65.51	Промисловість безалкогольних напоїв	93
65.53	Консервна, овочесушильна і харчоконцентратна промисловість	94

65.55	Харчосмакова промисловість	94
65.59	М'ясна і птахопереробна промисловість	94
67	БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	95
67.07	Архітектура	95
67.11	Будівельні конструкції	95
67.25	Районне планування. Містобудування	96
67.29	Об'єкти будівництва	96
68	СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	97
68.01	Загальні питання сільського господарства	97
68.05	Грунтознавство	97
68.29	Землеробство	97
68.31	Сільськогосподарська меліорація	98
68.35	Рослинництво	99
68.37	Захист сільськогосподарських рослин	100
68.39	Тваринництво	100
68.41	Ветеринарія	101
68.47	Лісове господарство	102
70	ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	103
70.03	Наукові основи водного господарства	103
70.25	Стічні води, їх очищення і використання	103
70.27	Якість води	103
71	ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКАРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	104
71.01	Загальні питання внутрішньої торгівлі	104
71.31	Роздрібна торгівля	104
71.37	Туристсько-екскурсійне обслуговування	105
73	ТРАНСПОРТ	105
73.29	Залізничний транспорт	105
73.31	Автомобільний транспорт	107
73.34	Водний транспорт	108
73.43	Міський транспорт	108
75	ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОВУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	108
75.31	Комунальне господарство	108
75.35	Домоводство	108
76	МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	109
76.01	Загальні питання медицини й охорони здоров'я	109
76.03	Медико-біологічні дисципліни	109
76.13	Медична техніка	109
76.29	Клінічна медицина	110
76.31	Клінічна фармакологія. Фармація	121
76.33	Гігієна й епідеміологія	122
76.75	Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	124
77	ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	124
77.03	Теорія фізичної культури і спорту	124
77.29	Методичні основи видів спорту	125
78	ВІЙСЬКОВА СПРАВА	125
78.17	Воєнна політика. Воєнні доктрини	125
78.19	Воєнна наука	125
78.25	Озброєння і Воєнна техніка	126
81	ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	126
81.14	Проектування. Конструювання	126
81.35	Зварювання	126
81.83	Монтаж, експлуатація і ремонт промислового устаткування	127
81.88	Матеріально-технічне постачання	127
81.92	Пожежна безпека	128
82/90	ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	128
82	ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	128
82.01	Загальні питання організації й управління	128
82.05	Загальна теорія організації й управління	128
82.13	Організація й управління державою. Адміністративне управління	129
82.15	Організація управління економікою	130
84	СТАНДАРТИЗАЦІЯ	130
84.01	Загальні питання стандартизації	130
84.05	Сертифікація	130
84.13	Державні, національні і міжнародні системи і служби стандартизації	131
86	ОХОРОНА ПРАЦІ	135
86.23	Техніка безпеки	135
87	ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ	135

87.01	Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	135
87.03	Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	135
87.15	Забруднення середовища. Контроль забруднення	137
87.17	Забруднення й охорона атмосфери	138
87.19	Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	138
87.26	Вплив забруднень навколишнього середовища на стан природних екосистем, популяцій і окремих рослинних і тваринних організмів	139
87.29	Антропогенний вплив на краєвид. Охорона й оптимізація краєвида	139
87.31	Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються	140
87.51	Охорона навколишнього середовища і природних ресурсів в окремих регіонах і країнах	140
87.53	Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	141
89	КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	141
89.25	Космічна техніка і технологія	141
89.51	Дослідження астрономічних об'єктів космічними засобами	141
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК		143